Jxx. 7. 191

AWN FROM
RCH LIBRARY
RD

30. X. 22

Christ Church
T049496

WITHDRAWN FROM
CHRIST CHURCH LIBRARY
OXFORD

PSALTERIUM IUXTA HEBRAEOS HIERONYMI

PSALTERIUM IUXTA HEBRAEOS HIERONYMI

EDITED, WITH INTRODUCTION AND APPARATUS CRITICUS,

BY

J. M. HARDEN, B.D., LL.D.
TRINITY COLLEGE, DUBLIN

LONDON
SOCIETY FOR PROMOTING
CHRISTIAN KNOWLEDGE
NEW YORK AND TORONTO : THE MACMILLAN CO.
1922

INTRODUCTION

I.

THE name of St. Jerome is connected with three versions of the Psalter. Two of these—generally known as the Roman and the Gallican—were revisions made by him of the Old Latin Psalter previously in use. In these two revisions St. Jerome had recourse, not to the Hebrew, but to the Greek of the Septuagint. His third version, which was made at the end of the fourth century, was a translation from the Hebrew original. Hence its usual name, the Hebrew Psalter.

Of these three versions by far the best known is the Gallican, inasmuch as it found its way into the medieval Latin Bibles, and thence into the printed Vulgate. It owes its name to the fact that it was adopted for use in the public services in France, apparently as early as the time of Gregory of Tours, whereas the Roman Psalter was in use elsewhere. In the sixteenth century Pius V. introduced the Gallican Psalter into general use in the Roman Church, though the use of the earlier version was still retained in three churches (cf. Hastings, *Dict. Bibl.* iv. 874). The third version seems never to have been used in public worship, no doubt for much the same reason that the Authorized Version of the Psalms has never supplanted the Prayer-Book Psalter in our own churches. It is found, however, in some of the best and most ancient manuscripts of the Latin Bible, such as the Codices Amiatinus, Cavensis, Toletanus, Theodulfianus, and Hubertianus, and was, according to Berger (*Histoire de la Vulgate*, p. 155), specially popular in Spain, being found in all Spanish manuscripts with one exception—the first Bible of Alcala. In the second of the great codices above referred to (Cavensis) the Hebrew Psalter is not found in the usual place in the course of the Old Testament (where this manuscript has the Gallican), but occurs (incomplete) at the end of the Apocalypse. It is found in

a similar position in an eleventh-century manuscript belonging to the University of Berne (MS. A 9). The Bible of Rosas in Catalonia (Paris, Bibl. Nat., Lat. 6), a manuscript of the tenth century, contains the Hebrew Psalter after the Gallican. Other later manuscripts of the Bible have the three versions, or two of them, side by side in parallel columns. For example, in addition to the manuscripts to be afterwards mentioned, the manuscript in the Bodleian Library known as Auct. 1 and 2 contains the Psalter in a double form—Gallican and Hebrew.

Some of the manuscripts containing the Hebrew version are manuscripts of the Psalter only. Some of these have the Hebrew alone; others have the Roman, or the Gallican, or both, side by side with it. Two of the manuscripts collated for this edition—Brit. Mus. Harl. 2793 and the Ricemarch Psalter—are single Psalters of this type. Of triple Psalters may be mentioned Laud. 35 of the Bodleian Library (Gallican, Roman, Hebrew); Trinity College, Cambridge, R 17. 1 (Hebrew, Gallican, Roman); and Corpus Christi College, Oxford, XII (Hebrew, Gallican, Roman). One of the manuscripts used by Lagarde for his edition of the Hebrew Psalter adds even a fourth column containing the Greek Text. The Hebrew text is found side by side with the Gallican and Hebrew versions in two later Psalters—Trinity College, Cambridge, R 8. 6, and Corpus Christi College, Oxford, X.

The *editio princeps* of the Hebrew Psalter appeared about the year 1473. It was edited by Gunther Zainer. A few years later (1496) an edition was published of which nothing is known except that it was used by Vallarsi in the eighteenth century.

The next edition was that contained in the Quintuple Psalter issued by H. Stephens in 1509 (Westcott, 1513). The title of this volume was *Quincuplex Psalterium Gallicum, Rhomaicum, Hebraicum, Vetus, Conciliatum,* but it is not known from what manuscripts the text was derived.

These three were editions of the Psalter only. The four to be named next were editions of St. Jerome's works, including the Psalter. The first of these was that published at Basle by Erasmus in the sixteenth century (1526). The Psalter is in the eighth volume. Martianay's great edition of St. Jerome's works

appeared at Paris in 1693. For the Psalter, which is in the first volume, Martianay used ten manuscripts. Two of these—called by him Regius and Corbeiensis—I have collated for this edition.

The next century saw the publication of Vallarsi's edition at Verona in 1734–42. The Psalter is in the ninth volume. Vallarsi used as his authorities the edition of 1496 above mentioned, that of Martianay, which he followed almost entirely, and four fresh manuscripts, the best of which he calls Cisterciensis.

Zerletti, in 1766–72, repeated Vallarsi's edition of St. Jerome's works, the Psalter being in his twelfth volume. In Sabatier's *Bibliorum Sacrorum Latinae Versiones Antiquae*, published in 1751, Martianay's text of the Psalter was reproduced.

II.

A text of the Hebrew Psalter, with the title *Psalterium iuxta Hebraeos Hieronymi*, was edited by P. A. de Lagarde in 1874. This is now a very scarce book. Lagarde, in his Introduction, says of it, "*modicum volumen est et parvo parabile.*" Unfortunately the latter part of this description is no longer true. Indeed, some of the best of our public libraries are without a copy. The text is more readily accessible in other editions, but all of them, with one exception, are reproductions of that contained in the two great editions of Martianay and Vallarsi already mentioned.

In addition to Lagarde's *Psalterium* four other editions were published in the nineteenth century: one in 1843 in Bagster's *Hexaplar Psalter;* the second in 1846 in Migne's *Patrologia Latina;* the third in 1874 in the parallel Hebrew-Latin Psalter, edited by Tischendorf, Baer, and Delitzsch, and the fourth in 1879 as the last column of the *Psalterium Tetraglottum* (*Graece, Syriace, Chaldaice, Latine*), edited by Dr. E. Nestle of Tübingen. Of these four the second and third are admittedly mere reproductions of Vallarsi's text; the source of the text given in the *Hexaplar Psalter* is not named, but it is, for all practical purposes, identical. The text of the fourth is professedly that of the Psalter found in the famous Codex Amiatinus, but is in reality a piece of patchwork.[1] Vallarsi's text has, then, become a kind of Textus Receptus, though it teems with mistakes, if the evi-

[1] See p. xviii.

dence of the manuscripts is to be trusted. I have noted more than three hundred places, involving a far larger number of words, in which this text differs from that of all the seven manuscripts of the British Museum which I have examined, and about two hundred others in which it is at variance with that of all but one, the Codex Hubertianus. Three[1] of the manuscripts of the Spanish family which I collated agree with the majority of the British Museum manuscripts; another, the Bible of Corbie, though agreeing with these on the whole, is sometimes found alone in agreement with Vallarsi's text. It may be added that the Codex Amiatinus and the Ricemarch Psalter in Trinity College, Dublin, also agree in these places with the British Museum manuscripts.

Part of my object, therefore, has been to give the evidence as to the true text of the Psalter furnished by some of the earliest manuscripts in which it is contained. Not one of the English manuscripts, so far as I am aware, has ever been used for this purpose before.

It was also necessary to take account of the text of Lagarde's edition. This is based nominally on four manuscripts (GRWZ),[2] two of which are said by Lagarde to be identical in their text.[3] The manuscript which he really trusts is the St. Gall MS. (G). The others, when they differ from this, are, as a rule, thrust aside, though one of them (R) is allowed by the editor himself to contain a text closely akin to that of the Codex Amiatinus. Of Codex Amiatinus itself Lagarde made no use, influenced apparently by his animus against its editor, Tischendorf. Many of the readings rejected by Lagarde appear to commend themselves on principles of internal evidence, quite apart from the fact that a mass of external evidence is in their favour also.

Unfortunately, in spite of this weakness of Lagarde's edition,

[1] Viz., the Codex Toletanus, the St. Riquier Bible, and manuscript No. A 2 of the Biblioteca Nacionale of Madrid.

[2] These are: G, St. Gall No. 19 (ninth century); R, Reichenau No. 107, now at Karlsruhe (tenth century); W, Bamberg A I. 14 (tenth century, Lagarde, about eleventh century, Berger); Z, Cologne Cathedral Library No. 8 (eleventh or twelfth century, Berger).

[3] Z . . . codicis W ita similis ut in psalterio pagina paginae versuique versus respondeat.

his text is often quoted in critical matters as unquestioned—as, for example, by Buhl in Kittel's Hebrew Bible. Amongst other instances where caution is needed in accepting Buhl's notes may be mentioned: 2. 11 *ei cum tremore ;* 20. 10 *exaudi ;* 49. 19 *benedicetur ;* 68. 36 *in sanctuario suo ;* 132. 18 *sanctificatio mea.* These seem all to be instances of contamination from the Gallican Psalter. I have found none of these readings in any of the manuscripts collated, with the exception of *in sanctuario suo* (68. 36) which is found in one of the thirteenth-century manuscripts in the British Museum, and *sanctificatio mea* (132. 18), which is the reading of the Ricemarch Psalter and two thirteenth-century manuscripts.

Throughout the Psalter I have reckoned 108 readings found in Lagarde's edition which are entirely without support from any of the authorities—manuscript or other—which I have collated. Of these readings, 46 are identical with the readings of the Gallican Psalter in the corresponding passages. In but one instance (*reuertantur* for *reuereantur*, 129. 5) have I adopted a reading of Lagarde's for which I found no confirmation.[1]

III.

The manuscripts collated for this edition were as follows:

British Museum.

B (Harl. 2793). Ninth century. Written, according to Berger (*Histoire de la Vulgate*, p. 255, note), at Tours. This manuscript contains the Hebrew Psalter, preceded by the *Epistola Sancti Hieronimi ad Sunniam et Fretelam de Psalterio quae de LXX interpraetum editione corrupta sint.* On the first two leaves of the manuscript, which were added in the tenth century, is written the Preface addressed by Jerome to Sophronius.

The readings of B are, as a rule, excellent, but it has some Gallicanisms. In a few passages a reading is found in B which agrees with the present Masoretic text against all, or nearly all, other manuscripts. It is possible, but hardly likely, that in these passages the variations of B are due to corrections made

[1] See below, p. xxiv.

by someone acquainted with Hebrew. As instances may be mentioned:

29. 9 *loquitur* BG; *loquetur* other manuscripts and Lagarde. The Masoretic text has the participle, which is generally rendered by the Latin present, as in BG here.

34. 23 *animam* BG; *animas* other manuscripts and Lagarde. The Masoretic text has the singular. The Vulgate reading is *animas*.

37. 12 *frendit* BG; *frendet* other manuscripts and Lagarde. The Hebrew has a participle here as in the case of *cogitat* in the beginning of the verse.

37. 21 *reddet* BGH; *reddit* other manuscripts and Lagarde. Here the Hebrew text has the imperfect, whereas the other three Latin words, which are in the present tense in the same verse, represent Hebrew participles.

56. 5 *uerbum eius* B only. This reading of B agrees with the Hebrew as well as the LXX, Aquila, Symmachus, and another Greek interpreter. The omission of *eius* in the other manuscripts may have been owing to the influence of v. 11 following, where *uerbum* is found without any addition in all manuscripts in agreement with the Hebrew.

138. 2. B here reads exactly as the Hebrew text *super omne nomen tuum uerbum tuum.* So G, with *eloquium* for *uerbum.* The majority of the manuscripts omit *tuum* after *nomen.* Aquila and Symmachus support the reading of B, which is also guaranteed by one of St. Jerome's Letters, Ep. CVI. (*Ad Sunniam et Fretelam*), if our present text of that letter is correct.

D (Add. 32124). Thirteenth century. A manuscript of the Bible. The Psalter is double, Gallican and Hebrew. The Hebrew column has the inner position on each page. In the outer margin are noted the variants of the Roman Psalter. D contains some excellent readings, but is also much contaminated by Gallican readings introduced from the parallel version. There are also some ridiculous mistakes, due to the ignorance or negligence (perhaps both) of the scribe. In 104. 17 he actually wrote *naues nidificabunt!* The text of D is very closely akin to that of the Codex Amiatinus and the Ricemarch Psalter. For this reason, and also on account of its late date, I have not noted its

readings in the Apparatus Criticus, though I collated the manuscript throughout the Psalter.

E (Harl. 2798/2799). Late twelfth century. A complete Bible in two very large folio volumes. The Psalter, which is triple (Gallican, Roman, Hebrew), is in the second volume. This is one of the two British Museum manuscripts which Lagarde advises any future editor of the Psalter to consult. E has many remarkable readings which I have found elsewhere only in H (the Codex Hubertianus)—e.g., 4. 5 *tractate* for *tacete ;* 29. 8 the addition of *parturire faciet Dominus desertum* (which agrees with the Hebrew); 32. 6 *ad tempus quo inuenieris* for *tempus inueniens ;* 34. 22 *culpabuntur* for *superabuntur ;* 45. 13 *principes* for *diuites ;* 60. 5 *meroris* for *consopiente ;* 68. 17 *confidenter* for *semper ;* 142. 8 *coronabuntur* (cf. Symmachus) for *expectant.* Such readings prove beyond question that E and H had, somewhere or other, a common ancestor.

E has many Gallicanisms, sometimes alone, sometimes in common with other manuscripts. The groups AER and AEHR will frequently be found in the critical notes.

G (Harl. 613). Early thirteenth century. Originally a complete Bible, but now much mutilated. Three leaves are missing from the Psalter, which is at the end of the volume after the New Testament. Titles to the Psalms are lacking except for 1 to 45 and 81 to 83.

An inscription at the end of 2 Chronicles states that the volume belonged to the monastery of St. Peter at Gloucester, and was later in the possession of Archbishop Laud.

This is the second of the British Museum manuscripts mentioned by Lagarde in his Introduction. Its text is in many respects akin to that of B. It will be noted, in some of the examples given above under B, that G supports B against all the other manuscripts. In consequence of this close agreement of the manuscript with B, and also on account of its late date, I have not incorporated the readings of G in the critical notes.

H (Add. 24142). Late ninth century. The well-known Codex Hubertianus, so called because, from an inscription on the first page, it seems to have belonged at one time to the monastery of St. Hubert in the diocese of Liége. The manuscript, which is

written in a small but clear hand, three columns to the page, contained originally the whole Bible. Much of the Old Testament is now missing, including Genesis (except a few verses) and the Minor Prophets. The Catholic Epistles (the greater part), Acts, and the Apocalypse are similarly lacking in the New Testament. The Psalter is single, written *per cola et commata*. It contains many Gallican readings, and many others also not found in other manuscripts. Some of the noteworthy readings which it has along with E have been already mentioned. Since in the New Testament H is closely allied to the Codex Theodulfianus, it is probable that the same is true of the Psalter.

The Hebrew Psalter is contained in at least two other manuscripts belonging to the British Museum—Harl. 634 and Add. 15452. The former is a thirteenth-century manuscript of the Bible. The Psalter is double—Gallican and Hebrew. The latter version is not given in full. Where it agrees with the Gallican the words are indicated by their initial letters, or a whole clause by an "etc." This manuscript I collated only in the first thirty Psalms. The text is poor, but here and there it has a good reading. This is strangely the only one of the British Museum manuscripts of the Hebrew Psalter mentioned by Westcott in his article on the Vulgate in Smith's Bible Dictionary.

Add. 15452 is a beautifully written quarto manuscript of the Bible (thirteenth century). Its text is closely akin to the Amiatine in the Psalter, but it occasionally supports the readings of B. I have judged it unnecessary to quote either of these manuscripts in the notes.

Dublin, Library of Trinity College.

R (MS. A 4. 20). This is the manuscript generally known as the Ricemarch Psalter, which was written in Wales in the second half of the eleventh century, probably some time between 1076 and 1081. In the seventeenth century it was in the possession of Bishop Bedell, who bequeathed it to Archbishop Ussher. About 1665 it passed along with Ussher's books into the possession of Trinity College, Dublin. The Psalter forms the main part of the manuscript, and is preceded by the *Martyrologium Hieronymianum* and some other matter of less importance. The whole

has been edited (1914) for the Henry Bradshaw Society by Professor H. J. Lawlor, of Dublin. In his edition the text of the Psalter is not printed, but the editor gives the results of a collation of its text with that of Vallarsi. The text of R is, especially in the early part of the Psalter, closely akin to the Amiatine. In many places[1] these two agree against all the other manuscripts whose evidence is given in the present edition. Some of these are all the more noteworthy from being obvious mistakes—e.g., *limina* for *libamina* 16. 4; *noster species* for *nostra spes* 46. 1; *comeditur* for *comedit uir* 78. 25. In other cases the agreement consists in the omission of a whole clause—e.g., in 41. 11, 57. 5, 62. 6, 63. 12, 90. 17, 136. 21. Others are simply ordinary instances of variation, often due to the adoption of Gallican readings. Of this last-named type of AR variants some few find a place in Lagarde's text—e.g., *non est oblitus* for *nec oblitus est* 9. 13; *inuocaui* for *inuocabo* 18. 7; *calumniis* for *calumnia* 119. 134; *obprobrium* for *obprobrio*(*rii*) 123. 4.

The manuscript known as Laud. 35 in the Bodleian Library is a triple Psalter manuscript—Gallican, Roman, Hebrew. With a view to incorporating its readings in my notes I obtained facsimiles of several of its pages, and Mr. T. Gambier Parry kindly verified for me many other readings. The result of these investigations was to show that the text of Laud. 35 is almost identical with that of the AR group. Accordingly, not to multiply symbols unnecessarily, I determined not to include this manuscript. Its date is about the tenth century (Westcott, article on Vulgate, Smith's Bible Dictionary).

Paris, Bibliothèque Nationale.

The Codex Theodulfianus, the most important manuscript of the Hebrew Psalter in Paris, was unfortunately not available for this edition. The authorities of the Bibliothèque Nationale could not permit its pages to be reproduced by rotograph facsimiles. It has been already mentioned that in the New Testament the Codex Theodulfianus is of the same family as H (Hubertianus), and it may be assumed with probability that the two

[1] About 250 in the whole Psalter. The number would probably be increased if the Amiatine text were more accurately known.

agree in the Psalter as well. For this edition the place of Theodulfianus has been supplied by two other manuscripts in the same library.

Q [Latin 33 (Berger 45 et 93), formerly Reg. 3563/64]. Late ninth century. The manuscript is known as the Bible of St. Riquier, as it belonged at the end of the ninth century to the monastery of St. Riquier in Picardy. It is a beautifully written manuscript. The Psalter is single, two columns to the page. The divisions of the verses are well marked, though it is not written, like H, *per cola et commata*. Q belongs to the Spanish family. It is more closely allied to T and M than to C, though in some readings it joins C against TM. In places it shows marks of kinship to B, and occasionally to H. This manuscript was used by Martianay, and called by him Regius.

C (Lat. 11532/33, formerly at Corbie). Ninth century. This is one of the St. Germain manuscripts. It dates, according to some authorities, from the beginning of the ninth century; but Berger puts its date in the reign of Lothaire II. (835–869). It belongs to the Spanish family, though it often differs, as above mentioned, from the other three collated for the present edition. This manuscript was also used by Martianay, who cites it as Corbeiensis. C is more closely allied to the text as given by Vallarsi than any of the other manuscripts which I have consulted, though occasionally H is found on its side.

Madrid, Biblioteca Nacionale.

T (Codex Toletanus). Eighth century. Formerly at Toledo, and before that at Seville. This is the earliest and best of the manuscripts of the Spanish family. It is known to me only through facsimiles obtained from Madrid. Owing to the age of the manuscript and its size, these were in places difficult to decipher. The titles of the Psalms are lacking in Pss. 1 to 11, though space is left, apparently with the intention of adding them afterwards. Ps. 12 has a title, and from that on to the end they are given. The rubrical *Semper* occurs for the first time in Ps. 7. 6. T contains not a few readings found in no other manuscript. Some of these are obvious mistakes: many are instances of contamination from the Gallican version. In other readings

it agrees with M alone. Some examples of these are given below under M. The excellence of its readings is sometimes shown by its agreement with the older manuscripts, ABH against CMQ—e.g., 16. 9 *habitauit* for *habitabit* (H); 37. 35 *indigenam* for *indigena* (B); 79. 2 *escam* for *escas* (A); 84. 9 the addition of *Semper;* 107. 41 *subleuabit* for *subleuauit;* 139. 20 *elati* for *eleuati;* 146. 4 *humum* for *domum.*

M (No. A 2. of the Biblioteca Nacionale). Eleventh century. The writing is of the Visigothic type. The manuscript contains the first half of the Bible—from Genesis to Ecclesiastes. The Prophets originally followed, as appears from the last words of the manuscript, which are the heading of the prologue of St. Isidore of Seville, *in libro sedecim prophetarum ad explanandum.* M is, as above mentioned, closely allied to T. It has many readings in common with it which are not found at all elsewhere —e.g., 25. 4 *edoce* for *doce;* 42. 3 *apparebo* for *parebo;* 44. 25 *adhaesit in terra* for *adhaesit terrae;* 47. 5 *quem dilexit* for *quam dilexit;* 51. 9 *supra niuem* for *super niuem;* 62. 10 *filii Enoc uiri* for *filii uiri;* 68. 15 *Selmoni* for *Selmon;* 74. 14 *Eziopo* (M. *Ethyopo*) for *Aethiopum.* To these may be added *ordinatus* for *orditus* 2. 6, which is found elsewhere only in R. These are only some of the instances in the first half of the Psalter, but they are quite sufficient to establish a very close relationship between the two manuscripts.

IV.

The four manuscripts last named (CMQT) form, as has been implied, a class by themselves—the Spanish group. In numerous places throughout the Psalter they agree against all other manuscripts. Such readings are often too strange to be the result of mere accident—e.g., *increpatione* for *increpatio* 73. 14; *inciderunt* for *incenderunt* 74. 8; *insidiatorum* for *insidiarum* 91. 3; *diaboli* for *belial* 101. 3; *iustificationem* for *testificationem* 132.12; *electos* for *eiectos* 147. 2. All these are almost certainly wrong. Other erroneous readings, in which all four agree, appear due to the influence of the LXX—e.g., *salutare* for *salutari* 78. 22; *dies una* for *dies* 84. 11; *excelsis* for *excelso* 93. 4; *fiant nouissima* for *fiat nouissimum* 109. 13. The second of these is also the reading of the Gallican Psalter, and may be merely a Gallicanism, for the

group CMQT is not free from such contamination, as may be seen from 3. 4, 35. 2, 46. 10, 77. 16, 89. 12, 93. 1, 112. 7, 139. 1, 146. 8, 149. 9, and other places.

Instances are not, however, lacking in which the readings of this group commend themselves as correct though supported by no other manuscript or found in but one other. For example, *cogitauerunt* in 31. 14 agrees with the Hebrew text and the LXX, and is not a Gallican reading; *persequentes* (*sequentes* H) in 35. 3 is also found in E, and agrees as to the plural number with the Hebrew and LXX, the Gallican reading being different; *uocis* in 74. 23, found also in H, is in similar case, whereas the competing reading *uoces* found in ABER is Gallican; in 106. 43 *iniquitatem suam* the singular agrees with the Hebrew text against the LXX and Vulgate; in 147. 2 CMQT read *aedificans*, which agrees with the Hebrew participle, though all other manuscripts have *aedificabit*. In other places this group CMQT agrees with the text of Lagarde either alone or supported by but one other authority. Instances will be found in 40. 6, 105. 40, 106. 12, 142. 7, 146. 10.

CMQT are closely allied on the one hand to B, on the other to H. With the group AER they seem to have little or no connection.

Cases of variation between these four (CMQT) are of different types. Very often C differs from the other three, and allies itself with one or more of the group AEHR. Some of these are mere adoptions of Gallican readings, to which C is prone. The group MQT is found against all other authorities in some interesting readings—e.g., *expugnantes* for *pugnantes* 35. 1; *abscondebam* for *scopebam* 77. 7; *eripuisti* for *eruisti* 86. 13 (possibly correct, for *eruisti* is the Vulgate reading). They also have in 139. 3 the somewhat curious word *adcubitatio*. As instances in which these three are joined with B may be noted *minuens* for *minues* 8. 6; *dispersisti* for *disperdidisti* 18. 41; *sperat* 57. 2. This last is found in Lagarde, and I have adopted it in the text, though possibly *sperauit*, which agrees better with the Hebrew, is correct. The close relationship of M and T has already been alluded to more than once. The other two (CQ) are allied to B, less closely to H. The last named is, we have seen above, connected by

many of its readings with E, and also, though less often, with AR or AER. The readings of AR form a class by themselves.

A rough diagram may explain what seems to be the relationship between the manuscripts better than any verbal explanation. (Dotted lines are used where the connection between the manuscripts is less close.)

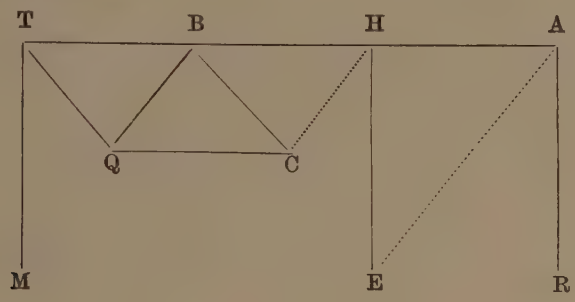

V.

Beside the above-named manuscripts I have consulted for this edition the text of the Amiatine Psalter (A) so far as it has been published, the text of the Psalter as printed by Lagarde, and also those passages of the so-called *Speculum* of St. Augustine which contain portions of the Psalter.

The text of the Amiatine Psalter is not known throughout with certainty. The collation of its readings which is given in the *Biblia Sacra Latina Veteris Testamenti*, published by Heyse and Tischendorf, is not at all satisfactory.

The method adopted is to collate the "Hebrew" Psalter with the Clementine. As the two versions are so completely different, the result is that it requires great labour to discover the readings of the manuscript. Moreover, the collation has obvious indications of having been carelessly made. In many places the Clementine readings are alluded to in the notes as though they were those of the Amiatine, and vice versa; in some others—e.g., 71. 2 and 85. 4—the readings of the Vulgate are simply repeated in the collation, and consequently the readings of the Amiatine do not appear at all (cf. Nestle, *Psalterium Tetraglottum*, Introduction, p. xiv). In other passages it would seem that the collator, or the editor, has omitted to note the variants.

A notable instance of this is in 87. 6-7, where the Hebrew Psalter departs entirely from the Clementine, and yet there is no indication of any difference in the collation. R, which usually follows A so closely, is in this passage with the other manuscripts, so that it is probable that A has the "Hebrew" readings also.

Dr. E. Nestle, in his Tetraglot Psalter, professes to have taken on himself the labour of reconstructing from the notes of Heyse-Tischendorf the continuous text of the Amiatine Psalter. The task is executed in a very indifferent way. The editor, or someone who did the work for him, has introduced many changes into the text for which there is no authority in the Heyse-Tischendorf collation. Quite arbitrarily in scores of cases the text is thus altered, while in other places readings obviously incorrect (mere blunders of the scribe) are left unaltered. The text as given in the Tetraglot Psalter may be in some respects a better text than the Amiatine; it is certainly not a reproduction of it. In the present edition, in consequence of this uncertainty as to the true text of A, no notice is taken of its variations from the text now printed, except in those passages where there are variants in other authorities as well. On the other hand, in the case of Lagarde's edition I have duly recorded in the notes all the differences observed between it and the present text.

The work known as the *Speculum* of St. Augustine is a catena of quotations from the Old Testament. In the Psalter it follows the *Psalterium iuxta Hebraeos*. Lagarde, in his Introduction, recommends consultation of its text in those parts of the Psalter for which it is available. A critical edition of the *Speculum* was published in 1874 by Weihrich in the Vienna *Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum*. I have therefore indicated in the text those parts of the Psalter which are contained in the *Speculum*, and have used the symbol S in the notes to mark its readings. As is but natural, the text of the *Speculum* has many readings not found in any other authority. Its text is somewhat closer to B than it is to the text of Lagarde's edition. I have reckoned 130 variants between B, S, and Lagarde. Of these, fifty are readings peculiar to S; in forty-four instances S agrees with B against Lagarde; and in thirty-six with Lagarde against B.

The only authorities whose evidence is incorporated in the

notes of this edition are, in addition to Lagarde's text, the manuscripts ABCEHMQRT and the printed text of the *Speculum*. In the case of six of the manuscripts—viz., ABCEHQR—all variants are noted,[1] with this exception, that I have considered it unnecessary to burden the notes with Gallican readings peculiar to one manuscript.[2] Where two or more manuscripts agree in a rejected Gallican reading the fact will be found mentioned. In the case of the other two manuscripts (M and T) I have not recorded readings peculiar to one or other of them. T was collated throughout the Psalter; M was consulted only when there was variation between the other authorities.

Palpable and obvious errors of the various scribes have also been, as a rule, omitted, and differences in orthography, except in the case of proper names. In the case of proper names I have not recorded the few variants observed in such ordinary words as *Aegyptus*, *Hierusalem*, *Sion*, *Moyses*, *Aaron*, *Ioseph*, *Abraham*.

What has been written above refers to the text of the Psalms only. As to the evidence for the Psalm titles the authorities cited are fewer—viz., BCEHMQT and Lagarde. Of the manuscripts, the only three which give the titles "*iuxta Hebraeos*" consistently throughout the Psalter are BCH. A gives titles throughout, but they are of an entirely different and very interesting type.[3] R has titles for the first fifty-four psalms only,[4] and these, as a rule, follow the Vulgate. The other four manuscripts (EMQT) endeavour to supply titles where they are lacking in the Hebrew. Not including the "Alleluia" psalms (105, 107, 114, 116-119, 136), in the case of which it is often difficult to decide whether the "Alleluia" belongs to the beginning of one psalm or to the end of the preceding, there are in the Psalter fifteen psalms without a title in the present Masoretic text. In all of these except two (1 and 10) titles are added in two or more of the manuscripts. These additions are confined, except in

[1] Except in the case of A as above (p. xviii.) explained.

[2] This does not apply to Lagarde's edition, nor to the *Speculum*; in the case of these all variants are noted.

[3] See Professor H. J. Lawlor's *Cathach of St. Columba*, Proceedings of R. I. Acad., vol. 33, 1916.

[4] The rubrical word *Semper* as the equivalent of "Selah" is also everywhere omitted by R; so also *Alleluia* everywhere.

two psalms (33 and 34), to the group EMQT. In these two psalms just mentioned additions are found also in BC. The remaining psalms are 2, 71, 91, 93-97, 99, 104, 137. To eight of these all the four manuscripts EMQT prefix titles. To these another (Ps. 2) would probably be added, were it not that titles for the earlier psalms are altogether lacking in T. In Ps. 91 E deserts its group to join the manuscripts which agree with the Hebrew, and in Ps. 137 M and T are similarly free from interpolation.

In the psalms already mentioned (33 and 43) in which B and C join the interpolating group, there is very little doubt but that H alone is right, agreeing as it does with the present Masoretic text. In Ps. 33 there are no fewer than four variants: *Canticum Dauid* (B), *Uictori Canticum* (E), *Dauid eruditi* (MQT), and *Psalmus Dauid* (C). In Ps. 43 there are but two variants: *Dauid* (B) and *Psalmus Dauid* (CEMQT). The latter (*Psalmus Dauid*) is the Vulgate title of both of these psalms.

VI.

It would have been a comparatively easy matter to have framed a text of the Psalter by taking Vallarsi's text as a basis and altering it only where all the manuscripts, or all but C and H, differed from it, and agreed with one another. The real difficulty occurs when there is variation between the manuscripts. In such cases it is often necessary to have resort to some principles as to internal evidence of readings.

No doubt two possible causes of variation in the manuscripts, apart from mere blunders, would be, on the one hand, familiarity on the part of the scribes with the text of the Gallican Psalter and consequent adoption of its readings, and, on the other, the desire to make the Latin version conform with the Hebrew original. Of these two causes, it can hardly be doubted that the former was more in evidence when our manuscripts were written. The early editors, notably Martianay and Vallarsi, did endeavour to bring their text into conformity with the Hebrew, but it seems scarcely likely that scribes in the ninth and tenth centuries would have much knowledge of variations from the original. In some particular case, then, if certain manuscripts follow the

Vulgate, while others are in agreement with the Hebrew text, there is at least a prima facie probability that the latter reading is more correct, especially when the manuscripts which support the Vulgate reading have many other readings which are certainly Gallican. Several of the readings of Lagarde's edition, which are found in none, or but one, of the manuscripts now cited, are instances of such agreement with the Vulgate against the Hebrew —e.g., 2. 11 (*exultate ei cum tremore*); 49. 19 (*benedicetur*); 50. 13 (*carnes*). In many other cases, as will be seen by the critical notes—e.g., 18. 7, 19. 13, 45. 5, 51. 3, 51. 8—we find Lagarde's reading joined with the groups AR or AER in agreement with the Vulgate. Such readings are open to suspicion.

Again, it is admitted that Jerome made use of the later Greek translations of the Old Testament. As to this Lagarde writes, *subiciendae erunt Aquilae et Symmachi interpretationes ab Hieronymo probatae : nam Hieronymum non semper ex hebraeo vertisse, sed ubi res non bene procedebat ad Aquilam et Symmachum confugisse veteres norant, hi nostri nesciunt.* Baethgen also (*Zeitschrift für die alttestamentlichen Wissenschaft*, 1881, pp. 105 ff.), writing about the rendering *ordinate ambulat* in 50. 23, lays down as follows: "The latter translation goes back to Symmachus, and is thereby guaranteed as original." This maxim, if consistently applied, would cast suspicion on some of the readings of Lagarde's favourite manuscript. At least we can say this: If the context shows that Jerome in some verse is following the rendering of Aquila or Symmachus or both, then that one of two variants which is in agreement with the Greek is more likely to be correct. Bearing this in mind, I have had Field's *Hexapla* constantly by me, and have consulted it in cases of variation, often to no purpose, as unfortunately the remnants of these Greek translations are but scanty. Sometimes they are useful. For example, in 32. 6 *tempus inueniens* is strongly supported by καιρὸν εὑρών in Symmachus; in 44. 15 *similitudinem in gentibus* by his παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν. Sometimes Aquila will give the clue. So it is in 44. 20 *quoniam deiecisti nos in loco draconum et operuisti* (*operuit* Lagarde, *cooperuit* Vulgate) *nos umbra mortis.* Aquila has ὅτι συνέτριψας ἡμᾶς ἐν τόπῳ σειρήνων καὶ ἐπεκάλυψας ἡμᾶς ἐν σκίᾳ θανάτου. So also in 50. 2 *de Sion perfecta* (*per-*

fecto ER and Lagarde) *decore Deus apparuit*, where Aquila reads, ἐκ Σιὼν τετελεσμένης κάλλει ὁ θεὸς ἐπεφάνη. On the other hand, Lagarde's reading *salutare Dei* (*salut. meum* ABER) in 50. 23 is supported by Symmachus (it is the verse alluded to by Baethgen above), who reads σωτήριον θεοῦ. The reading *terribilia* in 45. 5 (*terribiliter* AR and Lagarde, *mirabiliter* Vulgate) is supported not only by Aquila (ἐπίφοβα) and Symmachus (φοβερά), but also by the evidence of one of Jerome's own letters (Ep. LXV.). This letter is a commentary on the whole psalm, and Jerome quotes both versions throughout it. Unhappily there is but one other similar letter (Ep. CXL.), which is in like manner a commentary on Ps. 90.

Another kind of evidence which ought, it would seem, to have some weight, is Jerome's own usage in the Hebrew Psalter itself, and in the Old Testament outside the Psalter. The reading *odorabuntur* ABQR (115. 6) is a case in point. Nowhere in the canonical books does Jerome use the active form *odoro*, though *odorabit* occurs once in Ecclesiasticus. The deponent form is found outside the Psalter four times in the Vulgate. This gives the reading *odorabuntur* a certain amount of probability. In addition to this, as the Gallican Psalter reads *odorabunt*, the change to it would be an obvious one for a scribe. Again, in 16. 4 all the manuscripts except C and H read *litabo libamina ;* but *litare* is not used in the Vulgate, though *libare libamina* frequently occurs. The reading *libabo* in this verse is also supported by the σπείσω σπονδάς of Aquila and Symmachus. In 37. 16 BCHQ read *melius est parum ;* all the other manuscripts, as well as the *Speculum*, have *melius est paruum*. The same Hebrew phrase is translated *melius parum* twice in Proverbs (15. 16 and 16. 8). The word *parum* occurs in the Vulgate in twenty-two places, in fifteen of which it is a translation of the same Hebrew word which is found here. *Paruum* is nowhere used in the Vulgate in the sense required in this passage. The reading *lectulum* (B, so also Lagarde) in 6. 7 is a good example of the excellence of some of B's readings. The Gallican reading *lectum* is found in all the other manuscripts. The same Hebrew word occurs twenty-eight times in the Old Testament, and is translated by *lectulus* nineteen times, only six times by *lectus*. In

another case the same kind of evidence may be used against a reading of B. In 143. 12 *ligantes* is read by all manuscripts except B (*litigantes*, so also Lagarde). Here the reading of the majority of the manuscripts is to be preferred. *Ligo* or *colligo* translates the same Hebrew word six times in the Vulgate. *Litigo* is found only once, the translation of quite a different word.

Jerome's usage in the Hebrew Psalter itself can hardly be said to be always consistent. A comparison, for example, of the parallels 60. 8-10 and 108. 8-10 does not bear out the idea that we must in every case expect to find the same word similarly treated. Still, if a word occurs fairly frequently, and is elsewhere invariably, or even generally, translated in the same way, there is a probability that a divergence in some particular instance is due to a copyist, not to Jerome, especially if the divergent reading be Gallican. A good example of this occurs in Ps. 37. In this psalm the Hebrew word *rasha'* (sing. or plur.) is found fourteen times. The rendering attested by the manuscripts throughout the psalm is *impius*, except in v. 16, where AER have *peccatorum*, the Gallican reading. This can scarcely be correct, though accepted by Lagarde. The text of Lagarde in 1. 3 *arbor transplantata* is not only against the manuscripts, but also against Jerome's usage. The Hebrew word *'ets* occurs in five other verses in the Psalter, and is always translated by *lignum*, the reading of all manuscripts in 1. 3. In this case additional support is given to the reading *lignum* by the fact that the same Hebrew verse occurs again in Jer. 17. 8, where the word is *lignum*, not *arbor*.

In 8. 9 Lagarde reads *uias aquarum*. All the manuscripts which I have seen read *semitas*, or have no word for "ways" at all. The Hebrew *'orach* occurs in fourteen other passages of the Psalter. Its translation is *semita* eleven times, *uia* three times. This gives *semitas* some prima facie probability in the verse now in question. *Uias aquarum* may well be a gloss on *semitas ponti*: yet Buhl in Kittel's Hebrew Bible, without any note of uncertainty, gives Jerome as an authority for reading not *yammîm* but *mayîm*.

In 28. 3 *ne trahas* (BCQT), although it is the reading of the Gallican Psalter, seems preferable. Aquila has μὴ ἑλκύσῃς. The same part of the Hebrew word does not occur elsewhere in

the Psalter, but other parts occur in four passages, rendered by *adtraho* (twice), *extendo* (once), and once by a paraphrase. *Ne tradas*, the reading of AEHMRS, occurs in 27. 12 and 74. 19 to translate quite a different expression in Hebrew.

In 9. 12 B's reading *commutationes* deserves perhaps a place in the margin. The rival reading is *cogitationes*. Aquila has ἐναλλαγάς. The same Hebrew word occurs in five other places in the Psalter. In three places all manuscripts have *cogitationes*, in another all have *commutationes*, in the fifth (78. 11) they are divided between the same two words.

In 129. 5 on similar grounds I read *confundantur et reuertantur* with Lagarde, though all the manuscripts examined have *confundantur et reuereantur*. The same Hebrew word occurs four times elsewhere in the Psalter (*conuertor* three times, *reuertor* once). The change to *reuereantur* was a natural one from the fact that the phrase *confundantur et reuereantur* occurs in 35. 4 and 40. 15. The error must, however, have been a very early one, as it is common to all the various lines of descent.

Grammatical considerations will sometimes help to decide between rival readings.

For example, in 4. 2 we have *inuocante me* AMQ (also G), *inuocantem* (omitting *me*) Lagarde, *inuocantem me* BCEHRT. The words which follow vary, *exaudi me* BCEHMQT, *exaudisti me* AR. In no manuscript is Lagarde's reading *inuocantem exaudi me* found. All the manuscripts read *me* twice, but the reading of BCEHRT is impossible grammatically. If the original was *inuocante me*, the change to *inuocantem me* could easily have arisen. If *inuocantem* only were original, the addition of the first *me* would have been purposeless.

Again, in 21. 3 are found the variants *uoluntate* BCEH, *uoluntatem* AMQRT. *Fraudo* is used three times in the Vulgate with an ablative, and nowhere with an accusative.

In 123. 4 *obprobrio . . . despectione*. These ablatives are to be preferred to the rival readings. The same verb *repleo* is used with an ablative in the verse immediately preceding, and this is in agreement with its usage elsewhere in this Psalter and in the canonical books of the O.T.

In 37. 27 we have *in sempiternum* ACEHMQ, *in sempiterno*

BR (also Lagarde), the reading of T being doubtful. Symmachus has *εἰς αἰῶνα*. Judged by grammatical considerations, the former of these readings seems preferable. The same Hebrew phrase occurs thirty-two times in the first two books of the Psalter. Only once (49. 12 *in saeculo*) is it translated by *in* with the ablative. We find *in aeternum* (thirteen), *in sempiternum* (eleven), *in saeculum* (five times), *in perpetuum* (twice).

Other instances might have been given under all these heads, but it is hoped that enough has been said to show the kinds of internal evidence which have been weighed before ultimate decision between rival readings.

In those places where the evidence of the manuscripts judged on these principles seemed capable of different interpretations I give the rejected reading in the margin. Possibly some of these marginal readings may seem to others superior to their rivals in the text.

The more I have studied the Psalter the more I have been convinced that the text translated by St. Jerome at the end of the fourth century was substantially the same as our present Masoretic text. For this reason I have always been inclined to admit a reading which agreed with that text. This first; and also I have learned to view with suspicion any reading which was simply a reproduction of the corresponding word or words of the Gallican version.

Sometimes in the critical notes it will be found that there is a large group of manuscripts which agree in attesting a rejected reading. In the majority of these it will be seen that the reading in question is Gallican, and also that it finds no place in Lagarde's text. Most of the others which do not come under this head have been discussed in the preceding paragraphs.

VII.

As to the form in which the psalms are printed, a word of explanation is necessary. In the numbering of the psalms themselves I have followed the Masoretic system. Where the Vulgate numeration differs from this I have added it in brackets. The numbering of the verses is on a different plan. For facility of reference and comparison it has been thought best to retain the

numeration of the Vulgate. The psalms are printed throughout *per cola et commata*, as these are found in H. I would have preferred to have followed B in this, as it seems to me, in other respects, the better manuscript. Unfortunately, however, the subdivisions of the "lines" in B are often difficult or impossible to ascertain. The various divisions are not written on separate lines as in H, but shown by leaving a greater space between words, or by the use of a different form of initial letter. The former of these methods obviously leaves room for a large amount of uncertainty, and the second is at fault also, as the same type of initial letter is often employed where clearly no subdivision is intended. It will be seen that the subdivisions of H agree, on the whole, with Masoretic division of the verses. Sometimes, however, a Hebrew verse is divided into two. Even in these cases there is little departure from the Masoretic system, as the division is generally made where the chief disjunctive accent occurs in the original. The scribe of B does not adhere so closely to the Hebrew divisions. A comparison of the two manuscripts in the first eight psalms gives the following results. In the Masoretic text (apart from the titles) there are eighty-two verses. H is in exact agreement with the Masoretic division in seventy-three cases, B in fifty-nine only. Divisions of one Hebrew verse into two are found in both manuscripts, but, in these psalms, twelve times in B, five times only in H.

Questions of orthography are often troublesome. My original intention was to follow the orthography of the scribe of B, who uses good forms and employs them with remarkable consistency. It was afterwards judged better to follow, so far as possible, the orthography of the Oxford Vulgate New Testament (Editio minor). In the case of words which do not occur in the Latin New Testament resort has been had, when possible, to analogy. For example, the forms *adclino*, *adtraho*, *colloco*, *exsicco*, *inprobus*, *inroro*, have been adopted on the analogy of *adclamo*, *adtracto*, *colligo*, *exsurgo*, *inprobitas*, *inruo*, though in the case of some of these words there were other analogies which drew in another direction. The last letter of the prefix *con-* has invariably been assimilated in words like *compono*, though in the case of two, *comparo* and *compello*, both forms, assimilated and unassimilated,

are found in the Oxford Vulgate New Testament. Similarly I have chosen the form *implico* from the two forms *implico* and *inplico*, which are found in that edition.

In the case of rare words which occur but once, like *ericius*, *gyrus*, *ortygometra*, *pelicanus*, *scinifes*, *tropaeum*, *zmyrna*, I have had to choose the form which seemed preferable otherwise. All these forms except *ortygometra* (*hortygometra* CQ) are found in at least one manuscript. For *scinifes* possibly *cinifes* might have been a better form, but it was found in no manuscript, though E reads *cynifes*.

The present is the first edition of the Hebrew Psalter to the text of which the evidence of any of the British manuscripts has contributed. Doubtless in it there will be found mistakes, due not only to errors of judgment, but also to those inaccuracies which seem almost inevitable when so many variants have to be dealt with and chronicled. The evidence, however, on which the text is based is before the reader in the notes. This, at least, will, it is hoped, be some contribution to the study of the *Psalterium iuxta Hebraeos Hieronymi*.

It only remains for me to express my gratitude to all who have helped me in any way in my labours. Whether abroad, in Paris, Florence, and Madrid, or at home, in London, Oxford, and Dublin, I have experienced nothing but courtesy in answer to my many inquiries.

To Mr. T. Gambier Parry, of the Bodleian Library, my thanks are specially due for his kindness in verifying for me many readings of the manuscripts of the Psalter there.

The Dean of Christ Church, in the midst of his own work in London, has found time to help me with suggestions on various points. To two Irish friends also I owe a particular debt. The Rev. T. J. Pulvertaft, M.A., not only gave me the help of his encouragement throughout, but also, in the course of a busy tour in Spain, visited the Biblioteca Nacionale in Madrid on my behalf, and obtained for me facsimiles of two of its manuscripts. Professor H. J. Lawlor also, of Trinity College, Dublin, has given me much advice as to the form and method of this edition. Not least have I to thank him for valuable time spent in collating for me the Ricemarch Psalter. My son, Mr. D. B. Harden, of

Trinity College, Cambridge, has contributed, by his careful reading of my manuscript, to the accuracy of my text.

I have also to tender my very grateful thanks to the Board of Trinity College, Dublin, for their kindness in making, from a fund at their disposal, a substantial grant towards the expenses of publication.

NOTE

In using the critical notes of this edition the following facts should be borne in mind:

1. In the *text* of the Psalms the evidence of the manuscripts BCEHQR and of Lagarde's edition is given throughout the Psalter, that of the *Speculum* wherever it is available, and that of the manuscripts AMT wherever two at least of them differ from the present text, or wherever there is variation between the other authorities.

2. In the *titles* of the Psalms the authorities collated were, in addition to Lagarde's edition, the manuscripts BCEHQMT. Every variation is noted except in those cases in which one or more of the manuscripts EMQT follows the Vulgate exactly, or almost so.

Whenever an authority is not mentioned in the notes, it supports the text here printed, with the following exceptions: (*a*) Gallican readings found in but one manuscript are not included; (*b*) the singular readings of the manuscripts AMT are not given.

3. The Masoretic numeration of the Psalms is followed, but the verses are numbered according to the Vulgate. Any part of the title of a psalm excluded by the Vulgate from the numeration is in these notes reckoned in the first verse.

LIST OF ABBREVIATIONS AND SYMBOLS USED

+ = adds, add.
om. = omits, omit.
> = inverts, invert.
ins. = inserts, insert.
ad init. = at the beginning.
ad fin. = at the end.
tit. = title.
Vg. = Gallican rendering.
(Vg) = rendering closely resembling that of the Gallican.
* marks a reading found in Lagarde's *Psalterium iuxta Hebraeos.*
A = Codex Amiatinus (according to the edition of the Latin Old Testament published by Heyse and Tischendorf).
B = Brit. Mus. Harl. 2793.
C = Paris Bibl. Nat. Lat. 11532.
E = Brit. Mus. Harl. 2798/2799.
H = Brit. Mus. Add. 24142.
M = Madrid Bibl. Nac. No. A 2.
Q = Paris Bibl. Nat. Lat. 33.
R = Ricemarch Psalter, Library of Trinity College, Dublin. MS. A 4. 20.
T = Madrid Codex Toletanus.
S = *Speculum* of St. Augustine.
¶ in the text of the Psalms marks the beginning of a passage contained in the *Speculum ;* § marks its conclusion.

The figure 1 after a manuscript symbol denotes the reading of the first hand, the figure 2 marks a correction.

A manuscript symbol enclosed in brackets indicates that the reading of the manuscript is in some respect doubtful.

The abbreviations *pr.*, *sec.*, *tert.*, *quart.* denote respectively the first, second, third, or fourth occurrence of the word in the verse.

PSALTERIUM IUXTA HEBRAEOS HIERONYMI

1.

¶ Beatus uir, qui non abiit in consilio impiorum,
et in uia peccatorum non stetit,
et in cathedra derisorum non sedit.
[2] Sed in lege Domini uoluntas eius,
et in lege eius meditabitur die ac nocte. §
[3] Et erit tamquam lignum transplantatum iuxta riuulos aquarum,
quod fructum suum dabit in tempore suo,
et folium eius non defluet;
et omne quod fecerit prosperabitur.
[4] Non sic impii;
sed tamquam puluis quem proicit uentus.
[5] Propterea non resurgunt impii in iudicio,
neque peccatores in congregatione iustorum.
[6] Quoniam nouit Dominus uiam iustorum:
et iter impiorum peribit.

2.

Quare turbabuntur gentes,
et tribus meditabuntur inania ?
[2] Consurgent reges terrae, et principes tractabunt pariter
aduersus Dominum, et aduersus christum eius.
[3] Disrumpamus uincula eorum,
et proiciamus a nobis laqueos eorum.

1, [1] *om.* et *sec.* AB [3] arbor transplantata . . . quae* riuos H [4] proiecit AR [5] resurgent BCHMT, surgent Q 2, [1] +*ad init.* psalmus Dauid EQ; +profecia M turbantur H [2] aduersum (*bis*) AE, aduersus . . . aduersum R [3] *om.* a nobis BCQ

[4] Habitator caeli ridebit:
Dominus subsannabit eos.
[5] Tunc loquetur ad eos in ira sua,
et in furore suo conturbabit eos.
[6] Ego autem orditus sum regem meum
super Sion montem sanctum suum.
Adnuntiabo Dei praeceptum:
[7] Dominus dixit ad me, Filius meus es tu; ego hodie genui te.
[8] Postula a me, et dabo tibi gentes hereditatem tuam,
et possessionem tuam terminos terrae.
[9] Pasces eos in uirga ferrea;
ut uas figuli conteres eos.
¶[10] Nunc ergo, reges, intellegite:
erudimini, iudices terrae.
[11] Seruite Domino in timore,
et exultate in tremore.
[12] Adorate pure, ne forte irascatur, et pereatis de uia,
[13] cum exarserit post paululum furor eius.
Beati omnes qui sperant in eum. §

3.

Canticum Dauid, cum fugeret a facie Absalon filii sui.

[2] Domine, quare multiplicati sunt hostes mei?
multi consurgunt aduersum me.
[3] Multi dicunt animae meae,
Non est salus huic in Deo. [*Semper.*
[4] Tu autem, Domine, clipeus circa me;
gloria mea et exaltans caput meum.
[5] Uoce mea ad Dominum clamabo,
et exaudiet me de monte sancto suo. [*Semper.*
[6] Ego dormiui et soporatus sum;
euigilaui, quia Dominus sustentauit me.
[7] Non timebo milia populi,
quae circumdederunt me.

[4] subsannauit R [5] *om.* **in** *sec.* B [6] ordinatus MRT **suum:** meum CH; eius B [7] fili H [11] **in tremore:** ei cum tremore* S [13] **eum:** eo CEH **3,** [1] **canticum:** psalmus EH Abisalon B *om.* **filii sui** E [2] aduersus AR [4] **clipeus** + meus CMQT [5] *om. Semper* CT [6] **sum** + et AEHR uigilaui AR **me** + *Semper* C [7] **quae:** qui R; *om.* Q

Surge, Domine, saluum me fac, Deus meus,
[8] quia percussisti omnium inimicorum meorum maxillam;
dentes impiorum confregisti.
[9] Domini est salus:
super populum tuum benedictio tua. [*Semper.*

4.

Uictori in psalmis canticum Dauid.

[2] Inuocante me exaudi me, Deus iustitiae meae,
in tribulatione dilatasti mihi;
miserere mei,
et exaudi orationem meam.
¶[3] Filii uiri, usque quo incliti mei ignominiose
diligitis uanitatem quaerentes mendacium ? § [*Semper.*
[4] Et cognoscite quoniam mirabilem reddidit Dominus sanctum suum:
Dominus exaudiet cum clamauero ad eum.
¶[5] Irascimini, et nolite peccare:
loquimini in cordibus uestris
super cubilia uestra, et tacete. [*Semper.*
[6] Sacrificate sacrificium iustitiae,
et fidite in Domino. §
Multi dicunt, Quis ostendit nobis bonum ?
[7] Leua super nos lucem uultus tui, Domine.
Dedisti laetitiam in corde meo:
[8] in tempore frumentum et uinum eorum multiplicata sunt.
[9] In pace simul requiescam et dormiam:
[10] quia tu, Domine, specialiter securum habitare fecisti me.

5.

Uictori pro hereditatibus canticum Dauid.

[2] Uerba mea audi, Domine;
intellege murmur meum,

[8] *om.* **meorum** C maxillas EH **4,** [1] uictor HMQ psalmo M, cantici EH [2] inuocantem* BCEHRT *om.* **me** *pr.** **exaudi** *pr.* : exaudisti AR [3] **uanitatem** +et MT [4] reddet R **exaudiet** +me EHT [5] *om.* **et** *sec.* AEHR **tacete:** tractate EH; tacite R; arcete MT [6] confidite S ostendet B [8] **in:** a C multiplicati (M)QT **5,** [1] uictor Q, uictoria M **pro:** super CEH cantici C [2] **audi:** auribus percipe* H

[3] rex meus et Deus meus,
[4] quia te deprecor.
Domine, mane audies uocem meam;
[5] mane praeparabor ad te, et contemplabor.
¶Quoniam non es Deus uolens iniquitatem tu,
[6] nec habitabit iuxta te malignus.
Non stabunt iniqui
in conspectu oculorum tuorum:
[7] odisti omnes operantes iniquitatem.
Perdes loquentes mendacium:
uirum sanguinum et dolosum
abominabitur Dominus.§
[8] Ego autem in multitudine misericordiae tuae
introibo in domum tuam:
adorabo in templo sancto tuo in timore tuo.
[9] Domine, deduc me in iustitia tua
propter insidiatores meos;
dirige ante faciem meam uiam tuam.
[10] Non est enim in ore eorum rectum;
interiora eorum insidiae:
[11] sepulchrum patens guttur eorum;
linguam suam leuificant.
Condemna eos, Deus,
decidant a consiliis suis:
iuxta multitudinem scelerum eorum expelle eos;
quoniam prouocauerunt te.
[12] Et laetentur omnes qui sperant in te;
in perpetuum laudabunt,
et proteges eos;
et laetabuntur in te, qui diligunt nomen tuum.
[13] Quia tu benedices iusto,
Domine, ut scuto placabilitatis coronabis eum.

---

[7] *abominaberis, Domine*

---

[3] +aduerte ad uocem clamoris mei *ad init.* EH [5] *om.* **es*** AER [6] **nec:** ne Q [7] abominaberis Domine* AER [8] multitudinem CQT *om.* **in** *sec.** [9] **meam:** tuam H **tuam:** meam EH [11] lenificant C **te** +Domine* AER [12] sperent C [13] benedicis CQT

6.

Uictori in psalmis super octaua canticum Dauid.

2 Domine, ne in furore tuo arguas me,
neque in ira tua corripias me.
3 Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum ego:
sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.
4 Et anima mea turbata est ualde:
et tu, Domine, usque quo?
5 Reuertere, Domine, erue animam meam:
salua me propter misericordiam tuam.
6 Quoniam non est in morte recordatio tui:
in inferno quis confitebitur tibi?
7 Laboraui in gemitu meo;
natare faciam tota nocte lectulum meum;
lacrimis meis stratum meum rigabo.
8 Caligauit prae amaritudine oculus meus;
consumtus sum ab uniuersis hostibus meis.
9 Recedite a me, omnes qui operamini iniquitatem;
quia audiuit Dominus uocem fletus mei.
10 Audiuit Dominus deprecationem meam;
Dominus orationem meam suscipiet.
11 Confundantur et conturbentur uehementer omnes inimici mei:
reuertantur et confundantur subito.

7.

Pro ignoratione Dauid quod cecinit Domino super uerbis Aethiopis filii Gemini.

2 Domine Deus meus, in te speraui:
salua me ab omnibus persequentibus me, et libera me:
3 ne forte capiat ut leo animam meam;
laceret, et non sit qui eruat.

---

7 *lectum*

6, 1 uictoria M 3 *om.* **ego*** AMQRT 5 **Domine**+ et MQT 7 lectum ACEHMQRT 9 decedite E 10 suscepit CEHR, suscipit A
7, 1 ignoratio (*om.* **pro**) C uerba CEH ethyopis E, eziopis H Iemini* E, Iemeni C 3 **eruat:** eripiat AER

[4] Domine Deus meus, si feci istud;
si est iniquitas in manibus meis;
[5] si reddidi retribuentibus mihi malum,
et dimisi hostes meos uacuos;
[6] persequatur inimicus animam meam, et adprehendat,
et conculcet in terra uitam meam,
et gloriam meam in puluerem collocet. [*Semper.*
[7] Surge, Domine, in furore tuo,
eleuare indignans super hostes meos,
et consurge ad me iudicio quod mandasti.
[8] Et congregatio tribuum circumdet te:
et pro hac in altum reuertere.
[9] Dominus iudicabit populos:
iudica me, Domine, secundum iustitiam meam,
et secundum simplicitatem meam quae est in me.
[10] Consumatur malum iniquorum,
et confirmetur iustitia:
probator cordis et renum
Deus iustus.
[11] Clipeus meus in Deo,
qui saluat rectos corde.
[12] Deus iudex iustus et fortis,
comminans tota die.
[13] Non conuertenti gladium suum acuet;
arcum suum tetendit, et parauit illum.
[14] In ipso praeparauit uasa mortis;
sagittas suas ad comburendum operatus est.
[15] Ecce parturit iniquitatem,
et, concepto dolore, peperit mendacium.
[16] Lacum aperuit, et effodit eum,
et incidet in interitum quem operatus est.

---

[14] *Et in ipso*

---

[6] terram CM puluere H [7] iudicia B [8] **pro hac:** pro ea CH; propter hanc T [9] **iudicabit:** iudicat* [10] consumetur EMT, consummetur AR, consummatur H **malum:** mala M; manus H **iustitia:** iustus CH; +et CE renium BQ [13] conuertendi BCR 14 +et *ad init.* ACEHMR parauit* H [15] *om.* et AR [16] incidit*

17 Reuertetur dolor suus in caput eius,
et super uerticem eius iniquitas sua descendet.
18 Confitebor Domino secundum iustitiam eius,
et cantabo nomini Domini altissimi.

8.

Uictori pro torcularibus canticum Dauid.

2 Domine, Dominator noster,
quam grande est nomen tuum in uniuersa terra,
qui posuisti gloriam tuam super caelos !
3 Ex ore infantium et lactantium perfecisti laudem
propter aduersarios meos,
ut quiescat inimicus et ultor.
4 Uidebo enim caelos tuos, opera digitorum tuorum,
lunam et stellas quae fundasti.
5 Quid est homo quoniam recordaris eius ?
uel filius hominis quoniam uisitas eum ?
6 Minues eum paulo minus a Deo;
gloria et decore coronabis eum.
7 Dabis ei potestatem super opera manuum tuarum;
8 cuncta posuisti sub pedibus eius:
oues et armenta omnia,
insuper et animalia agri;
9 aues caeli et pisces maris
qui pertranseunt semitas ponti.
10 Domine, Dominator noster,
quam grande est nomen tuum in uniuersa terra !

9.

Uictori pro morte filii canticum Dauid.

2 Confitebor Domino in toto corde meo;
narrabo omnia mirabilia tua.
3 Laetabor et gaudebo in te:
canam nomini tuo, Altissime,

17 reuertitur AR descendit AR, descendat M 18 **cantabo**: psallam CH
8, 1 uictoria M **canticum**: psalmus C; *om.* E +ipsi *ante* **Dauid** EH
3 lactentium B^2E fecisti H **meos**: tuos CEH 5 quis est EH
6 minuens BMQT 7 **super** +omnia MT 9 transeunt AR **semitas ponti**: semitas maris E; ponti maris H; uias aquarum* 10 *om.* **noster** AR
9, 1 **pro**: super CEH

[4] cum ceciderint inimici mei retrorsum,
et corruerint et perierint a facie tua.
[5] Fecisti enim iudicium meum et causam meam:
sedisti super solium iudex iustitiae.
[6] Increpasti gentes, periit impius;
nomen eorum delesti in sempiternum et iugiter.
[7] Completae sunt solitudines in finem,
et ciuitates subuertisti;
periit memoria eorum cum ipsis.
[8] Dominus autem in sempiternum sedebit:
stabiliuit ad iudicandum solium suum.
[9] Et ipse iudicat orbem in iustitia,
iudicat populos in aequitatibus.
[10] Et erit Dominus eleuatio oppresso,
eleuatio oportuna in angustia;
[11] et confident in te qui nouerunt nomen tuum;
quoniam non dereliquisti quaerentes te, Domine.
[12] Cantate Domino habitatori Sion:
adnuntiate in populis cogitationes eius:
[13] quoniam quaerens sanguinem eorum recordatus est,
nec oblitus est clamoris pauperum.
[14] Misertus est mei Dominus;
uidit adflictionem meam ex inimicis meis
[15] qui exaltat me de portis mortis,
ut narrem omnes laudes tuas
in portis filiae Sion:
[16] exultabo in salutari tuo.
Demersae sunt gentes in interitum quem fecerunt;
in rete quod absconderant captus est pes eorum.

---

[16] *interitu*

---

[6] increpuisti* B perit AB delisti ABHRT [7] +inimici *ad init.* CEH perit BQ [9] **iudicat** *pr.* : iudicabit CEH **orbem** +terrae* AR **iudicat** *sec.* : iudicabit MQRT [11] confidunt C [12] *om.* **Domino** E commutationes B [13] non est oblitus* AR, nec est oblitus est M clamorem B, clamores MQT [15] exaltas ACR *om.* **omnes** AR [16] in interitu quem ACEMQRT, in foueam quam* reti C absconderunt* CEHT

[17] Agnitus est Dominus iudicium faciens:
in opere manuum suarum corruit impius
sonitu sempiterno.
[18] Conuertantur impii in infernum,
omnes gentes quae oblitae sunt Deum.
[19] Quoniam non in aeternum obliuioni erit pauper:
expectatio pauperum non peribit in perpetuum.
[20] Surge, Domine, non confortetur homo:
iudicentur gentes ante faciem tuam.
[21] Pone, Domine, terrorem eis:
sciant gentes homines esse se. [*Semper.*

[10.] Quare, Domine, stas a longe,
despicis in temporibus angustiae?
[2] In superbia impii ardet pauper:
capiantur in sceleribus quae cogitauerunt.
[3] Quia laudauit impius desiderium animae suae,
et auarus adplaudens sibi[4] blasphemauit Dominum.
Impius secundum altitudinem furoris sui non requiret,
[5] nec est Deus in omnibus cogitationibus eius.
Parturiunt uiae eius in omni tempore;
longe sunt iudicia tua a facie eius:
omnes inimicos suos despicit.
[6] Loquitur in corde suo, Non mouebor:
in generatione et generatione ero sine malo.
[7] Maledictione os eius plenum est et dolis et auaritia;
sub lingua eius dolor et iniquitas.
[8] Sedet insidians iuxta uestibula
in absconditis, ut interficiat innocentem:
[9] oculi eius robustos tuos circumspiciunt.
Insidiatur in abscondito
quasi leo in cubili:
insidiatur ut rapiat pauperem:
rapiet pauperem, cum adtraxerit eum ad rete suum.

[17] iudicia BE **impius** +cum C *om.* **sonitu sempiterno** AR [19] *om.* **non** *sec.* H [21] >se esse MQ(T[1]) *om. Semper* AC **10,** [3] laudabit* Q, laudabitur CEH **desiderium:** in desiderium A, in desiderio CEH [4] multitudinem MT [5] *om.* **est** AR [8] **ut interficiat:** interficit C [9] **rapiet:** rapiat MT

[10] Et confractum subiciet,
et inruet uiribus suis ualenter.
[11] Dixit in corde suo, Oblitus est Deus:
abscondit faciem suam; non respiciet in perpetuum.
[12] Surge, Domine Deus, leua manum tuam:
noli obliuisci pauperum.
[13] Quare blasphemat impius Deum,
dicens in corde suo quod non requirat?
[14] Uides, quia tu laborem et furorem respicis,
ut detur in manu tua.
Tibi relinquuntur fortes tui:
pupillo tu es factus adiutor.
[15] Contere brachium impii et maligni:
quaeres impietatem eius, et non inuenies.
[16] Dominus rex saeculi et aeternitatis:
perierunt gentes de terra eius.
[17] Desiderium pauperum audiuit Dominus:
praeparasti ut cor eorum audiat auris tua,
[18] ut iudices pupillum et oppressum,
et nequaquam ultra superbiat homo de terra.

11 (10).

Uictori Dauid.

[2] In Domino speraui:
quomodo dicitis animae meae,
Transuola in montem ut auis?
[3] Quia ecce impii tetenderunt arcum,
posuerunt sagittam suam super neruum,
ut sagittent in abscondito rectos corde.
[4] Quia leges dissipatae sunt;
iustus quid operatus est?
[5] Dominus in templo sancto suo,
Dominus in caelo thronus eius:
oculi eius uident,
palpebrae eius probant filios hominum.

[13] requiras C [14] uidens CH [16] *om.* et B [17] >cor eorum ut EH
[18] superbiet **11,** [1] uictor E, uictoria M [5] palfebra . . . probat H

6 Dominus iustum probat:
impium autem et diligentem iniquitatem odit anima eius.
7 Pluit super peccatores laqueos:
ignis et sulphur et spiritus tempestatum pars calicis eorum.
8 Quoniam iustus Dominus iustitias dilexit:
rectum uidebunt facies eorum.

12 (11).

Uictori pro octaua canticum Dauid.

2 Salua, Domine, quoniam defecit sanctus;
quoniam inminuti sunt fideles a filiis hominum.
3 Frustra loquuntur unusquisque proximo suo:
labium subdolum in corde et corde locuti sunt.
4 Disperdat Dominus omnia labia dolosa,
linguam magniloquam:
5 qui dixerunt, Linguam nostram roboremus,
labia nostra nobiscum sunt, quis dominus noster est?
6 Propter uastitatem inopum, et gemitum pauperum,
nunc consurgam, dicit Dominus;
ponam in salutari auxilium eorum.
7 Eloquia Domini eloquia munda;
argentum igne probatum,
separatum a terra, colatum septuplum.
8 Tu, Domine, custodies ea:
seruabis nos a generatione hac in aeternum.
9 In circuitu impii ambulabunt,
cum exaltati fuerint uilissimi filiorum hominum.

13 (12).

Uictori canticum Dauid.

Usque quo, Domine, obliuisceris me penitus?
usque quo abscondes faciem tuam a me?

7 pluet AMQT, pluat C **12,** 1 uictoria MT 2 **salua**+me* EMT 3 **subdolum:** dolosum H **et**+de MT *om.* **locuti sunt** AR 5 >noster Dominus* AER *om.* **est** C 6 **inopum:** impiorum MT 7 *om.* **igne** C 9 ambulant* CE filii H **13,** 1 uictoria MT *om.* **Domine** AR **me** *pr.* : mei AR abscondis* AER

[2] Usque quo ponam consilia in anima mea,
dolorem in corde meo per diem ?
[3] usque quo exaltabitur inimicus meus super me ?
[4] Conuertere, exaudi me, Domine Deus meus;
inlumina oculos meos, ne umquam obdormiam in morte;
[5] ne quando dicat inimicus meus, Praeualui aduersus eum.
Hostes mei exultabunt, cum motus fuero.
[6] Ego autem in misericordia tua confido;
exultabit cor meum in salutari tuo.
Cantabo Domino, quia reddidit mihi.

14 (13).

Uictori Dauid.

Dixit stultus in corde suo,
Non est Deus.
Corrupti sunt, et abominabiles facti sunt studiose;
non est qui faciat bonum.
[2] Dominus de caelo prospexit super filios hominum,
ut uideret si esset intellegens aut requirens Deum.
[3] Omnes recesserunt; simul conglutinati sunt;
non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.
[4] Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem,
qui deuorant populum meum ut cibum panis ?
[5] Dominum non inuocauerunt.
Ibi timebunt formidine,
[6] quoniam Deus in generatione iusta est.
Consilium pauperum confudistis,
quoniam Dominus spes eius est.
[7] Quis dabit de Sion salutem Israhel ?
Quando reduxerit Dominus captiuitatem populi sui,
exultabit Iacob et laetabitur Israhel.

14, [2] *si est*

---

[2] animam meam AR [4] **conuertere** +et HMQT mortem BM [6] exultauit AMR **quia:** qui ABCHQ²R **14,** [1] uictoria M **uictori** +canticum E instudiose ACEHR [2] est* ACEHRT *om.* **aut** C [5] Deum B²T **timebunt:** trepidabunt CH formidinem* [6] *om.* **est** *pr.* C [7] salutare AMR exultauit HMR *om.* **et** C

15 (14).

Canticum Dauid.

¶ Domine, quis peregrinabitur in tentorio tuo ?
et quis habitabit in monte sancto tuo ?
[2] Qui ingreditur sine macula et operatur iustitiam,
[3] loquiturque ueritatem in corde suo.
Qui non est facilis in lingua sua,
neque fecit amico suo malum,
et obprobrium non sustinuit super uicino suo.
[4] Despicitur oculis eius inprobus;
timentes autem Dominum glorificat:
iurat ut se adfligat et non mutat.
[5] Pecuniam suam non dedit ad usuram,
et munera aduersus innoxium non accepit.
Qui facit haec
non mouebitur in aeternum. §

16 (15).

Humilis et simplicis Dauid.

Custodi me, Deus, quoniam speraui in te,
[2] dicens Deo, Dominus meus es tu;
bene mihi non est sine te.
[3] Sanctis qui in terra sunt et magnificis,
omnis uoluntas mea in eis.
[4] Multiplicabuntur idola eorum post tergum sequentium:
non libabo libamina eorum de sanguine,
neque adsumam nomina eorum in labiis meis.
[5] Dominus pars hereditatis meae et calicis mei:
tu possessor sortis meae.
[6] Lineae ceciderunt mihi in pulcherrimis,
et hereditas speciosissima mea est.

16, [4] *litabo*

15, [3] loqueturque AR, loquitur (*om.* **-que**) H linguam suam AR uicinum suum CEH [4] respicitur E [5] aduersum* AR accipit AR commouebitur MQT **16,** [1] *om.* **et** C [2] **Deo:** Domino BE **Dominus:** Deus ABET; Dominus Deus H [4] litabo ABEQRT limina AR [6] **et** +tu H

7 Benedicam Domino qui dedit consilium mihi;
insuper et noctibus erudierunt me renes mei.
8 Proponebam Dominum in conspectu meo semper:
quia a dextris meis est, ne commouear.
9 Propterea laetatum est cor meum, et exultauit gloria mea,
et caro mea habitabit confidenter.
10 Non enim derelinques animam meam in inferno,
nec dabis sanctum tuum uidere corruptionem.
11 Ostendes mihi semitam uitae,
plenitudinem laetitiarum ante uultum tuum,
decores in dextera tua aeternos.

17 (16).

Oratio Dauid.

Audi, Deus, iustum,
intende deprecationem meam;
auribus percipe orationem meam
absque labiis mendacii.
2 De uultu tuo iudicium meum prodeat;
oculi tui uideant aequitates.
3 Probasti cor meum, uisitasti nocte:
conflasti me, et non inuenisti 4 cogitationes meas
transire os meum. In opere hominum
propter uerbum labiorum tuorum
ego obseruaui uias latronis.
5 Sustenta gressus meos in callibus tuis,
et non labentur uestigia mea.
6 Ego inuocaui te, quia exaudies me, Deus:
inclina aurem tuam mihi, audi eloquium meum.
7 Mirabilem fac misericordiam tuam, saluator sperantium
8 a resistentibus dexterae tuae.

7 Dominum AER >mihi consilium AER 8 *om.* **Dominum** AMQRT 9 exultabit AQ habitauit* ABRT 10 relinques MQT *om.* **in** C 11 ostendis ABR, ostendens MQT, ostendisti EH semitas EH **laetitiarum:** diuitiarum MQT **17,** 1 mendacibus CH 2 *om.* **meum** C 3 **inuen.** +in B 4 cogitatio mea utinam non transisset C opera MQT **hominum:** adam C propter uerba Q, in uerbo C 5 labantur C, labuntur H 7 mirabiles . . . misericordias tuas C 8 *om.* **intus** A **in oculo:** oculi CH, proteges Q

Custodi me quasi pupillam intus in oculo;
in umbra alarum tuarum protege me
[9] a facie impiorum uastantium me.
Inimici mei animam meam circumdederunt,
[10] adipe suo concluserunt,
et ore locuti sunt superbe.
[11] Incedentes aduersum me nunc circumdederunt me,
oculos suos posuerunt declinare in terram.
[12] Similitudo eius quasi leonis desiderantis praedam,
et quasi catuli leonis sedentis in absconditis.
[13] Surge, Domine, praeueni faciem eius, incurua eum:
salua animam meam ab impio qui est gladius tuus;
[14] a uiris manus tuae, Domine,
qui mortui sunt in profundo,
quorum pars in uita,
et quorum de absconditis tuis replesti uentrem;
qui satiabuntur filiis,
et dimittent reliquias suas paruulis eorum.
[15] Ego in iustitia uidebo faciem tuam:
implebor, cum euigilauero, similitudine tua.

18 (17).

Uictori seruo Domini Dauid, quae locutus est Domino uerba cantici huius in die qua liberauit eum Dominus de manu omnium inimicorum suorum et de manu Saul, et ait,

[2] Diligam te, Domine fortitudo mea,
[3] Domine petra mea et robur meum et saluator meus.
Deus meus fortis meus, sperabo in eum;
scutum meum et cornu salutis meae, susceptor meus.
[4] Laudatum inuocabo Dominum,
et ab inimicis meis saluus ero.
[5] Circumdederunt me funes mortis,
et torrentes diaboli terruerunt me.

[11] **me** (*bis*) *:* nos C [12] catulus EHM *om.* **leonis** C sedens in abscondito H [14] saturabuntur* AER reliquiis suis C [15] **ego** +autem AC uigilauero AR **18,** [1] uictoriae MT **quae:** qui* **ait:** dixit* EMT [3] **Domine:** Dominus EH; Deus*; *om.* M **meus** *tert.* + et AEMR **eum:** eo AEQR **meae** +et EHM

[6] Funes inferi circumdederunt me;
praeuenerunt me laquei mortis.
[7] In tribulatione mea inuocabo Dominum,
et ad Deum meum clamabo.
Exaudiet de templo suo uocem meam,
et clamor meus ante faciem eius ueniet in aures eius.
[8] Commota est et contremuit terra,
et fundamenta montium concussa sunt
et conquassata, quoniam iratus est.
[9] Ascendit fumus de furore eius,
et ignis ex ore eius deuorans;
carbones incensi sunt ab eo.
[10] Inclinauit caelos et descendit;
et caligo sub pedibus eius.
[11] Et ascendit super cherub,
et uolauit super pinnas uenti.
[12] Posuit tenebras latibulum suum
in circuitu eius, tabernaculum eius
tenebrosas aquas in nubibus aetheris.
[13] Prae fulgore in conspectu eius nubes transierunt,
grando et carbones ignis.
[14] Et intonuit de caelo Dominus, et Altissimus dedit uocem suam;
grandinem et carbones ignis.
[15] Et emisit sagittas suas, et dissipauit eos;
fulgura multiplicauit, et conturbauit illos.
[16] Et apparuerunt effusiones aquarum,
et reuelata sunt fundamenta orbis
ab increpatione tua, Domine,
ab inspiratione spiritus furoris tui.

[6] inferni AR [7] +et *ad init.* MT *om.* **mea** AER inuocaui* AR **clamabo** +et HR audiet R **templo** +sancto AEHMQRT [8] **conquassata** +sunt EH [9] **de:** in CQ **ex:** de Q **deuorans:** densans H accensi CE, succensi MQT [10] **eius** +grandinem et carbones ignis MQT(grando) [11] cherubin H, cerubim MQ, cerubin T **uolauit** +uolauit EH; +et uolauit C [12] tenebrosa aqua AEMQRT aeris EHMT [14] *om.* **et** *pr.* CH in caelis CH grando CEH [15] misit CEMT **illos:** eos* CEHMT [16] **orbis** +terrae EH **inspiratione:** increpatione H

[17] Misit de alto et accepit me;
extraxit me de aquis multis.
[18] Liberauit me de imimicis meis potentissimis,
et de his qui oderant me, quoniam robustiores me erant.
[19] Praeuenerunt me in die adflictionis meae,
et factus est Dominus firmamentum meum.
[20] Et eduxit me in latitudinem;
liberauit me, quia placuit ei.
[21] Retribuit mihi Dominus secundum iustitiam meam,
et secundum munditiam manuum mearum reddidit mihi,
[22] quia custodiui uias Domini,
et non egi impie a Deo meo.
[23] Omnia enim iudicia eius in conspectu meo,
et praecepta eius non amoui a me.
[24] Et fui inmaculatus cum eo,
et custodiui me ab iniquitate mea.
[25] Et restituet Dominus mihi secundum iustitiam meam,
et secundum munditiam manuum mearum in conspectu oculorum eius.
[26] Cum sancto sanctus eris,
et cum uiro innocente innocenter ages.
[27] Cum electo electus eris,
et cum peruerso peruertes.
[28] Quia tu populum pauperem saluabis,
et oculos excelsos humiliabis,
[29] Quia tu inluminabis lucernam meam;
Domine Deus meus, inlustrabis tenebras meas.
[30] In te enim curram accinctus,
et in Deo meo transiliam murum.

---

[20] *placui*

---

[17] **me** *pr.* +et AHMQRT traxit AHR [18] oderunt CEHR [20] quoniam CH placui BC [21] *om.* **et*** C [25] *om.* **et** *pr.** restituit ABR, retribuet E >mihi Dominus* AEHMR *om.* **et** *sec.** C [26] *om.* **et*** C agis R [27] +et *ad init.* AR **peruertes:** peruerteris M; subuerteris CH [29] inluminas AEHMR **inlustrabis:** inluminabis AEHR tenebram meam C [30] curro H

31 Deus inmaculata uia eius:
eloquium Domini igne examinatum;
scutum est omnium sperantium in se.
32 Quis est Deus praeter Dominum ?
et quis fortis praeter Deum nostrum ?
33 Deus qui accingit me fortitudine,
et posuit inmaculatam uiam meam,
34 coaequans pedes meos ceruis,
et super excelsa statuens me,
35 docens manus meas ad proelium,
et componens quasi arcum aereum brachia mea.
36 Dedisti mihi clipeum salutis tuae,
et dextera tua confortauit me,
et mansuetudo tua multiplicauit me.
37 Dilatabis gressus meos subtus me,
et non deficient tali mei.
38 Persequar inimicos meos et adprehendam,
et non reuertar, donec consumam eos.
39 Caedam eos et non poterunt surgere;
cadent sub pedibus meis.
40 Accinxisti me fortitudine ad proelium;
incuruabis resistentes mihi sub me.
41 Inimicorum meorum dedisti mihi dorsum,
et odientes me disperdidisti.
42 Clamabunt, et non erit qui saluet:
ad Dominum, et non exaudiet eos.
43 Delebo eos ut puluerem ante faciem uenti:
ut lutum platearum proiciam eos.
44 Saluabis me a contradictionibus populi;
pones me in caput gentium;
45 populus quem ignoraui seruiet mihi:
auditione auris oboediet mihi.
46 Filii alieni mentientur mihi;
filii alieni defluent,
et contrahentur in angustiis suis.

31 *om.* **igne** C 32 **Deum:** Dominum MQT 33 fortitudinem BHQ 34 **excelsa** +mea C 36 **tuae:** meae CT 37 gressum meum C, gressus meus H 39 potuerunt AR 40 accensisti C fortitudinem Q 41 dispersisti BMQT 45 obaudiet CH 46 mentiuntur AR, mentiti sunt E

47 Uiuit Dominus, et benedictus Deus meus,
et exaltabitur Deus salutis meae.
48 Deus qui das uindictas mihi,
et congregas populos sub me;
qui seruas me ab inimicis meis,
49 et a resistentibus mihi eleuas me,
a uiro iniquo libera me.
50 Propterea confitebor tibi in gentibus, Domine,
et nomini tuo cantabo:
51 magnificanti salutes regis sui,
et facienti misericordiam christo suo
Dauid et semini eius usque in aeternum.

19 (18).

Uictori canticum Dauid.

2 Caeli enarrant gloriam Dei;
et opus manus eius adnuntiat firmamentum.
3 Dies diei eructat uerbum,
et nox nocti indicat scientiam.
4 Non est sermo et non sunt uerba,
quibus non audiatur uox eorum.
5 In uniuersam terram exiuit sonus eorum,
et in finibus orbis uerba eorum.
6 Soli posuit tabernaculum in eis,
et ipse quasi sponsus procedens de thalamo suo
exultauit ut fortis ad currendam uiam.
7 A summitate caeli egressus eius
et cursus eius usque ad summitatem illius,
nec est qui se abscondat a calore eius.
8 Lex Domini inmaculata
conuertens animam:
testimonium Domini fidele
sapientiam praestans paruulis.
9 Praecepta Domini recta
laetificantia cor:

49 liberas MT, liberabis C 19, 1 cantici M 2 manuum EH *om.* eius AR 4 *om.* et CQT 5 uniuersam: omnem AR 7 abscondit C eius *tert.:* illius H 8 animas AEHR 9 *om.* cor AR

mandatum Domini lucidum
inluminans oculos.
10 Timor Domini mundus
perseuerans in saecula:
iudicia Domini uera
iustificata in semet ipsis.
11 Desiderabilia super aurum
et lapidem pretiosum multum,
et dulciora super mel et fauum redundantem.
12 Unde et seruus tuus docebit ea:
in custodiendis eis fructus multus.
13 Errores quis intellegit ?
ab occultis munda me.
14 A superbis quoque libera seruum tuum;
si non fuerint dominati mei, tunc inmaculatus ero,
et mundabor a delicto maximo.
15 Sint placentes sermones oris mei,
meditatio cordis mei in conspectu tuo,
Domine, fortitudo mea et redemptor meus.

20 (19).

Uictori canticum Dauid.

2 Exaudiat te Dominus in die tribulationis;
protegat te nomen Dei Iacob;
3 mittat tibi auxilium de sancto,
et de Sion roboret te;
4 memor sit omnis sacrificii tui,
et holocaustum tuum pingue fiat. [*Semper.*
5 Det tibi secundum cor tuum,
et omnem uoluntatem tuam impleat.
6 Laudabimus in salutari tuo,
et in nomine Dei nostri ducemus choros:

---

13 *intelleget*

---

10 semet ipsa AR 12 *om.* **et** AR *om.* **tuus** AR custodiis H 13 intelleget BC **occultis** + meis* AER 14 liberas R **20,** 4 **sit** + Dominus MQT *om.* **fiat** E *om.* *Semper* CE 5 **det:** fiet E 6 laudabimur H **nomine** + Domini H deducemus EH, docemus AR

7 impleat Dominus omnes petitiones tuas.
Nunc scio quoniam saluabit Dominus christum suum;
exaudiet eum de caelo sancto suo
in fortitudine salutis dexterae suae.
8 Hi in curribus, et hi in equis:
nos autem nominis Domini Dei nostri recordabimur.
9 Ipsi incuruati sunt, et ceciderunt:
nos autem surreximus, et erecti sumus.
10 Domine, salua:
rex exaudiet nos in die qua inuocauerimus.

21 (20).

Uictori canticum Dauid.

2 Domine, in fortitudine tua laetabitur rex;
et in salutari tuo exultabit uehementer!
3 Desiderium cordis eius dedisti ei,
et uoluntate labiorum eius non fraudasti eum. [*Semper.*
4 Quoniam praeuenies eum in benedictionibus bonitatis:
pones in capite eius coronam de lapide pretioso.
5 Uitam petiuit te, et dedisti ei
longitudinem dierum in saeculum et in aeternum.
6 Magna gloria eius in salutari tuo:
gloriam et decorem pones super eum.
7 Pones enim eum benedictionem sempiternam:
et hilarabis eum laetitia apud uultum tuum.
8 Quia rex confidet in Domino,
et in misericordia Excelsi non decipietur.
9 Inueniet manus tua omnes inimicos tuos:
dextera tua inueniet odientes te.
10 Pones eos ut clibanum ignis
in tempore uultus tui.

---

3 *uoluntatem* 4 om. *in* 8 *confidit*

---

7 **suum** +et HT 8 hii (*bis*) M, ii (*bis*) T **nominis**: in nomine BH 9 curuati CH **autem**: uero H resurreximus* AM 10 exaudies RT, exaudi* **inuocau.** +te AQRT; +eum H **21,** 2 *om.* **et** AR exultauit ACMR 3 uoluntatem* AMQRT 4 praeuenisti ACEMRT *om.* **in** *pr.* BH 5 *om.* **te** H 7 *om.* **et** AE exhilarabis AEH 8 confidit CMQT 10 deuorauit AR

Dominus in furore suo praecipitabit eos,
et deuorabit eos ignis.
11 Fructum eorum de terra perdes,
et semen eorum de filiis hominum.
12 Quoniam inclinauerunt super te malum:
cogitauerunt scelus quod non potuerunt.
13 Quia pones eos umerum;
funes tuos firmabis contra facies eorum.
14 Exaltare, Domine, in fortitudine tua:
cantabimus et psallemus fortitudines tuas.

22 (21).

Uictori pro ceruo matutino canticum.

2 Deus, Deus meus, quare dereliquisti me ?
longe a salute mea uerba rugitus mei.
3 Deus meus, clamabo per diem, et non exaudies;
et nocte, nec est silentium mihi.
4 Et tu, sancte habitator, laus Israhel.
5 In te confisi sunt patres nostri:
confisi sunt et saluasti eos.
6 Ad te clamauerunt et saluati sunt:
in te confisi sunt, et non sunt confusi.
7 Ego autem sum uermis, et non homo:
obprobrium hominum et despectio plebis.
8 Omnes uidentes me subsannant me:
dimittunt labium, mouent caput.
9 Confugit ad Dominum; saluet eum,
liberet eum, quoniam uult eum.
10 Tu autem propugnator meus ex utero:
fiducia mea ab uberibus matris meae.
11 In te proiectus sum ex uulua:
de uentre matris meae Deus meus es tu.
12 Ne longe fias a me, quoniam tribulatio proxima est;
quoniam non est adiutor.

13 qui M, quoniam* AER 14 psallimus ABRT **fortitud. tuas**: in fortitudine tua E **22,** 1 cantico B **canticum** +Dauid EH 3 **nec**: non C 6 **saluati**: salui facti AEHMR 8 dimittent H 11 **es tu**: esto C 12 **ne**: non MQT **longe fias**: longe facias AHQ¹R; longe facies C; recedas*

[13] Circumdederunt me uituli multi:
tauri pingues uallauerunt me.
[14] Aperuerunt super me os suum,
quasi leo capiens et rugiens.
[15] Sicut aqua effusus sum,
et separata sunt omnia ossa mea;
factum est cor meum sicut cera
liquefacta in medio uentris mei.
[16] Aruit uelut testa fortitudo mea;
et lingua mea adhaesit palato meo;
et in puluerem mortis detraxisti me.
[17] Circumdederunt me uenatores:
concilium pessimorum uallauit me:
uinxerunt manus meas et pedes meos.
[18] Numerauerunt omnia ossa mea,
quae ipsi respicientes uiderunt in me.
[19] Diuiserunt uestimenta mea sibi,
et super uestimentum meum miserunt sortem.
[20] Tu autem, Domine, ne longe fias:
fortitudo mea, in auxilium meum festina.
[21] Erue a gladio animam meam:
de manu canis solitariam meam.
[22] Salua me ex ore leonis;
et de cornibus unicornium exaudi me.
[23] Narrabo nomen tuum fratribus meis:
in medio ecclesiae laudabo te.
[24] Qui timetis Dominum, laudate eum;
omne semen Iacob, glorificate eum,
[25] et metuite eum, uniuersum semen Israhel.
Quoniam non despexit neque contempsit modestiam pauperis;
et non abscondit faciem suam ab eo,
et cum clamaret ad eum audiuit.
[26] Apud te laus mea in ecclesia multa:
uota mea reddam in conspectu timentium eum.

[13] ualluerunt AR [16] puluere BH [17] consilium AHR ualluit AR [18] numeraui*, numerauit H, numera AR [20] elonge CT **fias:** facias AR [21] **meam** *pr.* +et EHM [22] unicornuorum H, unicornorum AR [25] metuat EH exaudiuit AEHR

[27] Comedent mites et saturabuntur:
laudabunt Dominum quaerentes eum:
uiuet cor uestrum in sempiternum.
[28] Recordabuntur et conuertentur ad Dominum omnes fines terrae:
et adorabunt coram eo uniuersae cognationes gentium.
[29] Quia Domini est regnum:
et dominabitur gentibus.
[30] Comederunt et adorauerunt omnes pingues terrae:
ante faciem eius curuabunt genu uniuersi qui descendunt in puluerem:
[31] et anima eius ipsi uiuet.
Semen seruiet ei;
[32] narrabitur Domino in generatione.
Uenient et adnuntiabunt iustitias eius
populo qui nascetur quas fecit.

23 (22).

Canticum Dauid.

Dominus pascit me; nihil mihi deerit.
[2] In pascuis herbarum adclinauit me:
super aquas refectionis enutriuit me.
[3] Animam meam refecit:
duxit me per semitas iustitiae propter nomen suum.
[4] Sed et si ambulauero in ualle mortis,
non timebo malum, quoniam tu mecum es;
uirga tua et baculus tuus ipsa consolabuntur me.
[5] Pones coram me mensam
ex aduerso hostium meorum;
inpinguasti oleo caput meum;
calix meus inebrians.

[27] **Dominum**: eum MQT[1] **uestrum**: eorum BCEMQT [30] **pingues**: principes* [31] **ipsi**: non H **uiuet**+et* ABEHR [32] narrabunt AR **in generatione**: generatio saeculi EH **adnuntiabunt**: adorabunt AR iustitiam EHR, iustitia A nascitur ACR **quas**: quae C; quem EH **fecit**+Dominus BCHMQT **23,** [1] **me**+et BEH [2] **in pasc. herb. adcl. me**: et in loco uiride me conlocauit H [5] **inping.**+in EH **meum**+et BCMQT

[6] Sed et benignitas et misericordia subsequitur me
omnibus diebus uitae meae;
et habitabo in domo Domini
in longitudine dierum.

24 (23).

Canticum Dauid.

Domini est terra et plenitudo eius;
orbis et habitatores eius,
[2] quia ipse super maria fundauit eum,
et super flumina stabiliuit illum.
¶ [3] Quis ascendet in montem Domini ?
et quis stabit in loco sancto eius ?
[4] Innocens manibus et mundo corde,
qui non exaltauit frustra animam suam,
et non iurauit dolose.
[5] Accipiet benedictionem a Domino
et iustitiam a Deo salutari suo.§
[6] Haec est generatio quaerentium eum,
quaerentium faciem tuam, Iacob. [*Semper.*
[7] Leuate, portae, capita uestra,
et eleuamini, ianuae sempiternae,
et ingrediatur rex gloriae.
[8] Quis est iste rex gloriae ?
Dominus fortis et potens,
Dominus fortis in proelio.
[9] Leuate, portae, capita uestra,
et erigite, ianuae sempiternae,
et ingrediatur rex gloriae.
[10] Quis est iste rex gloriae ?
Dominus exercituum ipse est rex gloriae. [*Semper.*

---

[6] *subsequentur* [2] om. *quia*

---

[6] subsequetur CQ, subsequentur EHT, subsequatur M longitudinem BCQ **24,** [1] >Dauid canticum CEHQ; +prima sabbati E [2] **quia:** qui AR; *om.* BCMQT **illum:** eum EHMT [3] ascendit BRT **et:** aut CST [5] **iustitiam:** misericordiam AR [6] *om.* **est** H **eum:** Dominum H *om.* **tuam** AER *om. Semper* Q

25 (24).

Dauid.

Ad te, Domine, animam meam leuabo;
[2] Deus meus, in te confisus sum, ne confundar;
[3] ne laetentur inimici mei.
Sed et uniuersi qui sperant in te non confundantur:
[4] confundantur qui iniqua gerunt frustra.
Uias tuas, Domine, ostende mihi;
semitas tuas doce me.
[5] Deduc me in ueritate tua, et doce me,
quia tu es Deus saluator meus;
te expectaui tota die.
[6] Recordare miserationum tuarum, Domine,
et misericordiarum tuarum, quia ex sempiterno sunt.
[7] Peccatorum adulescentiae meae, et scelerum meorum ne memineris:
secundum misericordiam tuam recordare mei
propter bonitatem tuam, Domine.
[8] Bonus et rectus Dominus:
propterea docebit peccatores in uia.
[9] Deducet mansuetos in iudicio,
et docebit modestos uiam suam.
[10] Omnes semitae Domini misericordia et ueritas,
his qui custodiunt pactum eius et testificationem eius.
[11] Propter nomen tuum
propitiare iniquitati meae, quoniam grandis est.
[12] Quis est iste uir timens Dominum,
quem docebit in uia quam elegerit ?
[13] Anima eius in bono commorabitur,
et semen eius hereditabit terram.

---

[6] *quae ex*

25, [1] **Dauid** +canticum E leuo B, leuaui H [2] fisus H **ne:** non CQ [3] *om.* **et*** AHR [4] edoce MT [5] *om.* **es*** [6] **quia:** quae* AEHMQR(T) **ex:** a* EH [8] *om.* **in** Q [10] testificationes AR, iustificationes E [11] **tuum** +Domine EHT iniquitatis AR [12] elegit ACMR [13] *om.* **eius** *pr.* E

[14] Secretum Domini timentibus eum,
et pactum suum ostendit eis.
[15] Oculi mei semper ad Dominum,
quia ipse educet de rete pedes meos.
[16] Respice in me, et miserere mei,
quoniam solus et pauper sum ego.
[17] Tribulationes cordis mei multiplicatae sunt:
de angustiis meis educ me.
[18] Uide adflictionem meam et laborem meum,
et porta omnia peccata mea.
[19] Uide inimicos meos, quia multiplicati sunt,
et odio iniquo oderunt me.
[20] Custodi animam meam, et libera me:
non confundar, quia speraui in te.
[21] Simplicitas et aequitas seruabunt me,
quia expectaui te.
[22] Redime, Deus, Israhelem
ex omnibus angustiis suis.

26 (25).

Dauid.

Iudica me, Deus, quoniam ego in simplicitate mea ambulaui,
et in Domino confidens non deficiam.
[2] Proba me, Domine, et temta me,
ure renes meos et cor meum.
[3] Quia misericordia tua in conspectu oculorum meorum est,
et ambulabo in ueritate tua.
[4] Non sedi cum uiris uanitatis,
et cum superbis non ingrediar.
[5] Odiui ecclesiam pessimorum,
et cum iniquis non sedebo.
[6] Lauabo in innocentia manus meas,
et circumibo altare tuum, Domine;

---

[14] *ostendet*

---

[14] ostendet* AER [15] reti B¹EH [18] **adflictionem**: humilitatem AER [19] quoniam BCH [21] **quia**: qui H [22] **redime**+me R Israhel* EHM **26,** [1] +psalmus *ad init.** **Dauid**+canticum E quia EH [6] circumdabo* B

7 ut clara uoce praedicem laudem,
et narrem omnia mirabilia tua.
8 Domine, dilexi habitaculum domus tuae
et locum tabernaculi gloriae tuae.
9 Ne auferas cum peccatoribus animam meam,
et cum uiris sanguinum uitam meam;
10 in quorum manibus scelus est,
et dextera eorum repleta est muneribus.
11 Ego autem in simplicitate mea gradiar:
redime me, et miserere mei.
12 Pes meus stetit in recto:
in ecclesiis benedicam Domino.

27 (26).

Dauid.

¶ Dominus lux mea et salutare meum, quem timebo ?
Dominus fortitudo uitae meae, quem formidabo ? §
2 Cum adpropinquarent mihi maligni,
ut comederent carnem meam,
hostes mei et inimici mei
ipsi inpegerunt et ceciderunt.
¶3 Si steterint aduersum me castra,
non timebit cor meum;
si surrexerit contra me bellum,
in hoc ego confidam.
4 Unum petiui a Domino, hoc requiram,
ut habitem in domo Domini omnibus diebus uitae meae,
ut uideam pulchritudinem Domini,
et attendam templum eius. §
5 Abscondet enim me in umbra sua in die pessima;
abscondet me in secreto tabernaculi sui;
6 in petra exaltabit me.
Nunc quoque exaltabit caput meum
super inimicos meos, qui sunt in circuitu meo;

9 *om.* **et*** AER *om.* **cum** *sec.* C 11 *om.* **in** R 12 *om.* **in** *pr.* R Dominum C 27, 1 canticum Dauid priusquam ungeretur E 3 aduersus AER *om.* **me** *sec.* AR 4 inhabitem QR, habitarem E 5 abscondit (*bis*) ABCEQR *om.* **me** *pr.* E **abscondet** *sec.* +enim R 6 exaltauit me ABCMQT **nunc:** non R exaltauit caput ABCEHMQ

et immolabo in tabernaculo eius hostias iubili:
cantabo et psallam Domino.
7 Audi, Domine, uocem meam inuocantis,
miserere mei et exaudi me.
¶8 Tibi dixit cor meum, quaesiuit uultus meus:
faciem tuam, Domine, et requiram. §
9 Ne abscondas faciem tuam a me:
ne declines in furore tuo a seruo tuo.
Auxilium meum fuisti: ne derelinquas me,
et ne dimittas me, Deus saluator meus.
10 Pater enim meus et mater mea dereliquerunt me;
Dominus autem collegit me.
11 Ostende mihi, Domine, uiam tuam,
et deduc me in semita recta
propter insidiatores meos.
12 Ne tradas me, Domine, animae tribulantium me,
quoniam surrexerunt contra me testes falsi et apertum mendacium.
13 Ego autem credo quod uideam bona Domini
in terra uiuentium.
¶14 Expecta Dominum, confortare, et roboretur cor tuum;
et sustine Dominum. §

28 (27).

Dauid.

Ad te, Domine, clamabo,
fortis meus, ne obsurdescas mihi;
ne forte, tacente te mihi,
comparer his qui descendunt in lacum.
2 Audi, Domine, deprecationem meam,
cum clamauero ad te, cum leuauero manus meas ad oraculum sanctum tuum.

8 quaesiui uultum eius S *om.* **et*** EHS 9 **ne** *sec.:* nec H; et ne T a seruo tuo in furore meo H 10 *om.* **enim** B collexit* AHR 14 **Dominum** *pr.*+et H *om.* **confortare** AR **28,** 1+canticum ipsi *ad init.* E parer H **his:** iis R

¶[3] Ne trahas me cum impiis et cum operantibus iniquitatem:
qui loquuntur pacem cum amicis suis,
et est malum in corde eorum. §
[4] Da eis secundum opus suum,
et secundum malum adinuentionum suarum;
iuxta opus manuum suarum da eis:
redde retributionem suam illis.
[5] Quoniam non intellegunt opera Domini et opus manuum eius,
destrues eos et non aedificabis.
[6] Benedictus Dominus
quia audiuit uocem deprecationis meae.
[7] Dominus fortitudo mea et scutum meum:
in ipso confisum est cor meum et habui adiutorium;
gauisum est cor meum,
et in cantico meo confitebor illi.
[8] Dominus fortitudo mea
et robur salutarium christi sui est.
[9] Salua populum tuum
et benedic hereditati tuae:
et pasce eos et subleua eos usque in sempiternum.

29 (28).

Canticum Dauid.

Adferte Domino filios arietum,
[2] adferte Domino gloriam et imperium,
adferte Domino gloriam nomini eius,
adorate Dominum in decore sancto.
[3] Uox Domini super aquas:
Deus gloriae intonuit,
Dominus super aquas multas.
[4] Uox Domini in fortitudine;
uox Domini in decore.

---

[3] *tradas*

---

[3] tradas* AEHMRS *om.* **cum** *tert.* R [4] mala H *om.* **eis** *sec.* C [5] destrue C [6] quoniam ER, qui HMT **29,** [1] **Dauid** +in consummatione tabernaculi E

[5] Uox Domini confringentis cedros,
et confringet Dominus cedros Libani.
[6] Et disperget eas quasi uitulus Libani,
et Sarion quasi filius rhinocerotis.
[7] Uox Domini diuidens flammas ignis:
[8] uox Domini parturire faciens desertum Cades.
[9] Uox Domini obstetricans ceruis, et reuelans saltus:
et in templo eius omnis loquetur gloriam.
[10] Dominus diluuium inhabitat,
et sedebit Dominus rex in aeternum.
[11] Dominus fortitudinem populo suo dabit:
Dominus benedicet populo suo in pace.

30 (29).

Psalmus cantici pro dedicatione domus Dauid.

[2] Exaltabo te, Domine, quoniam saluasti me,
et non delectasti inimicos meos super me.
[3] Domine Deus meus,
clamaui ad te, et sanasti me.
[4] Domine, eduxisti de inferno animam meam:
uiuificasti me, ne descenderem in lacum.
[5] Cantate Domino, sancti eius,
et confitemini memoriae sanctitatis eius.
[6] Quoniam ad momentum est ira eius,
et uita in repropitiatione eius:
ad uesperum commorabitur fletus,
et in matutino laus.
[7] Ego autem dixi in abundantia mea,
Non commouebor in sempiternum.
[8] Domine, in uoluntate tua posuisti monti meo fortitudinem:
abscondidisti faciem tuam, et factus sum conturbatus.

---

[9] *loquitur*

---

[6] dispergit B, dispergeret R uitulum BH, uitulos M [7] flammam EHR [8] **desertum** + parturire faciet Dominus desertum EH [9] omnis loquitur B, omnes loquentur M gloria AR [11] *om. clausulam* Dominus . . . dabit C **30,** [2] dilatasti E [4] **de:** ex AE [6] propitiatione R [8] **tuam** + a me* AER

[9] Ad Dominum clamabo,
et ad Dominum deprecabor.
[10] Quae est utilitas in sanguine meo,
cum descendero in corruptionem ?
Numquid confitebitur tibi puluis
aut adnuntiabit ueritatem tuam ?
[11] Audi, Domine, et miserere mei:
Domine, esto adiutor.
[12] Conuertisti planctum meum in chorum mihi;
soluisti saccum meum, et accinxisti me laetitia:
[13] ut laudet te gloria, et non taceat.
Domine Deus meus, in sempiternum confitebor tibi.

31 (30).

Uictori canticum Dauid.

[2] In te, Domine, speraui; non confundar in aeternum:
in iustitia tua salua me.
[3] Inclina ad me aurem tuam;
uelociter libera me:
esto mihi in lapidem fortissimum
et in domum munitam, ut salues me.
[4] Quia petra mea et munitio mea tu es,
et propter nomen tuum dux meus eris, et enutries me.
[5] Educes me de rete quod absconderunt mihi,
quia tu fortitudo mea es.
[6] In manu tua commendabo spiritum meum:
redemisti me, Domine Deus ueritatis.
[7] Odisti custodientes uanitates frustra:
ego autem in Domino confisus sum.
[8] Exultabo et laetabor in misericordia tua,
quia uidisti adflictionem meam;
cognouisti tribulationes animae meae,

---

[9] *et Dominum deprecabor*

---

[9] *om.* **ad** *sec.** ACQRT [11] **adiutor** +meus* M; +mihi EH
[12] accensisti B, unxisti R [13] taceam EH **31,** [2] >tua iustitia AER
[3] *om.* **ad me** AR [4] **meus:** mihi E [5] reti EH [6] manum tuam CQT
[7] odiui H

[9] et non conclusisti me in manibus inimici;
posuisti in latitudine pedes meos.
[10] Miserere mei, Domine, quoniam tribulor:
caligauit in furore oculus meus,
anima mea et uenter meus.
[11] Quia consumtae sunt in maerore uitae meae,
et anni mei in gemitu:
infirmata est in iniquitate mea fortitudo mea,
et ossa mea contabuerunt.
[12] Apud omnes hostes meos factus sum obprobrium,
et uicinis meis nimis,
et timor notis meis:
qui uidebant me in plateis fugiebant me.
[13] Obliuioni traditus sum quasi mortuus a corde:
factus sum quasi uas perditum.
[14] Audiui enim obprobrium multorum,
congregationem in circuitu,
cum inirent consilium aduersum me;
et ut auferrent animam meam cogitauerunt.
[15] Ego autem in te speraui, Domine:
dixi, Deus meus es tu.
[16] In manu tua tempora mea:
libera me de manu inimicorum meorum et persequentium me.
[17] Ostende faciem tuam super seruum tuum:
salua me in misericordia tua.
[18] Domine, ne confundar, quia inuocaui te:
confundantur impii, taceant in inferno.
[19] Muta fiant labia mendacii,
quae loquuntur contra iustum uetera
in superbia et despectione.

---

[11] *in iniquitate fortitudo mea* [14] *cogitarent*

---

[10] *om.* **Domine*** AR [11] consumpta est . . . uita mea EH *om.* **in** *tert.* ACR *om.* **mea** *pr.* ABCEMQRT [12] >nimis meis AR **fugiebant** +a EHT [13] **quasi** *sec.* : sicut AH [14] congregationes EH **cogitauerunt:** cogitarent* B; cogitauerint EH; *om.* AR [15] *om.* **dixi** AR [16] manibus tuis MT [17] **ostende:** inlumina H [18] tacent AR [19] **uetera:** antiqua H

[20] Quam multa est bonitas, quam abscondisti timentibus te,
operatus es sperantibus in te in conspectu filiorum hominum.
[21] Abscondes eos in protectione uultus tui a duritia uiri:
abscondes eos in umbra a contradictione linguarum.
[22] Benedictus Dominus
qui mirabilem fecit misericordiam suam mihi in ciuitate munita.
[23] Ego autem dixi in stupore meo,
Proiectus sum de conspectu oculorum eius.
Ergone audisti uocem deprecationis meae
cum clamarem ad te ?
[24] Diligite Dominum, omnes sancti eius:
fideles seruat Dominus,
et retribuet his qui satis operantur superbiam.
¶[25] Confortamini, et roboretur cor uestrum,
omnes qui expectatis Dominum. §

32 (31).

Dauid eruditi.

Beatus cui dimissa est iniquitas,
et absconditum est peccatum.
[2] Beatus homo cui non imputabit Dominus iniquitatem,
nec est in spiritu eius dolus.
[3] Quia tacui, adtrita sunt ossa mea
in rugitu meo tota die.
[4] Die enim et nocte grauatur super me manus tua:
uersatus sum in miseria mea, cum exardesceret messis iugiter.
[5] Peccatum meum notum facio tibi,
et iniquitatem meam non abscondo.
Dixi, Confitebor scelus meum Domino;
et tu dimisisti iniquitatem peccati mei. [*Semper.*

[20] **quam** *pr.* : quia* HT **bonitas**+tua EH [21] *om.* *clausulam* **abscondes . . . uiri** C [22] *om.* **mihi** C [24] tribuet E, tribuit H superbia CQ **32,** [1] eruditio Dauid EH [2] imputaint BMT [4] **tua**+*Semper** **messis:** aestas EH; mensis R [5] *om.* *Semper** AM

[6] Pro hoc orat omnis sanctus
ad te tempus inueniens,
ut cum inundauerint aquae multae
ad illum non accedant.
[7] Tu es protectio mea, ab hoste custodies me:
laus mea, saluans circumdabis me. [*Semper.*
[8] Docebo te, et monstrabo tibi uiam per quam ambules:
cogitabo de te oculo meo.
¶[9] Nolite fieri sicut equus et mulus
in quibus non est intellegentia:
in camo et freno maxillas eorum constringe,
qui non accedunt ad te.
[10] Multi dolores impii:
confidentem autem in Domino misericordia circumdabit.
[11] Laetamini in Domino et exultate, iusti;
et laudate omnes recti corde.

33 (32).

Laudate, iusti, Dominum:
rectos decet laudatio. §
[2] Confitemini Domino in cithara:
in psalterio decachordo cantate ei.
[3] Cantate ei canticum nouum;
diligenter psallite in iubilo;
[4] quia rectum est uerbum Domini,
et omne opus eius in fide.
[5] Diligit iustitiam et iudicium:
misericordia Domini plena est terra.
[6] Uerbo Domini caeli facti sunt,
et spiritu oris eius omnis ornatus eorum;

[6] *om.* **te** AR **tempus inueniens:** ad temp. quo inuenieris EH [3] doceam* H [9] *om.* in *pr.* BCMQT confringe H **accedunt:** adproximant S [11] *om.* **et** *sec.* H **laudate:** gaudete S **laudate** +eum AR *om.* **corde*** AR **33,** [1] *ad init.* +canticum Dauid B; +psalmus Dauid C; +Dauid eruditi MQT; +uictori canticum Dauid E conlaudatio* [4] **quia:** quam R *om.* **eius** R [5] *om.* **est** Q [6] **facti:** firmati AHMR

[7] congregans quasi in utre aquas maris,
ponens in thesauris abyssos.
[8] Timeat Dominum omnis terra:
ipsum formident uniuersi habitatores orbis;
[9] quia ipse mandauit, et factus est;
ipso praecipiente, stetit.
[10] Dominus dissoluit consilium gentium:
irritas fecit cogitationes populorum.
[11] Consilium Domini in aeternum stabit,
cogitationes cordis eius in generatione et generatione.
¶[12] Beata gens cuius Dominus Deus eius;
populus quem elegit in hereditatem sibi. §
[13] De caelo prospexit Dominus;
uidit omnes filios Adam;
[14] de firmissimo solio suo
prospexit ad uniuersos habitatores terrae,
[15] fingens pariter cor eorum,
intellegens omnia opera eorum.
[16] Non saluatur rex in multitudine exercitus,
nec fortis liberabitur in multiplicatione uirtutis.
[17] Fallax equus ad salutem,
et in multitudine roboris sui non saluabit.
[18] Ecce oculus Domini super timentes eum,
et expectantes misericordiam eius,
[19] ut eruat de morte animam eorum,
et uiuificet eos in fame.
[20] Anima nostra expectauit Dominum:
auxilium nostrum et clipeus noster est.
[21] In ipso enim laetabitur cor nostrum,
quia in nomine sancto eius sperauimus.
[22] Sit misericordia tua, Domine, super nos,
sicut expectauimus te.

[9] *om.* **ipse** R **mandauit**: dixit EH; mandabit C [10] soluit H consilia ABER facit EHR [11] et generationem BCMR [13] respexit* AER [14] **ad**: super EH; *om.* AMR [15] figens AR [16] saluabitur HT multitudinem CQT liber. in multitudine AR [18] oculi* ER [19] animas AEHR [22] **sit**: fiat AR **expect.** +in AMR

34 (33).

Dauid, quando commutauit os suum coram Abimelech, et eiecit eum, et abiit.

¶[2] Benedicam Domino in omni tempore:
semper laus eius in ore meo.
[3] In Domino laudabitur anima mea:
audiant mites et laetentur.
[4] Magnificate Dominum mecum,
et exaltemus nomen eius pariter. §
[5] Quaesiui Dominum, et exaudiuit me,
et de omnibus angustiis meis liberauit me.
[6] Respicite ad eum et confluite,
et uultus uestri non confundentur.
[7] Hic pauper clamauit, et Dominus exaudiuit:
de omnibus tribulationibus saluauit eum.
[8] Circumdat angelus Domini in gyro timentes eum,
et eruet eos.
¶[9] Gustate et uidete quoniam bonus Dominus:
beatus uir qui sperat in eo.
[10] Timete Dominum, sancti eius,
quoniam non est inopia timentibus eum.
[11] Leones indiguerunt et esurierunt:
quaerentibus autem Dominum non deerit omne bonum.
[12] Uenite, filii, audite me:
timorem Domini docebo uos.
[13] Quis est uir qui uelit uitam,
diligens dies uidere bonos?
[14] Custodi linguam tuam a malo,
et labia tua, ne loquantur dolum.
[15] Recede a malo, et fac bonum;
quaere pacem, et persequere eam. §

---

[11] *bonum. Semper*

34, [1] mutauit M Abimelec T [2] Dominum BCHQT [3] **laudabitur:** laetabitur BCHQT audient AMRT [5] audiuit EH [7] **exaud.** +et EH saluabit EHMR [9] quia S [11] **bonum** +*Semper* ABET [13] >uidere dies S

16 Oculi Domini ad iustos,
et aures eius ad clamorem eorum.
17 Uultus Domini super facientes malum,
ut perdat de terra memoriam eorum.
18 Clamauerunt, et Dominus exaudiuit,
et ex omnibus tribulationibus eorum liberauit eos.
¶19 Iuxta est Dominus contritis corde,
et confractos spiritu saluabit. §
20 Multae tribulationes iusti,
et ex omnibus illis liberabit eum Dominus.
21 Custodit omnia ossa eius:
unum ex eis non confringetur.
22 Interficiet impium malitia,
et odientes iustum superabuntur.
23 Redimet Dominus animas seruorum suorum,
et non peccabunt omnes sperantes in eo.

35 (34).

Dauid.

Iudica, Domine, aduersarios meos:
pugna contra pugnantes me.
2 Adprehende scutum et hastam,
et consurge in auxilium meum.
3 Euagina gladium, et praeoccupa
ex aduerso persequentes me:
dic animae meae, Salus tua ego sum.
4 Confundantur et reuereantur, qui quaerunt animam meam:
conuertantur retrorsum et confundantur,
qui cogitant malum mihi.
5 Fiant sicut puluis ante faciem uenti,
et angelus Domini impellat.

---

23 *animam* 3 *persequentem*

---

16 clamores* AER 17 mala BEHR 18 **clamauerunt** +iusti HT 19 contritos HM[1] 20 liberauit BCHMQ 22 **superabuntur:** culpabuntur EH 23 *om.* **Dominus** R animam B eum BT **35,** 1 +uictori canticum huic *ad init.* E expugnantes MQT 2 **hastam:** clypeum H exsurge CMQT, surge H **meum:** mihi* H 3 persequentem* ABR, sequentes H 5 *om.* **et*** AR

[6] Sit uia eorum tenebrae et lubricum,
et angelus Domini persequatur eos;
[7] quia frustra absconderunt mihi insidias retis sui,
sine causa foderunt animae meae.
[8] Ueniat ei calamitas quam ignorat,
et rete suum quod abscondit comprehendat eum,
et cadat in laqueum.
[9] Anima autem mea exultabit in Domino,
et laetabitur in salute sua.
[10] Omnia ossa mea dicent, Domine, quis similis tui ?
Eruens inopem a ualidiore,
et pauperem et mendicum a uiolento.
[11] Surgentes testes iniqui
quae nesciebam interrogabant me.
[12] Reddebant mihi mala pro bono,
sterilitatem animae meae.
[13] Ego autem cum infirmarer ab eis induebar cilicio:
humiliabam in ieiunio animam meam,
et oratio mea ad sinum meum reuertetur.
[14] Quasi ad amicum, quasi ad fratrem meum sic ambulabam:
quasi lugens mater tristis incuruabar.
[15] Et in infirmitate mea laetabantur et congregabantur:
collecti sunt aduersum me percutientes,
et nesciebam,[16] scindentes et non tacentes
in simulatione uerborum fictorum
frendebant contra me dentibus suis.
[17] Domine, quanta aspicies ?
Conuerte animam meam a calamitatibus suis,
a leonibus solitariam meam.
[18] Confitebor tibi in ecclesia grandi,
in populo forti laudabo te.
[19] Non laetentur super me inimici mei mendaces,
odientes me frustra, coniuentes oculo.

[6] **sint uiae** M *om.* **sit** B²E [9] **sua:** tua AER [10] **et** *sec.:* ac AH [13] humiliabar CT **ad sinum meum:** in sinum meum R; in sinu meo H reuertebatur H [15] *om.* **in** AR [16] scidentes AR [17] **aspicies:** uidisti H [19] conhibentes H, connuentes MQT, conuenientes C, comouentes R

[20] Non enim pacem loquuntur, sed in rapina terrae
uerba fraudulenta concinnant.
[21] Et dilatauerunt super me os suum;
dixerunt, Uah, uah, uidit oculus noster.
[22] Uidisti, Domine; ne taceas:
Domine, ne elongeris a me.
[23] Consurge et uigila in iudicium meum, Deus meus
et Domine, in causam meam.
[24] Iudica me secundum iustitiam meam, Domine Deus meus,
et ne insultent mihi.
[25] Ne dicant in corde suo, Uah, uah, animae nostrae,
ne dicant, Absorbuimus eum.
[26] Confundantur et reuereantur pariter,
qui laetantur in adflictione mea:
induantur confusione et uerecundia,
qui magnificantur super me.
[27] Laudent et laetentur, qui uolunt iustitiam meam,
et dicant semper, Magnificetur Dominus
qui uult pacem serui sui.
[28] Et lingua mea meditabitur iustitiam tuam,
tota die laudem tuam.

36 (35).

Pro uictoria serui Domini Dauid.

[2] Dixit scelus impii in medio cordis eius
non esse timorem Dei ante oculos eius.
[3] Quia dolose egit aduersum eum in oculis suis,
ut inueniret iniquitatem eius ad odiendum.
[4] Uerba oris eius iniquitas et dolus:
cessauit cogitare bene facere.

---

[27] *uolunt*

---

[23] surge B euigila CMQT *om.* **in** *pr.* C iudicio meo B²H **Domine:** Dominus*; Dominus meus AER *om.* **in** *sec.* B causa mea B²CH [24] *om.* **et** H [25] **ne** *pr.* : nec B **uah** *sec.* +uah BCQT **ne** *sec.* : nec ABEMR obsorbuimus AEHR [27] **laudent:** gaudent R *om.* **semper** H uolunt* AEMQRT **sui:** eius MT **36,** [1] **pro:** de M; *om.* EH uictori EM seruo E [3] quoniam* aduersus AT [4] *om.* **eius** AR **bene facere:** ut bene faceret EH

5 Iniquitatem cogitat in cubili suo;
stabit in uia non bona;
malum non abiciet.
6 Domine, in caelo misericordia tua;
fides tua usque ad nubes.
7 Iustitia tua quasi montes, Domine;
iudicium tuum abyssus multa:
homines et iumenta saluos facies, Domine.
8 Quam pretiosa est misericordia tua, Domine!
Et filii Adam in umbra alarum tuarum sperabunt.
9 Inebriabuntur de pinguedine domus tuae,
et torrente deliciarum tuarum potabis eos;
10 quoniam tecum est fons uitae:
in lumine tuo uidebimus lumen.
11 Adtrahe misericordiam tuam scientibus te,
et iustitiam tuam rectis corde.
12 Ne ueniat mihi pes superbiae,
et manus impiorum non me commoueat.
13 Ibi ceciderunt operantes iniquitatem:
expulsi sunt, et non potuerunt surgere.

37 (36).

Dauid.

¶Noli contendere cum malignis,
neque aemuleris facientes iniquitatem;
2 quoniam sicut herba uelociter conterentur,
et sicut holus uiride marcescent.
3 Spera in Domino, et fac bonum;
peregrinare in terra, et pascere fide.
4 Et delectare in Domino,
et dabit tibi petitiones cordis tui.
5 Uolue super Dominum uiam tuam,
et confide in eo, et ipse faciet.

5 **stabit**: statuit H 7 *om.* **tua** C **Domine** *pr.* : Domini AM; *om.* H 8 Deus EH 9 torrentem MT 11 *om.* **et*** 12 **ne**: non MQT *om.* **mihi** C **non**: ne AER me moueat ET, mecum moueat B **37**, 1 +canticum ipsi *ad init.* E aemuleueris A, emulaueris R 2 **marcescent**: arescent BCMQT 3 terram B 4 *om.* **et** *pr.* AEHR 5 Deum H

[6] Et educet sicut lumen iustitiam tuam,
et iudicium tuum sicut meridiem.
[7] Tace Domino et expecta eum:
noli contendere aduersum eum qui proficit in uia sua,
aduersum uirum qui facit quae cogitat.
[8] Dimitte iram, et relinque furorem:
noli contendere ut male facias.
[9] Quoniam qui male faciunt interibunt:
expectantes autem Dominum ipsi hereditabunt terram.
[10] Adhuc enim modicum, et non erit impius:
et cogitabis de loco eius, et non subsistet.
[11] Mites autem hereditabunt terram,
et delectabuntur in multitudine pacis. §
[12] Cogitat impius de iusto,
et frendet aduersus eum dentibus suis.
[13] Dominus deridebit eum
uidens quod ueniet dies eius.
[14] Gladium euaginauerunt impii, tetenderunt arcum suum,
ut percutiant egenum et pauperem,
et interficiant rectos in uia.
[15] Gladius eorum ingrediatur in cor eorum,
et arcus eorum confringatur.
¶[16] Melius est parum iusto
quam diuitiae impiorum multae.
[17] Quia brachia impiorum confringentur:
subleuat autem iustos Dominus. §
[18] Nouit Dominus diem inmaculatorum,
et hereditas eorum aeterna erit.
[19] Non confundentur in tempore malo,
et in diebus famis saturabuntur.

---

[12] *frendit* [16] *paruum*

---

[6] meridie B² [7] *om.* **et** R **aduersum** *pr.:* aduersus* ST **aduersum** *sec.:* aduersus* HST [8] malum facias H [12] frendit B aduersum ABEQ [13] **uidens:** quia uidit H **quod:** quoniam CHMQT ueniat C, uenit B [14] **pèrcutiant:** perdant R **rectos** + corde* AR [15] confringantur AR [16] *om.* **est** H paruum* AEMRST **impiorum:** peccatorum* AER [17] quoniam* AER [18] **diem:** dies EH; uiam CMQT

[20] Quia impii peribunt,
et inimici Domini gloriantes ut monocerotes
consumentur, sicut fumus consumitur.
[21] Faenus accipit impius, et non reddit:
iustus autem donat et tribuit.
[22] Quia qui benedicti fuerint ab eo hereditabunt terram,
et qui maledicti interibunt.
[23] A Domino gressus uiri firmantur,
et uiam eius uolet.
[24] Cum ceciderit, non allidetur;
quia Dominus sustentat manum eius.
[25] Puer fui, si quidem senui;
et non uidi iustum derelictum,
neque semen eius quaerens panem.
[26] Tota die donat et commodat,
et semen eius in benedictione.
¶[27] Recede a malo, et fac bonum, §
et habita in sempiternum.
[28] Quia Dominus diligit iudicium,
et non derelinquet sanctos suos;
in aeternum custoditi sunt,
et semen impiorum peribit.
[29] Iusti hereditabunt terram,
et habitabunt in saeculum super eam.
[30] Os iusti meditabitur sapientiam,
et lingua eius loquetur iudicium.
[31] Lex Dei eius in corde eius;
non deficient gressus eius.
[32] Considerat impius iustum,
et quaerit ut occidat eum.
[33] Dominus non derelinquet eum in manus eius,
et non condemnabit eum cum iudicatur.

---

[21] *reddet* [23] *firmabuntur* [27] *sempiterno* [33] *manu*

---

[20] **sicut:** ut E [21] reddet BH [22] **qui** *sec. :* quia R [23] firmabuntur BCEMQT [27] inhabita AER sempiterno* BR [28] derelinquit H periit B^2HQT [29] inhabitabunt AEHR **saeculum** + saeculi AR [32] quaeret B [33] manu BHMQT condemnauit HM iudicabitur MT

¶[34] Expecta Dominum, et custodi uiam eius,
et exaltabit te, ut possideas terram: §
cum interibunt impii, uidebis.
[35] Uidi impium robustum
et fortissimum sicut indigenam uirentem.
[36] Et transiui, et ecce non erat:
et quaesiui eum, et non est inuentus.
¶[37] Custodi simplicitatem, et uide rectum,
quia erit ad extremum uiro pax. §
[38] Iniqui autem delebuntur pariter:
et nouissimum impiorum peribit.
[39] Salus iustorum a Domino:
fortitudo eorum in tempore tribulationis.
[40] Et auxiliabitur eis Dominus, et saluabit eos ab impiis,
quia sperauerunt in eo.

38 (37).

Canticum Dauid in commemoratione.

[2] Domine, ne in ira tua arguas me,
neque in furore tuo corripias me;
[3] quia sagittae tuae infixae sunt mihi,
et tetigit me manus tua.
[4] Non est sanitas in carne mea a facie indignationis tuae;
non est pax ossibus meis a facie peccati mei;
[5] quia iniquitates meae transierunt caput meum:
quasi onus graue aggrauatae sunt super me.
[6] Computruerunt et tabuerunt cicatrices meae
a facie insipientiae meae.
[7] Adflictus sum et incuruatus sum nimis;
tota die maerens ambulabam;
[8] quia lumbi mei repleti sunt ignominia:
et non est sanitas in carne mea.

[35] indigena CMQ, indegina B [36] *om.* **erat** *tert.* MT [37] **ad:** in H [38] **iniqui . . . delebuntur:** praeuaricatores . . . interibunt H [40] **eos** +et eripiet eos H **impiis** +et saluabit eos EH **quia:** qui BC²Q **eo:** eum HM **38,** [1] >Dau. in comm. canticum. MT commemorationem B; +die sabbati E [7] *om.* **sum** *sec.* MQT [8] impleti* ACER

[9] Euigilaui et adflictus sum nimis:
rugiebam a gemitu cordis mei.
[10] Domine, in conspectu tuo omne desiderium meum,
et gemitus meus a te non est absconditus.
[11] Cor meum fluctuabat, dereliquit me fortitudo mea,
et lux oculorum meorum etiam ipsa non est mecum.
[12] Cari mei et amici mei quasi contra lepram meam steterunt;
et uicini mei longe steterunt.
[13] Et inruebant quaerentes animam meam;
et inuestigantes mala mihi loquebantur insidias,
et dolos tota die meditabantur.
[14] Ego autem quasi surdus non audiebam;
et quasi mutus non aperiebam os meum.
[15] Et eram quasi homo non audiens,
nec habens in ore suo redargutiones.
[16] Te enim, Domine, expectabam:
tu exaudies, Domine Deus meus;
[17] quia dixi, Ne forte insultent mihi,
et cum uacillauerint pedes mei, super me magnificentur.
[18] Quia ego ad plagas paratus,
et dolor meus contra me est semper.
[19] Quia iniquitatem meam adnuntio,
sollicitus ero pro peccato meo.
[20] Inimici autem mei uiuentes confortati sunt:
et multiplicati sunt odientes me mendaciter.
[21] Et qui reddunt malum pro bono aduersabantur mihi,
quia sequebar bonum.
[22] Ne derelinquas me, Domine;
Deus meus, ne elongeris a me.
[23] Festina in auxilium meum,
Domine salutis meae.

[11] fluctuans EH [12] **mei** *tert.:* me C [14] **mutus** + qui H aperit os suum H [18] plagam A, flagella B^2MT [19] quoniam* **meam** + ego* AER **adnuntio** + et AH **sollicitus ero:** sollicitus est M; contristabor H [20] mendaces R [21] aduersabuntur BR [22] *om.* **me** *pr.* B [23] **Domine** + Deus AH

39 (38).

Pro uictoria Idithun canticum Dauid.

[2] Dixi, Custodiam uias meas
ne peccem in lingua mea:
custodiam os meum silentio,
donec est impius contra me.
[3] Obmutui silentio, tacui de bono;
et dolor meus conturbatus est.
[4] Incaluit cor meum in medio mei;
in meditatione mea incensus sum igni:
[5] locutus sum lingua mea,
Ostende mihi, Domine, finem meum
et mensuram dierum meorum quae sit,
ut sciam quid mihi desit.
[6] Ecce breues posuisti dies meos,
et uita mea quasi non sit in conspectu tuo:
omnia enim uanitas, omnis homo stans. [*Semper.*
[7] Tantum in imagine ambulat homo,
tantum frustra turbatur;
congregat, et ignorat cui dimittat ea.
[8] Nunc ergo quid expecto, Domine?
praestolatio mea tu es.
[9] Ab omnibus iniquitatibus meis libera me:
obprobrium stulto ne ponas me.
[10] Obmutui, non aperiam os meum,
quia tu fecisti.
[11] Tolle a me plagas tuas:
[12] a contentione manus tuae ego consumtus sum.
In increpationibus
pro iniquitate corripuisti uirum,
et posuisti quasi tineam desiderabilia eius:
uerum tamen uanitas omnis homo. [*Semper.*

39, [1] *om.* **pro** EQ **uictoria:** uictori E; in finem Q; *om.* C Iditun MT [4] incensum est AR [5] >desit mihi BCMQT deest AR [7] *om.* in HR [10] aperui CEHMQ [12] pro iniquitatibus E, propter iniquitatem* M tinea CM(Q)T

[13] Audi orationem meam, Domine,
et clamorem meum exaudi;
ad lacrimam meam ne obsurdescas,
quia aduena ego sum apud te,
et peregrinus, sicut omnes patres mei.
[14] Parce mihi, ut rideam,
ante quam uadam et non subsistam.

40 (39).

Pro uictoria Dauid canticum.

[2] Expectans expectaui Dominum,
et inclinatus est ad me, [3] et audiuit clamorem meum.
Et eduxit me de lacu famoso de luto caeni,
et statuit super petram pedes meos,
stabiliuit gressus meos.
[4] Et dedit in ore meo canticum nouum,
laudem Deo nostro:
uidebunt multi et timebunt, et sperabunt in Domino.
¶[5] Beatus uir qui posuit Dominum confidentiam suam,
et non est auersus ad superbias pompasque mendacii. §
[6] Multa fecisti tu, Domine Deus meus, mirabilia tua,
et cogitationes tuas pro nobis,
non inuenio ordinem coram te.
Si narrare uoluero et enumerare,
plura sunt quam ut narrari queant.
[7] Uictima et oblatione non indiges;
aures fodisti mihi:
holocaustum et pro peccato non petisti.
[8] Tunc dixi, Ecce uenio;
in uolumine libri scriptum est de me;

---

[6] *numerare*

---

[13] *om.* **meam** *pr.* AR **40,** [1] >canticum Dauid* BE [3] *om.* **me** C **famoso:** sonitus H; +et AB [5] Domino R, Deum BEH aduersus B [6] inueni H **enumerare:** numerare ABEHR **narrari:** narrare B [7] uictimam HT oblationes H, oblationem T **et** *sec.:* etiam H **petisti** +mihi AR

[9] ut facerem placitum tibi, Deus meus, uolui,
et legem tuam in medio uentris mei.
[10] Adnuntiaui iustum in ecclesia multa;
ecce labia mea non prohibebo, Domine, tu nosti.
[11] Iustitiam tuam non abscondi in medio cordis mei;
fidem tuam et salutare tuum dixi:
non abscondi misericordiam tuam
et ueritatem tuam in ecclesia multa.
[12] Tu, Domine, non prohibebis misericordias tuas a me:
misericordia tua et ueritas tua iugiter seruabunt me.
[13] Circundederunt enim me mala, quorum non est numerus:
comprehenderunt me iniquitates meae,
et non potui uidere;
plures factae sunt quam capilli capitis mei,
et cor meum dereliquit me.
[14] Placeat tibi, Domine, ut liberes me:
Domine, ad adiuuandum me festina.
[15] Confundantur et reuereantur simul
quaerentes animam meam, ut auferant eam:
conuertantur retrorsum, et confundantur
qui uolunt mihi mala.
[16] Pereant post confusionem suam
qui dicunt mihi, Uah, uah.
[17] Gaudeant et laetentur in te
qui quaerunt te:
dicant iugiter, Magnificetur Dominus,
qui diligunt salutare tuum.
[18] Ego autem sum egens et pauper;
Dominus sollicitus erit pro me.
Auxilium meum et salutare meum tu es:
Deus meus, ne moreris.

---

[18] om. *es*

---

[9] **tibi**: tuum* [10] **iustum**: iustitiam EH [13] facti BHM² [14] *om.* **Domine** *sec.* AC [15] **auferant**: ferant AR >mala mihi AEH [17] gaudent AR [18] egenus CHMQT *om.* **es** BH *om.* **meus** H

41 (40).

Pro uictoria canticum Dauid.

[2] Beatus qui cogitat de paupere:
in die mala saluabit eum Dominus.
[3] Dominus custodiet eum, et uiuificabit eum,
et beatus erit in terra,
et non tradet eum animae inimicorum suorum.
[4] Dominus confortabit eum in lecto infirmitatis:
totum stratum eius uertisti in aegrotatione sua.
[5] Ego dixi, Domine, miserere mei:
sana animam meam; quoniam peccaui tibi.
[6] Inimici mei loquentur malum mihi,
Quando morietur, et periet nomen eius ?
[7] Et si uenerit ut uisitet, uana loquetur;
cor eius congregabit iniquitatem sibi,
et egrediens foras detrahet.
[8] Simul aduersum me murmurabant omnes odientes me:
contra me cogitabant malum mihi.
[9] Uerbum diaboli infundebant sibi:
qui dormiuit non addet ut resurgat.
[10] Sed et homo pacificus meus in quo habui fiduciam,
qui manducabat panem meum,
leuauit contra me plantam.
[11] Tu autem, Domine, miserere mei, et leua me,
ut reddam eis.
[12] In hoc cognoui quod uelis me,
quia non insultabit inimicus meus mihi.
[13] Ego autem in simplicitate mea adiutus sum a te,
et statues me ante faciem tuam in perpetuum.
[14] Benedictus Dominus Deus Israhel
a saeculo et usque in saeculum. Amen, Amen.

41, [2] malo H **saluabit**: liberabit AER [3] tradat AR [4] confortauit HM infirmitans AR [6] periit B [7] uane CQT congregauit CHQT [8] *om.* **me** *tert.* AER [9] **qui**; quia CMQT [11] *om. clausulam* **tu . . . mei** AR eleua AER [12] insultauit BHMT [13] *om.* **et** H

42 (41).

Pro uictoria doctissimi filiorum Chore.

[2] Sicut areola praeparata ad inrigationes aquarum,
sic anima mea praeparata est ad te, Deus.
[3] Sitiuit anima mea ad Deum fortem uiuentem:
quando ueniam et parebo ante faciem tuam ?
[4] Fuerunt mihi lacrimae meae panes per diem ac noctem,
cum diceretur mihi tota die, Ubi est Deus tuus ?
[5] Horum recordatus sum, et effudi in me animam meam,
quia ueniam ad umbraculum,
tacebo usque ad domum Dei
in uoce laudis et confessionis
multitudinis festa celebrantis.
[6] Quare incuruaris, anima mea, et conturbas me ?
Expecta Deum, quia adhuc confitebor ei
salutaribus uultus eius.
[7] Deus meus, in me ipso anima mea incuruatur:
propterea recordabor tui de terra Iordanis
et Hermoniim de monte minimo.
[8] Abyssus abyssum uocat in uoce cataractarum tuarum:
omnes gurgites tui et fluctus tui super me transierunt.
[9] Per diem mandauit Dominus misericordiam suam,
et in nocte canticum eius mecum,
oratio Deo uitae meae.
[10] Dicam Deo, Petra mea, quare oblitus es mei ?
quare tristis incedo, adfligente inimico ?
[11] Cum me interficerent in ossibus meis,
exprobrauerunt mihi hostes mei,
dicentes tota die, Ubi est Deus tuus ?

42, [1] doctissimis C, doctissimo H Core* CHT(-reh) [2] >ad te praepar. est E [3] *om.* **ad*** AR apparebo MT [4] panis CMQ²T **ac:** et C [5] feste AR celebrantes H [6] *om.* **et conturbas me** H **Deum:** Dominum ABEHT; in Dominum M [7] **me:** memet* C Hermonim CEQ(T), Hermonum AR, Hermonis H [8] inuocat MT **in:** de H **transierunt:** ingressi sunt EH [9] *om.* **in*** [11] **dicentes** +ad me EH

12 Quare incuruaris, anima mea, et conturbas me ?
Expecta Dominum, quoniam adhuc confitebor ei
salutaribus uultus mei et Deo meo.

43 (42).

Iudica me, Deus, et discerne causam meam a gente non sancta:
a uiro doloso et iniquo salua me.
2 Tu enim es Deus fortitudo mea, quare proiecisti me,
quare tristis incedo, adfligente inimico ?
3 Mitte lucem tuam et ueritatem tuam; ipsa educent me,
et introducent ad montem sanctum tuum
et ad tabernaculum tuum.
4 Et introibo ad altare tuum,
ad Deum laetitiae et exultationis meae,
et confitebor tibi in cithara, Deus Deus meus.
5 Quare incuruaris, anima mea, et quare conturbas me ?
Expecta Deum, quoniam adhuc confitebor ei
salutaribus uultus mei et Deo meo.

44 (43).

Pro uictoria filiorum Chore eruditionis.

2 Deus auribus nostris audiuimus,
patres nostri narrauerunt nobis
opus quod operatus es in diebus eorum, in diebus antiquis.
3 Tu manu tua gentes delesti, et plantasti eos:
adflixisti populos, et emisisti eos.

---

12 *Expecta Deum* 5 *Dominum . . . salutibus*

---

12 et: aut quare H Deum B²C salutibus* AR **43,** 1 *ad init.* +Dauid B; +psalmus Dauid CEMQT a *pr. :* de CEHMQT >et iniqui doloso (A)R 2 *om.* es* ART >es enim M 3 ipsae* C, ipse MT ducent* ACEHRT, deduceut M ad *pr. :* in* AER ad *sec. :* in AER 4 tuum +Domine* 5 Dominum CEHMQRT salutibus* ABR **44,** 1 Core* CHT(-reh) 3 delisti ABMR eos *pr. :* eas BCQ

[4] Non enim in gladio suo possederunt terram,
neque brachium eorum saluauit eos;
Sed dextera tua et brachium tuum
et lux uultus tui, quia complacuisti tibi.
[5] Tu es rex meus, Deus;
praecipe pro salutibus Iacob.
[6] In te hostes nostros uentilabimus;
in nomine tuo conculcabimus aduersarios nostros.
[7] Non enim in arcu meo confidam,
neque gladius meus saluabit me;
[8] quia saluasti nos de hostibus nostris,
et eos qui oderunt nos confudisti.
¶[9] In Domino gaudebimus tota die,
et in nomine tuo in aeternum confitebimur. § [*Semper.*
[10] Uerum tu proiecisti et confudisti nos,
et non egredieris in exercitibus nostris.
[11] Uertisti terga nostra hosti,
et qui oderunt nos diripuerunt nos.
[12] Dedisti nos quasi gregem ad uorandum,
et in gentibus dispersisti nos.
[13] Uendidisti populum tuum sine pretio,
nec grandis fuit commutatio eorum.
[14] Posuisti nos obprobrium uicinis nostris,
subsannationem et inrisum his qui erant in circuitu nostro.
[15] Posuisti nos similitudinem in gentibus,
commotionem capitis in tribubus.
[16] Tota die confusio mea contra me,
et ignominia faciei meae cooperuit me,
[17] a uoce exprobrantis et blasphemantis,
a facie inimici et ultoris.

---

[8] *oderant*

---

[4] possedebunt B saluabit BR [5] praecipue AR [6] uentilauimus . . . conculcauimus BM [8] oderant BCH [9] **gaudebimus**: laudabimus H [10] >conf. et proiecisti H [11] oderant B [12] **quasi**: tanquam CH [13] grandi AR [15] **nos**+in* AR **similitudinem**: prouerbium E *om.* **in.** *pr.** AH

¶[18] Omnia haec uenerunt super nos, et non sumus obliti tui,
nec mentiti fuimus in pacto tuo.
[19] Non est conuersum retro cor nostrum,
nec declinauerunt gressus nostri a semita tua;
[20] quoniam deiecisti nos in loco draconum,
et operuisti nos umbra mortis.
[21] Si obliti sumus nominis Dei nostri,
et expandimus manus nostras ad deum alienum;
[22] numquid non Deus inuestigabit istud ?
ipse enim nouit cogitationes cordis.
Quoniam propter te mortificati sumus tota die;
reputati sumus ut grex occisionis. §
[23] Consurge, quare dormitas, Domine ?
euigila, quare proiecisti nos in sempiternum ?
[24] Quare faciem tuam abscondis,
obliuisceris adflictiones et angustias nostras ?
[25] Quoniam incuruata est in puluere anima nostra,
adhaesit terrae uenter noster.
[26] Surge, auxiliare nobis,
et redime nos propter misericordiam tuam.

45 (44).

Uictori pro liliis filiorum Chore eruditionis canticum amantissimi.

[2] Eructauit cor meum uerbum bonum:
dico ego opera mea regi;
lingua mea stilus scribae uelocis.
[3] Decore pulchrior es filiis hominum;
effusa est gratia in labiis tuis:
propterea benedixit tibi Deus in aeternum.

---

[23] *proicis*

---

[18] >obliti non sumus* AER **fuimus**: sumus EH **pacto**: conspectu AR [20] operuit* ER [21] **et** +si AER [22] inuestigauit AM [23] uigila H, euigilare AR *om.* **quare** *sec.* H proicis ACEMQT, proiecis R [24] **angustias**: inopias H [25] adh. in terra MT **45,** [1] **liliis**: filiis CMQT; his filiis (*om.* **filiorum**) E Core* HQT(-reh) eruditiones CQ amantissimum EH

[4] Accingere gladio tuo super femur, fortissime,
[5] gloria tua et decore tuo;
decore tuo prospere ascende
propter ueritatem et mansuetudinem iustitiae;
et docebit te terribilia dextera tua.
[6] Sagittae tuae acutae;
populi sub te cadent;
in corde inimicorum regis.
[7] Thronus tuus, Deus, in saeculum et in aeternum:
sceptrum aequitatis sceptrum regni tui.
[8] Dilexisti iustitiam, et odisti iniquitatem:
propterea unxit te Deus Deus tuus
oleo exultationis prae participibus tuis.
[9] Zmyrna et stacte et cassia in cunctis uestimentis tuis,
de domibus eburneis quibus laetificauerunt te
[10] filiae regum in honore tuo.
Stetit coniux in dextera tua in diademate aureo.
[11] Audi, filia, et uide, et inclina aurem tuam,
et obliuiscere populi tui et domus patris tui;
[12] et concupiscet rex decorem tuum:
quia ipse est dominus tuus; et adora eum.
[13] Et, o filia fortissimi, in muneribus
faciem tuam deprecabuntur diuites populi.
[14] Omnis gloria filiae regis intrinsecus;
fasciis aureis uestita est.
[15] In scutulatis ducetur ad regem,
uirgines sequentur eam,
amicae eius ducentur illuc.
[16] Ducentur in laetitiis et exultatione:
ingredientur thalamum regis.
[17] Pro patribus tuis erunt filii tibi;
pones eos principes in uniuersa terra.

[4] **femur** +tuum CEQ fortissimo AR, potentissime B [5] *om.* **decore tuo** *sec.** AB¹E **ueritatem**: uerbum ueritatis EH **iustitiae**: et iustitiam* AR *om.* **et** *tert.* EH terribiliter* AR [6] >in c. inim. regis pop. sub te cadent H [7] *om.* **Deus** H [9] myrra* CEHQR, murra A, mirra MT stacten EHMT [11] domum* [12] concupiscit R **Dominus**: Deus C; Dom. Deus AMQRT [13] **et o**: esto CMQT; *om.* oH **diuites**: principes EH [14] gloriae R **gloria** +eius A [15] **ducetur**: ducitur B; ducentur R; deducetur* sequuntur H amici B

[18] Recordabor nominis tui
in omni generatione et generatione:
propterea populi confitebuntur tibi
in saeculum et in aeternum.

46 (45).

Uictori filiorum Chore pro iuuentutibus canticum.

[2] Deus nostra spes et fortitudo,
auxilium in tribulationibus inuentus es ualidum.
[3] Ideo non timebimus, cum fuerit translata terra,
et concussi montes in corde maris;
[4] sonantibus et intumescentibus gurgitibus eius,
et agitatis montibus in potentia eius. [*Semper.*
[5] Fluminis diuisiones laetificant ciuitatem Dei,
sanctum tabernaculum Altissimi.
[6] Dominus in medio eius; non commouebitur:
auxiliabitur ei Deus in ipso ortu matutino.
[7] Conturbatae sunt gentes, concussa sunt regna:
dedit uocem suam, prostrata est terra.
[8] Dominus exercituum nobiscum;
protector noster Deus Iacob. [*Semper.*
[9] Uenite et uidete opera Domini,
quantas posuerit solitudines in terra.
[10] Compescuit bella usque ad extremum terrae:
arcum confringet, et concidet hastam;
plaustra comburet igni.
[11] Cessate et cognoscite quoniam ego sum Deus:
exaltabor in gentibus, et exaltabor in terra.
[12] Dominus exercituum nobiscum;
fortitudo nostra Deus Iacob. [*Semper.*

[18] et generationem AB **46,** [1] Core* HQT(-reh) [2] **nostra spes:** noster species AR tribulatione R [3] metuebimus H concissi A, concisi R cor AR **maris** +*Semper* C [4] son. et tumentibus H *om. Semper* AC [5] fluminibus H diuisionis B **diuisiones** +eius et H laetificat B ciuitates R [6] **Dominus:** Deus EH ortus H [10] compescet EH **hastam** +et CMQT [11] Dominus BT *om.* **et** *sec.* C [12] *om. Semper* AEH

47 (46).

Uictori filiorum Chore canticum.

[2] Omnes populi, plaudite manibus;
iubilate Deo in uoce laudis;
[3] quoniam Dominus altissimus terribilis:
rex magnus super omnem terram.
[4] Congregauit populos subter nos,
et tribus sub pedibus nostris.
[5] Elegit nobis hereditatem nostram,
gloriam Iacob quam dilexit. [*Semper.*
[6] Ascendit Deus in iubilo,
Dominus in uoce bucinae.
¶[7] Canite Deo, canite:
canite regi nostro, canite.
[8] Quia rex uniuersae terrae Deus,
canite erudite. §
[9] Regnauit Deus super gentes:
Deus sedet super thronum sanctum suum.
[10] Principes populorum congregati sunt,
populus Dei Abraham;
quoniam Dei scuta terrae; uehementer eleuata sunt.

48 (47).

Canticum psalmi filiorum Chore.

[2] Magnus Dominus et laudabilis nimis
in ciuitate Dei nostri, in monte sancto suo.
[3] Specioso germini, gaudio uniuersae terrae,
monti Sion, lateribus aquilonis,
ciuitatulae regis magni.
[4] Deus in domibus eius
agnitus est in auxiliando.
[5] Quia ecce reges congregati sunt,
uenerunt simul.

47, [1] uictoria* EH Core* HQT(-reh) [5] quem MT [6] iubilatione H **Dominus**: Deus BCMQT [9] **Deus** *pr.* : Dominus AER sedit CQT [10] **Dei** *sec.* : dii* ACER; Deus H; *om.* M eleuati* AER 48, [1] psalmus* Core* HQT(-reh) [2] **suo**: eius AER [3] germine B montes B, montis MT [5] **reges** + terrae AR

[6] Ipsi uidentes sic obstipuerunt,
conturbati sunt, admirati sunt.
[7] Horror possedit eos ibi;
dolor quasi parturientis.
[8] In uento uredinis
confringes naues maris.
[9] Sicut audiuimus, ita uidimus
in ciuitate Dei exercituum,
in ciuitate Dei nostri:
Deus fundauit eam usque in aeternum. [*Semper.*
[10] Aestimauimus, Deus, misericordiam tuam
in medio templi tui.
[11] Secundum nomen tuum, Deus,
sic et laus tua usque ad extremum terrae:
iustitia repleta est dextera tua.
[12] Laetetur mons Sion, exultent filiae Iudae
propter iudicia tua.
[13] Circumdate Sion, et circumite eam:
numerate turres eius.
[14] Ponite cor uestrum in moenibus:
separate palatia eius,
ut narretis in generatione nouissima.
[15] Quia ipse Deus Deus noster in saeculum et in perpetuum:
ipse erit dux noster in morte.

49 (48).

Uictori filiorum Chore canticum.

[2] Audite haec, omnes populi;
auribus percipite, uniuersi habitatores occidentis:

---

[14] *moenibus eius* [15] *mortem*

---

[7] possidet ABR dolores AR [9] **ita** + et H **Dei** *pr.* : Domini EH **Dei** *sec.* : Domini H *om. Semper* C [10] **aestimauimus**: festinauimus R [11] *om.* **et** B [12] **Sion** + et* AE¹HMRT [14] **moenibus** + eius* AER **separate**: sperate R enarretis AR [15] **ipse** *pr.* : iste H; + est AER *om.* **Deus** *sec.* MT > in s. et in perp. Deus noster H mortem CEHMQT **49,** [1] *om.* **uictori** MT > cant. fil. Chore M Core* HQT(-reh) **Chore** + Dauid E [2] **haec**: hoc AEH

[3] tam filii Adam, quam filii singulorum:
simul diues et pauper.
[4] Os meum loquetur sapientias,
et meditatio cordis mei prudentias.
[5] Inclino ad parabolam aurem meam:
aperiam in cithara enigma meum.
[6] Quare timebo in diebus mali ?
iniquitas calcanei mei circumdabit me.
[7] Qui fiduciam habent in fortitudine sua,
et in multitudine diuitiarum suarum superbiunt.
[8] Fratrem redimens non redimet uir,
nec dabit Deo propitiationem pro eo,
[9] neque pretium redemptionis animae eorum;
sed quiescet in saeculo,[10] et uiuet ultra in sempiternum;
[11] et non uidebit interitum,
cum uiderit sapientes morientes:
simul insipiens et indoctus peribunt,
et derelinquent alienis diuitias suas;
[12] interiora sua domus suas in saeculo;
tabernacula sua in generatione et generatione:
uocauerunt nominibus suis terras suas.
[13] Et homo in honore non commorabitur:
adsimilatus est iumentis, et exaequatus est.
[14] Haec est uia insipientiae eorum,
et post eos iuxta os eorum current. [*Semper.*
[15] Quasi grex in inferno positi sunt; mors pascet eos,
et subicient eos recti in matutino,
et figura eorum conteretur in inferno post habitaculum suum.
[16] Uerum tamen Deus redimet animam meam
de manu inferi, cum adsumpserit me. [*Semper.*
[17] Noli timere cum ditatus fuerit uir,
cum multiplicata fuerit gloria domus eius:

[3] **tam**: tunc H **quam filii**: cum filiis EH; quam si filii AR [4] loquitur ER [5] inclinabo MRT enigmam meam AMR [6] timeo R malis EH [8] **redimet uir**: redimetur CMQ [9] saecula* ER [10] *om.* **uiuet** H **sempiternum**: aeternum H [12] domos BCMQT et generationem BCR nominis sui AR **terras suas**: in terras suas AC; in terris suis R [13] **commorabitur** +et AMR similatus AR [16] redemit R, liberabit EH inferni AR [17] *om.* **uir** MQ

18 neque enim moriens tollet omnia,
nec descendet post eum gloria eius:
19 quia animae suae in uita sua benedicet;
laudabunt, inquient, te cum bene feceris tibi.
20 Intrabit usque ad generationes patrum suorum,
usque ad finem non uidebunt lucem.
21 Homo, cum in honore esset, non intellexit:
comparauit se iumentis et silebitur.

50 (49).

Canticum Asaph.

Fortis Deus Dominus locutus est, et uocauit terram
ab ortu solis usque ad occasum eius.
2 De Sion perfecta decore
Deus apparuit.
3 Ueniet Deus noster, et non tacebit:
ignis coram eo uorabit,
et in circuitu eius tempestas ualida.
4 Uocabit caelum de sursum,
et terram ut iudicet populum suum.
5 Congregate mihi sanctos meos,
qui feriunt pactum meum in sacrificio.
6 Et adnuntiabunt caeli iustitiam eius;
quia Deus iudex est. [*Semper.*
7 Audi, popule meus, et loquar;
Israhel, et contestabor te:
Deus Deus tuus ego sum.
8 Non propter uictimas tuas arguam te,
et holocaustomata tua coram me sunt semper.
9 Non accipiam de domo tua uitulum,
neque de gregibus tuis hircos.

---

20 *Intrabunt . . . uidebit*

---

19 **quia:** qui AR benedicetur* *om.* **inquient** H **feceris:** fuerit EH 20 intrabunt* AMQRT generationem AR uidebit* BC 21 **compar. se:** comparatus est AR *om.* **se** M **50,** 1 Asap T **terram** + congregans EH 2 perfecto* ER 3 **coram eo uorabit:** ante eum ardebit H 4 uocauit* BEMRT **ut iudicet:** uideret AR 6 est + ipse EH 7 populus AEHQR 8 *Semper* H

10 Mea sunt enim omnia animalia siluarum,
pecudes in montibus milium.
11 Scio omnes aues montium,
et uniuersitas agri mecum est.
12 Si esuriero, non dicam tibi:
meus est enim orbis et plenitudo eius.
13 Numquid comedam carnem taurorum,
aut sanguinem hircorum bibam ?
¶14 Immola Deo laudem,
et redde Altissimo uota tua.
15 Et inuoca me in die tribulationis;
liberabo te, et glorificabis me. [*Semper.*
16 Impio autem dixit Deus,
Quid tibi est cum narratione praeceptorum meorum,
et ut adsumas pactum meum in ore tuo ?
17 Qui odisti disciplinam,
et proiecisti uerba mea post te.
18 Si uidebas furem, consentiebas ei,
et cum adulteris erat pars tua.
19 Os tuum dimisisti ad malitiam,
et lingua tua concinnauit dolum.
20 Sedens aduersum fratrem tuum loquebaris,
et aduersum filium matris tuae fabricabaris obprobrium.
21 Haec fecisti, et tacui;
existimasti futurum me similem tui:
arguam te, et proponam ante oculos tuos.
22 Intellegite hoc qui obliuiscimini Deum,
ne forte capiam, et non sit qui liberet.
23 Qui immolat confessionem, glorificat me;
et qui ordinate ambulat, ostendam ei salutare Dei. §

11 **agri** + mei H 12 **orbis** + terrae EHR 13 carnes* 15 *om.* *Semper** EH 16 *om.* et BER *om.* **ut** M adsumes R, sumas S 18 erit H 19 concinnabit HM, concinnabat E 20 aduersus (*bis*) AEHRST **tuae:** meae R fabricabis R, fabricabas C(E), febricaberis Q 21 > me futurum AER **proponam** + ea EH; + te AR 22 liberaret Q 23 **ordinate ambulat:** ordinat uiam H **Dei:** meum ABER

51 (50).

Uictori canticum Dauid, [2] *cum uenisset ad eum Nathan propheta, quando ingressus est ad Bethsabee.*

[3] Miserere mei, Deus, secundum misericordiam tuam:
iuxta multitudinem miserationum tuarum dele iniquitates meas.
[4] Multum laua me ¶ab iniquitate mea,
et a peccato meo munda me.
[5] Quoniam iniquitates meas ego noui,
et peccatum meum contra me est semper. §
[6] Tibi soli peccaui, et malum coram te feci,
ut iustificeris in sermonibus tuis,
et uincas cum iudicaberis.
[7] Ecce in iniquitate conceptus sum,
et in peccato peperit me mater mea.
[8] Ecce enim ueritatem diligis;
absconditum et arcanum sapientiae manifestasti mihi.
[9] Asperges me hysopo, et mundabor:
lauabis me, et super niuem dealbabor.
[10] Auditum mihi facies gaudium et laetitiam,
ut exultent ossa quae confregisti.
[11] Absconde faciem tuam a peccatis meis,
et omnes iniquitates meas dele.
[12] Cor mundum crea mihi, Deus;
et spiritum stabilem renoua in uisceribus meis.
[13] Ne proicias me a facie tua,
et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.
[14] Redde mihi laetitiam Iesu tui,
et spiritu potenti confirma me.
[15] Docebo iniquos uias tuas,
et peccatores ad te reuertentur.
[16] Libera me de sanguinibus, Deus Deus salutis meae;
laudabit lingua mea iustitiam tuam.

51, [1] Bethsabe B, Behsabeae C, Betsabeae H, Bersabeae M, Bersabee* [3] **secundum** +magnam* AEMR [4] **peccato:** delicto E [5] iniquitatem meam S cognoui H, aguoui S [6] iudicaueris AQRT, iudicaris CH [7] **ecce** +enim* [8] **sapientiae** +tuae* AER [9] **asperges:** adspues H supra MT [10] **ut:** et* CR [15] doceam H [16] iustitias tuas EH

17 Domine, labia mea aperies,
et os meum adnuntiabit laudem tuam.
18 Non enim uis ut uictimam feriam,
nec holocaustum tibi placet.
¶19 Sacrificium Dei spiritus contribulatus:
cor contritum et humiliatum, Deus, non despicies. §
20 Bene fac, Domine, in uoluntate tua Sion,
et aedificentur muri Hierusalem.
21 Tunc suscipies sacrificium iustitiae,
oblationes et holocausta:
tunc inponent super altare tuum uitulos.

52 (51).

Uictori ab erudito Dauid, 2 *cum uenisset Doech Idumaeus et adnuntiasset Saul, dicens ei, Uenit Dauid in domum Achimelech.*

¶3 Quid gloriaris in malitia, potens?
misericordia Dei tota est die.
4 Insidias cogitat lingua tua
quasi nouacula acuta faciens dolum.
5 Dilexisti malum magis quam bonum,
mendacium magis quam loqui iustitiam. [*Semper.*
6 Dilexisti omnia uerba ad deuorandum,
lingua dolosa.
7 Sed Deus destruet te in sempiternum;
terrebit et euellet te de tabernaculo,
et eradicabit te de terra uiuentium. [*Semper.*
8 Uidebunt iusti et timebunt,
et super eum ridebunt.

---

6 *linguam dolosam*

---

18 *om.* **ut** R feram E, ferream R 19 **Dei:** Deo* BMS dispiciet R, dispicet A 20 **bene:** benigne AER **52,** 1 *om.* **ab*** EH eruditio EH Doec CQT, Donec M 2 Sauli EHMT *om.* **ei** CEMQT domo B Ahimelech H, Abimelech* CMT(-ec) 3 *om.* est AR 4 cogitauit AR 5 *om.* *Semper* EH 6 linguam dolosam* B 7 torrebit AR; + te* AR *om.* **te** *sec.** AR **tabernaculo** + tuo AHR *om.* **te** *tert.* MT *om.* *Semper**

[9] Ecce uir qui non posuit Deum fortitudinem suam,
sed sperauit in multitudine diuitiarum suarum:
confortatus est in insidiis suis.
[10] Ego autem, sicut oliua uirens in domo Dei,
speraui in misericordia Dei
in saeculum sempiternum.
[11] Confitebor tibi in saeculo, quoniam fecisti:
et expectabo nomen tuum, quoniam bonum
in conspectu sanctorum tuorum. §

53 (52).

Uictori per chorum eruditi Dauid.

Dixit stultus in corde suo, Non est Deus.
[2] Corrupti sunt, et abominabiles facti sunt in iniquitate:
non est qui faciat bonum.
[3] Deus de caelo prospexit super filios hominum,
ut uideret si esset intellegens, requirens Deum.
[4] Omnes auersi sunt, pariter adhaeserunt:
non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.
[5] Numquid non cognouerunt qui operantur iniquitatem,
qui comedunt populum meum ut cibum panis?
[6] Deum non inuocauerunt;
ibi timuerunt timore,
ubi non est timor:
quoniam Deus dispersit ossa circumdantium te;
confunderis, quia Deus proiecit eos.
[7] Quis dabit ex Sion salutare Israhel?
Cum reduxerit Deus captiuitatem populi sui,
exultabit Iacob, laetabitur Israhel.

---

[11] *saeculum* [3] *si est*

---

[10] *om.* **autem*** AR **sempiternum:** et in aeternum EH [11] **tibi** + Domine H saeculum BEHS *om.* **et*** **53,** [1] **per chorum:** pro choro*; pecorum T; *om.* M eruditio E, intellegenti* [3] **Deus:** Dominus AM [3] si est CEHMQT **intellegens** + aut EM [4] *om. clausulam* **non est qui . . . unum** R [6] **est:** erat EH [7] **Iacob** + et* CEHMQT

54 (53).

Uictori in psalmis eruditi Dauid, [2] *quando uenerunt Ziphaei et dixerunt Saul, Nonne Dauid absconditus est apud nos?*

[3] Deus, in nomine tuo salua me,
et in fortitudine tua ulciscere me.
[4] Deus, exaudi orationem meam;
auribus percipe uerba oris mei.
[5] Quia alieni insurrexerunt aduersum me,
et fortes quaesierunt animam meam,
et non posuerunt Deum in conspectu suo. [*Semper.*
[6] Ecce Deus auxiliatur mihi:
Dominus sustentans animam meam.
[7] Redde malum insidiatoribus meis:
in ueritate tua disperde eos.
[8] Uoluntarie sacrificabo tibi;
confitebor nomini tuo, Domine; quoniam bonum est.
[9] Quoniam ex omni tribulatione liberauit me,
et inimicos meos despexit oculus meus.

55 (54).

Uictori in psalmis eruditi Dauid.

[2] Exaudi, Deus, orationem meam,
et ne despicias deprecationem meam.
[3] Attende mihi, et exaudi me:
humiliatus sum in meditatione mea
et conturbatus [4] a uoce inimici,
a facie persequentis impii;
quoniam proiecerunt super me iniquitatem,
et in furore aduersabantur mihi.
[5] Cor meum doluit in uitalibus meis,
et terrores mortis ceciderunt super me.

54, [1] eruditio E [2] Zyphei BC, Zifaei Q, Zepphei M, Zippei T Sauli MT [5] aduersus CQRT proposuerunt* R, praeposuerunt A [6] auxiliator B, auxiliabitur AER [7] reddet H, reddit AR mala BCMQT **ueritate:** uirtute R disperdes H [8] *om.* **est** AR [9] inimicus meus . . . oculos meos M(oculus)R **despexit:** uidit EH **55,**[1] eruditio E [2] *om.* **Deus** E [3] audi* *om.* **me** B **conturbatus** +sum CEHMQT

[6] Timor et tremor uenit super me,
et operuit me caligo.
[7] Et dixi, Quis dabit mihi pinnas columbae,
ut uolem et requiescam,
[8] ut procul abeam
et commorer in deserto ? [*Semper.*
[9] Festinabo ut saluer
a spiritu tempestatis et turbinis.
[10] Praecipita, Domine, diuide linguas eorum,
quoniam uidi iniquitatem et contradictionem in ciuitate;
[11] die et nocte circumeuntes muros eius,
scelus et dolorem in medio eius.
[12] Insidiae in uitalibus eius;
et non recedit de plateis eius
damnum et fraudulentia.
[13] Non enim inimicus exprobrauit mihi, ut sustineam:
neque is qui me oderat super me magnificatus est,
ut abscondar ab eo:
[14] sed tu homo unanimis meus,
dux meus et notus meus:
[15] qui simul habuimus dulce secretum,
in domo Dei ambulauimus in terrore.
[16] Ueniat mors super eos;
descendant in infernum uiuentes,
quia nequitiae in congregatione eorum et in medio eorum.
[17] Ego ad Deum clamabo,
et Dominus saluabit me.
[18] Uespere et mane et meridie loquar
et resonabo, et exaudiet uocem meam.
[19] Redimet in pace animam meam
ab adpropinquantibus mihi:
multi enim fuerunt aduersum me.

[8] **ut:** et C [9] seruer H **a:** ab AMRT turbidinis AT [10] **Domine**+et Q [11] dolor* EH [12] recedet CMQT [13] *om.* **me** *sec.* R [14] unianimis ACMQRT(-mus) [15] **in** *sec.:* cum* EH [16] **eos**+et AEH [17] *om. totum uersum* M ad Dominum AER [18] *om.* et *pr.* H eloquar CMQT [19] redime HM

[20] Exaudiet Deus et humiliabit eos,
qui iudex est ab initio. [*Semper.*
Non enim mutantur,
neque timent Deum.
[21] Extendit manum suam ad pacifica sua:
contaminabit pactum suum.
[22] Nitidius butyro os eius,
pugnat autem cor illius:
molliores sermones eius oleo, cum sint lanceae.
[23] Proice super Dominum caritatem tuam, et ipse enutriet te:
non dabit in aeternum fluctuationem iusto.
[24] Tu autem, Deus, deduces eos in puteum interitus.
Uiri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos;
ego autem fiduciam habeo tui.

56 (55).

Uictori pro columba muta eo quod procul abierit Dauid humilis et simplex, quando tenuerunt eum Palestini in Geth.

[2] Miserere mei, Deus, quoniam conculcauit me homo:
tota die pugnans tribulauit me.
[3] Conculcauerunt me insidiatores mei tota die:
multi enim qui pugnant contra me, Altissime.
[4] Quacumque die territus fuero,
ego in te confidam.
[5] In Deo laudaui uerbum:
in Deo speraui; non timebo
quid faciat caro mihi.
[6] Tota die sermonibus me adfligebant:
contra me omnes cogitationes eorum in malum.

---

[21] *contaminauit* [24] *habebo* [2] *tribulabit* [5] *uerbum eius*

---

[21] **ad**: et ACQR contaminauit* M [22] **molliores**: molli erunt MQT **eius** *sec.* +ab H [23] Deum* >te enutriet EH [24] dimidiant H habebo* B **56**, [1] Q=Vg.; C=(Vg.) Palaestini*, Palestine M quando tentus est a Palestinis in Get T [2] *om.* **me** *pr.* C **pugnans**: et pugnans C; expugnans MQT tribulabit CQ [3] **qui**: quia R; *om.* M pugnabant MQT altissimi EH [5] laudabo H **uerbum** +eius B faciet HT >mihi caro* EH

7 Congregabuntur abscondite:
plantas meas obseruabunt,
expectantes animam meam.
8 Quia nullus est saluus in eis,
in furore populos detrahet Deus.
9 Secretiora mea numerasti:
pone lacrimam meam in conspectu tuo,
sed non in narratione tua.
10 Tunc conuertentur inimici mei retrorsum,
in quacumque die inuocauero:
hoc scio, quia Deus meus es.
11 In Deo laudabo uerbum:
in Domino praedicabo sermonem.
In Deo speraui, non timebo
quid faciat homo mihi.
12 In me sunt, Deus, uota tua:
reddam gratiarum actiones tibi,
13 quia liberasti animam meam de morte
et pedes meos de lapsu,
ut ambulem coram Deo in luce uiuentium.

57 (56).

Pro uictoria ut non disperdas Dauid humilem et simplicem, quando fugit a facie Saul in spelunca.

2 Miserere mei, Deus, miserere mei,
quoniam in te sperat anima mea;
in umbra alarum tuarum sperabo,
donec transeant insidiae.
3 Inuocabo Deum altissimum,
Deum ultorem meum.

---

11 *mihi homo* 2 *sperauit*

---

7 congregabantur . . . obseruabant H 10 conuertantur AE 11 **uerbum** +et H **Domino:** Deo HM praedicabo: deprecabor AER faciet (C)HT >mihi homo* ABEHR 12 **tua**+ut EH actionem H 13 **liberasti:** eripuisti AER **ambulem:** placeam AER lumine AEMR **57,** 1 Q=(Vg.) *om.* **pro** ET uictori E **ut non:** ne E *om.* **et** E Saulis T speluncam H 2 sperauit ACEHR **donec:** nec R 3 **Deum** *pr.* : Dominum* AER

4 Mittet de caelo, et saluabit me:
exprobrauit conculcantibus me. [*Semper.*
Mittet Deus misericordiam suam et ueritatem suam.
5 Anima mea in medio leonum
dormiuit ferocientium.
Filii hominum dentes eorum lanceae et sagittae,
et lingua eorum gladius acutus.
6 Exaltare super caelos, Deus;
in omni terra gloria tua.
7 Rete parauerunt gressibus meis
ad incuruandam animam meam;
foderunt ante me foueam:
ceciderunt in medio eius. [*Semper.*
8 Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum:
cantabo et psallam.
9 Surge, gloria mea;
surge, psalterium et cithara:
surgam mane.
10 Confitebor tibi in populis, Domine:
cantabo tibi in gentibus;
11 quia magna usque ad caelos misericordia tua,
et usque ad nubes ueritas tua.
12 Exaltare super caelos, Deus;
in omni terra gloria tua.

58 (57).

Uictori ut non disperdas Dauid humilem et simplicem.

2 Si uere utique iustitiam loquimini:
recta iudicate, filii hominum.
3 Etenim in corde iniquitates operamini;
in terra iniquitates manus uestras adpendite.

---

4 *exprobrabit*

---

4 **mittet** *pr.:* misit H saluauit H exprobrabit* AEQT *om. Semper* CQ 5 *om. clausulam* **et lingua . . . acutus** AR 7 **foueam** + et EH; + meam C medium* AER *om. Semper* CQ 12 **Deus** + et AEHR **58,** 1 Q = Vg. 2 **si uere:** siue H 3 **iniquitates** *sec.:* iniquitatis ACRT

[4] Alienati sunt peccatores a uulua:
errauerunt ab utero loquentes mendacium.
[5] Furor eorum sicut furor serpentis:
sicut reguli surdi obturantis aurem suam,
[6] ut non audiat uocem murmurantium
nec incantatoris incantationes callidas.
[7] Deus, excute dentes eorum ex ore eorum:
molares leonum confringe, Domine.
[8] Dissoluantur quasi aquae quae defluunt:
intendet arcum suum, donec conterantur.
[9] Quasi uermis tabefactus pertranseant:
quasi abortiuum mulieris quod non uidit solem.
[10] Ante quam crescant spinae uestrae in rhamnum,
quasi uiuentes, quasi in ira tempestas rapiet eas.
[11] Laetabitur iustus, cum uiderit ultionem:
pedes suos lauabit in sanguine impii.
[12] Et dicet homo, Uere fructus est iusto,
uere est Deus iudicans in terra.

59 (58).

Uictori ut non disperdas Dauid humilem et simplicem, quando misit Saul, et custodierunt domum, ut occiderent eum.

[2] Erue me de inimicis meis, Deus meus:
et a resistentibus mihi protege me.
[3] Libera me ab operariis iniquitatis,
et a uiris sanguinum salua me.
[4] Quia ecce insidiati sunt animae meae;
congregantur aduersum me fortissimi
[5] absque iniquitate mea et absque peccato meo, Domine.
Non egi inique, et illi currunt et praeparantur;
[6] surge ex aduerso pro me, et respice.

---

[8] *defluent*

---

[5] **furor** *sec.:* similitudo EH obturantes B, obdurantis* ART [6] **ut:** et C [7] excutiet B², excutet M molas* H [8] defluent BCMQT intendit AEHR, intendent MT conterentur E [9] uermes* uidet B [10] eos AEHR [12] dicat* **59,** [1] Q=Vg. *om.* **Saul** T **domum** + eius* E¹ occideret* EM [3] operantibus iniquitates* [4] aduersus* AR [6] *om.* **et** *sec.* H

Et tu, Domine Deus exercituum, Deus Israhel,
euigila, ut uisites omnes gentes: non miserearis uniuersis
qui operantur iniquitatem. [*Semper.*
[7] Reuertantur ad uesperam, et latrent ut canes,
et circumeant ciuitatem.
[8] Ecce loquuntur in ore suo; gladii in labiis eorum,
quasi nemo audiat.
[9] Tu autem, Domine, deridebis eos:
subsannabis omnes gentes.
[10] Fortitudinem meam ad te seruabo,
quoniam tu Deus eleuator meus.
[11] Dei mei misericordia praeueniet me:
[12] Deus ostendit mihi in insidiatoribus meis.
Ne occidas eos, ne forte obliuiscantur populi mei:
disperge eos in fortitudine tua, et destrue eos,
protector noster, Domine.
[13] In peccato oris sui, in sermone labiorum suorum
et capiantur in superbia sua
maledictionem et mendacium narrantes.
[14] Consume in furore, consume ut non subsistant,
et sciant quoniam Deus dominatur Iacob in finibus
terrae. [*Semper.*
[15] Et conuertantur ad uesperam, et latrent ut canes,
et circumeant ciuitatem.
[16] Ipsi uagabuntur ut comedant,
et cum saturati non fuerint murmurabunt.
[17] Ego autem cantabo imperium tuum,
et laudabo mane misericordiam tuam,
quoniam factus es fortitudo mea
et refugium in die tribulationis meae.
[18] Tibi cantabo,
quoniam Deus adiutor meus,
fortitudo mea, Deus misericordia mea.

[8] loquentur CEH, loquantur R [10] **ad**: a H **tu** +es MT [11] Deus misericordia mea H [12] ostendet A, ostende* H **in**: pro H; *om.** ABER insidiatores meos* AER fortes E [14] scient AR **quoniam** +tu C dominator* R, dominabitur CEH **in finibus**: finium*; et finium E; finibus AR *om. Semper* C [15] conuertentur AR canis CQ [16] murmurabant R [17] quia CR **refug.** +meum* EH [18] +uirtutem meam *ad. init.* EH *om.* **Deus** *sec.* EH

60 (59).

Uictori pro liliis testimonium humilis et perfecti Dauid ad docendum, [2] *quando pugnauit aduersum Syriam Mesopotamiae et aduersum Syriam Soba, et reuersus est Ioab, et percussit Edom in ualle salinarum* $\overline{\text{xii}}$.

[3] Deus proiecisti nos et scidisti:
iratus conuertisti nos.
[4] Commouisti terram, et disrupisti eam:
sana contritiones eius, quoniam commota est.
[5] Ostendisti populo tuo duritiam:
potasti nos uino consopiente.
[6] Dedisti timentibus te signum,
ut fugerent a facie arcus. [*Semper.*
Ut liberentur amici tui,
[7] salua dextera tua, et exaudi me.
[8] Deus locutus est in sanctuario suo, Laetabor,
diuidam Sicimam,
et uallem Soccoth dimetiar.
[9] Meus est Galaad, et meus est Manasse,
et Effraim fortitudo capitis mei;
Iudas legifer meus.
[10] Moab olla lauacri mei;
super Idumaeam incedam calciamento meo:
mihi Palestina foederata est.
[11] Quis deducet me ad ciuitatem munitam ?
quis deducet me usque ad Idumaeam ?
[12] Nonne tu, Deus, qui proiecisti nos,
et non egredieris, Deus, in exercitibus nostris ?

60, [1] uictoria MT filiis CE, libri (*sic*) MT humiles C [2] **aduersus** *pr.* : aduersum CMT Siriam(*bis*) MT *om.* **et aduersus Syriam** EH Sobal*, Saba HM, Suba CQT Moab Q $\overline{\text{xii}}$: $\overline{\text{iii}}$* duodecim HMT **XII** (duodecim)+milia CEHMQT [3] **iratus**+es AR [4] diripuisti B mota AR [5] **consopiente:** meroris EH [6] metuentibus AEHR *om. Semper* C [8] Sycimam E, Sicima C, Sychima Q, Siccimam MRT(-cchi-) Socoht B, Sochot* T(-cch-), Soccot AR, Socot M demetiar B, deminar AR [9] *om.* **meus** *sec.** *om.* **est** *sec.** BQT Manasses* AEM Efraim AT(-rhaim), Ephraim* HQ [10] **lauacri:** peluis EH Idumaea H, Idummea M incidam AR Palaestina* [11] *om.* **me** *pr.* E Idummeam M [12] *om.* **et** H

[13] Da nobis auxilium in tribulatione:
uana est enim salus ab homine.
[14] In Deo faciemus uirtutem,
et ipse conculcabit tribulantes nos.

61 (60).

Uictori in psalmis Dauid.

[2] Exaudi, Deus, laudationem meam;
intende orationi meae.
[3] De nouissimo terrae ad te clamabo,
cum triste fuerit cor meum.
Cum fortis eleuabitur aduersum me,
tu eris ductor meus;
[4] fuisti spes mea,
turris munitissima a facie inimici.
[5] Habitabo in tabernaculo tuo iugiter:
sperabo in protectione alarum tuarum. [*Semper.*
[6] Tu enim, Deus, exaudisti orationem meam:
dedisti hereditatem timentibus nomen tuum.
[7] Dies super dies regis adicies:
annos eius donec est generatio et generatio.
[8] Sedebit semper ante faciem Dei:
misericordia et ueritas seruabunt eum.
[9] Sic canam nomini tuo iugiter,
reddens uota mea per singulos dies.

62 (61).

Uictori per Idithun canticum Dauid.

[2] Attamen apud Deum silebit anima mea:
ex eo salus mea.
[3] Attamen ipse est scutum meum et salus mea:
fortitudo mea, non commouebor amplius.
[4] Usque quo insidiamini contra uirum? Interficitis omnes
quasi murus inclinus et maceria corruens.

[14] conculcauit MR **61,** [3] doctor AR [5] *om. Semper* C [7] *om.* **regis** C **62,** [1] **per:** pro* E Iditun HMT [2] ut tamen H [3] **attamen:** ut tamen H; et tamen R [4] *om.* **contra** Q **quasi:** sicut H

5 Partem enim eius cogitauerunt expellere;
placuerunt sibi in mendacio:
ore suo singuli benedicunt, et corde suo maledicunt.
[*Semper.*
6 Uerum tamen Deo retice, anima mea;
ab ipso enim praestolatio mea.
7 Ipse est fortitudo mea et salus mea:
susceptor meus, non timebo.
8 In Deo salutare meum et gloria mea:
robur fortitudinis meae, salus mea in Deo.
¶9 Sperate in eo omni tempore, populi;
effundite coram eo cor uestrum:
Deus spes nostra est. [*Semper.*
10 Uerum tamen uanitas filii Adam,
mendacium filii uiri:
in stateris dolosis fraudulenter agunt simul.
11 Nolite confidere in calumnia,
et in rapina ne frustremini:
diuitiae si fluxerint, ne adponatis cor. §
12 Unum locutus est Deus,
duo haec audiui, quia imperium Dei est;
13 et tibi, Domine, misericordia,
quia tu reddes unicuique secundum opus suum.

63 (62).

Canticum Dauid, cum esset in deserto Iuda.

2 Deus, fortitudo mea tu es;
de luce consurgam ad te.
Sitiuit te anima mea,
desiderauit te caro mea
3 in terra inuia et conficiente, ac sine aqua.

---

1 *Iudaeae*

---

5 *om. Semper* C 6 **retice:** tace H *om. clausulam* **ab ipso . . . mea** AR 8 **meae** +et AER 9 **eo** *sec.:* illo* S 10 **filii** *sec.* +Enoc MT 11 calumniam* B affluxerint S 13 *om.* **quia** H reddis R **reddes** +singulis CMQT *om.* **unicuique** M **63,** 1 Iudeae B, Iudaeae*, Idumeae E 2 *om.* **te** *sec.* AEHR 3 *om.* **et** *pr.* C **et** *pr.* +in AR

Sic in sancto apparui tibi,
ut uideam fortitudinem tuam et gloriam tuam.
4 Melior est enim misericordia tua quam uita:
labia mea laudabunt te.
5 Sic benedicam tibi in uita mea:
in nomine tuo leuabo manus meas.
6 Quasi adipe et pinguedine implebitur anima mea,
et labiis laudantibus canet os meum.
7 Recordans tui in cubili meo
per singulas uigilias meditabor tibi,
8 quia fuisti auxilium meum,
et in umbra alarum tuarum laudabo.
9 Adhaesit anima mea post te:
me suscepit dextera tua.
10 Ipsi uero interficere quaerunt animam meam:
ingrediantur in extrema terrae,
11 congregentur in manus gladii:
pars uulpium erunt.
12 Rex autem laetabitur in Deo,
laudabitur omnis qui iurat in eo,
quia obstruetur os loquentium mendacium.

64 (63).

Uictori canticum Dauid.

2 Audi, Deus, uocem meam loquentis:
a timore inimici serua uitam meam.
3 Absconde me a consilio malignorum,
a tumultu operantium iniquitatem.
4 Quia exacuerunt quasi gladium linguam suam:
tetenderunt sagittam suam uerbum amarissimum,

---

4 *uitae* 12 *Domino*

---

4 >enim est H *om.* **enim*** uitae ACEMQRT; + et* 5 **tibi:** te CH
6 *om.* **et** *pr.* BCQT impleatur H, replebitur A 8 *om.* **et** AR
9 suscipit AR, suscipiet EH 10 ingredientur T, ingrediuntur M
12 Domino BCEMQT *om. clausulam* **quia . . . mendacium** AR
64, 2 uita mea A, animam meam* CMQT 3 concilio* EH 4 qui* B

[5] ut sagittarent in absconditis simplicem:
[6] subito sagittabunt eum, et non timebunt.
Confortauerunt sibi sermonem pessimum;
narrauerunt ut absconderent laqueos;
dixerunt, Quis uidebit nos ?
[7] Scrutati sunt iniquitates;
defecerunt scrutantes scrutinio,
cogitationibus singulorum et corde profundo.
[8] Sagittabit ergo eos Deus
iaculo repentino; inferentur plagae eorum,
[9] et corruent in semet ipsos linguis suis;
fugient omnes qui uiderint eos.
[10] Et timebunt omnes homines,
et adnuntiabunt opus Dei,
et opera eius intellegent.
¶[11] Laetabitur iustus in Domino, et sperabit in eo; §
et exultabunt omnes recti corde.

65 (64).

Uictori carmen Dauid cantici.

[2] Tibi silens laus, Deus, in Sion,
et tibi reddetur uotum.
[3] Exaudi orationem,
donec ad te omnis caro ueniat.
[4] Uerba iniquitatum praeualuerunt aduersum me:
sceleribus nostris tu propitiaberis.
[5] Beatus quem elegeris et susceperis;
habitabit enim in atriis tuis:
replebimur bonis domus tuae,
sanctificatione templi tui.
[6] Terribilis in iustitia exaudi nos,
Deus saluator noster,

[6] pessimo B **nos**: eos EH [9] **linguis**: plagis H *om.* **suis** B **suis** + et* fugent R **65,** [1] **cantici**: canticum EHMT; de profectione* [2] siliens R, silet EH [5] **atriis**: tabernaculis AR **replebimur**: replebitur in AR sanctificationem R [6] **saluator**: salutaris CMQT confidentium A, condentium R **et** + in R longinqua C

confidentia omnium finium terrae
et maris longinqui,
[7] praeparans montes in uirtute tua,
accinctus fortitudine,
[8] compescens sonitum maris,
fremitum fluctuum eius
et multitudinem gentium.
[9] Et timebunt qui habitant in extremis a signis tuis:
egressus matutinos et uespere laudantes facies.
[10] Uisita terram, et inriga eam:
ubertate dita eam.
Riuus Dei plenus aqua;
praeparabis frumentum eorum, quia sic fundasti eam.
[11] Sulcos eius inebria, multiplica fruges eius:
pluuiis inriga eam, et germini eius benedic.
[12] Uoluetur annus in bonitate tua,
et uestigia tua rorabunt pinguedine.
[13] Pinguescent pascua deserti,
et exultatione colles accingentur.
[14] Uestientur agnis greges,
et ualles plenae erunt frumento;
coaequabuntur et canent.

66 (65).

Uictori canticum psalmi.

Iubilate Deo, omnis terra:
[2] cantate gloriam nomini eius:
date gloriam laudi eius.
[3] Dicite Deo, quam terribile opus tuum!
in multitudine fortitudinis tuae
mentientur tibi inimici tui.

[8] concupiscens A, concupisceris R *om.* **et** E [9] matutino AR, matutini EH **et:** ad AR uesperi E, uesperis H [11] fluuiis CH [12] **bonitate:** ubertate AR roborabunt AHR [13] pascuae R [14] planae AR *om.* **erunt** AR **66,** [1] *om.* **uict. ca. psalmi** C iubilet BCQ [2] gloria B nominis* laudis H

4 Omnis terra adoret te, et canat tibi;
cantet nomini tuo. [*Semper.*
5 Uenite et uidete opera Dei:
terribilia consilia super filiis hominum.
6 Conuertit mare in aridam:
in flumine pertransibunt pede;
ibi laetabimur in eo.
7 Qui dominatur in fortitudine sua saeculo;
oculi eius gentes aspiciunt:
qui increduli sunt
non exaltentur in semet ipsis. [*Semper.*
8 Benedicite, populi, Deo nostro,
et auditam facite uocem laudis eius,
9 qui posuit animam nostram in uitam,
et non dedit in commotionem pedes nostros.
10 Probasti enim nos, Deus:
igne nos conflasti, sicut conflatur argentum.
11 Introduxisti nos in obsidionem;
posuisti stridorem in dorso nostro.
12 Inposuisti homines super caput nostrum;
transiuimus per ignem et aquam,
et eduxisti nos in refrigerium.
13 Ingrediar domum tuam in holocaustis;
reddam tibi uota mea, 14 quae promiserunt labia mea,
et locutum est os meum, cum tribularer.
15 Holocausta medullata offeram tibi
cum incenso arietum;
faciam boues cum hircis. [*Semper.*
16 Uenite, audite, et narrabo, omnes qui timetis Deum,
quanta fecerit animae meae.

---

4 *canet tibi ; canet nomini tuo* 14 *promiserunt tibi*

---

4 **canat:** canet ABCHMQRT **cantet:** canet ACMQRT *om. Semper* C 5 Domini H filios* HM 6 conuertet*, conuerteret R laetabitur AR 7 **sua** + a EH; + in AR 8 **Deo nostro:** Dominum H 9 in uita CQ, ad uitam AR commotione AEHM, commotatione R 11 obsidione* EHR 12 induxisti HM 13 **ingred.** + in* 14 **promiserunt** + tibi BCMQT 15 incensu AR **arietum:** et arietibus H 16 Dominum MQT fecit MQT

17 Ipsum ore meo inuocaui,
et exaltaui in lingua mea.
18 Iniquitatem si uidi in corde meo,
non exaudiat Dominus.
19 Ideo exaudiuit Deus,
et attendit uocem deprecationis meae.
20 Benedictus Deus, qui non abstulit orationem meam
et misericordiam suam a me.

67 (66).

Uictori in psalmis canticum carminis.

2 Deus misereatur nostri, et benedicat nobis;
inlustret faciem suam super nos. [*Semper.*
3 Ut nota fiat in terra uia tua,
in uniuersis gentibus salus tua.
4 Confiteantur tibi populi, Deus;
confiteantur tibi populi omnes.
5 Laetentur et laudent gentes,
quoniam iudicas populos in aequitate,
et gentium quae in terra sunt ductor es sempiternus.
6 Confiteantur tibi populi, Deus;
confiteantur tibi populi omnes.
7 Terra dedit germen suum;
benedicat nobis Deus Deus noster.
8 Benedicat nobis Deus,
et timeant eum omnes fines terrae.

68 (67).

Uictori Dauid psalmus cantici.

2 Exsurgat Deus, et dispergantur inimici eius,
et fugiant qui oderunt eum a facie eius.

68, 2 *dissipentur*

---

17 +in *ad init.* C **in:** sub E; *om.* AMR 19 Dominus H **67,** 1 uictor* 2 **nobis:** nos AEHR *om. Semper* AC 5 doctores sempiternos EH **sempit.** +*Semper* BT 7 **Deus** *pr.:* Dominus H 8 +et *ad init.* AR **68,** 1 psalmis B 2 dissipentur ACEHMQRT *om. clausulam* **et fugiant . . . eius** CQ

[3] Sicut deficit fumus, deficiant:
sicut tabescit cera a facie ignis,
pereant impii a facie Dei.
[4] Iusti autem laetentur, exultent in conspectu Dei,
et gaudeant in laetitia.
[5] Cantate Deo, canite nomini eius:
praeparate uiam ascendenti per deserta;
in Domino nomen eius,
et exultate coram eo.
[6] Patri pupillorum
et defensori uiduarum:
Deus in habitaculo sancto suo.
[7] Deus habitare facit solitarios in domo;
educit uinctos in fortitudine:
increduli autem habitauerunt in siccitatibus.
[8] Deus, cum egredereris ante populum tuum,
et ambulares per desertum: [*Semper.*
[9] terra commota est, et caeli stillauerunt a facie tua, Deus,
hoc est in Sinai, a facie Dei, Dei Israhel.
[10] Pluuiam uoluntariam eleuasti, Deus:
hereditatem tuam laborantem tu confortasti.
[11] Animalia tua habitauerunt in ea:
praeparasti in bonitate tua pauperi, Deus.
[12] Domine, dabis sermonem
adnuntiatricibus fortitudinis plurimae.
[13] Reges exercituum foederabuntur; foederabuntur,
et pulchritudo domus diuidet spolia.
[14] Si dormieritis inter medios terminos,
pinnae columbae deargentatae,
et posteriora eius in uirore auri.

[3] defecit . . . tabescet AR [4] **laetentur** + et* BH laetitia +*Semper* MT [5] **Deo** + et* **canite:** cantate HMT ascendite C, ascendente A *om.* **et*** [6] *om.* **sancto** BM [7] inhabitare AEMR **educit:** et ducit CMQT [8] egredieris BHR [9] mota MT *om.* **et** AR distillauerunt AER **tua Deus:** Dei H *om.* **hoc est** EHM **in:** et H Synai C, Sinay R *om.* **Dei** *sec.* ACEHMQRT [13] regis AR *om.* **foederabuntur** *sec.* CEHMQT [14] dormieris R, dormieretis B **auri** +*Semper* MT

15 Cum diuideret Robustissimus reges in ea,
niue dealbata est in Selmon.
16 Mons Dei, mons pinguis:
mons excelsus, mons pinguis.
17 Quare contenditis, montes excelsi,
aduersum montem quem dilexit Deus ut habitaret in eo?
si quidem Dominus habitabit semper.
18 Currus Dei innumerabilis, milia abundantium:
Dominus in eis in Sina in sancto.
19 Ascendisti in excelsum,
captiuam duxisti captiuitatem,
accepisti dona in hominibus;
insuper et non credentes habitare Dominum Deum.
20 Benedictus Dominus per singulos dies:
portabit nos Deus salutis nostrae. [*Semper*.
21 Deus noster Deus salutis,
et Domini Dei mortis egressus.
22 Uerum tamen Deus confringet capita inimicorum suorum,
uerticem crinis ambulantis in delictis suis.
23 Dixit Dominus, De Basan conuertam,
conuertam de profundis maris,
24 ut calcet pes tuus in sanguine,
lingua canum tuorum ex inimicis a temet ipso.
25 Uiderunt itinera tua, Deus:
itinera Dei mei, regis mei in sancto.
26 Praecesserunt cantatores eos qui post tergum psallebant
in medio puellarum tympanistriarum.
27 In ecclesiis benedicite Deo,
Domino de fontibus Israhel.

15 diuiderit B, uideret M robustissimos BCM, omnipotens H regis AR dealbabuntur (*om.* **est**) EH Selmoni MT 17 conditis B habitauit CQ **semper**: *Semper** MQT; confidenter EH; *om.* BC 18 innumerabiles* AR adnuntiantium H Sinai EHMQT(-ay), Synai C **sancto**+*Semper* C 20 portauit AMR, portabis H *om.* *Semper* C 22 **crinis**: carnis R ambulantes B, ambulantium AR, perambulatis CQ, perambulantis MT 24 **ut**: et E linguam AR 25 *om.* **mei** *sec.* H 26 cantores B 27 **Deo**: Deum H

[28] Ibi Beniamin paruulus continens eos,
principes Iuda in purpura sua,
principes Zabulon, principes Neptalim.
[29] Praecepit Deus tuus de fortitudine tua:
conforta, Deus, hoc quod operatus es nobis.
[30] De templo tuo quod est in Hierusalem
tibi offerent reges munera.
[31] Increpa bestiam calami,
congregatio fortium in uitulis populorum
calcitrantium contra rotas argenteas;
disperge populos qui bella uolunt.
[32] Offerant uelociter ex Aegypto:
Aethiopia festinet dare manus Deo.
[33] Regna terrae, cantate Deo,
canite Domino; [*Semper.*
[34] qui ascendit super caelum caeli a principio;
ecce dabit uoci suae uocem fortitudinis.
[35] Date gloriam Deo:
super Israhel magnificentia eius
et fortitudo eius in caelis.
[36] Terribilis Deus de sanctuario suo:
Deus Israhel ipse dabit fortitudinem
et robur populo. Benedictus Deus.

69 (68).

Uictori pro liliis Dauid.

[2] Salua me, Deus,
quoniam uenerunt aquae usque ad animam meam.
[3] Infixus sum in limo profundi,
et non possum consistere.

[28] Iudas T Nepthali B, Nephtali A, Neptali R, Nephthalim Q [29] praecipit AR, praecipe* *om.* **tuus*** *om.* **de** H [30] offerunt H [31] calcantium H [32] offerantur AER Eziopia T *om.* **dare** H munus ABER [33] **canite:** psallite H; cantate MT; canticum E **Domino:** Deo* *om. Semper* AC [34] **a principio:** ab oriente H **uoci suae:** uocem suam H; uocis suae CM [35] magnificentias MT **fortitudo:** uirtus MT [36] **de:** in* **populo** +suo EHMT **69,** [1] pro filiis CEQ, proeliis MT(pre-) [2] *om.* **meam** CQ [3] subsistere H profundo B

Ueni in profundum aquarum,
et flumen operuit me.
4 Laboraui clamans, exasperatum est guttur meum:
defecerunt oculi mei expectantes Deum meum.
5 Multiplicati sunt super capillos capitis mei
qui oderunt me gratis:
confortati sunt qui persequebantur me inimici mei iniuste:
quae non rapueram tunc reddebam.
6 Deus, tu scis stultitiam meam,
et peccata mea a te non sunt abscondita.
7 Non confundantur in me qui expectant te,
Domine Deus exercituum:
non confundantur in me
qui quaerunt te, Deus Israhel.
¶8 Quia propter te portaui obprobrium;
operuit confusio faciem meam.
9 Alienus factus sum fratribus meis,
et peregrinus filiis matris meae.
10 Quia zelus domus tuae comedit me,
et obprobrium exprobrantium tibi cecidit super me.
11 Et fleui in ieiunio animam meam,
et factum est in obprobrium mihi.
12 Et posui uestimentum meum saccum,
et factus sum eis in parabolam.
13 Contra me loquebantur qui sedebant in porta,
et cantabant bibentes uinum. §
14 Mea autem oratio ad te, Domine:
tempus reconciliationis est.
Deus, in multitudine misericordiae tuae
exaudi me, in ueritate salutaris tui.
15 Erue me de luto, ut non infigar:
libera me ab his qui oderunt me, et de profundis aquis.
16 Ne operiat me fluuius aquae,
et ne absorbeat me profundum,
et non coronet super me puteus os suum.

6 *om.* **tu** H 7 *om. clausulam* **non . . . exercituum** M **qui expectant:** expectantes EH **confundantur in:** reuereantur super EH *om.* **te** *sec.* AR 8 operuerit S 11 obprobria B 12 illis S 14 salutis tuae AEHR 16 *om.* **et** *pr.* H obsorbeat MQT

17 Exaudi me, Domine, quoniam bona est misericordia
tua;
secundum multitudinem miserationum tuarum respice
ad me.
18 Et ne abscondas faciem tuam a seruo tuo:
quoniam tribulor, cito exaudi me.
19 Accede ad animam meam, redime eam:
propter inimicos meos libera me.
20 Tu scis obprobrium meum
et confusionem meam et ignominiam meam;
21 coram te sunt omnes hostes mei.
Obprobrio contritum est cor meum,
et desperatus sum:
et expectaui qui contristaretur,
et non fuit,
et qui consolaretur, et non inueni.
22 Et dederunt in esca mea fel,
et in siti mea potauerunt me aceto.
23 Sit mensa eorum coram eis in laqueum
et in retributiones ad corruendum.
24 Contenebrentur oculi eorum ne uideant,
et dorsum eorum semper incurua.
25 Effunde super eos indignationem tuam,
et ira furoris tui comprehendat eos.
26 Fiat commoratio eorum deserta:
in tabernaculis eorum non sit qui habitet;
27 quoniam quem tu percussisti, persecuti sunt,
et ut adfligerent uulneratos tuos narrabant.
28 Da iniquitatem super iniquitatem eorum,
et non ueniant in iustitia tua.
29 Deleantur de libro uiuentium,
et cum iustis non scribantur.
30 Ego autem pauper et dolens:
salus tua, Deus, suscipiet me.

17 **ad:** in HMT 19 **meam** +et* AEHR **libera:** redime H
20 *om.* **meam** *pr.* H **ignominiam:** reuerentiam AR 21 obprobrium R
22 escam meam EMR *om.* **me** AT 26 commemoratio CT **deserta** +et*
EHM 27 *om.* **quem** CQ **percussisti** +ipsi AR narrabunt BH
30 **suscepit** BER, suscipit A

¶[31] Laudabo nomen Dei in cantico,
et magnificabo eum in confessione;
[32] et placebit Domino super uitulum nouellum
cornua efferentem et ungulas.
[33] Uidentes mansueti laetabuntur:
qui quaeritis Deum uiuet anima uestra;
[34] quoniam exaudiuit pauperes Dominus, §
et uinctos suos non despexit.
[35] Laudent eum caeli et terra,
maria et omne quod mouetur in eis.
[36] Quia Deus saluabit Sion,
et aedificabit ciuitates Iuda;
et habitabunt ibi, et possidebunt eam.
[37] Et semen seruorum eius possidebit eam,
et qui diligunt nomen eius habitabunt in ea.

70 (69).

Uictori Dauid ad recordandum.

[2] Deus, ut liberes me;
Domine, ut auxilieris mihi, festina.
[3] Confundantur et erubescant
qui quaerunt animam meam;
[4] conuertantur retrorsum et erubescant
qui uolunt malum mihi;
reuertantur ad uestigium confusionis suae
qui dicunt, Uah, uah.
[5] Gaudeant et laetentur in te omnes qui quaerunt te,
et dicant semper, Magnificetur Deus,
qui diligunt salutare tuum.
[6] Ego autem egenus et pauper;
Deus, festina pro me.
Auxilium meum et saluator meus tu:
Domine, ne moreris.

[31] **confessione** +mea CMQT [32] placebo H Deo RT [34] pauperem H [35] mare ABR omnia quae mouentur AER [37] possidebunt Q inhabitabunt H **70,** [1] **ad:** uel C [4] mala mea H

71 (70).

In te, Domine, speraui:
non confundar in aeternum.
[2] In iustitia tua erue me et libera me:
inclina ad me aurem tuam, et salua me.
[3] Esto mihi robustum habitaculum,
ut ingrediar iugiter: praecepisti ut saluares me;
quia petra mea et fortitudo mea es tu.
[4] Deus meus, salua me de manu impii:
de manu iniqui et nocentis.
[5] Quia tu es expectatio mea;
Domine Deus, fiducia mea ab adulescentia mea.
[6] A te sustentatus sum ex utero:
de uentre matris meae tu es protector meus:
in te laus mea semper.
[7] Quasi portentum factus sum multis,
et tu spes mea fortissima.
[8] Impleatur os meum laude tua,
tota die magnitudine tua.
[9] Ne proicias me in tempore senectutis;
cum defecerit fortitudo mea, ne derelinquas me.
[10] Quia dixerunt inimici mei mihi,
et qui obseruabant animam meam
inierunt consilium pariter,
[11] dicentes, Deus dereliquit eum:
persequimini et comprehendite eum;
quia non est qui eruat.
[12] Deus, ne elongeris a me:
Deus meus, ad auxiliandum mihi festina.
[13] Confundantur et consumantur
aduersarii animae meae:

71, [1] *ad init.* +uictori canticum Dauid MQT; +uictori cant. ipsi Da. pro fillis Ionadab et eorum captiuitate E [2] *om.* **in** CMT *om.* **me** *sec.* CMQT [3] ingrediatur CQ **saluares:** salueris R; liberes H [4] **impii** +et HM [5] Deus Dominus CMQT [6] *Semper* HMQT, iugiter A, *om.* C [9] **defecerit:** defuerit* [10] *om.* **mihi** MQT iniecerunt R [11] **eruat** +eum CMQT [12] **Deus** *pr.* : Domine QT **ad:** in C; *om.* R **auxiliandum:** auxilium ACR; iuuandum M **mihi:** me CMQT; meum A [13] mala B

operiantur obprobrio et confusione
qui quaerunt malum mihi.
14 Ego autem iugiter expectabo,
et adiciam super omnes laudationes tuas.
15 Os meum narrabit iustitiam tuam,
tota die salutare tuum;
quia non cognoui litteraturas.
16 Ingrediar in fortitudine Domini Dei:
recordabor iustitiae tuae solius.
17 Deus, docuisti me ab adulescentia mea,
et usque nunc adnuntiabo mirabilia tua.
18 Insuper et usque ad senectutem et canos,
Deus, ne derelinquas me,
donec adnuntiem brachium tuum generationi
cunctisque qui uenturi sunt fortitudines tuas,
19 et iustitiam tuam, Deus, usque in excelsum.
Quanta fecisti magnalia! Deus, quis similis tibi?
20 Qui ostendisti mihi
tribulationes plurimas et adflictiones,
conuersus uiuificabis nos,
et de abyssis terrae rursum educes nos.
21 Multiplicabis magnitudinem meam,
et conuersus consolaberis me.
22 Ego autem confitebor tibi in uasis psalterii
ueritatem tuam, Deus meus:
cantabo tibi in cithara, Sancte Israhel.
23 Laudabunt labia mea, cum cantauero tibi,
et anima mea quam redemisti.
24 Insuper et lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam;
quia confusi sunt et dehonestati quaerentes malum mihi.

14 *om.* **omnes** AR 15 narrauit ABM 18 **ad:** in AER cunctis (*om.* **-que**) C 20 **qui:** quia AEH **mihi:** nobis EH 21 **meam:** tuam CER 22 cantaui H *om.* **in** *sec.* B 24 **et dehonestati:** dehonestate CQ; + sunt R

72 (71).

Salomonis.

[2] Deus, iudicium tuum regi da,
et iustitiam tuam filio regis.
Iudicabit populum tuum in iustitia
et pauperes tuos in iudicio.
[3] Adsument montes pacem populo,
et colles iustitiam.
[4] Iudicabit pauperes populi,
saluabit filios pauperis,
et confringet caluminatorem.
[5] Et timebunt te quamdiu erit sol,
et ultra lunam in generatione generationum.
[6] Descendet ut pluuia super uellus,
ut stillae inrorantes terram.
[7] Germinabit in diebus eius iustitia
et multitudo pacis, donec non sit luna.
[8] Et dominabitur a mari usque ad mare,
et a flumine usque ad terminos terrae.
[9] Ante eum procident Aethiopes,
et inimici eius puluerem lingent.
[10] Reges Tharsis et insulae munera offerent:
reges Arabiae et Saba tributum conferent.
[11] Et adorabunt eum omnes reges:
uniuersae nationes seruient ei.
[12] Quia eruet pauperem a potente,
et inopem cui non est adiutor.
[13] Parcet inopi et pauperi,
et animas pauperum saluabit.
[14] Ab usura et iniquitate redimet animam eorum,
et pretiosus erit sanguis coram oculis eius.
[15] Et uiuet et dabitur ei de auro Saba:
et orabunt de eo iugiter;
tota die benedicent ei.

72, [3] collis C [4] **pauperis**: pauperes AR [5] **generatione**: generationem R [6] descendit AR **uellus** + et* EH [7] germinauit BM [8] **terminos** + orbis CMQT [9] Eziopes T, Ethyopes M [10] offerunt R [12] eruit CMQT [15] *om.* **et** *sec.* C

[16] Erit memorabile triticum in terra in capite montium;
eleuabitur sicut Libani fructus eius,
et florebunt de ciuitate sicut faenum terrae.
[17] Erit nomen eius in aeternum;
ultra solem perseuerabit nomen eius;
et benedicentur in eo omnes gentes;
et beatificabunt eum.
[18] Benedictus Dominus Deus Israhel,
qui facit mirabilia solus;
[19] et benedictum nomen gloriae eius in sempiternum,
et implebitur gloria eius uniuersa terra. Amen, Amen.

[20] *Completae sunt orationes Dauid filii Iesse.*

73 (72).

Canticum Asaph.

Attamen bonus est Israhel Deus,
his qui mundo sunt corde.
[2] Mei autem pene uacillauerunt pedes;
pene effusi sunt gressus mei.
[3] Quia aemulatus sum contra iniquos
pacem impiorum uidens.
[4] Quod non recogitauerint de morte sua,
et firma sint uestibula eorum.
[5] In labore hominum non sunt,
et cum hominibus non flagellabuntur.
[6] Ideo nutriti sunt ad superbiam;
circumdederunt iniquitatem sibi.
[7] Processerunt a pinguedine oculi eorum:
transierunt cogitationes cordis.
[8] Inriserunt et locuti sunt in malitia,
calumniam de Excelso loquentes.

[16] capita C **eleuabitur**: et leuabitur H [17] + et *ad init.* H perseuerauit B [18] **Deus**: Deus Deus*; *om.* AHR [20] *om. totum uersum* AMRT **Iesse**: Isai H; Ysai E **73**, [1] **canticum**: psalmus E Asap T **attamen**: ut tamen H *om.* **Deus** R [4] **quod**: quia CMQT *om.* **non** AQR recogitauerunt AEHMR sunt EH

[9] Posuerunt in caelum os suum,
et lingua eorum deambulauit in terra.
[10] Propterea conuertetur populus eius his:
et quis plenus inuenietur in eis ?
[11] Et dixerunt, Quomodo nouit Deus,
et si est scientia in Excelso ?
[12] Ecce isti impii;
et abundantes in saeculo multiplicauerunt diuitias.
[13] Ergone frustra mundaui cor meum,
et laui in innocentia manus meas ?
[14] Et fui flagellatus tota die,
et increpatio mea in matutinis.
[15] Dixi, Si narrauero sic;
ecce generationem filiorum tuorum reliqui.
[16] Et cogitaui ut intellegerem istud:
labor est in oculis meis;
[17] donec ueniam ad sanctuaria Dei,
intellegam in nouissimo eorum.
[18] Uerum tamen in lubrico posuisti eos:
deiecisti eos ad interitum.
[19] Quomodo uastati sunt subito !
defecerunt, consumti sunt quasi non sint.
[20] Quasi somnium euigilantis,
Domine, in ciuitate tua imaginem eorum ad nihilum rediges.
[21] Quia contractum est cor meum,
et lumbi mei uelut ignis fumigans.
[22] Et ego insipiens et nescius,
[23] quasi iumentum factus sum apud te.
Et eram semper tecum,
[24] et tenebas manum dexteram meam.
In consilium tuum deduces me,
et postea in gloria suscipies me.

[9] terram Q [10] **eius**: meus AERT inueniet C [13] *om.* **in** AR [14] increpatione CMQT [15] + et *ad init.* EH *om.* **si** R [17] sanctuarium EHMT **Dei** + et CHMQT; + *Semper* A **eorum** + *Semper* C [20] *om.* **tua** H imagines H [21] **lumbi mei uel. ign. fumigans**: renes mei resoluti sunt H [22] *om.* **et** *sec.* R [24] dexterae meae EH *om.* **dexteram** C

[25] Quid mihi est in caelo ?
et tecum nolui in terra.
[26] Consumta est caro mea et cor meum:
robur cordis mei et pars mea Deus in aeternum.
¶[27] Quia ecce qui elongant se a te peribunt:
perdidisti omnem fornicantem a te.
[28] Mihi autem adpropinquare Deo bonum est:
posui in Domino Deo spem meam,
ut narrem omnes adnuntiationes tuas. §

74 (73).

Eruditionis Asaph.

Ut quid, Deus, reppulisti in finem ?
fumabit furor tuus in gregem pascuae tuae ?
[2] Recordare congregationis tuae quam possedisti ab initio,
et redemisti uirgam hereditatis tuae,
montis Sion, in quo habitasti.
[3] Sublimitas pedum tuorum dissipata est usque ad finem:
omnia mala egit inimicus in sanctuario.
[4] Fremuerunt hostes tui in medio pacti tui;
posuerunt signa sua
in tropaeum, [5] manifesta in introitu de super;
in saltu lignorum secures.
[6] Et nunc sculpturas eius pariter
bipenne et dolatoriis deraserunt.
[7] Miserunt ignem in sanctuarium tuum;
in terra contaminauerunt habitaculum nominis tui.
[8] Dixerunt in cordibus suis posteri eorum simul:
incenderunt omnes sollemnitates Dei in terra.

[25] caelum HR **nolui:** uolui AEH [27] **a** *sec.:* abs EH; ad M [28] propinquare H praedicationes tuas CMQT **74,** [1] eruditiones Q, eruditio EH Asap T fumauit CHMQT [2] *om.* **et** CMQT montem EH, mons BC [3] **ad:** in CMQT **sanctuario** + tuo* [4] **in tropaeum:** signa H [5] **in introitu de super:** *om.* H; *om.* **in** A; > de super in introitu* [6] scalpturas* CQT bipennae BCERT [7] terram AR tabernaculum AR [8] inciderunt CMQT, intenderunt A omnis sollempnitatis C **in** *sec.:* de CMQT

[9] Signa nostra non uidimus,
non est ultra propheta,
et non est nobiscum qui sciat usque quo.
[10] Usque quo, Deus, exprobrabit aduersarius ?
blasphemabit inimicus nomen tuum in finem ?
[11] Quare conuertis manum tuam et dexteram tuam ?
ad medium sinum tuum consume.
[12] Deus autem rex meus ab initio,
operatur salutes in medio terrae.
[13] Tu dissipasti in fortitudine tua mare:
contriuisti capita draconum in aquis.
[14] Tu confregisti capita Leuiathan:
dedisti eum in escam populo Aethiopum.
[15] Tu disrupisti fontem et torrentem:
tu exsiccasti flumina fortia.
[16] Tua est dies, et tua est nox:
tu ordinasti luminaria et solem.
[17] Tu statuisti omnes terminos terrae:
aestatem et hiemem tu plasmasti.
[18] Memento huius:
inimicus exprobrauit Domino,
et populus insipiens blasphemauit nomen tuum.
[19] Ne tradas bestiis animam eruditam lege tua:
uitae pauperum tuorum ne obliuiscaris in perpetuum.
[20] Respice ad pactum,
quia repletae sunt tenebris terrae
habitationes iniquae subrutae.
[21] Ne reuertatur confractus et confusus:
egenus et pauper laudabunt nomen tuum.
[22] Surge, Deus, iudica causam tuam:
memento obprobrii tui
ab insipiente tota die.

[9] uidemus CQT *om.* **usque quo** C [10] exprobrauit BCHMQ blasphemauit ABCHMQ [11] a medio sinu tuo EH consumens EH, consumet(T) operator C, operatus est* [14] **Leuiathan** +et H Eziopo T, Ethyopo M [15] fontes et torrentem B, fontes et torrentes* EH fortium CQ [20] repleti HR **iniquae** +et CMQT **subrutae:** subruptae AER; *om.* H [21] aduertatur CQ, auertatur MT [22] Domine H

[23] Ne obliuiscaris uocis hostium tuorum:
sonitus aduersariorum tuorum ascendit iugiter.

75 (74).

Uictori ut non disperdas psalmus Asaph cantici.

[2] Confitebimur tibi, Deus;
confitebimur, et iuxta nomen tuum
narrabunt mirabilia tua.
[3] Cum accepero tempus,
ego iustitias iudicabo.
[4] Dissoluetur terra cum omnibus habitatoribus suis:
ego adpendi columnas eius. [*Semper.*
[5] Dixi inique agentibus, Nolite inique agere:
et impiis, Nolite exaltare cornu.
[6] Nolite exaltare in excelsum cornu uestrum,
loquentes in ceruice ueteri.
[7] Quia neque ab oriente, neque ab occidente,
neque a solitudine montium:
[8] sed Deus iudex:
hunc humiliabit, et hunc exaltabit.
[9] Quia calix in manu Domini est,
et uino meraco usque ad plenum mixtus,
et propinabit ex eo:
uerum tamen faeces eius epotabunt bibentes
omnes impii terrae.
[10] Ego autem adnuntiabo in sempiternum,
cantabo Deo Iacob.
[11] Et omnia cornua impiorum confringam,
et exaltabuntur cornua iusti.

---

[9] *merato*

---

[23] uoces ABER **75,** [1] *om.* **ut** H Asap T [2] narrabo EH [3] **iustitias:** recta EH [4] desoluetur A, resoluetur R *om.* **omnibus** H habitationibus R [6] extollere* AER excelso EH, excelsu M **cornu:** cor B **ueteri** +*Semper* CMT [7] **neque** *pr.:* nec* CMQT **neque** *sec. et tert.:* nec CMQT [9] *om.* **et** *pr.* AER merato BCEMQT **mixtus** +est CMQT propinabo E, propinauit HM **epotabunt:** et potabunt R; potabunt H; exputabunt CQ; expotabunt MT [11] *om.* **et** *sec.* B

76 (75).

Uictori in psalmis canticum Asaph carminis.

[2] Cognoscitur in Iudaea Deus:
in Israhel magnum nomen eius,
[3] et erit in Salem tabernaculum eius
et habitatio eius in Sion.
[4] Ibi confringet uolatilia arcus,
scutum et gladium et bellum. [*Semper.*
[5] Lumen tu es magnifice
a montibus captiuitatis.
[6] Spoliati sunt superbi corde,
dormitauerunt somnum suum;
et non inuenerunt omnes uiri exercitus manus suas.
[7] Ab increpatione tua, Deus Iacob,
consopitus est et currus et equus.
[8] Tu terribilis es,
et quis stabit aduersum te
ex tunc ira tua ?
[9] De caelo adnuntiabis iudicium;
terra timens tacebit,
[10] cum surrexerit ad iudicandum Deus,
ut saluos faciat omnes mites terrae. [*Semper.*
[11] Quia maeror hominis confitebitur tibi:
reliquiis maeroris accingeris.
¶[12] Uouete et reddite Domino Deo uestro;
omnes qui in circuitu eius sunt
offerent dona terribili [13] auferenti spiritum ducum,
terribili regibus terrae. §

76, [1] *om.* **in** H psalteriis E, psalmus H **canticum:** psalmum E Asap T **carminis:** cantici ad Assyrios E [2] cognoscetur* EH [3] *om.* **erit** H **Salem:** Hierusalem CH [4] *om.* **et** *pr.* CT [6] **superbi** +a ER somnium BT [8] **tunc** +in MT [11] **maeror:** ira AR **maeroris:** irae AR; memoris M [13] **auferenti:** auferent AR; quia auferet EH spiritus EH

77 (76).

Uictori per Idithun psalmus Asaph.

[2] Uoce mea ad Deum clamaui;
uoce mea ad Deum, et exaudiuit me.
[3] In die tribulationis meae Dominum exquisiui:
manus mea nocte extenditur, et non quiescit;
noluit consolari anima mea.
[4] Recordans Dei conturbabar:
loquebar in memet ipso,
et deficiebat spiritus meus. [*Semper.*
[5] Prohibebam suspectus oculorum meorum:
stupebam et non loquebar.
[6] Recogitabam dies antiquos,
annos pristinos;
[7] recordabar psalmorum meorum in nocte:
cum corde meo loquebar, et scopebam spiritum meum.
[8] Ergone in aeternum proiciet Dominus,
et non repropitiabitur ultra ?
[9] Ergone complebit usque in finem misericordiam suam:
consummabit uerbum de generatione et generatione ?
[10] Numquid oblitus est misereri Deus,
aut complebit in furore misericordias suas ? [*Semper.*
[11] Et dixi, Inbecillitas mea est haec;
commutatio dexterae Excelsi.
[12] Recordabor cogitationum Domini
reminiscens antiqua mirabilia tua;

---

[2] *ad Dominum clamaui*

77, [1] **per:** pro C; super EH Iditun T, Iditum M >Asaph psalmus E Asap T [2] **Deum** *pr.:* Dominum ACEHMQRT **Deum** *sec.:* Dominum BC [3] Deum AMRT requisiui BH soluit AR [5] **meorum** +et H [6] **annos pristinos:** et annos saeculi H **pristinos** +saeculi E [7] *om.* **in** BE scobebam CE, scrobebam*, scrutabar H, abscondebam MQT [8] Deus* AER repropitiabit C, propitiabitur M [9] compleuit HM consummauit BCM, consumabitur H **et generatione:** in generatione AER; in generationem*; et generationem M [10] compleuit HM misericordiam suam R *om. Semper* C [11] commotatio dextera AR altissimi MT [12] recordabar Q

[13] et meditabor in omni opere tuo,
et adinuentiones tuas loquar.
[14] Deus, in sanctuario uia tua:
quis Deus magnus ut Deus ?
[15] Tu es Deus faciens mirabilia,
ostendens in populis potentiam tuam.
[16] Redemisti in brachio populum tuum,
filios Iacob et Ioseph. [*Semper.*
[17] Uidentes te aquae, Deus;
uidentes te aquae parturierunt,
et commotae sunt abyssi.
[18] Excusserunt aquas nubila;
uocem dederunt nubes:
et sagittae tuae discurrebant.
[19] Uox tonitrui tui in rota;
apparuerunt fulgura tua orbi:
concussa est et commota est terra.
[20] In mari uia tua,
et semitae tuae in aquis multis,
et uestigia tua non sunt agnita.
[21] Deduxisti quasi gregem populum tuum
in manu Moysi et Aaron.

78 (77).

Eruditionis Asaph.

¶Ausculta, populus meus, legem meam:
inclinate aurem uestram ad uerba oris mei.
[2] Aperiam in parabola os meum;
loquar enigmata antiqua. §
[3] quae audiuimus et cognouimus,
et patres nostri narrauerunt nobis.
[4] Non sunt abscondita a filiis eorum,
a generatione sequenti.
Narrantes laudes Domini
et potentiam eius et mirabilia eius quae fecit.

[13] meditabar CMQT [16] **brachio**+tuo CMQT [18] *om.* et H [19] *om.* est *pr.* EH [21] greges H **78,** [1] eruditio E Asap T **ad:** in* CMQT [2] parabolam E

[5] Statuit contestationem Iacob,
et legem posuit in Israhel,
quae mandauit patribus nostris
ut docerent filios suos,
[6] ut cognosceret generatio subsequens.
Filii nascituri surgent
¶et narrabunt filiis suis:
[7] ut ponant in Deo spem suam,
et non obliuiscantur cogitationum eius,
et mandata eius custodiant; §
[8] et non sint sicut patres eorum
generatio declinans et prouocans,
generatio quae non praeparauit cor suum,
et non credidit Deo spiritus eius.
[9] Filii Effraim intendentes et mittentes arcum
terga uerterunt in die belli.
[10] Non custodierunt pactum Dei sui,
et in lege eius noluerunt ingredi.
[11] Et obliti sunt commutationum eius,
et mirabilium eius quae ostendit eis.
[12] Coram patribus eorum fecit mirabilia
in terra Aegypti, in regione Thaneos.
[13] Diuisit mare, et transduxit eos;
et stare fecit aquas quasi aceruum.
[14] Et duxit eos in nube per diem,
et tota nocte in lumine ignis.
[15] Scidit petram in deserto,
et potum dedit quasi de abyssis magnis.
[16] Et eduxit riuos de petra,
et elicuit quasi flumina aquas.
[17] Et addiderunt ultra peccare ei,
ut prouocarent Excelsum in inuio.

[5] constationem AR [6] **narrabunt** +ea H [7] Domino CMQT **eius** *pr.:* Dei EH [8] **et** *pr.* : ut* AER [9] Efraim CMT, Effrem AER, Ephraim* HQ [10] legem H [11] commutationem C, cogitationum EHMQT [12] regionem C Taneos* AHMR, Tahneos T [13] aqua C, aquis Q; *om.* B [14] *om.* **in** pr. AER **in lumine:** inluminatione AR [15] **de:** in MT [16] duxit AR eliquit M(-id)QT, reliquit C [17] **ut prouocarent:** et prouocauerint biuio H

[18] Et temtauerunt Deum in cordibus suis
petentes cibum animae suae;
[19] et loquentes contra Deum
dicebant, Numquid poterit Deus ponere mensam in solitudine ?
[20] Ecce percussit petram, et fluxerunt aquae,
et torrentes inundauerunt;
numquid et panem poterit dare,
aut praeparare carnem populo suo ?
[21] Ideo audiuit Dominus, et non distulit,
et ignis accensus est in Iacob,
et furor ascendit in Israhel;
[22] quia non crediderunt Deo,
nec habuerunt fiduciam in salutari eius.
[23] Et praecepit nubibus de super,
et portas caeli aperuit;
[24] et pluit super eos man ut comederent,
et triticum caeli dedit eis.
[25] Panem fortium comedit uir:
cibaria misit eis in saturitatem.
[26] Abstulit Eurum de caelo,
et induxit in fortitudine sua Africum;
[27] et pluit super eos quasi puluerem carnes,
et quasi harenam maris uolatilia pinnata.
[28] Et ceciderunt in medio castrorum eius,
in circuitu tabernaculorum eius.
[29] Et comederunt et saturati sunt nimis;
et desiderium eorum attulit eis;
[30] non indiguerunt de cupiditate sua,
cum adhuc cibus esset in ore eorum.

---

[25] *cibariam*

---

[19] **Deum:** Dominum H [20] parare CEHT [21] *om.* **non** EH succensus* **furor:** fumus H [22] **credid.** +in AE **Deo:** irae R salutare CMQT [24] manna EHR [25] **comedit uir:** comeditur AR cibariam ACHQRT illis EH saturitate B [26] Affricum R [27] arenas CQ(har-)T, harena BM(ar-) [28] **eius** *pr.:* eorum C **eius** *pr.* +et H

31 Furor ergo Dei ascendit super eos,
et occidit pingues eorum,
et electos Israhel incuruauit.
32 In omnibus his peccauerunt ultra,
et non crediderunt mirabilibus eius.
33 Et consumpsit in uanitate dies eorum,
et annos eorum uelociter.
34 Si occidebat eos, tunc requirebant eum:
et conuertebantur, et diluculo consurgebant ad Deum.
35 Et recordabantur quia Deus fortitudo eorum,
et Deus excelsus redemptor eorum.
36 Et lactauerunt eum in ore suo,
et lingua sua mentiti sunt ei.
37 Cor autem eorum non erat firmum cum eo,
nec permanserunt in pacto eius.
38 Ipse uero misericors
propitiabitur iniquitati, et non disperdet:
multumque auertit iram suam,
et non suscitauit totum furorem suum.
39 Sed recordatus est quia caro essent,
spiritus uadens et non reuertens.
40 Quoties prouocauerunt eum in deserto,
adflixerunt eum in solitudine!
41 Et conuersi sunt et temtauerunt Deum,
et Sanctum Israhel concitauerunt.
42 Non sunt recordati manus eius,
diei qua redemit eos a tribulante.
43 Qui fecit in Aegypto signa sua,
et ostenta sua in regione Thaneos;
44 qui conuertit in sanguinem fluuios eorum
et riuos eorum, ut non biberent.

---

42 *die*

---

31 *om.* **Israhel** R 35 **eorum** *pr.* +est H **eorum** *sec.* +est EH 36 **et** *sec.* +in MQT *om.* **sua** C 37 **cor:** os AR 39 *om.* **sed** H **sed:** et A 42 die BCEHMQT redemi B **a:** de H; de manu C tribulanti B, tribulatione H 43 ostensa R Thaneus C, Taneos* AHMR 44 sanguine ACMQT

45 Qui inmisit eis omne genus muscarum, ut comederent eos;
et ranas, ut disperderent eos.
46 Qui dedit brucho germen eorum,
et laborem eorum lucustae.
47 Qui occidit in grandine uineas eorum,
et sycomoros eorum in frigore.
48 Qui tradidit grandini pascua eorum,
et iumenta eorum uolucribus.
49 Qui misit in eos iram furoris sui,
indignationem et comminationem et angustiam,
inmissionem angelorum malorum.
50 Muniuit semitam furori suo;
non pepercit a morte animae eorum,
et animantia eorum pesti tradidit;
51 et percussit omne primogenitum in Aegypto,
principium partus in tabernaculis Cham:
52 et tulit uelut oues populum suum,
et minauit eos sicut gregem in deserto.
53 Et eduxit eos cum fiducia et absque timore:
inimicos autem eorum operuit mare.
54 Et adduxit eos ad terminum sanctificatum suum,
montem istum quem possedit dextera eius.
Et eiecit a facie eorum gentes,
et possidere eos fecit in funiculo hereditatem,
55 et collocauit in tabernaculis eorum tribus Israhel.
56 Et temtauerunt et prouocauerunt Deum excelsum,
et testimonia eius non custodierunt;
57 et auersi sunt et praeuaricati sunt ut patres eorum:
incuruati sunt quasi arcus inutilis.
58 Et prouocauerunt eum in excelsis suis,
et in sculptilibus suis ad aemulandum concitauerunt.
59 Audiuit Deus et non distulit,
et proiecit uehementer Israhel:

45 misit* R; +in AEMRT 47 *om.* **in** *pr.* H *om.* **in** *sec.* H 48 pascuam AER 49 eis AR 50 furoris sui H *om.* **a** BCHMQT morti BCMQT **pesti:** morti H 51 omnem CQ 52 ueluti CMQT 53 duxit BMQ, adduxit T *om.* **et** *sec.* H *om.* **autem** Q 54 **possedit:** possidet H funiculum CQ 57 *om.* **et** *pr.* AR 58 **excelsis** ecclesiis MQ **aemulandum** +eum AH 59 Dominus BHMQT

60 et reliquit tabernaculum Silo,
tentorium quod collocauit inter homines;
61 tradidit in captiuitatem gloriam suam,
et decorem suum in manu hostis.
62 Et conclusit in gladio populum suum,
et in hereditate sua non distulit.
63 Iuuenes eius deuorauit ignis;
et uirgines eius nemo luxit.
64 Sacerdotes eius gladio ceciderunt,
et uiduae eius non sunt fletae.
65 Et euigilauit quasi dormiens Dominus,
quasi fortis post crapulam uini;
66 et percussit hostes suos retrorsum:
obprobrium sempiternum dedit eos.
67 Et proiecit tabernaculum Ioseph,
et tribum Effraim non elegit:
68 sed elegit tribum Iuda,
montem Sion quem dilexit.
69 Et aedificauit in similitudinem monoceroton sanctuarium suum,
quasi terram fundauit illud in saeculum.
70 Et elegit Dauid seruum suum,
et tulit eum de gregibus ouium:
sequentem fetas adduxit eum,
71 ut pasceret Iacob populum eius
et Israhel hereditatem eius.
72 Qui pauit eos in simplicitate cordis sui,
et in prudentia manuum suarum dux eorum fuit.

60 Silon M, Zelo A, Zilo R 61 + et *ad init.** EH captiuitate CQT 62 *om.* **in** *sec.* AEMR hereditatem suam EHMR *om.* **non** R 63 **eius** *pr.* : eorum ACR 66 obprobrio sempiterno EH eis BCR 67 Effreim E, Effrem A, Ephraim* HQ, Efraim MT 69 similitudine*, solitudine AR monoceron MT, monocerotis EH(-ontis) illum R, illam H 70 **Dauid** + in H 71 **populum eius**: pop. suum T; seruum suum CMQ; in pop. eius H **Israhel** + in H 72 *om.* **in** *sec.* H prudentiam A, sensu T

79 (78).

Canticum Asaph.

Deus, uenerunt gentes in hereditatem tuam;
polluerunt templum sanctum tuum;
posuerunt Hierusalem in aceruis lapidum.
2 Dederunt cadauera seruorum tuorum escam uolatilibus caeli,
carnes sanctorum tuorum bestiis terrae.
3 Effuderunt sanguinem eorum
quasi aquam in circuitu Hierusalem;
et non erat qui sepeliret.
4 Facti sumus obprobrium uicinis nostris,
subsannatio et derisio his qui in circuitu nostro sunt.
5 Usque quo, Domine, irasceris in finem ?
ardebit quasi ignis zelus tuus ?
6 Effunde furorem tuum super gentes quae non cognouerunt te,
et super regna quae nomen tuum non inuocauerunt;
7 quia comederunt Iacob,
et decorem eius desolauerunt.
8 Ne recorderis iniquitatum nostrarum ueterum:
cito occupent nos misericordiae tuae,
quia attenuati sumus nimis.
9 Auxiliare nobis, Deus Iesus noster,
propter gloriam nominis tui: et libera nos,
et propitiare peccatis nostris propter nomen tuum.
10 Quare dicunt gentes, Ubi est Deus eorum ?
Nota fiat in gentibus ante oculos nostros
ultio sanguinis seruorum tuorum qui effusus est.
11 Ingrediatur coram te gemitus uinctorum;
in magnitudine brachii tui
relinque filios interitus;

79, 1 **canticum:** psalmus E Asap T **lapidum:** custodiam AR
2 *om.* **tuorum*** escas* ACMQ **uolatilibus caeli:** auium caelorum H
3 **quasi:** sicut MQT 8 >nos occupent M *om.* **nos** ABCQR
9 **Deus Iesus:** Deus *tantum* A; Iesus saluator H *om.* **et** *pr.* EHMR
10 **quare:** quia AR **fiat:** fuit CM sanguinem AR, sanguis C
11 uinoti H

[12] et redde uicinis nostris septuplum in sinu eorum
obprobrium suum quod exprobrauerunt tibi, Domine.
[13] Nos enim populus tuus et grex pascuae tuae
confitebimur tibi in sempiternum:
in generatione et generatione
narrabimus laudes tuas.

80 (79).

Uictori pro liliis testimonium Asaph canticum.

[2] Qui pascis Israhel, ausculta:
qui ducis quasi gregem Ioseph,
qui sedes super cherubim, ostendere.
[3] Ante Effraim et Beniamin et Manasse
suscita fortitudinem tuam,
et ueni ut saluos facias nos.
[4] Deus, conuerte nos,
et ostende faciem tuam, et salui erimus.
[5] Domine Deus exercituum,
usque quo fumabis ad orationem populi tui ?
[6] Cibasti nos pane flebili,
et potasti nos in lacrimis tripliciter.
[7] Posuisti nos contentionem uicinis nostris,
et inimici nostri subsannauerunt nos.
[8] Deus exercituum, conuerte nos,
et ostende faciem tuam, et salui erimus.
[9] Uineam de Aegypto tulisti:
eiecisti gentes, et plantasti eam.
[10] Praeparasti ante faciem eius,
et stabilisti radices eius, et impleuit terram.
[11] Operti sunt montes umbra eius,
et rami illius cedri Dei.

[12] *om.* et H [13] et generationem B **80,** [1] filiis E testimonii* MT, testimonia C Asap T **canticum:** psalmus E [2] deducis BCMQT Iosep MT cherubin BEHRT(ce-) [3] Efraim CM, Ephraim* AHQ, Efrahim T Mannasse R [7] **nos** +in* AER contemptionem B, contradictionem E, contentione HQT, contradictione AMR [8] **erimus** +*Semper* MT [10] **stabilisti:** abstulisti AER implebit CQ, repleuit A(-bit)ER [11] **montes** +sub H ramis AR

12 Expandit comas suas usque ad mare,
et usque ad flumen germina sua.
13 Quare dissipasti maceriam eius,
et uindemiauerunt eam omnes qui transeunt per uiam ?
14 Uastauit eam aper de silua,
et omnes bestiae agri depastae sunt eam.
15 Deus exercituum, reuertere, obsecro:
respice de caelo, et uide,
et uisita uineam hanc,
16 et radicem quam plantauit dextera tua,
et filium quem confirmasti tibi:
17 succensam igni et deramatam:
ab increpatione faciei tuae pereant.
18 Fiat manus tua super uirum dexterae tuae,
et super filium hominis quem confirmasti tibi.
19 Et non recedemus a te: uiuificabis nos,
et nomine tuo uocabimur.
20 Domine Deus exercituum, conuerte nos,
et ostende faciem tuam, et salui erimus.

81 (80).

Uictori in torcularibus Asaph.

¶2 Laudate Deum fortitudinem nostram:
iubilate Deo Iacob. §
3 Adsumite carmen, et date tympanum,
citharam decoram cum psalterio.
4 Clangite in neomenia bucina,
et in medio mense die sollemnitatis nostrae.
5 Quia legitimum Israhel est,
et iudicium Deo Iacob.

---

19 *recedimus*

---

12 flumina CMQT 17 succensa R diramatam C, deramata R, dirutam H 19 recedimus* CMRT, redimus A et *sec.* +in EH nomini* ART **81,** 1 **uictori in torc. As.:** in finem pro his qui commuta (*sic*) testimonium Asaph Q **in:** pro E **Asaph:** Asap T; filiorum Chore canticum E 4 mensis C 5 **iudicium:** testimonium H Dei* H

[6] Testimonium in Ioseph posuit,
cum egrederetur de terra Aegypti:
labium quod nesciebam audiui.
[7] Amoui ab onere umerum eius:
manus eius a cophino recesserunt.
[8] In tribulatione inuocasti, et erui te:
exaudiui te in abscondito tonitrui;
probaui te super aquam contradictionis. [*Semper.*
[9] Audi, populus meus, et contestor te:
¶ Israhel, si audieris me,
[10] non sit in te deus alienus,
et non adores deum peregrinum.
[11] Ego sum Dominus Deus tuus, § qui eduxi te de terra Aegypti:
dilata os tuum, et implebo illud.
[12] Et non audiuit populus meus uocem meam,
et Israhel non credidit mihi,
[13] et dimisi eum in prauitate cordis sui;
ambulabunt in consiliis suis.
[14] Utinam populus meus audisset me,
Israhel in uiis meis ambulasset!
[15] Quasi nihilum inimicos eius humiliassem,
et super hostes eorum uertissem manum meam.
[16] Qui oderunt Dominum negabunt eum,
et erit tempus eorum in saeculo.
[17] Et cibauit eos de adipe frumenti,
et de petra mellis saturauit eos.

82 (81).

Canticum Asaph.

Deus stetit in coetu Dei:
in medio Deus iudicat.

[6] Iosep MT terram (*om.* **de**) B nesciebat* AER audiuit* ER [7] amouit* ER cofino* ABCM, confinio R, quophino T [8] **inuoc.** +me* CMQT **te** *pr.* +et MR *om. Semper* C [9] contestabor C, contestor in H [11] **ego** +enim* [13] **sui** +et H ambulabant CQM(T) [14] **me** +et H **Israhel** +si CM [15] **quasi** +in B [16] saeculum EH [17] **de** *pr.:* ex BH melle CHMQT **82,** [1] **canticum:** psalmus E; cantic. psalm(us) Q Asap T, Asaps H **Deus** *sec.:* Deos* AHM deiudicat R, diiudicat EM

¶[2] Usque quo iudicatis iniquitatem,
et facies impiorum suscipitis ? [*Semper.*
[3] Iudicate pauperi et pupillo:
egeno et inopi iuste facite. §
[4] Saluate inopem et pauperem:
de manu impiorum liberate.
[5] Non cognoscunt, nec intellegunt;
in tenebris ambulant:
mouebuntur omnia fundamenta terrae.
[6] Ego dixi, Dii estis,
et filii Excelsi omnes uos.
[7] Ergo quasi Adam moriemini,
et quasi unus de principibus cadetis.
[8] Surge, Domine, iudica terram:
quoniam tu hereditabis omnes gentes.

83 (82).

Canticum psalmi Asaph.

[2] Deus, ne taceas: ne sileas,
et non quiescas, Deus.
[3] Quia ecce inimici tui tumultuati sunt,
et qui oderunt te eleuauerunt caput.
[4] Contra populum tuum nequiter tractauerunt,
et inierunt consilium aduersum arcanum tuum.
[5] Dixerunt, Uenite, et conteramus eos de gente,
et non sit memoria nominis Israhel ultra.
[6] Quoniam tractauerunt pariter;
contra te foedus pepigerunt:

---

[8] om. *tu*

---

[2] *om. Semper* C [3] **pupillo** +et H **iuste facite:** iustificate AHS [5] **nec:** neque A; non MQT [6] **estis** +uos H [7] **ergo:** autem CM [8] *om.* **tu** BCMQT **83,** [1] **canticum:** cantici in finem Q **psalmi:** psalmus CM(-mis) Asap T [2] **Deus** *pr.:* Domine R **taceas** +tibi EH **e** *sec.:* nec* **non:** ne CMQT [3] quoniam EM leuauerunt H [5] *om.* **et** *pr.* E nomini R [6] **tractauerunt** +corde H

[7] tabernacula Idumeae et Ismahelitarum;
Moab et Aggareni;
[8] Gebal et Ammon et Amalech;
Palestina cum habitatoribus Tyri:
[9] sed et Assur uenit cum eis;
facti sunt brachium filiorum Loth. [*Semper.*
[10] Fac illis sicut Madian et Sisarae;
sicut Iabin in torrente Cison:
[11] contriti sunt in Endor;
fuerunt quasi sterquilinium terrae.
[12] Pone duces eorum sicut Oreb et Zeb;
et Zebee et Salmana omnes principes eorum:
[13] qui dixerunt, Possideamus nobis
pulchritudinem Dei.
[14] Deus meus, pone eos ut rotam;
quasi stipulam ante faciem uenti.
[15] Quomodo ignis comburit siluam,
et sicut flamma deuorat montes;
[16] sic persequere eos in tempestate tua,
et in turbine tuo conturba eos.
[17] Imple facies eorum ignominia,
et quaerent nomen tuum, Domine.
[18] Confundantur et conturbentur usque in saeculum;
et erubescant et pereant:
[19] et sciant quia nomen tuum est Dominus: solus
tu excelsus super omnem terram.

84 (83).

Uictori pro torcularibus filiorum Chore canticum.

[2] Quam dilecta tabernacula tua,
Domine exercituum!

[7] Idumea H Hismahelitarum*, Ismaelitarum EM Agareni CEHMQT [8] Gebab M Amon CEHM Amalec* MT Palaestina* A Tiri T [9] Asur CQ Lot* MT *om. Semper* C [10] Maziae H Sisare CMQT, Sisarrae AR, Sysarae E(-re)H; +et H Iabim Q Chison H, Cyson E, Cisson R [12] Horeb BCQT Zip H *om.* et *sec.* CH Zebeae CM(-baeae)Q [14] illos* [15] deuorans AR [16] persequeris H [17] illorum H quaerunt AR [18] *om.* et *sec.* AER [19] >tu solus E, solus *tantum* AR, tu *tantum* C **84,** [1] Q=Vg. torculari MT Core* HT(-reh) **canticum:** psalmus E

[3] Desiderat et defecit anima mea in atria Domini;
cor meum et caro mea laudabunt Deum uiuentem.
[4] Si quidem auis inuenit domum,
et passer nidum sibi, ubi ponat pullos suos,
altaria tua, Domine exercituum,
rex meus et Deus meus.
¶[5] Beati qui habitant in domo tua:
adhuc laudabunt te. [*Semper.*
[6] Beatus homo cuius fortitudo est in te;
semitae in corde eius.
[7] Transeuntes in ualle fletus
fontem ponent eam:
[8] benedictionem quoque amicietur doctor.
Ibunt de fortitudine in fortitudinem,
parebunt apud Deum in Sion. §
[9] Domine Deus exercituum, exaudi orationem meam:
ausculta, Deus Iacob. [*Semper.*
[10] Clipeus noster, uide, Deus,
et attende faciem christi tui.
¶[11] Quoniam melior est dies in atriis tuis super milia:
elegi abiectus esse in domo Dei mei
magis quam habitare in tabernaculis impietatis. §
[12] Quia sol et scutum Dominus Deus:
gratiam et gloriam dabit Dominus,
[13] nec prohibebit bonum
ab his qui ambulant in perfectione.
Domine exercituum,
beatus homo qui confidit in te.

85 (84).

Uictori filiorum Chore canticum.

[2] Placatus es, Domine, terrae tuae:
reduxisti captiuitatem Iacob.

[3] deficit* EHM **Domini:** Dei R **Deum** +Deum H [4] *om. clausulam* **si . . . suos** M passer . . . auis H reponat H *om.* **tua** H [5] *om. Semper* CM [6] >in te est fortitudo AER [8] benedictione* AER **de:** in AR [9] *om.* **meam** AR *om. Semper* CMQ [11] **dies** +una CMQT habitarem AR [13] confidet H **85,** [1] Q=Vg. Core* HT(-reh) **canticum:** psalmus E

[3] Dimisisti iniquitatem populo tuo,
operuisti omnes iniquitates eorum. [*Semper.*
[4] Continuisti omnem indignationem tuam:
conuersus es ab ira furoris tui.
[5] Conuerte nos, Deus Iesus noster,
et solue iram tuam aduersum nos.
[6] Noli in aeternum irasci nobis
extendens iram tuam in generationem et generationem.
[7] Nonne tu reuertens uiuificabis nos,
et populus tuus laetabitur in te ?
[8] Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam,
et salutare tuum da nobis.
[9] Audiam quid loquatur Dominus Deus:
loquetur enim pacem ad populum suum et ad sanctos suos,
ut non conuertantur ad stultitiam.
[10] Uerum tamen prope est his qui timent eum salutare eius,
ut habitet gloria in terra nostra.
[11] Misericordia et ueritas occurrerunt;
iustitia et pax deosculatae sunt.
[12] Ueritas de terra orta est,
et iustitia de caelo prospexit.
[13] Sed et Dominus dabit bonum,
et terra nostra dabit germen suum.
[14] Iustitia ante eum ibit,
et ponet in uia gressus suos.

86 (85).

Oratio Dauid.

Inclina, Domine, aurem tuam, exaudi me;
quia egenus et pauper ego sum.
[2] Custodi animam meam; quia sanctus sum:
salua seruum tuum tu, Deus meus, qui confidit in te.

[3] *om. Semper* C [5] *om.* **Deus*** Iesu H, salutaris C [6] **in** *sec.:* a* **generationem** *pr.:* generatione* BCMQT **et generationem:** et generatione CQ; in generationem* [9] audiant QT >Deus Dominus H *om.* **enim** CMQT ut (M et) conuertantur ab stultitia MT [11] occurrunt C [14] **iustitia** +autem H **86,** [1] **tuam** +et* CHMQT *om.* **ego*** [2] *om.* **tu*** HM **tu** +Domine B

[3] Miserere mei, Domine,
quoniam ad te clamabo tota die.
[4] Laetifica animam serui tui,
quia ad te animam meam leuo.
[5] Tu enim es, Domine, bonus et propitiabilis,
et multus misericordia omnibus qui inuocant te.
[6] Exaudi, Domine, orationem meam,
et ausculta uocem deprecationum mearum.
[7] In die tribulationis meae inuocabo te,
quia exaudies me.
[8] Non est similis tui in diis, Domine;
et non est iuxta opera tua.
[9] Omnes gentes quas fecisti
uenient et adorabunt coram te, Domine;
et glorificabunt nomen tuum.
[10] Quia magnus tu et faciens mirabilia:
tu Deus solus.
[11] Doce me, Domine, uiam tuam, ut ambulem in ueritate tua:
unicum fac cor meum, ut timeat nomen tuum.
[12] Confitebor tibi, Domine Deus meus, in toto corde meo,
et glorificabo nomen tuum in sempiternum.
[13] Quia misericordia tua magna super me,
et eruisti animam meam de inferno extremo.
[14] Deus, superbi surrexerunt aduersum me,
et coetus robustorum quaesiuit animam meam,
et non posuerunt te in conspectu suo.
[15] Tu autem, Domine Deus, misericors et clemens,
patiens et multae misericordiae et uerus.
[16] Respice ad me, et miserere mei;
da fortitudinem tuam seruo tuo,
et salua filium ancillae tuae.

[4] **animam** *pr.* +meam Q [5] *om.* **enim** CMQ propitiabis AR multum misericordia AR, multae misericordiae H [7] *om.* **te** R [8] *om.* **Domine** AR [10] **magnus** +es AEHMR [11] timeam H [13] **magna** +est AR eripuisti MQT [14] aduersus AER **robustorum:** superborum R quaesiui M, quaesierunt AEHR proposuerunt AM(pre-)RT [15] *om.* **et** *pr.* E [16] *om.* **et** *pr.* H

17 Fac mecum signum in bonitate;
et uideant qui oderunt me, et confundantur;
quia tu, Domine, auxiliatus es mihi,
et consolatus es me.

87 (86).

Filiorum Chore psalmus cantici.

Fundamentum eius
in montibus sanctuarii.
2 Diligit Dominus portas Sion
super omnia tabernacula Iacob.
3 Gloriosa dicta sunt in te,
ciuitas Dei. [*Semper.*
4 Commemorabo superbiae et Babylonis
scientibus me:
ecce Palestina et Tyrus cum Aethiopia:
iste natus est ibi.
5 Ad Sion autem dicetur,
Uir et uir natus est in ea,
et ipse fundauit eam Excelsus.
6 Dominus numerauit scribens populos:
ipse natus est in ea. [*Semper.*
7 Et cantabunt quasi in choris:
omnes fontes mei in te.

88 (87).

Canticum carminis filiorum Chore uictori per chorum ad praecinendum eruditionis Heman Ezraitae.

2 Domine Deus salutis meae,
per diem clamaui et nocte coram te:

17 **et** *pr.:* ut CHMQT uident AR quoniam MQT **87,** 1 Core* HQT psalmis M fundamenta AEHMRT 3 **in:** de CMQT *om. Semper* C 4 commemorabor CQT, commouebor M Babilonis MRT, Babyllonis Q scientis EH, scientes* BC Tiri . . . Eziopia T **est:** es C **ibi:** tibi H 5 dicitur B fundabit H 6 numerabit AHMR populus C(M)Q, populo T ipsi C, iste AH *om.* **est** R **in ea:** ibi H *om. Semper* CQ 7 **cantabunt:** principes H **fontes:** fortes BC(-tis)EHMQ(T) **88,** 1 Core* HQT(-reh) praecinendam C eruditio E Eman CHM(Aem-)T Iezraelitae E, Hiezrahelitae H 2 **et** +in CEHMQT

[3] ingrediatur ante te oratio mea;
inclina aurem tuam ad laudationem meam:
[4] quia repleta est malis anima mea,
et uita mea ad infernum descendit.
[5] Reputatus sum cum descendentibus in lacum;
factus sum quasi homo inualidus: [6] inter mortuos liber,
sicut interfecti et dormientes in sepulchro,
quorum non recordaris amplius,
et qui a manu tua abscisi sunt.
[7] Posuisti me in lacu nouissimo,
in tenebris in profundis.
[8] Super me confirmatus est furor tuus,
et cunctis fluctibus tuis adflixisti me. [*Semper.*
[9] Longe fecisti notos meos a me;
posuisti me abominationem eis,
clausum et non prodeuntem.
[10] Oculus meus infirmatus est ab adflictione:
inuocaui te, Domine, tota die,
expandi ad te palmas meas.
[11] Numquid mortuis facies mirabilia ?
aut gigantes surgent et confitebuntur tibi ? [*Semper.*
[12] Numquid narrabitur in sepulchro misericordia tua,
et ueritas tua in perditione ?
[13] Numquid noscentur in tenebris mirabilia tua,
et iustitia tua in terra quae obliuioni tradita est ?
[14] Ego autem ad te, Domine, clamaui;
et mane oratio mea praeueniet te.
[15] Quare, Domine, abicis animam meam:
abscondis faciem tuam a me ?
[16] Pauper ego et aerumnosus ab adulescentia:
portaui furorem tuum, et conturbatus sum.

---

[5] om. *in*

---

[3] **ante:** ad EH *om.* **tuam** R **laudationem:** orationem H [5] *om.* in BCHMQ [6] sicuti H [7] **tenebris in:** tenebris et CMQT; tenebrosis et in* AER [8] **confirmatus:** consummatus H *om.* **tuis** H *om.* *Semper* C [10] uocaui H >palmas meas ad te H [11] **mirab.** +mea R surgunt CQ, resurgent*, resurgunt AR *om. Semper* CM [12] ueritate B [13] noscuntur H, cognoscentur AEQR, cognoscetur MT

17 Per me transierunt irae tuae:
terrores tui oppresserunt me.
18 Circumdederunt me quasi aquae tota die;
uallauerunt me pariter.
19 Longe fecisti a me amicum et sodalem:
notos meos abstulisti.

89 (88).

Eruditionis Ethan Ezraitae.

2 Misericordias Domini in aeternum cantabo:
in generatione et generatione
adnuntiabo ueritatem tuam in ore meo.
3 Quia dixisti, Sempiterna misericordia aedificabitur:
caelos fundabis, et ueritas tua in eis.
4 Percussi foedus cum electo meo,
iuraui Dauid seruo meo;
5 usque in aeternum stabiliam semen tuum,
et aedificabo in generatione et generatione thronum tuum.
[*Semper.*
6 Confitebuntur caeli mirabilia tua, Domine;
et ueritatem tuam in ecclesia sanctorum.
7 Quis enim in nubibus aequabitur Domino:
adsimilabitur Domino de filiis Dei?
8 Deus inclitus in arcano sanctorum nimio,
et terribilis in cunctis qui circum eum sunt.
9 Domine Deus exercituum, quis similis tui?
fortissime Domine, et ueritas tua in circuitu tuo.
10 Tu dominaris superbiae maris,
et elationes gurgitum eius tu comprimis.

17 **tuae** +et* CHMQT **terrores:** furores H 18 ualluerunt AR **89,** 1 *om. totum uersum* C eruditione Q, eruditio E Etan MT Iezraelitae E, Hiezrahelitae H 2 **generatione** *pr.:* generationem R **generatione** *sec.:* generationem* BCMQ(T) 3 *om.* **quia** H dixi H caelo AR 5 stabilio R, stabilitum H **semen:** nomen CMQ **generatione** *pr.:* generationem CQ **generatione** *sec.:* generationem BCMQT *om. Semper* C(M) 6 *om.* **Domine** C 7 adaequabitur CMQT **Domino** *pr.* +aut H 8 **inclitus:** robustus H arcana CR *om.* **in** *sec.* AEH circa EHM 9 *om.* **et** H *om.* **tua** H 10 electiones CQ

[11] Tu confregisti quasi uulneratum superbum;
in brachio forti tuo dispersisti inimicos tuos.
[12] Tui sunt caeli, et tua est terra:
orbem et plenitudinem eius tu fundasti.
[13] Aquilonem et dexteram tu creasti:
Thabor et Hermon nomen tuum laudabunt.
[14] Tuum brachium cum fortitudine:
roboretur manus tua, et exaltetur dextera tua.
[15] Iustitia et iudicium firmamentum throni tui:
misericordia et ueritas praecedent faciem tuam.
[16] Beatus populus qui nouit iubilum:
Domine, in lumine uultus tui ambulabunt.
[17] In nomine tuo exultabunt tota die,
et in iustitia tua exaltabuntur.
[18] Quia gloria fortitudinis eorum tu es:
et in misericordia tua eleuabis cornu nostrum.
[19] Quia a Domino est protectio nostra,
et a Sancto Israhel rege nostro.
[20] Tunc locutus es per uisionem sanctis tuis,
et dixisti, Posui adiutorium super robustum;
exaltaui electum de populo.
[21] Inueni Dauid seruum meum;
oleo sancto meo unxi eum:
[22] cum quo manus mea firma erit,
et brachium meum roborabit eum.
[23] Non decipiet inimicus eum,
et filius iniquitatis non adfliget eum.

---

[11] *et in brachio* [13] *dextrum*

---

[11] **superbum** +et* AR **forti tuo**: fortitudinis tuae E; fortitudinis *tantum* H **dispersisti**: percussisti H [12] **orbem** + terrae CMQT [13] dextrum BCQT, austrum M Tabor CHMQT Ermon R [15] misericordiae R [16] **nouit**: scit AR [17] >tua iustitia EH [18] **misericordia**: uoluntate* H eleuabitur ER [19] *om.* **a** *pr.* CHR *om.* **a** *sec.* HR regi AH [20] **per**: super C **sanctis**: filiis AR **robustum** +et ACEHMQRT **populo** +meo* AER [22] **firma erit**: firmauerit C roborauit BM, probauit A(-bit) R [23] +et *ad init.* AR

[24] Sed concidam ante faciem eius hostes illius,
et qui eum oderunt percutiam.
[25] Ueritas autem mea et misericordia mea erit cum eo,
et in nomine meo exaltabitur cornu eius.
[26] Et ponam in mari manum eius,
et in fluminibus dexteram eius.
[27] Ipse inuocabit me, Pater meus es tu,
Deus meus et fortitudo salutis meae.
[28] Ego autem primogenitum ponam eum,
excelsum regibus terrae.
[29] In aeternum custodiam ei misericordiam meam,
et pactum meum fidele erit ei.
[30] Et ponam perpetuum semen eius,
et thronum eius sicut dies caeli.
[31] Si autem dereliquerint filii eius legem meam,
et in iudiciis meis non ambulauerint;
[32] si caerimonias meas profanauerint,
et praecepta mea non custodierint;
[33] uisitabo in uirga scelera eorum,
et in plagis iniquitatem eorum.
[34] Misericordiam autem meam non auferam ab eo,
nec mentiar in ueritate mea.
[35] Non uiolabo pactum meum,
et quod egressum est de labiis meis non mutabo.
[36] Semel iuraui in sancto meo,
ne Dauid mentiar.
[37] Semen eius in sempiternum erit,
[38] et thronus eius sicut sol in conspectu meo.
Sicut luna stabilietur in sempiternum,
et testis in caelo fidelis. [*Semper.*
[39] Tu autem reppulisti et proiecisti,
iratus es aduersus christum tuum.

---

[27] *uocabit*

---

[24] **faciem**: oculos H [26] posui H [27] inuocauit EMR, uocauit BC, uocabit HQT [28] **eum** +et* H [29] >ei erit BCMQT [33] iniquitates EH [34] **eo**: eis CMQT [36] **ne**: nec E, si AR [38] **meo** +et CEHMQRT [39] aduersum* BQ

40 Attenuasti pactum serui tui:
profanasti in terra diadema eius.
41 Dissipasti omnes macerias eius:
posuisti munitiones eius pauorem.
42 Diripuerunt eum omnes qui transeunt per uiam:
factus est obprobrium uicinis suis.
43 Eleuasti dexteram hostium eius:
laetificasti omnes inimicos illius.
44 Auertisti robur gladii eius,
et non subleuasti eum in proelio.
45 Quiescere fecisti munditiam eius,
et thronum illius in terra detraxisti.
46 Adbreuiasti dies adulescentiae eius:
operuisti eum ignominia sempiterna.
47 Usque quo, Domine, absconderis in finem?
succendetur quasi ignis indignatio tua?
48 Memento mei de profundo:
alioquin quare frustra creasti filios hominum?
49 Quis est uir qui uiuat, et non uideat mortem
saluans animam suam de manu inferi? [*Semper.*
50 Ubi sunt misericordiae tuae antiquae, Domine,
quas iurasti Dauid in ueritate tua?
51 Recordare, Domine, obprobrii seruorum tuorum,
quia portaui in sinu meo omnes iniquitates populorum;
52 quas exprobrauerunt inimici tui, Domine:
quibus exprobrauerunt uestigia christi tui.
53 Benedictus Dominus in sempiternum.
Amen, Amen.

---

45 *terram*

---

40 terram BCQ 41 pauorum E 44 proelium AR 45 terram CHMQT destruxisti CMQT 47 succenditur AEHR 48 **profundo**: terra EH 49 uiuet H inferni H 51 obprobriis C 52 **quas**: quibus EHMQT 53 **amen** *pr.* +et E

90 (89).

Oratio Moysi uiri Dei.

Domine, habitaculum tu factus es nobis
in generatione et generatione.
[2] Ante quam montes nascerentur,
et parturiretur terra et orbis,
ab aeterno et usque in sempiternum tu es Deus.
[3] Conuertens hominem usque ad contritionem,
et dices, Reuertimini, filii Adam.
[4] Quia mille anni in oculis tuis
sicut dies hesterna quae pertransiit,
et uigilia nocturna.
[5] Percutiente te eos, somnium erunt:
[6] mane quasi herba pertransiens.
Mane floruit et abiit;
ad uesperam conteretur atque siccabitur.
[7] Consumti enim sumus in furore tuo,
et in indignatione tua conturbati sumus.
[8] Posuisti iniquitates nostras coram te,
neglegentias nostras in luce uultus tui.
[9] Omnes enim dies nostri
transierunt in furore tuo:
consumpsimus annos nostros quasi sermonem loquens.
[10] Dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni,
si autem multum octoginta anni;
et quod amplius est labor et dolor,
quoniam transiuimus cito et auolauimus.
[11] Quis nouit fortitudinem irae tuae,
et secundum timorem tuum indignationem tuam ?

90, [1] **uiri**: hominis E; seruiri (*sic*) T **Domine**: Deus* *om.* **tu*** H et generationem AB [2] parturiret* EH **ab aeterno**: a saeculo* AHR **sempiternum**: eternum E; saeculum* AHR *om.* **Deus** CHMQT [3] conuertes*, conuertis B dicens EH, dicis B [4] quoniam MQT ante oculos tuos* H pertransit AR [5] **percutiente te eos**: percutientes ut H; percutiente eos R sompniauerunt R [6] uesperum AR pertransierunt H [10] **anni** *pr.*: annis EHMR *om.* **et** *pr.* E *om.* **est** AR uolauimus H

12 Ut numerentur dies nostri sic ostende,
et ueniemus corde sapienti.
13 Reuertere, Domine, usque quo ?
et exorabilis esto super seruis tuis.
14 Imple nos matutina misericordia tua;
et laudabimus et laetabimur in cunctis diebus nostris.
15 Laetifica nos pro diebus quibus adflixisti nos,
et annis in quibus uidimus mala.
16 Appareat apud seruos tuos opus tuum,
et gloria tua super filios eorum.
17 Et sit decor Domini Dei nostri super nos,
et opus manuum nostrarum fac stabile super nos;
et opus manuum nostrarum confirma.

91 (90).

Qui habitat in abscondito Excelsi,
in umbraculo Domini commorabitur.
2 Dicens Domino, Spes mea et fortitudo mea,
Deus meus, confidam in eo.
3 Quia ipse liberabit te de laqueo uenantium,
de morte insidiarum.
4 In scapulis suis obumbrabit tibi,
et sub alis eius sperabis:
5 scutum et protectio ueritas eius.
Non timebis a timore nocturno,
6 a sagitta uolante per diem;
a peste in tenebris ambulante,
a morsu insanientis meridie.
7 Cadent a latere tuo mille,
et decem milia a dextris tuis;
ad te autem non adpropinquabit.
8 Uerum tamen oculis tuis uidebis,
et ultionem impiorum cernes.

12 **ut**: et ACR 13 seruos tuos BEH 14 *om.* in BCMQT 15 *om.* **quibus** *pr.* AR *om.* in CMQT 17 *om. clausulam* et **opus . . . nos** AR **stabile**: stabiliri* *om.* et *tert.* BCQT **91**, 1 + laus cantici Dauid *ad init.* MQT 2 *om.* et MT **eo**: eum BCMQT 3 liberauit BM **te**: me CM insidiatorum CMQT 4 obumbrauit MR 6 **morsu** + daemonis meridiani H insaniantis MT, insanientes C, insidiantis* H

[9] Tu enim es, Domine, spes mea:
excelsum posuisti habitaculum tuum.
[10] Non accedet ad te malum,
et lepra non adpropinquabit tabernaculo tuo.
[11] Quia angelis suis mandabit de te,
ut custodiant te in omnibus uiis tuis.
[12] In manibus portabunt te,
ne forte offendat ad lapidem pes tuus.
[13] Super aspidem et basiliscum calcabis:
conculcabis leonem et draconem.
[14] Quoniam mihi adhaesit, et liberabo eum:
exaltabo eum, quoniam cognouit nomen meum.
[15] Inuocabit me, et exaudiam eum;
cum ipso ero in tribulatione:
eruam eum et glorificabo.
[16] Longitudine dierum implebo eum,
et ostendam ei salutare meum.

92 (91).

Psalmus cantici in die sabbati.

¶[2] Bonum est confiteri Domino,
et psallere nomini tuo, Altissime: §
[3] ad adnuntiandum mane misericordiam tuam
et fidem tuam in nocte,
[4] in decachordo et in psalterio;
in cantico in cithara.
[5] Quoniam laetificasti me, Domine, in opere tuo:
in facturis manuum tuarum laudabo.
[6] Quam magnificata sunt opera tua, Domine!
satis profundae factae sunt cogitationes tuae.
[7] Uir insipiens non cognoscet,
et stultus non intelleget istud.

[11] quoniam C, qui A *om.* **suis** AR mandauit* ACMQR [12] *om.* **pes tuus** C [13] **calcabis** +et HM **conculcabis:** concalcabis A; calcabis R [15] inuocauit CEHMQT [16] longitudinem BCQ **ei:** illi* AEHT **92,** [1] canticum E *om.* **in** E diem H [4] **in** *tert.:* et H; cum CMQT **cantico** +et* ER **in** *quart.:* et H [5] laetificas CQT, laetificabis M **tuo** +et CMQT factura H [6] *om.* **sunt** *sec.* R [7] cognoscit . . . intellegit H

[8] Germinauerunt impii quasi faenum,
et floruerunt omnes qui operantur iniquitatem,
ut contererentur usque in sempiternum:
[9] tu autem excelsus
in aeternum, Domine.
[10] Ecce inimici tui, Domine,
ecce inimici tui peribunt,
et dissipabuntur omnes qui operantur iniquitatem
[11] Et exaltabitur quasi monocerotis cornu meum,
et senecta mea in oleo uberi.
[12] Et despiciet oculus meus eos qui insidiantur mihi;
de his qui consurgunt aduersum me malignantibus
audit auris mea.
[13] Iustus ut palma florebit,
ut cedrus in Libano multiplicabitur.
[14] Transplantati in domo Domini
in atriis Dei nostri germinabunt.
[15] Adhuc fructificabunt in senectute:
pingues et frondentes erunt,
[16] adnuntiantes quia rectus Dominus
fortitudo mea, et non est iniquitas in eo.

93 (92).

Dominus regnauit;
gloria indutus est;
indutus est Dominus fortitudine, et accinctus est:
insuper adpendit orbem qui non commouebitur.
[2] Firmum solium tuum
ex tunc: ab aeterno tu es.
[3] Leuauerunt flumina, Domine,
leuauerunt flumina uoces suas;

[8] conterentur ACQ, conterantur EHMR(-eantur)T [10] **ecce** *pr.* +enim BE [11] **oleo:** aeuo H [12] respiciet H audiet EH, audiuit CMQT **mea:** tua R [13] caedros H *om.* **in** AR multiplicatur E [14] **atriis** +domus AR [15] fructificabuntur ABR pingue B, pingui CQ **93,** [1] *ad init.* +tit. =(Vg.) E; +laus cantici Dauid in die sabbati Q(*om.* laus)T; +laus cantici Dauid M **Dominus** *sec.: om.* B **insuper** +et BE **orbem** +terrae CMQT [3] **leuauerunt** *sec.:* eleuauerunt CQT

leuauerunt flumina gurgites suos
[4] a uocibus aquarum multarum.
Grandes fluctus maris:
grandis in excelso Dominus.
[5] Testimonia tua fidelia facta sunt nimis:
domum tuam decet sanctitas, Domine,
in longitudine dierum.

94 (93).

Deus ultionum Domine,
Deus ultionum, ostendere.
[2] Eleuare, qui iudicas terram:
redde uicissitudinem superbis.
[3] Usque quo impii, Domine,
usque quo impii exultabunt ?
[4] Fluent loquentes antiquum:
garrient omnes qui operantur iniquitatem.
[5] Populum tuum, Domine, conterent,
et hereditatem tuam adfligent.
[6] Uiduam et aduenam interficient,
et pupillos occident.
[7] Et dixerunt, Non uidebit Dominus,
et non intelleget Deus Iacob.
¶[8] Intellegite, stulti in populo:
et, insipientes, aliquando discite. §
[9] Qui plantauit aurem, non audiet ?
aut qui finxit oculum, non uidebit ?
[10] Qui erudit gentes, non arguet,
qui docet hominem scientiam ?
[11] Dominus nouit cogitationes hominum,
quia uanae sunt.
¶[12] Beatus uir quem erudieris, Domine,
et de lege tua docueris eum;

---

[3] *exaltabuntur*

---

[4] **grandes:** grandis ABR excelsis CMQT [5] longitudinem H **94,** [1] *ad init.* +tit. =(Vg.) E; +psalmus ipsi Dauid MQT [2] uicissitudines* [3] exaltabuntur BCEMQT [4] **antiquum:** mendacium MQT [7] intelligit R [8] *ad init.* Et intelligent H **aliquando discite:** quando discedent H

[13] ut quiescat a diebus adflictionis,
donec fodiatur impio interitus. §
[14] Non enim derelinquet Dominus populum suum,
et hereditatem suam non deseret.
[15] Quoniam ad iustitiam reuertetur iudicium,
et sequentur illud omnes recti corde.
[16] Quis stabit pro me aduersum malos ?
quis stabit pro me aduersum operarios iniquitatis ?
[17] Nisi quia Dominus auxiliator meus,
paulo minus habitasset in inferno anima mea.
[18] Si dicebam, Commotus est pes meus,
misericordia tua, Domine, sustentabat me.
[19] In multitudine cogitationum mearum quae sunt in me intrin secus,
consolationes tuae delectabunt animam meam.
[20] Numquid particeps erit tui thronus insidiarum
fingens laborem in praecepto ?
[21] Copulabuntur aduersus animam iusti,
et sanguinem innocentem condemnabunt.
[22] Erit autem Dominus mihi in refugium,
et Deus meus quasi petra spei meae.
[23] Et restituet super eos iniquitatem suam,
et in malitia sua perdet eos;
perdet eos Dominus Deus noster.

95 (94).

Uenite, laudemus Dominum:
iubilemus petrae Iesu nostro.
[2] Praeoccupemus uultum eius in actione gratiarum,
in canticis iubilemus ei.

---

[23] *restitues . . . perdes*

---

[13] *om.* **a** S [14] relinquet T, derelinquit H deserit R [15] **corde** + *Semper* MT [16] **aduersum** *pr.:* aduersus* **aduersum** *sec.:* aduersus CHMQT [18] motus AR [19] delectabant (E)MQT [20] **fingens:** fugiens R, qui fingis CMQT **laborem:** dolorem HT [21] aduersum MR [22] >mihi Dominus CMQT [23] restitues* ABEHR perdes* ABR **95,** [1] *ad init.* + tit. = (Vg.) E; + in finem laus cantici Dauid Q; + laus cantici Dauid MT [2] >gratiarum actione B, agnitione gratiarum ACR

[3] Quoniam fortis et magnus Dominus,
et rex magnus super omnes deos.
[4] In cuius manu fundamenta terrae,
et excelsa montium ipsius sunt.
[5] Cuius est mare; ipse enim fecit illud,
et siccam manus eius plasmauerunt.
¶[6] Uenite, adoremus et curuemur;
flectamus genua ante faciem Domini factoris nostri. §
[7] Quia ipse est Deus noster,
et nos populus pascuae eius et grex manus eius.
¶[8] Hodie, si uocem eius audieritis,
nolite indurare corda uestra,
[9] sicut in contradictione, sicut in die temtationis in deserto: §
ubi temtauerunt me patres uestri,
probauerunt me, et uiderunt opus meum.
[10] Quadraginta annis displicuit mihi generatio illa,
et dixi, Populus errans corde est,
[11] et non cognoscens uias meas:
et iuraui in furore meo,
ut non introirent in requiem meam.

96 (95).

¶Cantate Domino canticum nouum:
canite Domino, omnis terra.
[2] Canite Domino, benedicite nomini eius;
adnuntiate de die in diem salutare eius.
[3] Narrate in gentibus gloriam eius,
in uniuersis populis mirabilia eius. §
[4] Quia magnus Dominus, et laudabilis nimis:
terribilis est super omnes deos.

---

[5] *sicca*

---

[5] sicca AEHMQRT [6] incuruemur R [8] obdurare CHMQT [9] contradictionem HM diem H *om.* **me** *sec.* AR [11] uti R **96,** [1] *ad init.* +tit. =(Vg.) EMQT **cantate:** canite Q **canite:** cantate* EHST [2] cantate* HS nomen H [3] *om.* **in** *sec.* R [6] **exultatio:** laudatio M; exultationis (*om.* **et**) H

[5] Omnes enim dii populorum sculptilia;
Dominus autem caelos fecit.
[6] Gloria et decor ante uultum eius:
fortitudo et exultatio in sanctuario eius.
¶[7] Adferte Domino, familiae populorum:
adferte Domino gloriam et fortitudinem.
[8] Adferte Domino gloriam nomini eius:
leuate munera, et introite in atria eius.
[9] Adorate Dominum in decore sanctuarii: §
paueat a facie eius omnis terra.
[10] Dicite in gentibus, Dominus regnauit:
si quidem adpendit orbem inmobilem:
iudicabit populos in aequitate.
[11] Laetamini, caeli; et exultet terra:
tonet mare et plenitudo eius;
[12] gaudeat ager, et omnia quae in eo sunt;
tunc laudabunt uniuersa ligna saltus
[13] ante faciem Domini, quoniam uenit;
quoniam uenit iudicare terram:
iudicabit orbem terrae in iusto,
et populos in fide sua.

97 (96).

Dominus regnauit; exultabit terra;
laetabuntur insulae multae.
[2] Nubes et caligo in circuitu eius:
iustitia et iudicium firmamentum solii eius.
[3] Ignis ante faciem eius ibit,
et exuret per circuitum hostes eius.
[4] Apparuerunt fulgura eius orbi:
uidit et contremuit terra.
[5] Montes sicut cera tabefacti sunt a facie Domini,
a facie Dominatoris omnis terrae.

[8] *om.* **in** BMQ atriis H [10] appendet EH iudicauit CQ [11] exulta H [13] *om.* **quoniam uenit** *sec.* C iudicare*, iudicauit R *om.* **terrae** B **in** *pr.*: cum H **iusto**: iustitia EH **97,** [1] *ad init.* + tit. = Vg. EMQT regnabit CEH[1]RT exultet ABER [3] *om.* **et** R [5] **omnis**: orbis*

[6] Adnuntiauerunt caeli iustitiam eius,
et uiderunt omnes populi gloriam eius.
[7] Confundantur uniuersi qui seruiunt sculptili,
qui gloriantur in idolis:
adorate eum, omnes dii.
[8] Audiuit et laetata est Sion,
et exultauerunt filiae Iudae
propter iudicia tua, Domine.
[9] Tu enim Dominus excelsus super omnem terram:
uehementer eleuatus es super uniuersos deos.
¶[10] Qui diligitis Dominum, odite malum: §
custodit animas sanctorum suorum;
de manu impiorum eruet eos.
[11] Lux orta est iusto,
et rectis corde laetitia.
¶[12] Laetamini, iusti, in Domino;
et confitemini memoriae sanctae eius. §

98 (97).

Canticum.

Cantate Domino canticum nouum,
quia mirabilia fecit:
saluauit sibi dextera eius
et brachium sanctum eius.
[2] Notum fecit Dominus salutare suum:
in conspectu gentium reuelauit iustitiam suam.
[3] Recordatus est misericordiae suae
et ueritatis suae domui Iacob:
uiderunt omnes fines terrae salutare Dei nostri.
¶[4] Iubilate Domino, omnis terra:
uociferamini et laudate et canite. §
[5] Canite Domino in cithara;
in cithara et uoce carminis.

[7] seru. sculptilia AR, adorant sculptilia H **adorate**: adorent H **omnes** +angeli EH [9] **enim**: autem H Domine BMT leuatus B **uniuersos**: omnes AR [10] **custodit** + Dominus CER **98**, [1] **canticum**: psalmus Dauid E; *om.** saluabit BH [3] ueritati BHM **Iacob**: Israhel EH Domini R [4] Deo* AEMR **canite**: cantate* [5] cantate* BH **in** *sec.*: et Q *om.* **in cithara** *sec.* AR

[6] In tubis et clangore bucinae
iubilate coram rege Domino.
[7] Tonet mare et plenitudo eius,
orbis et habitatores eius.
[8] Flumina plaudent manu,
simul montes laudabunt
[9] ante Dominum, quia uenit iudicare terram:
iudicabit orbem in iustitia,
et populos in aequitatibus.

99 (98).

Dominus regnauit; commoueantur populi:
sessor cherubim; concutiatur terra.
[2] Dominus in Sion magnus,
et excelsus est super omnes populos.
[3] Confiteantur nomini tuo magno
et terribili sanctoque.
[4] Imperium regis iudicium diligit;
tu fundasti aequitates,
iudicium et iustitiam in Iacob tu fecisti.
¶[5] Exaltate Dominum Deum nostrum,
et adorate scabellum pedum eius, quia sanctus est. §
[6] Moyses et Aaron in sacerdotibus eius,
et Samuhel in his qui inuocant nomen eius;
inuocabant Dominum, et ipse exaudiebat eos.
[7] In columna nubis loquebatur ad eos:
custodierunt testimonia eius
et praeceptum quod dedit eis.
[8] Domine Deus noster, tu exaudisti eos:
Domine, propitius fuisti eis,
et ultor super commutationibus eorum.
[9] Exaltate Dominum Deum nostrum,
et adorate in monte sancto eius,
quia sanctus Dominus Deus noster.

[8] manibus HM, manus AR [9] iudicauit M, iudicare* 99, [1] *ad init.* +psalmus Dauid E; +in finem ps. Dauid MQT cerubim T, cherubin BEHMR [5] scamellum R sanctum* [6] exaudiuit* AR [7] custodiebant* *om.* **quod** AR [8] exaudiebas ABCMQT

100 (99).

Canticum in gratiarum actione.

¶[2] Iubilate Domino, omnis terra;
seruite Domino in laetitia:
ingredimini coram eo in laude.
[3] Scitote quoniam Dominus ipse est Deus:
ipse fecit nos, et ipsius sumus; §
populus eius et grex pascuae eius.
¶[4] Ingredimini portas eius in gratiarum actione,
atria eis in laude:
confitemini ei, § benedicite nomini eius. [5] Quia bonus Dominus;
in sempiternum misericordia eius,
et usque ad generationem et generationem fides eius.

101 (100).

Dauid canticum.

Misericordiam et iudicium cantabo:
tibi, Domine, psallam.
[2] Erudiar in uia perfecta:
quando uenies ad me?
¶Ambulabo in simplicitate cordis mei
in medio domus meae.
[3] Non ponam coram oculis meis uerbum Belial:
facientem declinationes odiui, nec adhaesit mihi.
[4] Cor prauum recedet a me:
malum nesciam.
[5] Loquentem in abscondito contra proximum suum,
hunc interficiam;
superbum oculis et altum corde,
cum hoc esse non potero.

100, [1] E=Vg. [2] **Domino** *pr.:* Deo* AMR [4] nomen HR [5] usque in generatione B **101,** [1] **Dauid canticum:** psalmus Dauid E; *om.* T [2] + et *ad init.* ABCMQRT deambulabo S [3] proponebam AEH(prae-) R, ponebam S uerba* H **Belial:** diaboli CMQT declinationem H nec: non CMQT [4] recede A(-cide)R nesciebam AS [5] interficiebam H poteram CMQT

[6] Oculi mei ad fideles terrae, ut habitent mecum:
ambulans in uia simpliciter, hic ministrabat mihi.
[7] Non habitabit in medio domus meae
faciens dolum: loquens mendacium
non placebit in conspectu oculorum meorum.
[8] Mane perdam omnes impios terrae,
ut interficiam de ciuitate Domini
uniuersos qui operantur iniquitatem. §

102 (101).

Oratio pauperis, quando sollicitus fuerit, et coram Domino fuderit eloquium suum.

[2] Domine, audi orationem meam,
et clamor meus ad te ueniat.
[3] Ne abscondas faciem tuam a me
in die tribulationis meae: inclina ad me aurem tuam;
in quacumque die inuocauero, uelociter exaudi me.
[4] Quoniam consumti sunt sicut fumus dies mei,
et ossa mea quasi frixa contabuerunt.
[5] Percussum est quasi faenum, et arefactum est cor meum;
quia oblitus sum comedere panem meum.
[6] A uoce gemitus mei
adhaesit os meum carni meae.
[7] Adsimilatus sum pelicano deserti;
factus sum quasi bubo solitudinum.
[8] Uigilaui, et fui sicut auis solitaria super tectum.
[9] Tota die exprobrabant mihi inimici mei;
exultantes per me iurabant.
[10] Quia cinerem sicut panem comedi,
et potum meum cum fletu miscui
[11] a facie indignationis et irae tuae,
quia eleuasti me, et allisisti me.
[12] Dies mei quasi umbra inclinati sunt,
et ego quasi faenum arui.

[6] ministrabit HM(-uit)T **102,** [1] effuderit T, effunderit M [2] exaudi* ACEMR [3] **inuoc.** + te AEMR [4] *om.* **sicut fumus** R [8] **sicut:** quasi* tecta C [9] **iurabant:** laudabant R [11] leuasti H *om.* **me** *pr.* MT [12] declinati C *om.* **et** H

[13] Tu autem, Domine, in aeternum permanes;
memoriale tuum in generatione et generatione.
[14] Tu suscitans misereberis Sion:
quia tempus est miserearis eius,
quoniam uenit tempus, quoniam uenit pactum.
[15] Quoniam placitos fecerunt serui tui lapides eius,
et puluerem eius miserabilem.
[16] Et timebunt gentes nomen Domini,
et uniuersi reges terrae gloriam tuam:
[17] quia aedificauit Dominus Sion,
apparuit in gloria sua;
[18] respexit ad orationem uacui,
et non despexit orationem eorum.
[19] Scribatur hoc in generatione nouissima,
et populus qui creabitur laudabit Dominum.
[20] Quoniam prospexit de excelso sanctuario suo;
Dominus de caelo terram contemplatus est,
[21] ut audiret gemitum uincti,
ut solueret filios mortis;
[22] ut narretur in Sion nomen Domini,
et laudatio eius in Hierusalem;
[23] cum congregati fuerint populi simul
et regna ut seruiant Domino.
[24] Adflixit in uia fortitudinem meam;
adbreuiauit dies meos.
[25] Dicam, Deus meus, ne rapias me in dimidio dierum meorum:
in generatione generationum anni tui.
[26] A principio terram fundasti,
et opus manuum tuarum caeli.
[27] Ipsi peribunt, tu autem stabis:
et omnes quasi uestimentum adterentur;
et quasi pallium mutabis illos, et mutabuntur;
[28] tu autem ipse es,
et anni tui non deficient.

[13] et generationem BH; *om.* M [14] *om.* **est** BCMQT **eius:** ei R [15] placito AR [17] quoniam E aedificabit ABR [19] generationem nouissimam EH [21] **audiret:** uideret H [22] **ut:** et C [2] **cum:** dum E; *om.* AR **simul:** sui R [25] dimedio A, medio R [26] *om.* **a** E **terram:** tu R **tuarum** + sunt HT [27] *om.* **et** *sec.* C eos AHM

[29] Filii seruorum tuorum habitabunt,
et semen eorum ante faciem eorum perseuerabit.

103 (102).

Dauid.

Benedic, anima mea, Domino;
et omnia uiscera mea nomini sancto eius.
[2] Benedic, anima mea, Domino;
et noli obliuisci omnium retributionum eius:
[3] qui propitiatur cunctis iniquitatibus tuis,
et sanat omnes infirmitates tuas;
[4] qui redimit de corruptione uitam tuam,
et coronat te misericordia et miserationibus;
[5] qui replet bonis ornamentum tuum:
innouabitur sicut aquilae iuuentus tua.
[6] Faciens iustitias Dominus,
et iudicia cunctis qui calumniam sustinent.
[7] Notas fecit uias suas Moysi,
filiis Israhel cogitationes suas.
[8] Misericors et clemens Dominus,
patiens et multae miserationis.
[9] Non in sempiternum iudicabit,
neque in aeternum irascetur.
[10] Non secundum peccata nostra fecit nobis,
neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis.
[11] Quantum enim excelsius est caelum terra,
tantum confirmata est misericordia eius super timentes eum.
[12] Quantum longe est oriens ab occidente,
tantum longe fecit a nobis scelera nostra.
[13] Sicut miseretur pater filiorum,
misertus est Dominus timentibus se.

[29] **eorum** *sec.* : tuam H perseuerauit A, dirigetur H **103,** [1] *ad init.* + psalmus H; + psalmus ipsi E [3] propitiabitur R [3], [4], et [5] **tuis, tuas** *etc.;* meis, meas *etc.* H [4] redimet A(-demet)B, redemit R [6] iudicium AH calumnias AR [9] **aeternum:** sempiternum H [10] *om. totum uersum* H [11] *om.* **enim** C **caelum** + a* EHM **confirmata:** confortata H *om.* **est** *sec.* AR [12] *om.* **tantum** C

[14] Ipse enim nouit plasmationem nostram;
recordatus est quia puluis sumus.
[15] Homo, quasi herba dies eius;
sicut flos agri sic florebit.
[16] Quia spiritus pertransiit eum, et non subsistet;
et non cognoscet eum ultra locus eius.
¶[17] Misericordia autem Domini ab aeterno
et usque in aeternum super timentes eum,
et iustitia eius in filios filiorum;
[18] his qui custodiunt pactum eius,
et recordantur praeceptorum eius ad facienda ea. §
[19] Dominus in caelo stabiliuit thronum suum,
et regnum illius omnium dominatur.
[20] Benedicite Domino, angeli eius:
fortes robore facientes uerbum eius,
oboedientes uoci sermonis eius.
[21] Benedicite Domino, omnes exercitus eius;
ministri eius qui facitis placitum illius.
[22] Benedicite Domino uniuersa opera eius
in omnibus locis potestatis eius:
benedic, anima mea, Domino.

104 (103).

Benedic, anima mea, Domino.
Domine Deus meus, magnificatus es nimis;
gloria et decore indutus es,
[2] amictus luce quasi uestimento,
extendens caelos ut pellem:
[3] qui tegis aquis cenacula eius;
qui ponis nubes currum tuum;
qui ambulas super pinnas uenti;

[14] quoniam*, quod R [15] *om.* **sic*** HMT floriet EH [16] pertransiet* AR, pertransibit EH [17] **in** *sec.* : super S [18] faciendum EH [19] stabilibit Q dominabitur BCEHMT [20] sermonum AEHR [21] omnis BH **placitum**: uoluntatem MT **illius**: eius C¹E [22] potestates EH **104,** [1] *ad init.* +psalmus ipsi Dauid; +ipsi Dauid MQT [3] pones AR cursum C

[4] qui facis angelos tuos spiritus,
ministros tuos ignem urentem;
[5] qui fundasti terram super basem suam:
non commouebitur in saeculum et in saeculum.
[6] Abysso quasi uestimento operuisti eam;
super montes stabunt aquae.
[7] Ab increpatione tua fugient;
a uoce tonitrui tui formidabunt.
[8] Ascendunt montes, et descendunt campi
ad locum quem fundasti eis.
[9] Terminum posuisti quem non pertransibunt,
nec reuertentur, ut operiant terram.
[10] Qui emittis fontes in conuallibus,
ut inter medios montes fluant:
[11] ut bibant omnia animalia regionum,
et reficiat onager sitim suam.
[12] Super ea uolucres caeli morabuntur,
de medio nemorum dabunt uocem.
[13] Qui inrigas montes de cenaculis tuis:
de fructu operum tuorum implebitur terra
[14] Germinans herbam iumentis,
et faenum seruituti hominum,
ut educat panem de terra.
[15] Et uinum laetificat cor hominis
ad exhilarandam faciem oleo:
panis autem cor hominis roborat.
[16] Saturabuntur ligna Domini;
cedri Libani quas plantasti.
[17] Ibi aues nidificabunt:
miluo abies domus eius.
[18] Montes excelsi ceruis:
petra refugium ericiis.
[19] Fecit lunam per tempora:
sol cognouit occubitum suum.

[4] **tuos** (*bis*): suos H **spiritus** +et* M [5] **suam**: tuam Q [9] **posuisti** +eis R [10] emittes B, emittit H, inmittis A **fluant**: ambulent H [11] reficiant onagri H [13] **tuis**: suis Q [14] terminans CE ducat R foenum de terra R, de terra foenum A [15] laetificet AEH **faciem** +in EHM [18] erenaciis R, erinacis A, cuniculi EH

[20] Posuisti tenebras, et facta est nox:
in ipsa mouentur omnes bestiae siluae.
[21] Leones rugientes ad praedam,
et quaerentes a Deo escam sibi.
[22] Oriente sole, recedent,
et in speluncis suis cubabunt.
[23] Egredietur homo ad opus suum
et ad seruitutem suam usque ad uesperam.
[24] Quam multa sunt opera tua, Domine!
omnia in sapientia fecisti:
impleta est terra possessione tua.
[25] Hoc mare magnum et latum manibus:
ibi reptilia innumerabilia,
animalia parua cum grandibus.
[26] Ibi naues pertranseunt;
leuiathan istum plasmasti, ut inluderet ei.
[27] Omnia in te sperant,
ut des cibum eis in tempore suo.
[28] Dante te illis, colligent:
aperiente te manum tuam, replebuntur bono.
[29] Abscondes uultum tuum, et turbabuntur;
auferes spiritum eorum, et deficient,
et in puluerem suum reuertentur.
[30] Emittes spiritum tuum, et creabuntur;
et instaurabis faciem terrae.
[31] Sit gloria Domini in sempiternum;
laetabitur Dominus in operibus suis:
[32] qui respicit terram, et tremet;
tangit montes, et fumabunt.
[33] Cantabo Domino in uita mea:
psallam Deo meo quamdiu sum.
[34] Placeat ei eloquium meum:
ego autem laetabor in Domino.

[20] posuit H mouebuntur AEHR [21] escas* [22] speculis R [23] egreditur B²EHR uesperum AR [27] in *pr.:* a CQT; *om.* M [28] *om.* te *sec.* B(C)HQT implebuntur* [30] emittis CQT recreabuntur B [32] tremit BCMQT; + et E tanget AR flamabant R [33] *om.* meo AR

[35] Deficiant peccatores de terra,
et impii ultra non sint.
Benedic, anima mea, Domino.

105 (104).

Alleluia.

¶Confitemini Domino, inuocate nomen eius;
notas facite populis cogitationes eius.
[2] Canite ei, et psallite illi;
loquimini in uniuersis mirabilibus eius.
[3] Exultate in nomine sancto eius:
laetetur cor quaerentium Dominum.
[4] Quaerite Dominum et uirtutem eius;
quaerite faciem eius iugiter.
[5] Recordamini mirabilium eius quae fecit,
signorum et iudiciorum oris eius, §
[6] semen Abraham serui eius,
filii Iacob electi eius.
[7] Ipse Dominus Deus noster:
in uniuersa terra iudicia eius.
[8] Recordatus est in aeternum pacti sui,
uerbi quod praecepit in mille generationes;
[9] quod pepigit cum Abraham,
et iuramenti sui cum Isaac;
[10] et firmauit illud cum Iacob in lege,
cum Israhel in pactum sempiternum,
[11] dicens, Tibi dabo terram Chanaan,
funiculum hereditatis uestrae:
[12] cum essent uiri pauci, modici
et aduenae in ea.
[13] Et transierunt de gente in gentem,
et de regno ad populum alterum.

[35] **de**: a MQT **Domino** + Alleluia* **105,** [1] *om.* **alleluia** M **Domino** + et HMS *om.* **eius** *sec.* MT [2] **canite**: cantate EH *om.* **et** MT **illi**: èi* AER *om.* **in*** BEH mirabilia* EH [3] + et *ad init.* AER [5] *om.* **eius** *pr.* AR [11] Chanan R, Canaan CM¹T [12] *om.* **modici** H [13] *om.* **et** *sec.* HMT

[14] Non dimisit hominem ut noceret eis,
et corripuit pro eis reges.
[15] Nolite tangere christos meos,
et prophetas meos nolite adfligere.
[16] Et uocauit famem super terram:
omnem uirgam panis contriuit.
[17] Misit ante faciem eorum uirum;
in seruum uenundatus est Ioseph:
[18] adflixerunt in compedes pedes eius;
in ferrum uenit anima eius.
[19] Usque ad tempus donec ueniret sermo eius,
eloquium Domini probauit eum.
[20] Misit rex, et soluit eum:
princeps populorum, et dimisit illum.
[21] Posuit eum dominum domus suae,
et principem in omni possessione sua,
[22] ut erudiret principes eius secundum uoluntatem suam,
et senes eius sapientiam doceret.
[23] Et ingressus est Israhel Aegyptum,
et Iacob aduena fuit in terra Cham.
[24] Et crescere fecit populum suum nimis,
et roborauit eum super hostes eius.
[25] Conuertit cor eorum, ut odio haberent populum eius,
ut dolose agerent contra seruos illius.
[26] Misit Moysen seruum suum,
Aaron quem elegit sibi.
[27] Posuit in eis uerba signorum suorum,
et portentorum in terra Cham.
[28] Misit tenebras, et contenebrauit;
et non fuerunt increduli uerbis eius.
[29] Commutauit aquas eorum in sanguinem,
et occidit pisces eorum.

---

[18] *compede*

---

[15] **et** +in ER [16] **terram** +et BEH [18] compede CEHMQT(*om.* **in**) [20] soluet C **illum**: eum EH [21] *om.* **eum** H [22] **ut**: et C **senes**: seniores H [23] egressus AR **Israhel** +in* CHMQT Ham AR [24] **eius**: suos B [25] *om.* **populum eius** R dolos H [26] **suum** +et H [27] Ham AR, Icam T [28] **increduli**: creduli CMQT; incredibili R

30 Ebulliuit terra eorum ranas
in cubilibus regum eorum.
31 Dixit, et uenit musca omnimoda:
sciniphes in uniuersis terminis eorum.
32 Dedit pluuias eorum grandinem,
ignem flammantem in terra eorum.
33 Et percussit uineam eorum et ficum eorum,
et confregit lignum finium eorum.
34 Dixit, et uenit lucusta
et bruchus cuius non erat numerus,
35 et comedit omne faenum terrae eorum,
et deuorauit fructum terrae eorum.
36 Et percussit omne primogenitum in terra eorum,
primitias uniuersi partus eorum.
37 Et eduxit eos cum argento et auro:
et non erat in tribubus eorum infirmus.
38 Laetata est Aegyptus cum egrederentur,
quoniam inruerat terror eorum super eos.
39 Expandit nubem in tentorium,
et ignem ut luceret nocte.
40 Petierunt, et adduxit ortygometram,
et pane caelesti saturauit eos.
41 Aperuit petram, et fluxerunt aquae;
cucurrerunt in aridis flumina;
42 quia recordatus est uerbi sancti sui
cum Abraham seruo suo.
43 Et eduxit populum suum in laetitia,
laudantes electos suos.

---

30 *cubiculis*

---

30 cubiculis BCQ, penetralibus A 31 scinifes* AMT, cynifes E, scyniphes CQ(-fes), scnifes R, schimfes H 32 **eorum** *pr.* +in HT 33 *om.* **et** pr. H *om.* **et** *tert.* B 34 **cuius**: cui CMQT 36 omnem CQ uniuersus H, omnis M paratus AER 37 deduxit H 40 hortygometram CQ, ortigometram AEHR(-tran)T(ho-), orticomethram B(-tra)M caeli ABER 43 *om.* **suum** C **laudantes**: in laude H

44 Et dedit eis terras gentium,
et laborem tribuum possederunt;
45 ut custodirent caerimonias eius,
et leges eius seruarent.

106 (105).

Alleluia.

Confitemini Domino, quoniam bonus:
quoniam in aeternum misericordia eius.
2 Quis loquetur fortitudines Domini,
auditas faciet omnes laudes eius ?
3 Beati qui custodiunt iudicium
et faciunt iustitiam in omni tempore.
4 Recordare mei, Domine, in repropitiatione populi tui;
uisita me in salutari tuo;
5 ut uideam bona electorum tuorum,
et laeter in laetitia gentis tuae,
et exultem cum hereditate tua.
6 Peccauimus cum patribus nostris,
inique fecimus, impie egimus.
7 Patres nostri in Aegypto non intellexerunt mirabilia tua;
non sunt recordati multitudinis misericordiae tuae;
et ad iracundiam prouocauerunt super mare, in mari rubro.
8 Saluauit autem eos propter nomen suum,
ut ostenderet fortitudinem suam.
9 Et comminatus est mari rubro, et aruit:
et transduxit eos per abyssos quasi in deserto.
10 Et saluauit eos de manu odientis,
et redemit eos de manu inimici.
11 Et operuit aqua hostes eorum:
unus de ipsis non superfuit.

44 *om.* **eis** C terram C labores* AH 45 legem AR seruauerunt Q **seruarent** + Alleluia* **106,** 1 **Alleluia** + Alleluia BE 2 faciat R 5 **et** *sec.* : ut C 9 *om.* **eos** R abyssum CMQT desertum CMQT 10 odientium EH 11 superfluit R

12 Et crediderunt uerbis eius;
cecineruntque laudes eius.
13 Cito obliti sunt operum illius,
nec expectauerunt uoluntatem eius:
14 et desiderauerunt desiderium in deserto,
et temtauerunt Deum in solitudine.
15 Dedit ergo eis petitionem eorum,
et misit tenuitatem in animam eorum.
16 Et zelati sunt Moysen in castris,
Aaron sanctum Domini.
17 Aperta est terra, et deuorauit Dathan,
et operuit synagogam Abiram.
18 Et succensus est ignis in synagoga eorum;
flamma exussit impios.
19 Fecerunt uitulum in Choreb,
et adorauerunt conflatile.
20 Et mutauerunt gloriam suam
in similitudinem bouis comedentis faenum.
21 Obliti sunt Dei saluatoris sui,
qui fecit magnalia in Aegypto;
22 mirabilia in terra Cham,
terribilia super mare rubrum.
23 Dixit ergo ut contereret eos,
nisi Moyses electus eius
stetisset medius contra faciem illius,
ut conuerteret indignationem eius et non interficeret.
24 Et despexerunt terram desiderabilem,
nec crediderunt sermoni eius.
25 Et murmurauerunt in tabernaculis suis,
non audierunt uocem Domini.
26 Et eleuauit manum suam super eos,
ut deiceret eos in deserto:

---

12 *laudem* 15 *ipsorum* 20 *similitudine*

---

12 laudem ABER 13 **eius**: illius H 15 + et *ad init.* AR **eorum** *pr.*: ipsorum* ABEHR anima ABR 16 **castris** + et* A 17 Datan HM Abiran C, Abyron EHM(Abi-) 18 synagogam AR 19 Horeb* T, Oreb CQ, Oreph H, Orep M 20 similitudine ABR 21 salutaris R 23 conteret ACQR **contra**: ante E **et**: ut AR 25 exaudierunt AR 26 *om.* **et** H leuauit MQT manus suas H

[27] et ut deiceret semen eorum in gentibus,
et dispergeret eos in terris.
[28] Et consecrati sunt Beelphegor,
et comederunt uictimas mortuorum.
[29] Et concitauerunt eum in studiis suis,
et percussit eos plaga.
[30] Stetit autem Finees et diiudicauit,
et est retenta percussio.
[31] Et reputatum est ei in iustitiam
in generatione et generatione usque in aeternum.
[32] Et prouocauerunt super aquam contradictionis,
et adflictus est Moyses propter eos;
[33] quia prouocauerunt spiritum eius,
et praecepit labiis suis.
[34] Et non exterminauerunt populos
quos dixit Dominus eis;
[35] et commixti sunt gentibus,
et didicerunt opera eorum;
[36] et seruierunt sculptilibus eorum,
et factum est eis in scandalum;
[37] et immolauerunt filios suos
et filias suas daemonibus,
[38] et effuderunt sanguinem innocentem,
sanguinem filiorum suorum et filiarum suarum,
quos immolauerunt sculptilibus Chanaan,
et polluta est terra sanguinibus.
[39] Et coinquinati sunt in operibus suis,
et fornicati sunt in studiis suis.
[40] Iratus est itaque furor Domini in populum suum,
et abominatus est hereditatem suam.

---

[31] *iustitia* [34] om. *et*

---

[27] *om.* **et** *pr.* HT [28] Belphegor* M(-fegor) T(-fogor), Beelfegor E, Belpheor C(Bol-)Q [30] **diiudicauit:** exorauit H [31] iustitia ACMQRT in generationem* et generationem* ABEHR [33] praecipit AR [34] *om.* **et*** AEHR dixerat MT [37] daemoniis* EH [38] Chanan MR, Canahan T *om.* **et** *tert.* H **polluta . . . sanguinibus:** adulterata . . . per sanguinem EH [39] **coinquinati sunt:** polluerunt eum H

41 Et dedit eos in manu gentium,
et dominati sunt eorum qui oderunt eos.
42 Et adflixerunt eos inimici sui,
et humiliati sunt sub manu eorum.
43 Multis uicibus liberauit eos;
ipsi uero prouocabant in consiliis suis,
et humiliati sunt propter iniquitatem suam.
44 Et uidit tribulationem eorum,
cum audiret eos rogantes;
45 et recordatus est pacti sui cum eis,
et paenituit eum secundum multitudinem misericordiae suae.
46 Et dedit eos miserabiles
coram omnibus qui ceperant eos.
47 Salua nos, Domine Deus noster,
et congrega nos de gentibus,
ut confiteamur nomini sancto tuo,
et canamus laudantes te.
48 Benedictus Dominus Deus Israhel
ab aeterno et usque in aeternum.
Et dicet omnis populus, Amen.

107 (106).

Alleluia.

Confitemini Domino, quoniam bonus:
quoniam in aeternum misericordia eius.
2 Dicant qui redempti sunt a Domino,
quos redemit de manu hostis,
et de terris congregauit eos,
3 ab oriente et occidente, ab aquilone et mari.
4 Errauerunt in solitudine in deserta uia;
ciuitatem quae habitaretur non reppererunt.

---

41 *oderant* 43 *iniquitates suas* 48 *Amen, Amen*

---

41 manus* CMQRT oderant* B 43 iniquitates suas* ABEHR 46 mirabiles H 47 *om.* **de gentibus** Q >tuo sancto AHR *om.* te H 48 *om.* **et** *pr.* H **Amen**+Amen* CEHMQT **107,** 1 *om.* **Alleluia*** (*ins. ad fin. Psa.* 106) 2 *om.* **et** H 3 **et** *pr.*+ab* 4 reperierunt* AR

[5] Esurientes et sitientes,
anima eorum in ipsis deficiebat.
[6] Et clamauerunt ad Dominum in tribulatione sua,
et de adflictione eorum eripuit eos.
[7] Et duxit illos per uiam rectam,
ut uenirent in ciuitatem habitabilem.
[8] Confiteantur Domino misericordiae eius,
et mirabilia eius in filios hominum!
[9] Quia saturauit animam uacuam,
et animam esurientem impleuit bonis.
[10] Habitantes in tenebris et umbra mortis:
alligatos inopia et ferro;
[11] quia prouocauerunt sermones Dei,
et consilium Excelsi blasphemauerunt;
[12] et humiliauit in labore cor eorum:
ceciderunt, et non erat qui adiuuaret.
[13] Et clamauerunt ad Dominum in tribulatione sua,
et de angustiis eorum saluauit eos.
[14] Et eduxit eos de tenebris et umbra mortis:
et uincula eorum disrupit.
[15] Confiteantur Domino misericordiae eius,
et mirabilia eius in filios hominum!
[16] Quia contriuit portas aereas,
et uectes ferreos confregit,
[17] stultos propter uiam sceleris eorum,
et propter iniquitates adflictos.
[18] Omnem cibum abominata est anima eorum,
et accesserunt ad portas mortis.
[19] Et clamauerunt ad Dominum in tribulatione sua,
et de angustiis eorum saluauit eos.
[20] Misit uerbum suum, et sanauit eos:
et saluauit de interitu.
[21] Confiteantur Domino misericordiae eius,
et mirabilia eius in filios hominum!

[5] defecit* [7] eos* *om.* **ut uenirent** H [8] misericordiam B, misericordias AR, misericordia CMQ filiis AHMT [10] **alligatos:** alligandos in H [11] sermonem Domini EH [13] **sua:** eorum* **saluauit:** liberauit* BT [15], [21], *et* [31] misericordiam B, misericordias AER, misericordia CM(-diae *in v.* 15)Q *om.* **in** M [15] filiis CHM [17] iniquitatem CHMQT [20] **saluauit** + eos CMQT [21] filiis CM

22 Et immolent hostias gratiarum,
et narrent opera eius in laude.
23 Qui descendunt in mare nauibus,
facientes opus in aquis multis,
24 ipsi uiderunt opera Domini
et mirabilia eius in profundo.
25 Dixit, et surrexit uentus tempestatis,
et eleuauit gurgites eius.
26 Ascendunt in caelum, et descendunt in abyssos:
anima eorum in adflictione consumitur.
27 Obstipuerunt et intremuerunt quasi ebrius,
et uniuersa sapientia eorum absorta est.
28 Clamabunt autem ad Dominum in tribulatione sua,
et de angustia educet eos.
29 Statuet turbinem in tranquillitatem,
et silebunt fluctus eius.
30 Laetabuntur quoniam quieuerunt,
et deducet eos ad portum quem uoluerunt.
31 Confiteantur Domino misericordiae eius,
et mirabilia eius in filios hominum!
32 Et exaltent eum in ecclesia populi,
et in cathedra seniorum laudent eum.
33 Ponet flumina in desertum,
et fontes aquarum in sitim;
34 terram fructiferam in salsuginem
prae malitia habitatorum eius.
35 Ponet desertum in paludes aquarum,
et terram inuiam in fontes aquarum;
36 et collocabit ibi esurientes,
et fundabunt urbem ad habitandum;
37 et serent agros, et plantabunt uineas.
et facient fruges germina.

---

37 *genimina*

---

23 *om.* in M >mare in EH 25 +et *ad init.* H 26 consumpta est H 28 *om.* sua B angustiis* 29 statuit BCMQRT turbidinem AR tranquillitate BH 30 quierunt AR uoluerint BM 33 pone R, ponent M 35 ponens H *om.* in *sec.* AR 36 collocauit* AR, locauit CMQT(-bit) *om.* ibi H formabunt AR urbes H *om.* ad C 37 frugis CMQT genimina* ER

38 Et benedicet eis, et multiplicabuntur nimis,
et pecora eorum non inminuet.
39 Inminuta sunt et adflicta
propter angustiam mali et doloris.
40 Et effundet despectionem super principes,
et errare eos faciet in solitudine deuia.
41 Et subleuabit pauperem de inopia,
et ponet quasi gregem familias.
42 Uidebunt recti et laetabuntur;
et omnis iniquitas contrahet os suum.
43 Quis sapiens et custodiet haec ?
et intelleget misericordias Domini ?

108 (107).

Canticum psalmi Dauid.

¶2 Paratum cor meum, Deus;
cantabo et psallam, sed et gloria mea.
3 Consurge, psalterium et cithara:
consurgam mane.
4 Confitebor tibi in populis, Domine;
et cantabo te in nationibus. §
5 Quoniam magna super caelos misericordia tua,
et usque ad aethera ueritas tua.
6 Exaltare super caelos, Deus,
et super omnem terram gloria tua.
7 Ut liberentur dilecti tui,
salua dextera tua, et exaudi me.
8 Deus locutus est in sanctuario suo; Gaudebo,
diuidam Sychem et uallem Soccoth dimetiar.
9 Meus est Galaad, et meus est Manasse;
et Effraim hereditas capitis mei;
Iuda dux meus.

38 benedicit C minuet AR, inminuentur EH 40 despectione R 41 subleuauit CMQR 43 qui AR custodit BC intellegent B, intellegens H **108,** 1 psalmus C(Q) 4 *om.* **et** S 5 **quoniam:** quam E *om.* **tua** *sec.* H 8 Sichem BCM, Siccem T Socchoth* AR(-ot), Soccot MT(H *om. clausulam* **et . . . dimetiar**) demetiar ABR 9 Galaath* Manasses BE(-ases), Mannasse R Efraim AQT, Ephraim* H **dux:** rex EH

10 Moab lebes peluis meae;
super Idumaeam proiciam calciamentum meum:
cum Philistim foederabor.
11 Quis deducet me in ciuitatem munitam ?
quis deducet me usque in Idumaeam ?
12 Nonne tu, Deus, qui proieceras nos,
et non exieras, Deus, in exercitibus nostris ?
13 Da nobis auxilium in tribulatione:
uana est enim salus ab homine.
14 In Deo erimus fortes,
et ipse conculcabit hostes nostros.

109 (108).

Pro uictoria Dauid canticum.

2 Deus laudabilis mihi, ne taceas;
quia os impii, et os dolosi contra me apertum est:
3 locuti sunt de me lingua mendacii:
uerbis odii circumdederunt me,
et expugnauerunt me frustra.
4 Pro eo quod eos diligebam, aduersabantur mihi:
ego autem orabam.
5 Et posuerunt contra me malum pro bono,
et odium pro dilectione mea.
6 Constitue super eum impium,
et Satan stet a dextris eius.
7 Cum fuerit diiudicatus, exeat condemnatus;
et oratio eius sit in peccatum.
8 Fiant dies eius parui,
et episcopatum eius accipiat alter.
9 Sint filii eius pupilli,
et uxor eius uidua.

10 Philisthim* A, Phylistiim C(-tim)EH, Filistim MT 11 **munitam:** circumstantiae aut H **109,** 1 E=Vg. uictori Q 2 *om.* **os** *pr.* M *om.* **os** *sec.* AEHR 3 *om.* **me** *pr.* H linguam CQ mendacium H *om.* **et** AR 6 constitues EHR Sathan E, Satanan R 7 iudicatus AEHR 8 *om.* **et** AER 9 **eius** *sec.:* illius CMQT

[10] Instabiles uagentur liberi eius, et mendicent;
et quaerantur in parietinis suis.
[11] Scrutetur exactor uniuersa quae habet,
et diripiant alieni labores eius.
[12] Non sit qui eius misereatur,
nec qui clemens sit in pupillos eius.
[13] Fiat nouissimum eius interitus;
in generatione altera deleatur nomen eius.
[14] Redeat in memoriam iniquitas patrum eius apud Deum;
et iniquitas matris eius ne deleatur.
[15] Sint contra Dominum semper,
et intereat de terra memoria eorum.
[16] Eo quod non est recordatus facere misericordiam,
[17] et persecutus est uirum inopem et pauperem,
et conpunctum corde ut interficeret.
[18] Et dilexit maledictionem, quae ueniet ei;
et noluit benedictionem, quae elongabitur ab eo.
Et indutus est maledictione quasi uestimento suo;
et ingredietur quasi aqua in uiscera eius,
et quasi oleum in ossa eius.
[19] Sit ei quasi pallium quo circumdatur,
et quasi cingulum quo semper accingitur.
[20] Haec est retributio his qui aduersantur mihi a Domino,
et qui loquuntur malum contra animam meam.
[21] Tu autem, Domine Deus, fac mecum propter nomen tuum;
quoniam bona est misericordia tua.
Libera me [22] quoniam egenus et pauper sum,
et cor meum uulneratum est intrinsecus.
[23] Quasi umbra cum inclinatur abductus sum,
et excussus quasi lucusta.

[10] **liberi**: filii AER [11] **uniuersa quae habet**: omnia quae habet M; quaesita H **diripiant alieni**: diripiantur ab alienis AER laborem H [12] **eius** *pr.*: ei R pupillo AR, pupillis EH [13] fiant nouissima CMQT [14] >iniq. p. eius in memoriam H memoria AR Dominum AE **ne**: non AEHR [15] sit* ABEHR Deum* [18] *om.* **et** *pr.* H uisceribus AHR [19] **quo** (*bis*): quod MT cingitur H [20] *om.* **his** H [21] >Deus Domine B, Domine *tantum* AER [23] +et *ad init.* AR declinatur* CMQT **incl.** +ad occasum B **sum** +ad occasum E adductus HM *om.* **et** H

[24] Genua mea uacillauerunt a ieiunio,
et caro mea mutata est absque oleo.
[25] Et ego factus sum obprobrium eis:
uidentes me mouerunt caput suum.
[26] Adiuua me, Domine Deus meus,
salua me secundum misericordiam tuam:
[27] et sciant quoniam manus tua haec;
tu, Domine, fecisti eam.
[28] Maledicent illi, et tu benedices:
restiterunt, et confundentur; seruus autem tuus laetabitur.
[29] Induantur aduersarii mei confusione,
et operiantur quasi indumento confusione sua.
[30] Confitebor Domino uehementer in ore meo,
et in medio populorum laudabo eum.
[31] Quoniam stabit a dextris pauperis,
ut saluet a iudicibus animam eius.

110 (109).

Dauid canticum.

Dixit Dominus domino meo, Sede a dextris meis,
donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.
[2] Uirgam fortitudinis tuae emittet Dominus ex Sion:
dominare in medio inimicorum tuorum.
[3] Populi tui duces spontanei erunt in die fortitudinis tuae:
in montibus sanctis
quasi de uulua orietur tibi
ros adulescentiae tuae.
[4] Iurauit Dominus, et non paenitebit eum,
Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech.

[27] quia CMQT **haec** + est et H; + et M ea AER [28] restituerunt AR, restituentur EH [29] **indumento**: uestimento AER; pallio H [30] *om.* **laudabo eum** H [31] **quoniam**: qui E **eius**: meam* **110,** [1] **Dauid canticum**: psalmus Dauid E *om.* **tuos** R scamellum R [2] mittet H [3] **duces**: iudices H; *om.** AR *om.* **spontanei** H **tuae** (*bis*): suae AR [4] iurabit H **secundum ordinem**: ordine H Melchisedec* MT

[5] Dominus ad dexteram tuam
percussit in die furoris sui reges.
[6] Iudicabit in gentibus, implebit ualles:
percutiet caput in terra multa.
[7] De torrente in uia bibet;
propterea exaltabit caput.

111 (110).

Alleluia.

¶Confitebor Domino in toto corde meo
in consilio iustorum et congregatione. §
[2] Magna opera Domini,
exquirenda in cunctis uoluntatibus suis.
[3] Gloria et decor opus eius:
et iustitia eius perseuerans semper.
[4] Memoriam fecit mirabilium suorum:
clemens et misericors Dominus.
[5] Escam dedit timentibus se:
memor erit in sempiternum pacti sui.
[6] Fortitudinem operum suorum adnuntiabit populo suo,
[7] ut det eis hereditatem gentium.
Opus manuum eius ueritas et iudicium:
[8] fidelia omnia praecepta eius,
firmata in sempiternum iugiter,
facta in ueritate et aequitate.
[9] Redemptionem misit populo suo;
mandauit in aeternum pactum suum:
sanctum et terribile nomen eius.
¶[10] Principium sapientiae timor Domini;
doctrina bona cunctis qui faciunt eam:
laus eius perseuerans iugiter. §

[5] a dextera tua* AR **sui**: tui R [6] iudicauit MR impleuit AMRT capita CMQT [7] exaltauit ACMQ **111**, [1] conf. tibi Domine S *om.* **meo** BE [2] *om.* **in** H uoluntatibus eius CE, uolentibus eum H [5] **erit**: est B [6] + et *ad init.* AR adnuntiauit MT [7] **ut**: et C [10] ea BHM perseuerat* AR

112 (111).

Alleluia.

¶Beatus uir qui timet Dominum:
in mandatis eius uolet nimis. §
[2] Potens in terra erit semen eius:
generatio iustorum benedicetur.
[3] Substantia et diuitiae in domo eius,
et iustitia eius perseuerans semper.
[4] Ortum est in tenebris lumen iustis:
clemens et misericors et iustus.
¶[5] Bonus uir clemens et faenerans;
dispensabit uerba sua in iudicio.
[6] Quia in aeternum non commouebitur;
[7] in memoria sempiterna erit iustus.
Ab auditu malo non timebit:
paratum cor eius, confidens in Domino.
[8] Firmum cor eius, non timebit,
donec aspiciat in hostibus suis.
[9] Dispersit, dedit pauperibus;
iustitia eius permanet in aeternum:
cornu eius exaltabitur in gloria.
[10] Impius uidebit et irascetur;
dentibus suis frendet et tabescet:
desiderium impiorum peribit. §

113 (112).

Alleluia.

¶Laudate, serui, Dominum;
laudate nomen Domini.
[2] Sit nomen Domini benedictum
a modo et usque in aeternum.
[3] Ab ortu solis usque ad occasum eius
laudabile nomen Domini. §

112, [3] perseuerat H **semper:** iugiter E [4] miserator AER *om. clausulam* **clemens . . . iustus** M [5] dispensauit M, dispensabat E [7] **sempiterna:** semper aeterna R auditione mala CMQT **113** *om.* **et** AR

[4] Excelsus super omnes gentes Dominus;
super caelum gloria eius.
[5] Quis ut Dominus Deus noster,
qui in excelsis habitans
[6] humilia respicit
in caelo et in terra ?
[7] Suscitans de terra inopem
et de stercore eleuat pauperem,
[8] ut eum sedere faciat cum principibus,
cum principibus populi sui.
[9] Qui collocat sterilem in domo
matrem filiorum laetantem.

114 (113).

Alleluia.

Cum egrederetur Israhel de Aegypto,
domus Iacob de populo barbaro,
[2] factus est Iudas in sanctificatione eius,
Israhel potestas eius.
[3] Mare uidit et fugit;
Iordanis conuersus est retrorsum.
[4] Montes subsiluerunt quasi arietes,
colles quasi filii gregis.
[5] Quid tibi est, mare, quia fugisti ?
Iordanis quia conuersus es retrorsum ?
[6] Montes, subsaltastis quasi arietes;
colles, quasi filii gregis ?
[7] A facie Domini contremescit terra,
a facie Dei Iacob,
[8] qui conuertit petram in paludes aquarum,
silicem in fontes aquarum.

[4] **super** *sec.:* supra AR caelos* H [7] eleuans CMQT [8] **ut:** et R [9] **laetantem** + Alleluia* AH **114,** [1] *om.* **Alleluia*** [2] sanctificationem CQ **eius** *sec.:* illius H [3] reuersus CMQT *om. vv.* 4 *et* 5 M [4] **arietes** + et EH [5] **quia** *pr.:* quod EH; quare CQT est AH [6] **quasi:** ut H **arietes** + et* EH [7] contremiscet AR [8] silices*

115 (113).

Non nobis, Domine, non nobis,
sed nomini tuo da gloriam
[2] propter misericordiam tuam et ueritatem tuam.
Ne dicant gentes,
Ubi est Deus eorum ?
[3] Deus autem noster in caelo:
uniuersa quae uoluit fecit.
¶[4] Idola gentium argentum et aurum,
opus manuum hominum.
[5] Os habent, et non loquentur;
oculos habent, et non uidebunt;
[6] aures habent, et non audient; §
nasum habent, et non odorabuntur;
[7] manus habent, et non palpabunt;
pedes habent, et non ambulabunt;
nec sonabunt in gutture suo.
¶[8] Similes illis fiant qui faciunt ea,
omnis qui confidit in eis.
[9] Israhel confidet in Domino:
auxiliator et protector eorum est.
[10] Domus Aaron confidet in Domino:
auxiliator et protector eorum est.
[11] Timentes Dominum confident in Domino:
auxiliator et protector eorum est. §
[12] Dominus recordatus nostri benedicet;
benedicet domui Israhel;
benedicet domui Aaron.
[13] Benedicet timentibus Dominum,
paruis et magnis.

---

[9], [10] *confidit* [11] *confidunt*

115, [5] uident H [6] odorabunt* CEHM [7] ambulant H **nec:** non EH; et R [8] **ea**+et* EH omnes . . . confidunt* AERS [9], [10] confidit BM (*in u.* 9)ST(*in u.* 10) *om. uu.* 10 *et* 11 M [11] confidunt* ABRS [12] **recordatus**+est BEH **nostri**+et EH domus . . . domum H, domum . . . domum E

14 Addat Dominus super uos,
super uos et super filios uestros.
15 Benedicti uos Domino,
qui fecit caelos et terram.
16 Caelum caelorum Domino;
terram autem dedit filiis hominum.
17 Non mortui laudabunt Dominum,
nec omnes qui descendunt in silentium;
18 sed nos benedicimus Domino
a modo et usque in aeternum.

116 (114).

Alleluia.

Dilexi quoniam audies, Domine,
uocem deprecationis meae.
2 Inclinauit aurem suam mihi,
et in diebus meis inuocabo.
3 Circumdederunt me funes mortis,
et munitiones inferni inuenerunt me:
angustiam et dolorem repperi,
4 et nomen Domini inuocaui,
Obsecro, Domine, salua animam meam.
5 Clemens Dominus et iustus: et Deus noster misericors.
6 Custodit paruulos Dominus:
attenuatus sum, et saluauit me.
7 Reuertere, anima mea, in requiem tuam;
quia Dominus reddet tibi.
8 Quia eruet animam meam de morte,
oculos meos a lacrimis, pedes meos ab offensa;
9 deambulabo coram Domino
in terris uiuentium.

---

8 *eruit*

---

14 *om.* **super uos** *sec.* MT *om.* et AR 15 caelum EHT 18 benedicemus R Dominum H *om.* et AR **116,** 1 exaudies ACEMR¹T, exaudiuit H Dominus H 2 + quoniam *ad init.* EH 4 *om.* et AR **salua:** libera AMR 5 *om.* **Dominus** AR 6 custodiat MQT 7 animam meam CMT 8 eruit CMQT, eripuit BH 9 *om.* **Alleluia** CH

(115).

Alleluia.

¶[10] Credidi, propter quod locutus sum:
ego adflictus sum nimis: §
[11] ego dixi in stupore meo,
Omnis homo mendacium.
¶[12] Quid reddam Domino
pro omnibus quae retribuit mihi ?
[13] Calicem salutis accipiam,
et nomen Domini inuocabo. §
[14] Uota mea Domino reddam
coram omni populo eius.
¶[15] Gloriosa in conspectu Domini
mors sanctorum eius. §
[16] Obsecro, Domine, quia ego seruus tuus:
ego seruus tuus, filius ancillae tuae;
dissoluisti uincula mea.
¶[17] Tibi immolabo hostiam laudis,
et in nomine Domini inuocabo.
[18] Uota mea Domino reddam
in conspectu omnis populi eius;
[19] in atriis domus Domini,
in medio tui, Hierusalem. §

117 (116).

Alleluia.

¶Laudate Dominum, omnes gentes;
conlaudate eum, uniuersi populi. §
[2] Quia confortata est super nos misericordia eius,
et ueritas Domini in aeternum.

[10] **quod** +et H [12] **quid:** quae CMQT retribuet H, tribuit* [13] salutaris CHS [14] *om.* **Domino** R [17] hostias CMQT uocabo MT [19] **Hierusalem** +Alleluia* A **117,** [1] *om.* **Alleluia*** [2] **confortata:** confirmata AHR **Domini**+ manet* **aeternam** +Alleluia* A

118 (117).

Alleluia.

¶Confitemini Domino, quoniam bonus:
quoniam in aeternum misericordia eius.
2 Dicat nunc Israhel
quoniam in aeternum misericordia eius.
3 Dicat nunc domus Aaron
quoniam in aeternum misericordia eius.
4 Dicant nunc qui timent Dominum
quoniam in aeternum misericordia eius.
5 Cum tribularer, inuocaui Dominum:
et exaudiuit me in latitudine Dominus. §
6 Dominus meus es: non timebo
quid faciat mihi homo.
7 Dominus mihi auxiliator;
et ego despiciam odientes me.
¶8 Melius est sperare in Domino quam sperare in homine.
9 Melius est sperare in Domino quam sperare in principibus. §
10 Omnes gentes circumdederunt me,
et in nomine Domini ultus sum eas.
11 Circumdederunt me, et obsederunt me,
sed in nomine Domini ultus sum eas.
12 Circumdederunt me quasi apes;
extinctae sunt quasi ignis spinarum:
in nomine Domini quia ultus sum eas.
13 Inpulsus pellebar ut caderem,
et Dominus sustentauit me.
¶14 Fortitudo mea et laus mea Dominus,
et factus est mihi in salutem.
15 Uox laudis et salutis
in tabernaculis iustorum. §

3, 4 om. *nunc* 6 om. *es*

118, 1 *om.* **Alleluia*** **bonus** +est MT 3 *om.* **nunc** CMQST 4 *om.* **nunc** BCMQST 5 **cum:** dum C 6 **meus es:** meus *tantum* BCMQT; mecum est H 12 **spinarum** +et CMQT 13 pellabar* 14 **laus:** laudatio AR *om.* **et** *sec.* H

[16] Dextera Domini fecit fortitudinem;
dextera Domini excelsa;
dextera Domini fecit fortitudinem.
[17] Non moriar, sed uiuam,
et narrabo opera Domini.
[18] Corripiens arguit me Dominus,
et morti non tradidit me.
[19] Aperite mihi portas iustitiae:
ingressus eas confitebor Domino.
[20] Haec est porta Domini;
iusti intrabunt in eam.
[21] Confitebor tibi, quoniam exaudisti me,
et factus es mihi in salutem.
[22] Lapis quem reprobauerunt aedificantes
factus est in caput anguli.
[23] A Domino factum est istud,
et hoc est mirabile in oculis nostris.
[24] Haec est dies quam fecit Dominus;
exultemus et laetemur in ea.
[25] Obsecro, Domine, salua: obsecro;
obsecro, Domine, prosperare; obsecro.
[26] Benedictus qui uenit in nomine Domini:
benediximus uobis de domo Domini.
[27] Deus Dominus, et apparuit nobis:
frequentate sollemnitatem in frondosis
usque ad cornu altaris.
[28] Deus meus es tu, et confitebor tibi:
Deus meus es tu, et exaltabo te.
[29] Confitemini Domino, quoniam bonus:
quoniam in aeternum misericordia eius.

---

[29] *confitebor*

---

[16] *om.* **fecit** *pr.* AR **excelsa** +et H *om.* **dextera . . . fortitudinem** *sec.* H [19] **ingressus** +in EHMR [20] *om.* **est** AEHMR [21] **tibi** + Domine H [22] lapidem AEHR [23] *om.* **est** *sec.* AB [25] *om.* **obsecro** *sec.* MQ¹T **Domine** *sec.* +et AR [26] **uobis:** uos H [27] sollempnitate R fronduosis* R cornua* CR [29] confitebor* BCMQR

119 (118).

Alleluia.

ALEPH.

¶Beati inmaculati in uia,
qui ambulant in lege Domini.
[2] Beati qui custodiunt testimonia eius,
in toto corde requirunt eum. §
[3] Nec enim qui operantur iniquitatem
in uiis eius ambulauerunt.
[4] Tu mandasti praecepta tua
custodiri nimis.
[5] Utinam dirigantur uiae meae
ad custodienda praecepta tua.
[6] Tunc non confundar,
cum respexero ad omnia mandata tua.
[7] Confitebor tibi in directione cordis,
cum didicero iudicia iustitiae tuae.
[8] Praecepta tua custodiam:
ne derelinquas me nimis.

BETH.

[9] In quo corrigit iuuenis semitam suam,
cum custodierit uerba tua.
[10] In toto corde meo exquisiui te:
ne errare me facias a mandatis tuis.
[11] In corde meo abscondi eloquium tuum,
ut non peccem tibi.
[12] Benedictus tu, Domine:
doce me praecepta tua.
[13] In labiis meis narraui
omnes iustitias oris tui.

---

[4] *custodire* [9] *corriget*

119, [1] *om.* **Alleluia** HMT **Alleluia** +Alleluia E [2] requirent* [3] **nec**: non CH [4] custodire AB²H [7] **cordis** +mei H [9] corriget B [11] **in** +toto H eloquia tua AER [13] omnia iudicia MT

[14] In uia testimoniorum tuorum laetatus sum
quasi in omnibus diuitiis.
[15] In praeceptis tuis meditabor,
et contemplabor semitas tuas.
[16] In iustitiis tuis delectabor:
non obliuiscar uerba tua.

GIMEL.

[17] Tribue seruo tuo: uiuam
et custodiam uerba tua.
[18] Reuela oculos meos,
et uidebo mirabilia in lege tua.
[19] Aduena ego sum in terra:
ne abscondas a me mandata tua.
[20] Desiderauit anima mea desiderare
iudicia tua in omni tempore.
[21] Increpasti superbos:
maledicti qui recedunt a mandatis tuis.
[22] Aufer a me obprobrium et contemptum,
quoniam testimonia tua custodiui.
[23] Etenim sedentes principes aduersum me loquebantur:
seruus autem tuus meditabatur praecepta tua.
[24] Sed et testimonia tua uoluntas mea,
quasi uiri amicissimi mei.

DELETH.

[25] Adhaesit pulueri anima mea:
uiuifica me iuxta uerbum tuum.
[26] Uias meas exposui, et exaudisti:
doce me iustitiam tuam.
[27] Uiam praeceptorum tuorum fac me intellegere;
et loquar in mirabilibus tuis.
[28] Destillauit anima mea prae stultitia:
serua me iuxta eloquium tuum.

[14] **laetatus**: dilectatus AE(de-)R [15] **semitas**: sententias H [16] *om.* **in** CHMQT [17] **tuo**+ut* **uiuam**: uiam CE [18] uideam H, considerabo A **in**: de AER [22] quia EH **custodiui**: exquisiui AER [23] sederunt AER eloquebantur AR [27] loquebar R [28] **stultitia**: tristitia H

[29] Uiam mendacii aufer a me,
et legem tuam dona mihi.
[30] Uiam fidei elegi:
iudicia tua proponebam.
[31] Adhaesi testimoniis tuis, Domine:
ne confundas me.
[32] Uiam mandatorum tuorum curram,
quoniam dilatasti cor meum.

HE.

[33] Ostende mihi, Domine, uiam praeceptorum tuorum,
et custodiam eam per uestigium.
[34] Doce me, et obseruabo legem tuam;
et custodiam eam in toto corde.
[35] Deduc me in semita mandatorum tuorum,
quia ipsam uolui.
[36] Inclina cor meum ad testimonia tua,
et non ad auaritiam.
[37] Auerte oculos meos, ne uideant uanitatem:
in uia tua uiuifica me.
[38] Suscita seruo tuo eloquium tuum
in timorem tuum.
[39] Auerte obprobrium meum quod reueritus sum:
iudicia tua bona.
[40] Ecce desideraui praecepta tua:
in iustitia tua uiuifica me.

UAU.

[41] Et ueniant mihi misericordiae tuae, Domine,
et salus tua iuxta eloquium tuum.
[42] Et respondebo exprobranti mihi sermonem;
quia speraui in sermone tuo.
[43] Et ne auferas de ore meo uerbum ueritatis usque nimis;
quoniam iudicia tua expectaui.

[32] *om.* **curram** C [34] obseruabam R **corde** +meo MQT [36] **ad**(*bis*): in* [38] timore tuo EHM [41] *om.* **et** *sec.* EH [42] exprobrantibus* ACEQR [43] **auferas**: auertas*

44 Et custodiam legem tuam iugiter,
in sempiternum et ultra.
¶45 Et ambulabo in spatioso;
quia praecepta tua quaesiui.
46 Et loquar in testimoniis tuis coram regibus,
et non confundar.
47 Et delectabor in mandatis tuis
quae dilexi.
48 Et leuabo manus meas ad mandata tua quae dilexi,
et loquar in praeceptis tuis. §

ZAI.

49 Memento sermonis seruo tuo,
quem me sperare fecisti.
50 Haec est consolatio mea in adflictione mea;
quia eloquium tuum uiuificauit me.
51 Superbi deridebant me nimis:
¶a lege tua non declinaui.
52 Recordatus sum iudiciorum tuorum a saeculo, Domine;
et consolatus sum.
53 Horror obtinuit me ab impiis
qui dereliquerunt legem tuam.
54 Carmina erant mihi praecepta tua
in domo peregrinationis meae.
55 Recordatus sum in nocte nominis tui, Domine;
et custodiui legem tuam.
56 Hoc factum est mihi;
quia praecepta tua custodiui.

ETH.

57 Pars mea, Domine, dixi,
ut custodiam uerbum tuum.

---

57 om. *ut*

---

45 spatio QT 48 leuaui AER loquebar* AER 50 uiuificabit B
52 **consolatus**: delectatus H 53 **qui**: quia CEMQRT 54 erunt CM(Q)T
55 **tui Domine**: Domini AR custodiam AER 56 quoniam H, qui S
57 *om.* **mea** AR *om.* **ut*** CHMT

58 Deprecatus sum uultum tuum in toto corde:
miserere mei secundum eloquium tuum.
59 Recogitaui uias meas,
et conuerti pedes meos ad testimonia tua.
60 Festinaui, et non neglexi
custodire mandata tua.
61 Funes impiorum implicauerunt me:
legem tuam non sum oblitus.
62 Medio noctis surgam ad confitendum tibi
super iudicia iustificationis tuae.
63 Particeps ego sum omnium timentium te,
et custodientium praecepta tua. §
64 Misericordia tua, Domine, completa est terra:
praecepta tua doce me.

TETH.

65 Bene fecisti seruo tuo,
Domine, secundum uerbum tuum.
66 Bonum sermonem et scientiam doce me;
quia mandatis tuis credidi.
67 Ante quam audirem ego ignoraui:
nunc autem eloquium tuum custodiui.
68 Bonus tu et beneficus:
doce me praecepta tua.
69 Adplicabant mihi mendacium superbi:
¶ego autem in toto corde seruabam praecepta tua.
70 Incrassatum est uelut adeps cor eorum,
et ego in lege tua delectabar.
71 Bonum mihi quia adflictus sum,
ut discerem praecepta tua.
72 Melior mihi est lex oris tui
super milia auri et argenti. §

---

72 *est mihi*

---

58 **corde** +meo AER 59 conuertisti R 61 **legem** +autem CMQT 62 surgebam* CEHMQT **iudicia**: iustitiam S iustificationes tuas M, iustitiae tuae AER 63 custodiam H 64 *om.* **Domine** CMQRT *om.* **tua** *sec.* R 65 **fecisti** +cum* T **Domine** +Domine H 68 **bonus** +es AER 70 **eorum**: meum ARS delectabor AH, meditabar S 71 mandata M(T) 72 >est mihi* AEHMR

IOTH.

73 Manus tuae fecerunt me, et firmauerunt me:
doce me, et discam mandata tua.
74 Qui timent te uidebunt me, et laetabuntur;
quia sermonem tuum expectaui.
75 Scio, Domine, quia iustum iudicium tuum,
et uere adflixisti me.
76 Sit, obsecro, misericordia tua in consolatione mea,
sicut locutus es seruo tuo.
77 Ueniant mihi misericordiae tuae, et uiuam;
¶quia lex tua delectatio mea. §
78 Confundantur superbi, quoniam inique contriuerunt me:
¶ego autem loquar in praeceptis tuis. §
79 Reuertantur ad me qui timent te,
et qui sciunt testimonium tuum.
80 Fiat cor meum perfectum in praeceptis tuis,
ut non confundar.

CAPH.

81 Defecit in salutare tuum anima mea:
uerbum tuum expectaui.
82 Consumti sunt oculi mei in uerbum tuum,
dicentes, Quando consolaberis me?
83 Et cum essem quasi uter in pruina,
¶praecepta tua non sum oblitus. §
84 Quot sunt dies serui tui?
quando facies in persequentibus me iudicium?
¶85 Foderunt mihi superbi foueas,
quae non erant iuxta legem tuam. §
86 Omnia mandata tua uera:
falso persecuti sunt me; auxiliare mihi.
¶87 Paulo minus consumpserunt me in terra:
ego autem non dimisi praecepta tua. §
88 Secundum misericordiam tuam uiuifica me;
et custodiam testimonium oris tui.

73 **firmauerunt:** plasmauerunt CQ **et** *sec.:* ut EMQT; *om.* AR 77 **et:** ut H 79 **reuertantur ad:** reuereantur H 80 perrectum AR 81 salutari tuo H **mea** +in ER; +et in A 88 **et:** ut HM testimonia AEHR

LAMED.

[89] In aeternum, Domine,
uerbum tuum perstat in caelo.
[90] In generatione et generatione fides tua:
fundasti terram, et stat.
[91] Iudicio tuo stant usque hodie,
quia omnia seruiunt tibi.
¶[92] Nisi quod lex tua delectatio mea,
forte perissem in pressura mea.
[93] In sempiternum non obliuiscar praeceptorum tuorum;
quia per ipsa uiuificasti me.
[94] Tuus ego sum, salua me;
quoniam praecepta tua quaesiui.
[95] Me expectauerunt impii, ut perderent me:
testimonium tuum considerabo.
[96] Omni consummationi uidi finem;
latum mandatum tuum nimis.

MEM.

[97] Quam dilexi legem tuam!
tota die haec meditatio mea. §
[98] Super inimicos meos instruis me mandata tua;
quia in sempiternum hoc est mihi.
[99] Super omnes qui docebant me eruditus sum;
quia testimonia tua meditatio mea.
[100] Super senes intellexi;
quia praecepta tua seruaui.
¶[101] Ab omni semita mala prohibui pedes meos,
ut custodirem uerba tua.
[102] A iudiciis tuis non recessi;
quia tu inluminasti me.
[103] Quam dulce gutturi meo eloquium tuum,
super mel ori meo!

[89] prestat E, stat CMQT, permanet H [90] et generationem BEH
[91] stat CMQT **usque**+in H [92] dilectio R **forte**: forsitan H
[93] *om.* **per** R ipsum H, ipsam A [96] omnis consummationis CQ
[98] instrues B, instruisti CHMQT, instruxisti E mandato tuo AER
[101] custodiam*

104 Praecepta tua considerabam:
propterea odiui omnem semitam mendacii.

NUN.

105 Lucerna pedi meo uerbum tuum,
et lux semitae meae. §
106 Iuraui, et perseuerabo,
ut custodiam iudicia iustitiae tuae.
107 Adflictus sum usque nimis;
Domine, uiuifica me iuxta uerbum tuum.
108 Uoluntaria oris mei complaceant tibi, Domine;
et secundum iudicia tua doce me.
¶109 Anima mea in manu mea semper,
et legis tuae non sum oblitus.
110 Posuerunt impii laqueum mihi;
et a praeceptis tuis non aberraui.
111 Hereditas mea testimonia tua in sempiternum,
quia gaudium cordis mei sunt.
112 Inclinaui cor meum ut facerem iustitias tuas
propter aeternam retributionem.

SAMETH.

113 Tumultuosos odiui;
et legem tuam dilexi.
114 Protectio mea et scutum meum tu es:
uerbum tuum expectaui.
115 Recedite a me, maligni;
et custodiam mandata Dei mei. §
116 Confirma me secundum uerbum tuum, et uiuam;
et noli me confundere ab expectatione mea.
117 Auxiliare mihi, et saluus ero;
et delectabor in praeceptis tuis iugiter.
118 Abiecisti omnes qui auersantur praecepta tua,
quia mendax cogitatio eorum.

---

118 *aduersantur*

---

108 **iudicia tua**: iustitiam tuam H 109 **mea** *sec.*: tua MT 110 oberraui HM 111 *om.* **tua** MR 113 odii CMQT, odi H 118 aduersantur CEHMQRT

¶119 Quasi scoriam computasti omnes impios terrae;
propterea dilexi testimonia tua.
120 Horripilauit a timore tuo caro mea;
et iudicia tua timui.

AIN.

121 Feci iudicium et iustitiam:
ne derelinquas me his qui calumniantur me. §
122 Sponde pro seruo tuo in bonum:
ne calumnientur me superbi.
123 Oculi mei defecerunt in salutare tuum,
et in eloquium iustitiae tuae.
124 Fac cum seruo tuo iuxta misericordiam tuam;
et praecepta tua doce me.
125 Seruus tuus ego, instrue me;
et cognoscam testimonia tua.
126 Tempus est ut facias, Domine:
praeuaricati sunt legem tuam.
¶127 Propterea dilexi mandata tua
super aurum et topazium.
128 Propterea uniuersa praecepta tua direxi;
omnem semitam mendacii odio habui.

FE.

129 Mirabilia testimonia tua:
idcirco custodiuit ea anima mea. §
130 Ostium sermonum tuorum lucidum:
doce paruulos.
¶131 Os meum aperui et respiraui,
quia mandata tua desiderabam. §
132 Respice ad me, et miserere mei
iuxta iudicium diligentium nomen tuum.
133 Gressus meos firma in sermone tuo,
et non des potestatem in me uniuersae iniquitati.

122 bono EHR **me**: mihi R 124 **iuxta**: secundum CMQT 125 **tuus** +sum EH **et**: ut AE 126 **tuam**: meam Q 127 topazion* E, topaziom A, topation R 128 **propterea** +in* ACRST dilexi CEHM 129 custodiet B 130 docet QT 131 suspiraui H 133 confirma* *om.* **in** *pr.* AR *om.* **in me** AR

134 Redime me a calumnia hominis;
et custodiam praecepta tua.
135 Uultum tuum ostende seruo tuo,
et doce me praecepta tua.
136 Riui aquarum fluebant de oculis meis,
quia non custodierunt legem tuam.

SADE.

137 Iustus es, Domine;
et rectum iudicium tuum.
138 Praecepisti iustitiam testimonii tui,
et ueritatem nimis.
¶139 Consumpsit me zelus meus,
quia obliti sunt uerborum tuorum hostes mei.
140 Probatus sermo tuus nimis,
et seruus tuus dilexit illum.
141 Paruulus ego sum et contemptibilis;
sed praecepta tua non sum oblitus. §
142 Iustitia tua iustitia sempiterna,
et lex tua ueritas.
143 Tribulatio et angustia inuenerunt me;
¶mandata tua uoluntas mea. §
144 Iusta testimonia tua semper:
doce me, et uiuam.

COF.

145 Clamaui in toto corde; exaudi me, Domine:
praecepta tua custodiam.
146 Inuocaui te; saluum me fac,
et custodiam testimonia tua.
147 Surgebam adhuc in tenebris, et clamabam,
uerbum tuum expectans.
148 Praeueniebant oculi mei uigilias,
ut meditarer in sermonibus tuis.

---

136 *defluebant*

---

134 calumniis* AR hominum* B **et**: ut* AR 136 defluebant BCMQT 138 *om.* **iustitiam** R **ueritatem** + tuam* 142 **iustitia** *sec.* : iusta H 145 **corde** + meo ACHMQT 148 *om.* **mei** AR

149 Uocem meam audi iuxta misericordiam tuam;
Domine, secundum iudicium tuum uiuifica me.
150 Adpropinquauerunt persecutores mei sceleri;
et a lege tua procul facti sunt.
151 Prope es tu, Domine;
et omnia mandata tua ueritas.
152 A principio noui de testimoniis tuis,
quod in aeternum fundaueris ea.

RES.

¶153 Uide adflictionem meam, et eripe me;
quia legis tuae non sum oblitus. §
154 Iudica causam meam, et redime me:
sermone tuo uiuifica me.
155 Longe ab impiis salus,
quia praecepta tua non quaesierunt.
156 Misericordiae tuae multae, Domine;
iuxta iudicia tua uiuifica me.
¶157 Multi qui persequuntur me, et adfligunt me:
a testimoniis tuis non declinaui.
158 Uidi praeuaricatores tuos, et maerebam,
quia uerbum tuum non custodierunt.
159 Uide quoniam praecepta tua dilexi;
Domine, iuxta misericordiam tuam uiuifica me. §
160 Caput uerborum tuorum ueritas,
et sempiternum omne iudicium iustitiae tuae.

SEN.

161 Principes persecuti sunt me sine causa;
uerba autem tua timuit cor meum.
¶162 Gaudens ego sum in eloquio tuo,
sicut qui inuenit spolia multa.
163 Mendacium odio habui, et detestatus sum;
legem autem tuam dilexi.

150 *om.* **mei** MT sceleris AH 151 *om.* **tua** R 152 fundaberis BM
154 **me** *pr.* +in* EH **sermone:** seruo R 157 *om.* **qui** AHMT
158 **quia:** qui AR 160 *om.* **et*** **et** +in H 162 eloquium tuum CMQT

164 Septies in die laudaui te
super iudiciis iustitiae tuae.
165 Pax multa diligentibus legem tuam,
et non est illis scandalum.
166 Expectaui salutare tuum, Domine;
et mandata tua feci.
167 Custodiuit anima mea testimonia tua,
et dilexit ea nimis.
168 Custodiui praecepta tua et testimonia tua;
quia omnes uiae meae in conspectu tuo. §

THAU.

169 Ingrediatur laus mea coram te, Domine:
secundum uerbum tuum doce me.
170 Ueniat deprecatio mea ante uultum tuum:
secundum eloquium tuum libera me.
171 Fundant labia mea hymnum;
docebis enim me praecepta tua.
172 Loquetur lingua mea sermonem tuum;
quia omnia mandata tua iusta.
¶173 Sit manus tua auxiliatrix mea,
quia praecepta tua elegi.
174 Desideraui salutare tuum, Domine;
et lex tua uoluntas mea. §
175 Uiuet anima mea, et laudabit te;
et iudicia tua auxiliabuntur mihi.
¶176 Erraui quasi ouis perdita; quaere seruum tuum,
quia mandatorum tuorum non sum oblitus. §

120 (119).

Canticum graduum.

Ad Dominum in tribulatione mea clamaui,
et exaudiuit me.
2 Domine, libera animam meam a labio mendacii,
a lingua dolosa.

164 diem C 165 **est** +in AR 166 expectabam S 167 dilexi* AH 170 ueniet CMQT 172 *om.* **omnia** MQT **120,** 1 gradum M (*et in psalmis seqq.*) **in**: cum AR exclamaui BE 2 **mendacii** +et BH *om.* **a** *sec.**

[3] Quid detur tibi, aut quid adponatur tibi
ad linguam dolosam ?
[4] Sagittae potentis acutae
cum carbonibus iuniperorum.
[5] Heu mihi quia peregrinatio mea prolongata est;
habitaui cum tabernaculis Caedar !
[6] Multum peregrinata est anima mea
[7] cum odientibus pacem.
¶Ego pacifica loquebar,
et illi bellantia. §

121 (120).

Canticum graduum.

Leuaui oculos meos in montes,
unde ueniet auxilium mihi.
[2] Auxilium meum a Domino,
factore caeli et terrae.
[3] Non det in commotionem pedem tuum,
nec dormitet qui custodit te.
[4] Ecce non dormitabit, neque dormiet
qui custodit Israhel.
[5] Dominus custodiet te:
Dominus protectio tua super manum dexteram tuam.
[6] Per diem sol non percutiet te,
neque luna per noctem.
[7] Dominus custodiet te ab omni malo;
custodiat animam tuam.
[8] Dominus custodiat exitum tuum et introitum tuum
a modo et usque in aeternum.

[5] peregrinatione R **tabernaculis**: habitaculis E; habitantibus R Cedar* EMRT [7] pacifice MT **bellantia**: debellabantea **121,** [1] **in**: ad* **mihi**: meum CMQT [3] commotione AHMR(-tatione) **nec**: non MQT dormiet R [4] dormitauit HMR *om. uu.* 5 *et* 6 M [5] custodit RT, custos tuus (*om.* te) E dexterae tuae H [8] *om.* **et** *sec.* R

122 (121).

Canticum graduum Dauid.

Laetatus sum eo quod dixerint mihi,
In domum Domini ibimus.
[2] Stantes erant pedes nostri
in portis tuis, Hierusalem;
[3] Hierusalem, quae aedificaris ut ciuitas
cuius participatio eius simul;
[4] quia ibi ascenderunt tribus, tribus Domini,
testimonium Israhel, ad confitendum nomini Domini.
[5] Quia ibi sederunt sedes in iudicio,
sedes domui Dauid.
¶[6] Rogate pacem Hierusalem:
sit bene his qui diligunt te. §
[7] Sit pax in muris tuis:
abundantia in domibus tuis.
¶[8] Propter fratres meos et amicos meos
loquar pacem tibi.
[9] Propter domum Domini Dei nostri
quaeram bona tibi. §

123 (122).

Canticum graduum.

¶Ad te leuaui oculos meos,
qui habitas in caelis.
[2] Ecce sicut oculi seruorum ad manum dominorum suorum,
sicut oculi ancillae ad manum dominae suae,
sic oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri. §
[3] Miserere nostri, Domine, miserere nostri:
quoniam multum repleti sumus despectione.

122, [1] *om.* **Dauid*** CEMT [3] aedificatur AR **eius:** est C [4] **Domini** *sec.:* tuo H [5] **sedes**(*bis*): throni E [6] **rogate:** interrogate E **te:** ea S [7] **tuis** *pr.* +et BE [8] loquebar* CHMQT [9] *om.* **Dei** AR quaerebam CMQT, inquiram EH **123,** [1] **graduum** +Dauid Q [2] manus(*bis*) S, manus . . . manum MT **ad** *sec.:* in C **sic:** sicut AQR **nostri** *sec.:* nobis H [3] quia E

[4] Multum repleta est anima nostra
obprobrio abundantium, et despectione superborum.

124 (123).

Canticum graduum Dauid.

Nisi Dominus fuisset in nobis,
dicat nunc Israhel;
[2] nisi Dominus fuisset in nobis,
cum exsurgerent super nos homines:
[3] forsitan uiuos obsorbuissent nos,
cum irasceretur furor eorum super nos:
[4] forsitan aquae circumdedissent nos,
[5] torrens transisset super animam nostram:
forsitan transissent super animam nostram
aquae superbae.
[6] Benedictus Dominus,
qui non dedit nos in praedam dentibus eorum.
[7] Anima nostra quasi auis erepta est
de laqueo uenantium:
laqueus contritus est,
et nos liberati sumus.
[8] Auxilium nostrum in nomine Domini,
qui fecit caelum et terram.

125 (124.)

Canticum graduum.

¶Qui confidunt in Domino quasi mons Sion inmobilis,
in aeternum habitabilis.

---

[3] *absorbuissent*

---

[4] obprobrii BCQ, obprobrium* AR dispectionis AR, despectiones B **124,** [1] *om.* **graduum** M *om.* **Dauid*** ET [2] *om. clausulam* **cum . . . obsorb. nos** C [3] absorbuissent* MQT [4] aqua CT [5] **transissent:** transisset AR *om.* **super** *sec.* CMQT superbiae CHQ **125,** [1] **graduum:** Dauid M **inmob.** +non mouetur H; +inmobilis A **habitabilis**+in S

[2] Hierusalem § montes in circuitu eius,
et Dominus in circuitu populi sui,
a modo et usque in aeternum.
[3] Quia non requiescet uirga impietatis
super sortem iustorum,
ut non mittant iusti in iniquitatem manus suas.
[4] Bene fac, Domine, bonis
et rectis corde.
[5] Qui autem declinant ad prauitates suas,
deducet eos Dominus cum his qui operantur iniquitatem.
Pax super Israhel.

126 (125).

Canticum graduum.

Cum conuerteret Dominus captiuitatem Sion,
facti sumus quasi somniantes.
[2] Tunc implebitur risu os nostrum,
et lingua nostra laude:
tunc dicent in gentibus,
Magnificauit Dominus facere cum istis.
[3] Magnificauit Dominus facere nobiscum;
facti sumus laetantes.
[4] Conuerte, Domine, captiuitatem nostram,
sicut riuum in austro.
[5] Qui seminant in lacrimis,
in exultatione metent.
[6] Qui ambulans ibat et flebat, portans ad seminandum sementem,
ueniens ueniet in exultatione,
portans manipulos suos.

[2] *om.* **sui** Q *om.* **et** *sec.* AR [3] requiescit EHR **in**: ad M; *om.* AR **126,** [1] conuerterit EH [2] *om.* **in** R **istis**: eis CMQT [4] conuertere MQR riuus EHR [6] **qui**: quia H portantes C

127 (126).

Canticum graduum Salomonis.

Nisi Dominus aedificauerit domum,
in uanum laborauerunt qui aedificant eam:
nisi Dominus custodierit ciuitatem,
frustra uigilat qui custodit eam.
[2] Frustra uobis est de mane consurgere:
postquam sederitis,
qui manducatis panem dolorum:
sic dabit diligentibus se somnum.
[3] Ecce hereditas Domini filii:
merces fructus uentris.
[4] Sicut sagittae in manu potentis,
ita filii iuuentutis.
[5] Beatus uir qui impleuit pharetram suam ex ipsis:
non confundentur, cum loquentur inimicis in porta.

128 (127).

Canticum graduum.

¶Beatus omnis qui timet Dominum,
qui ambulat in uiis eius. §
[2] Laborem manuum tuarum cum comederis,
beatus tu, et bene tibi erit.
[3] Uxor tua sicut uitis fructifera
in penetrabilibus domus tuae:
filii tui sicut germina oliuarum
in circuitu mensae tuae.
[4] Ecce sic benedicetur uiro
qui timet Dominum.

127, [3] *mercis* [5] *implebit*

127, [1] *om.* **Salomonis** CE uano H laborant MT [2] somnium HM mercis ABEHQR [5] implebit ABEQT confundetur . . . loquetur (C)QT **inimicis**+suis* H **128,** [1] Beati omnes . . . timent . . . ambulant* [2] comederitis R **tu:** es ACMQT

[5] Benedicat tibi Dominus ex Sion,
et uideas bona Hierusalem omnibus diebus uitae tuae.
[6] Et uideas filios filiorum tuorum,
pacem super Israhel.

129 (128).

Canticum graduum.

Saepe expugnauerunt me ab adulescentia mea,
dicat nunc Israhel;
[2] saepe expugnauerunt me ab adulescentia mea,
sed non potuerunt mihi.
[3] Super ceruicem meam arabant arantes,
prolongauerunt sulcum suum.
[4] Dominus iustus
concidet laqueos impiorum.
[5] Confundantur et reuertantur retrorsum
omnes qui oderunt Sion.
[6] Fiant sicut faenum tectorum,
quod statim ut uiruerit arescit:
[7] de quo non implebit manum suam messor,
et sinum suum manipulos faciens:
[8] de quo non dixerunt transeuntes,
Benedictio Domini super uos;
benediximus uobis in nomine Domini.

130 (129).

Canticum graduum.

De profundis clamaui ad te, Domine.
[2] Domine, exaudi uocem meam:
fiant aures tuae intendentes
ad uocem deprecationis meae.
[3] Si iniquitates obseruabis, Domine;
Domine, quis sustinebit ?

[5] **bona**+in BCQ *om.* **omn. diebus uitae tuae** H [6] **et:** ut E pax MT **129,** [2] **sed:** si Q [5] reuereantur *omnes mss.* [6] uirescit H, eruerit R, uerberit A arescet* [7] impleuit CM **130,** [3] obseruaueris CHQ, obseruaberis MT

[4] Quia tecum est propitiatio,
cum terribilis sis.
¶Sustinui Dominum,
sustinuit anima mea, et uerbum eius
expectaui. § [5] Anima mea ad Dominum
[6] a uigilia matutina usque ad uigiliam matutinam.
Expectet Israhel Dominum;
[7] quia apud Dominum misericordia,
et multa apud eum redemptio.
[8] Et ipse redimet Israhel
ex omnibus iniquitatibus eius.

131 (130).

Canticum graduum Dauid.

¶Domine, non est exaltatum cor meum,
neque elati sunt oculi mei;
et non ambulaui in magnis
et in mirabilibus super me.
[2] Si non proposui,
et silere feci animam meam;
sicut ablactatus ad matrem suam,
ita ablactata ad me anima mea.
[3] Expecta Israhel Dominum,
a modo et usque in aeternum. §

132 (131).

Canticum graduum.

Memento, Domine, Dauid
et omnis adflictionis eius;
[2] qui iurauit Domino,
uotum uouit Deo Iacob.

[4] *om.* **et** EHMQT expectauit EHQT [5] *om.* **ad** EHMQ [8] **ex:** de* H **eius:** suis CMQT **131,** [1] *om.* **Dauid*** BCE **ambulaui** +non QT [2] praeposui S **ad** *pr.:* a CQ; super BH matre sua BCQ ablactetur EHS **ad** *sec.:* super H; a Q [3] expectet* (B), speret A *om.* **et** CMQT **132,** [1] **graduum** +Dauid H omnes adflictiones BM

[3] Si intrauero in tabernaculum domus meae,
si adsedero super lectum straminis mei;
[4] si dedero somnum oculis meis,
et palpebris meis dormitationem,
[5] donec inueniam locum Domino,
tabernacula Deo Iacob.
[6] Ecce audiuimus illum in Efratha:
inuenimus illum in regione saltus.
[7] Intremus in tabernacula eius;
adoremus scabellum pedum eius.
[8] Surge, Domine, in requiem tuam;
tu, et arca fortitudinis tuae.
[9] Sacerdotes tui induantur iustitia,
et sancti tui laudent.
[10] Propter Dauid seruum tuum
ne auertas faciem christi tui.
[11] Iurauit Dominus Dauid ueritatem;
non auertetur ab ea:
De fructu uentris tui ponam super sedem tuam.
[12] Si custodierint filii tui pactum meum
et testificationem meam quam docuero eos,
et filii eorum usque in aeternum sedebunt super thronum tuum.
[13] Quia elegit Dominus Sion;
desiderauit eam in habitaculum suum.
[14] Haec est requies mea in sempiternum:
hic habitabo; quia desideraui eam.
[15] Uenationem eius benedicens benedicam:
pauperes eius saturabo pane.
[16] Sacerdotes eius induam salutari,
et sancti eius laude laudabunt.

[3] ascendero* AM, sedero H **straminis**: stratus H [5] tabernaculum* EHMR [6] **illum** *pr.*: eum C Ephratha*, Effrata ER, Eufrata CHMQT [9] induant R iustitiam BMT **sancti**: misericordes E **tui**+te H [11] **non**: nec* sedem meam A, thronum tuum E [12] iustificationem meam CMQT >super thron. tuum sedeb. usque in aeternum H **tuum**: meum MQRT [13] **suum**: sibi AR [14] *om.* **est** ACR habitaui AER, inhabitabo H quoniam BH [15] uenationes H [16] salutare* R **sanctif. eius**: sanctif. mea* R; diadema meum EH

17 Ibi oriri faciam cornu Dauid:
paraui lucernam christo meo.
18 Inimicos eius induam confusione:
super ipsum autem florebit sanctificatio eius.

133 (132).

Canticum graduum Dauid.

¶Ecce quam bonum et quam decorum
habitare fratres in unum! §
2 Sicut ungentum optimum in capite
quod descendit in barbam, barbam Aaron,
quod descendit super oram uestimentorum eius;
3 sicut ros Hermon
qui descendit super montana Sion:
quoniam ibi mandauit Dominus benedictionem,
uitam usque in aeternum.

134 (133).

Canticum graduum.

¶Ecce benedicite Domino,
omnes serui Domini,
qui statis in domo Domini 2 in noctibus.
Leuate manus uestras ad sanctum,
et benedicite Domino. §
3 Benedicat tibi Dominus ex Sion,
factor caeli et terrae.

133, 3 *quod descendit*

133, 1 *om.* **Dauid*** CE **bonum** +est CMQ uno AC, una (*om.* **in**) ER 2 **barbam** *pr.* +in H ora BHR 3 Aermon* A, Ermon MQRT **qui:** quod BHMQT mandabit CT **benedict.** +et* CHMQT **134,** 1 **ecce** +nunc BM **Domino:** Dominum BS **Domini** *pr.:* Domino R 2 **ad:** in S Dominum EMRS 3 te AR *om.* **Dominus** CMQT

135 (134).

Alleluia.

¶Laudate nomen Domini;
laudate, serui, Dominum:
2 qui statis in domo Domini,
in atriis domus Dei nostri.
3 Laudate Dominum; quoniam bonus Dominus:
cantate nomini eius; quoniam decens. §
4 Quia Iacob elegit sibi Dominus,
Israhel in peculium suum.
5 Quia ego scio quod magnus Dominus,
et Dominus noster prae omnibus diis.
6 Omnia quae uoluit Dominus fecit
in caelo et in terra,
in mari et in cunctis abyssis.
7 Leuans nubes de summitatibus terrae,
fulgura in pluuiam fecit,
educens uentos de thesauris suis.
8 Qui percussit primitiua Aegypti,
ab homine usque ad pecus.
9 Misit signa et portenta in medio tui, Aegypte,
in Pharao et in cunctos seruos eius.
10 Qui percussit gentes multas,
et occidit reges fortes;
11 Seon regem Amorraeorum,
et Og regem Basan,
et omnia regna Chanaan:
12 et dedit terram eorum hereditatem,
hereditatem Israhel populo suo.
13 Domine, nomen tuum in aeternum;
Domine, memoriale tuum in generatione et generatione.

135, 1 *om.* **Alleluia** M 3 canite C 4 quoniam AR 5 **Dominus** *sec.:* Deus*; Dominator EH 6 **cunctis:** omnibus AER; *om.* H 7 uentum* H 8 primitias H 9 emisit AER Farao BCT, Pharaonem E, Faraone M cunctis seruis CMQT **eius:** suos* AR 11 Amorroorum C Bassan R Chanan R 13 in generationem et generationem AB[1], in generatione et generationem B[2]EHR

14 Quia iudicabit Dominus populum suum,
et in seruos suos erit placabilis.
¶15 Idola gentium argentum et aurum,
opera manuum hominum.
16 Os habent, et non loquentur;
oculos habent, et non uidebunt; §
17 aures habent, et non audient;
sed nec spiritus in ore eorum.
¶18 Similes illis fiant qui faciunt ea,
omnis qui confidit in eis.
19 Domus Israhel, benedicite Domino:
domus Aaron, benedicite Domino: §
20 domus Leui, benedicite Domino:
¶timentes Dominum, benedicite Domino. §
21 Benedictus Dominus ex Sion,
qui habitat in Hierusalem.

136 (135).

Alleluia.

¶Confitemini Domino, quoniam bonus:
quoniam in aeternum misericordia eius.
2 Confitemini Deo deorum:
quoniam in aeternum misericordia eius.
3 Confitemini Domino dominorum:
quoniam in aeternum misericordia eius. §
4 Qui facit mirabilia magna solus:
quoniam in aeternum misericordia eius.
5 Qui fecit caelos in sapientia:
quoniam in aeternum misericordia eius.
6 Qui firmauit terram super aquas:
quoniam in aeternum misericordia eius.

---

18 *omnes confidunt*

---

14 iudicauit MR 17 audiunt MT **nec**+est EH 18 *om.* **fiant** C **ea:** eam CQ[1]; ea et AEH omnes . . . confidunt* AMRS 21 **Hierus.** +Alleluia* **136,** 1 *om.* **Alleluia*** A 4 fecit R 5 facit R **sapientia:** sapienciam M; simplicitate H

7 Qui fecit luminaria magna:
quoniam in aeternum misericordia eius.
8 Solem in potestatem diei:
quoniam in aeternum misericordia eius.
9 Lunam et stellas in potestatem noctis:
quoniam in aeternum misericordia eius.
10 Qui percussit Aegyptum cum primitiuis suis:
quoniam in aeternum misericordia eius.
11 Et eduxit Israhel de medio eorum:
quoniam in aeternum misericordia eius.
12 In manu ualida et in brachio extento:
quoniam in aeternum misericordia eius.
13 Qui diuisit mare rubrum in diuisiones:
quoniam in aeternum misericordia eius.
14 Et eduxit Israhel in medio eius:
quoniam in aeternum misericordia eius.
15 Et conuoluit Pharao et exercitum eius in mari rubro:
quoniam in aeternum misericordia eius.
16 Qui eduxit populum suum per desertum:
quoniam in aeternum misericordia eius.
17 Qui percussit reges magnos:
quoniam in aeternum misericordia eius.
18 Et occidit reges magnificos:
quoniam in aeternum misericordia eius.
19 Seon regem Amorraeorum:
quoniam in aeternum misericordia eius.
20 Et Og regem Basan:
quoniam in aeternum misericordia eius.
21 Et dedit terram eorum hereditatem:
quoniam in aeternum misericordia eius.
22 Hereditatem Israhel seruo suo:
quoniam in aeternum misericordia eius.

8 potestates AR(-te) 10 primitiis MQT, primogenitis C **suis:** eius R, eorum C *om. uu.* 12 *et* 13 H 12 *om.* **in** *sec.* ABEHMRT 13 dimisit E 14 **et:** qui E transduxit EH e medio CMQ, de medio H, per medium ET 15 Farao BCM, Faraonem T *om.* **in** *pr.* R 16 perduxit* H, duxit AR 18 magnos M, potentes H, fortes C 21 *om. totum uersum* AR **eorum** +in H

[23] Quia in humilitate nostra memor fuit nostri:
quoniam in aeternum misericordia eius.
[24] Et redemit nos de hostibus nostris:
quoniam in aeternum misericordia eius.
[25] Qui dat panem omni carni:
quoniam in aeternum misericordia eius.
¶[26] Confitemini Deo caeli:
quoniam in aeternum misericordia eius. §

137 (136).

Super flumina Babylonis ibi sedimus et fleuimus,
cum recordaremur Sion.
[2] Super salices in medio eius
suspendimus citharas nostras.
[3] Quoniam ibi interrogauerunt nos qui captiuos duxerunt nos
uerba carminis,
et qui adfligebant nos laeti,
Canite nobis de canticis Sion.
[4] Quomodo cantabimus canticum Domini
in terra aliena?
¶[5] Si oblitus fuero tui, Hierusalem,
in obliuione sit dextera mea.
[6] Adhaereat lingua mea gutturi meo,
si non recordatus fuero tui,
si non praeposuero Hierusalem
in principio laetitiae meae. §
[7] Memento, Domine, filiorum Edom
in die Hierusalem;
dicentium, Euacuate, euacuate usque ad fundamentum
eius.

[24] **et redemit**: quia eripuit H **de**: ab CM **hostibus**: inimicis CEM; tribulationibus H [26] caelorum H **137**, [1] *ad init.* +Dauid Q; +psalmus Dauid E Babilonis MRT illic sedimus et ibi fleuimus E, et sedimus ibi fleuimus A(fleb-)R **record.** +tui ART [2] cithara nostra AR [3] quia BM, quantum R interrogabant H *om.* **nos** *pr.* E [4] cantauimus CQ [5] *om.* **in** C [6] **recordatus fuero**: recordor? E **tui** +Hierusalem S proposuero ACHQRT

[8] Filia Babylonis uastata;
beatus qui retribuet tibi
uicissitudinem tuam quam retribuisti nobis.
[9] Beatus qui tenebit
et allidet paruulos tuos ad petram.

138 (137).

Dauid.

Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo:
in conspectu deorum cantabo tibi.
[2] Adorabo in templo sancto tuo,
et confitebor nomini tuo
super misericordia tua et super ueritate tua:
quia magnificasti super omne nomen eloquium tuum.
[3] In die inuocabo, et exaudies me;
dilatabis animae meae fortitudinem.
[4] Confiteantur tibi, Domine, omnes reges terrae,
quoniam audierunt eloquia oris tui.
[5] Et cantent in uiis Domini;
quoniam magna gloria Domini.
[6] Quoniam excelsus Dominus, et humilia respicit,
et excelsa de longe cognoscit.
[7] Si ambulauero in medio tribulationis, uiuificabis me;
super furorem inimicorum meorum mittes manum tuam,
et saluabit me dextera tua.
[8] Dominus operabitur pro me:
Domine, misericordia tua in aeternum;
opera manuum tuarum ne dimittas.

---

[2] *nomen tuum uerbum tuum*

---

[8] Babilonis MT, Babylon* BER(Babi-) retribuit* A quam +tu AR [9] petrum (M)R **138,** [1] *ad init.* +pro uictoria psalmus Dauid E [2] **in:** a H; ad T templum sanctum tuum T *om.* **super** *sec.** AER **nomen** +tuum B; +sanctum tuum H **eloquium:** uerbum B [3] **die** +quo H *om.* **et** AH [5] **et:** ut E **Domini** *pr.:* Domino CQT [6] humilem B

139 (138).

Pro uictoria Dauid canticum.

Domine, inuestigasti me, et cognouisti.
[2] Tu cognouisti sessionem meam et resurrectionem meam,
[3] intellexisti malum meum de longe.
Semitam meam et accubitionem meam euentilasti,
[4] et omnes uias meas intellexisti:
quia non est eloquium in lingua mea.
[5] Ecce, Domine, nosti omnia:
retrorsum et ante formasti me,
et posuisti super me manum tuam.
[6] Super me est scientia,
et excelsior est: non potero ad eam.
[7] Quo ibo a spiritu tuo,
et quo a facie tua fugiam?
[8] Si ascendero in caelum, ibi es tu;
si iacuero in inferno, ades.
[9] Si sumpsero pinnas diluculo,
habitauero in nouissimo maris;
[10] etiam ibi manus tua deducet me,
et tenebit me dextera tua.
[11] Si dixero, Forte tenebrae operient me;
nox quoque lux erit circa me;
[12] nec tenebrae habent tenebras apud te,
et nox quasi dies lucet:
similes sunt tenebrae et lux.
[13] Quoniam tu possedisti renes meos,
orsusque es me in utero matris meae.
[14] Confitebor tibi quoniam terribiliter magnificasti me:
mirabilia opera tua, et anima mea nouit nimis.

139, [1] **Dau. canticum:** psalmus Dauid E; cantici Dauid M **cognouisti** +me CMQT [3] adcubitationem MQT uentilasti H, et uentilasti R, inuestigasti A [5] **ante:** antiqua C [6] **super me:** mirabilior EH **scientia** +tua a me H; +tua super me E *om.* **et** EH **est** *sec.* +et CEHMQT [7] **a** *pr.* : ab CMQT [8] *om.* **tu** H acuero R [9] **diluc.** +et* CHMQT nouissima H [11] forsitan* operiant AR [12] **nec:** non CMQT

15 Non sunt operta ossa mea a te,
quibus factus sum in abscondito,
imaginatus sum in nouissimis terrae.
16 Informem adhuc me uiderunt oculi tui,
.et in libro tuo omnes scribentur;
dies formatae sunt, et non est una in eis.
17 Mihi autem quam honorabiles facti sunt amici tui, Deus!
quam fortes pauperes eorum!
18 Dinumerabo eos, et harena plures erunt:
euigilaui, et adhuc sum tecum.
19 Si occideris, Deus, impium:
uiri sanguinum, declinate a me.
20 Qui contradicent tibi scelerate;
elati sunt frustra aduersarii tui.
¶21 Nonne odientes te, Domine, odiui,
et contra aduersarios tuos distabui?
22 Perfecto odio oderam illos:
inimici facti sunt mihi. §
23 Scrutare me, Deus, et cognosce cor meum;
proba me, et scito cogitationes meas.
24 Et uide si uia doli in me est,
et deduc me in uia aeterna.

140 (139).

Pro uictoria canticum Dauid.

2 Erue me, Domine, ab homine malo;
a uiris iniquis serua me:
3 quia cogitauerunt malitias in corde;
tota die uersati sunt in proeliis.
4 Exacuerunt linguam suam quasi serpens;
uenenum aspidis sub labiis eorum. [*Semper.*

---

23 *Scrutare me, Domine*

---

15 aperta R 16 formati CQ 17 **quam:** quia C 18 harenae B 20 **qui:** quia CEMQRT scelerati CMQT eleuati CMQ 23 **Deus:** Domine* ACER **meum:** eorum AR cognationes AR 24 uia idoli BCQT² **140,** 1 uictori psalmus Dauid (*om.* **pro**) E 2 **serua:** salua AE 3 **quia:** qui* EH 4 aspidum AERT *om. Semper* ACQT

[5] Custodi me, Domine, de manu impii:
a uiro iniquitatum serua me,
qui cogitauerunt supplantare gressus meos.
[6] Absconderunt superbi laqueum mihi,
et funibus extenderunt rete:
iuxta semitam offendiculum posuerunt mihi. [*Semper.*
[7] Dixi Domino, Deus meus es tu;
audi, Domine, uocem deprecationis meae.
[8] Domine Deus, fortitudo salutis meae,
protexisti caput meum in die belli.
¶[9] Ne des, Domine, desideria impii;
scelera eius ne effundantur et eleuentur. § [*Semper.*
[10] Amaritudo conuiuarum eorum,
labor labiorum eorum operiet eos.
[11] Cadent super eos carbones ignis;
deicies eos in foueas,
ut non consurgant.
¶[12] Uir linguosus non dirigetur in terra: §
uirum iniquum mala capient in interitum.
[13] Scio quod faciet Dominus causam inopis,
iudicia pauperum.
[14] Attamen iusti confitebuntur nomini tuo:
habitabunt recti cum uultu tuo.

141 (140).

Canticum Dauid.

Domine, clamaui ad te; festina mihi:
exaudi uocem meam clamantis ad te.
[2] Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo;
eleuatio manuum mearum sacrificium uespertinum.

---

[10] *conuiuiorum*

---

[5] manibus H **serua**: salua E **qui**: quia MQT [6] *om. Semper* ACT [7] exaudi ACEMQRT [9] **des** +me CQ desiderio CQ impiis* R eorum* offendantur AR >eleuentur et effundantur CQT *om.* et eleuentur M *om. Semper* ACMT [10] conuiarum H, conuiuiorum ACE(-uorum)MQRT **eorum** *pr.*: meorum H operiat B [11] **ignis**: in igne H [12] diligetur H interitu* AEHR [13] quia BCMQT >Dominus faciet H **141,** [1] **canticum**: psalmus E **Dauid**: graduum C **mihi** +et H

[3] Pone, Domine, custodiam ori meo;
serua paupertatem labiorum meorum.
[4] Ne declines cor meum in uerbum malum,
uoluere cogitationes impias
cum uiris operantibus iniquitatem,
neque comedere in deliciis eorum.
¶[5] Corripiat me iustus in misericordia, et arguat me;
oleum amaritudinis non inpinguet caput meum; §
quia adhuc et oratio mea pro malitiis eorum.
[6] Sublati sunt iuxta petram iudices eorum,
et audient uerba mea, quoniam decora sunt.
[7] Sicut agricola cum scindit terram,
sic dissipata sunt ossa nostra in ore inferi.
¶[8] Quia ad te, Domine Deus, oculi mei:
in te speraui; ne euacues animam meam. §
[9] Custodi me de manibus laquei quod posuerunt mihi,
et de offendiculis operantium iniquitatem.
[10] Incident in rete eius impii simul:
ego autem transibo.

142 (141).

Eruditio Dauid, cum esset in spelunca oratio.

¶[2] Uoce mea ad Dominum clamaui:
uoce mea ad Dominum deprecatus sum.
[3] Effundam in conspectu eius eloquium meum:
tribulationem meam coram illo adnuntiabo. §
[4] Cum anxius fuerit in me spiritus meus,
tu enim nosti semitam meam:
in uia hac, qua ambulabo,
absconderunt laqueum mihi.

---

[3] *custodem* [5] *quia adhuc oratio* [4] *ambulo*

---

[3] custodem* B [4] *om.* **in** *pr.* R [5] *om.* **me** *pr.* R oleo H inpinget B *om.* **et** *sec.* ACMQRT [6] *om.* *clausulam* **sublati . . . eorum** MQ decorata ER(-ti) [7] dissipati R *om.* **nostra** AR inferni AEHR [8] quoniam S **Deus:** Domine S [9] **quod:** quem CEHMQRT offendiculo H [10] **incident**+uero H >autem ego EH **142,** [1] eruditi B, intellectus C *om.* **oratio** Q [4] anxiatus* C >in me fuerit* R ambulo BMQT

[5] Respice ad dexteram, et uide
quia non sit qui cognoscat me:
periit fuga a me;
non est qui quaerat animam meam.
¶[6] Clamaui ad te, Domine; dixi, Tu es spes mea,
pars mea in terra uiuentium. §
[7] Ausculta deprecationem meam,
quoniam infirmatus sum nimis:
libera me a persequentibus,
quoniam confortati sunt super me.
[8] Educ de carcere animam meam,
ut confiteatur nomini tuo:
me expectant iusti,
cum retribueris mihi.

143 (142).

Canticum Dauid.

Domine, exaudi orationem meam,
ausculta deprecationem meam in ueritate tua:
exaudi me in iustitia tua.
[2] Et non uenias ad iudicandum cum seruo tuo,
quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens.
[3] Persecutus est enim inimicus animam meam;
confregit in terra uitam meam:
posuit me in tenebris quasi mortuos antiquos.
[4] Et anxius fuit in me spiritus meus;
in medio mei sollicitum fuit cor meum.
[5] Recordabar dierum antiquorum;
¶meditabar omnia opera tua:
facta manuum tuarum loquebar.

---

[7] *persecutoribus*

---

[5] **quia**: quod H **sit**: est* perit B **me** *sec.* +et ACEMQRT requirat AER(-ret) [6] *om.* **es** H [7] precationem MT persecutoribus ABEH **perseq.** +meis EH [8] confiteantur Q **tuo** +in EH **expectant**: coronabuntur EH **143,** [1] **canticum Dauid**: E=(Vg.) **exaudi** *sec.*: exaudisti* [3] *om.* **enim** AR terram CQT [4] anxiatus* [5] recordabor BC **medit.** +in S

6 Expandi manus meas ad te:
anima mea quasi terra sitiens ad te. § [*Semper.*
7 Cito exaudi me, Domine; defecit spiritus meus:
ne abscondas faciem tuam a me,
et comparabor descendentibus in lacum.
¶8 Fac me audire mane misericordiam tuam;
quoniam in te confido:
notam fac mihi uiam in qua ambulo;
quoniam ad te leuaui animam meam.
9 Libera me de inimicis meis, Domine:
a te protectus sum. §
10 Doce me ut faciam uoluntatem tuam, quia tu Deus meus:
spiritus tuus bonus deducet me in terra recta.
11 Propter nomen tuum, Domine, uiuificabis me:
in iustitia tua educes de angustia animam meam;
12 et in misericordia tua dissipabis inimicos meos,
et perdes omnes ligantes animam meam;
ego enim sum seruus tuus.

144 (143).

Dauid.

Benedictus Dominus fortis meus,
qui docet manus meas ad proelium,
digitos meos ad bellum:
2 misericordia mea et fortitudo mea,
auxiliator meus et saluator meus,
scutum meum, et in ipso speraui;
qui subiecit populos mihi.
3 Domine, quid est homo, quia cognoscis eum ?
filius hominis, quia computas eum ?
4 Homo uanitati adsimilatus est:
dies eius quasi umbra pertransiens.

---

12 *litigantes*

---

6 *om. Semper* C 9 **a**: ad S 10 **tu** + es CMQT terram rectam CMQT 11 *om.* **me** CR angustiis H 12 litigantes* B **144,** 1 **Dauid** + aduersus Goliad E 3 agnoscis ER, ignoscis A 4 uanitatis R

[5] Domine, inclina caelos tuos, et descende:
tange montes, et fumigabunt.
[6] Mica fulmine, et dissipa eos;
mitte sagittam tuam, et interfice illos.
[7] Extende manum tuam de excelso;
libera me, et erue me de aquis multis,
de manu filiorum alienorum;
[8] quorum os locutum est uanitatem,
et dextera eorum, dextera mendacii.
[9] Deus, canticum nouum cantabo tibi;
in psalterio decachordo psallam tibi.
[10] Qui dat salutem regibus:
qui eruit Dauid seruum de gladio pessimo.
¶[11] Libera me, et erue me de manu filiorum alienorum,
quorum os locutum est uanitatem,
et dextera eorum, dextera mendacii.
[12] ut sint filii nostri quasi plantatio
crescens in adulescentia sua;
filiae nostrae quasi anguli
ornati ad similitudinem templi;
[13] promptuaria nostra plena
et supereffundentia ex hoc in illud;
pecora nostra in milibus
et innumerabilia in compitis nostris;
[14] tauri nostri pingues.
Non est interruptio, et non est egressus,
et non est ululatus in plateis nostris.
[15] Beatus populus cuius talia sunt:
beatus populus cuius Dominus Deus suus.§

145 (144).

Hymnus Dauid.

¶Exaltabo te, Deus meus rex,
et benedicam nomini tuo in aeternum et ultra.

[6] fulmina CM(flu-)QT [7] *om.* **me** *sec.* C [8] uanitate C *om.* **et** CQ [10] das AR [11] *om.* **me** *sec.* C uanitate C [13] superfundentia AR *om.* **in** *pr.* AR *om.* **et** *sec.** H [15] **cuius** *sec.* +est AR **145,** [1] **te** +Domine S

[2] In omni die benedicam tibi,
et laudabo nomen tuum in sempiternum iugiter. §
[3] Magnus Dominus, et laudabilis nimis;
et magnificentiae eius non est inuentio.
¶[4] Generatio ad generationem laudabit opera tua,
et fortitudines tuas adnuntiabunt.
[5] Decorem gloriae magnitudinis tuae,
et uerba mirabilium tuorum loquar.
[6] Et fortitudinem horribilium tuorum loquentur;
et magnitudines tuas narrabo.
[7] Memoriam multae bonitatis tuae loquentur,
et iustitias tuas laudabunt. §
[8] Clemens et misericors Dominus;
patiens et multae miserationis.
[9] Bonus Dominus omnibus,
et misericordia eius in uniuersa opera eius.
[10] Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua,
¶et sancti tui benedicant tibi.
[11] Gloriam regni tui dicent,
et fortitudines tuas loquentur;
[12] ut ostendant filiis hominum fortitudines eius,
et gloriam decoris regni eius. §
[13] Regnum tuum, regnum omnium saeculorum,
et potestas tua in omni generatione et generatione.
Fidelis Dominus in omnibus uerbis suis,
et sanctus in omnibus operibus suis.
[14] Sustentat Dominus omnes corruentes,
et erigit omnes iacentes.

---

[6] *narrabunt*

---

[2] **sempiternum:** aeternum E; sempiternum et* [3] Deus BCMQT magnificentia MQ inuento A, inuestigatio EH [4] generatione et generationem A, generatio et generatio R [5] mirabiliorum* [6] horribiliorum* AC¹H narrabunt CEHMQRST [10] benedicent ST [12] **hominum:** adam H potentias H **eius** *pr.:* tuas* AEHR; *om.* MT **eius** *sec.:* tui* AER [13] et generationem BCR *om. clausulam* **fidelis . . . operibus suis** AHR [14] **omnes** *sec.:* uniuersos* EMT

15 Oculi eorum in te sperant,
et tu das eis escam suam in tempore suo.
16 Aperis manus tuas,
et imples omne animal refectione.
17 Iustus Dominus in omnibus uiis suis,
et sanctus in omnibus operibus suis.
¶18 Iuxta est Dominus omnibus
qui inuocant illum, omnibus qui inuocant illum in ueritate.
19 Placitum timentium se faciet,
et clamorem eorum audiet, et saluabit eos.
20 Custodit Dominus omnes diligentes se,
et uniuersos impios conteret.
21 Laudem Domini loquetur os meum,
et benedicet omnis caro nomini sancto eius
in aeternum et iugiter. §

146 (145).

Alleluia.

¶2 Lauda, anima mea, Dominum.
Laudabo Dominum in uita mea:
cantabo Deo meo quamdiu sum.
Nolite confidere in principibus,
3 in filio hominis, cui non est salus. §
4 Egredietur spiritus eius, et reuertetur in humum suam;
in die illa peribunt cogitationes eius.
¶5 Beatus cuius Deus Iacob auxiliator eius,
spes eius in Domino Deo suo; §
6 qui fecit caelos et terram,
mare, et omnia quae in eis sunt;
7 et custodit ueritatem in sempiternum:
qui facit iudicium calumniam sustinentibus,
et dat panem esurientibus.

15 **eorum**: omnium CHQT(hom-); hominum M *om.* **eis** AHR escas suas AR, escam *tantum** 16 omnem animam benedictione H 18 **illum** *pr.:* eum BCMQST *om.* **omnibus** *sec.* BMQT **qui inuocant illum** (eum S) **in ueritate**: qui quaerunt eum in ueritate B; in ueritate qui quaerunt eum CMQT; inuocantibus se in ueritate H 19 exaudiet AR 20 *om.* **omnes** E **146**, 3 + nec *ad init.* H 4 **humum**: domum CMQ >illa die CMQT **peribunt** + omnes* AR 7 *om.* **qui** AR soluet B

Dominus soluit uinctos;
[8] Dominus inluminat caecos;
Dominus erigit allisos;
Dominus diligit iustos;
[9] Dominus custodit aduenas;
pupillum et uiduam suscipiet,
et uiam impiorum conteret.
[10] Regnabit Dominus in aeternum;
Deus tuus, Sion, in generatione et generatione.

147 (146).

Alleluia.

¶Laudate Dominum, quoniam bonum est canticum Dei nostri:
quoniam decorum est, pulchra laudatio. §
[2] Aedificans Hierusalem Dominus
eiectos Israhel congregabit;
[3] qui sanat contritos corde,
et alligat plagas eorum;
[4] qui numerat multitudinem stellarum,
et omnes nomine suo uocat.
[5] Magnus Dominus noster, et multus fortitudine;
prudentiae eius non est numerus.
¶[6] Suscipiens mansuetos Dominus;
humilians impios usque ad terram.
[7] Canite Domino in confessione:
canite Deo nostro § in cithara;
[8] qui operit caelos nubibus,
et praebet terrae pluuiam,
et oriri facit in montibus germen;
[9] qui dat iumentis panem suum,
filiis corui clamantibus.

---

[2] *aedificabit*

---

[8] elisos CMQT [10] regnauit ABQ generationem et generationem AB¹E(R), generatione et generationem B²H +*ad fin.* Alleluia* **147,** [1] *om.* **Alleluia*** M bonus CHMQT [2] aedificabit* ABEHR **Dominus** +et EH electos CMQT [4] *om.* **suo** (C)MT [5] **Dominus** +Deus AMRT **fortitudine** +et* AHR [7] **canite** *pr.:* cantate R

¶[10] Non est in fortitudine equi uoluntas eius,
neque in tibiis uiri placetur ei.
[11] Placetur Domino in his qui timent eum,
et expectant misericordiam eius. §

(147).

[12] Lauda, Hierusalem, Dominum:
cane Deum tuum, Sion.
[13] Quia confortauit uectes portarum tuarum:
benedixit filiis tuis in medio tui.
[14] Qui posuit terminum tuum pacem:
adipe frumenti saturauit te;
[15] qui emittit eloquium suum terrae:
uelociter currit uerbum eius;
[16] qui dat niuem quasi lanam:
pruinas quasi cinerem spargit.
[17] Proicit glaciem suam quasi buccellas:
ante faciem frigoris eius quis stabit ?
[18] Mittet uerbum suum, et soluet illa:
spirabit spiritu suo, et fluent aquae.
[19] Qui adnuntiat uerbum suum Iacob:
praecepta sua et iudicia Israhel.
[20] Non fecit similiter omni genti,
et iudicia eius non cognoscent.

148.

Alleluia.

Laudate Dominum de caelis:
laudate eum in excelsis.
[2] Laudate eum omnes angeli eius:
laudate eum omnes exercitus eius.

---

[2] *omnis*

---

[10] placebitur S, beneplacetur CMQT [11] placebitur S **eius** +Alleluia* ACEQ [15] **suum**: tuum E curret B [16] pruinam H [17] proiecit AR [18] mittit MQT soluit C spirauit ABM [19] **Iacob** +et B [20] +*ad fin.* Alleluia* **148,** [1] *om.* **Alleluia*** M **Alleluia** +Alleluia* CE; + Alleluia Alleluia T [2] **omnes** *sec.* : omnis CHMQT

[3] Laudate eum, sol et luna:
laudate eum, omnes stellae luminis.
[4] Laudate eum, caeli caelorum,
et aquae quae super caelos sunt.
[5] Laudent nomen Domini:
quoniam ipse mandauit, et creata sunt.
[6] Et statuit ea in saeculum et in saeculum:
praeceptum dedit, et non praeteribit.
[7] Laudate Dominum de terra,
dracones et omnes abyssi:
[8] ignis et grando, nix et glacies;
uentus, turbo, quae facitis sermonem eius:
[9] montes et omnes colles,
lignum fructiferum et uniuersae cedri:
[10] bestiae et omnia iumenta,
reptilia et aues uolantes:
¶[11] reges terrae et omnes populi,
principes et uniuersi iudices terrae:
[12] iuuenes et uirgines,
senes cum pueris: laudent nomen Domini; §
[13] quoniam sublime nomen eius solius:
[14] gloria eius in caelo et in terra.
Et exaltabit cornu populi sui;
laus omnibus sanctis eius,
filiis Israhel, populo adpropinquanti sibi.

149.

Alleluia.

¶Cantate Domino canticum nouum;
laus eius in congregatione sanctorum.

---

[14] *exaltauit*

---

[4] super caelo CR [5] quia* **sunt** +ipse et (*om.* CMT) dixit et facta sunt CMQT [6] *om.* **et** *pr.* ACMQRT **saeculum** *pr.:* aeternum M *om.* **in** *sec.* H **saeculum** *sec.:* aeternum CQT [8] *om.* **et** *sec.* E **uentus** +et BEH [10] **omnia:** uniuersa CHMQT [14] exaltauit BCHMQT +*ad fin.* Alleluia* **149,** [1] *om.* **Alleluia*** **Alleluia** +Alleluia CMT

[2] Laetetur Israhel in factore suo:
filii Sion exultent in rege suo. §
[3] Laudent nomen eius in choro:
in tympano et cithara cantent ei.
[4] Quia complacet sibi Dominus in populo suo;
¶exaltabit mansuetos in Iesu.
[5] Exultabunt sancti in gloria:
laudabunt in cubilibus suis.
[6] Exultationes Dei in gutture eorum, §
et gladii ancipites in manibus eorum;
[7] ad faciendam uindictam in gentibus,
increpationes in populis;
[8] ut alligent reges eorum catenis,
et inclitos eorum compedibus ferreis;
[9] ut faciant in eis iudicium scriptum:
decor est omnium sanctorum eius.

150.

Alleluia.

¶Laudate Dominum in sancto eius:
laudate eum in fortitudine potentiae eius.
[2] Laudate eum in fortitudinibus eius:
laudate eum iuxta multitudinem magnificentiae suae. §
[3] Laudate eum in clangore bucinae:
laudate eum in psalterio et cithara.
[4] Laudate eum in tympano et choro:
laudate eum in chordis et organo.
[5] Laudate eum in cymbalis sonantibus:
laudate eum in cymbalis tinnientibus.
¶[6] Omne quod spirat laudet Dominum. §

[3] in *sec.:* et CMQT canent AH [4] Domino R **suo**+et* EHR exaltauit MQT, exultauit C [8] **eorum** *pr.* +in H [9] conscriptum CMQT **decor est:** decorem C **eius** +Alleluia* **150,** [1] *om.* **Alleluia*** MT **Alleluia** +Alleluia BC Deum B [5] hynnientibus H

INDICES LATINITATIS

I.

Words which occur in the *Psalterium iuxta Hebraeos* but are not found in the Canonical books of the Old Testament outside the Psalter.

Those marked thus || are found in the Gallican Psalter; those marked † are not recorded in Lewis and Short's Latin Dictionary.

accubitio, **139**, 3
adclino, **23**, 2
†adnuntiatrix, **68**, 12
aerumnosus, **88**, 16
auxiliatrix, **119**, 173

||basiliscus, **91**, 13
bipennis, **74**, 6

ciuitatula, **48**, 3
commemoro, **87**, 4
conficiens, **63**, 3
coniueo, **35**, 19
consopio (*active*), **60**, 5
contenebro (*active*), **69**, 24; **105**, 28
contestatio, **78**, 5

||deargento, **68**, 14
declinatio, **101**, 3
defensor, **68**, 6
dehonestatus,[1] **71**, 24
derado, **74**, 6
†deramo, **80**, 17
||de sursum, **50**, 4
||dimetior, **60**, 8; **108**, 8
distabesco, **139**, 21
dolatorium, **74**, 6

||elatio, **89**, 10
||episcopatus, **109**, 8
erudite, **47**, 8
Eurus, **78**, 26
euentilo, **139**, 3
exasperatus, **69**, 4
exorabilis, **90**, 13

ferocio, **57**, 5
||fluctuatio, **55**, 23

garrio, **94**, 4

horripilo, **119**, 120

ignominiose, **4**, 3
imagino, **139**, 15
implico, **119**, 61
†inclinus, **62**, 4
inroro, **72**, 6
inuentio, **145**, 3

†leuifico (*al.* †lenifico), **5**, 11
lito, **16**, 4 (most MSS.)

memorabilis, **72**, 16
meracus (*al.* meratus), **75**, 9
monoceros, **37**, 20; **78**, 69; **92**, 11

obsorbeo, **124**, 3
odiendum, **36**, 3
offensa, **116**, 8
ordinate, **50**, 23
ortygometra, **105**, 40

Palestina, **60**, 10; **83**, 8; **87**, 4
penetrabilia, **128**, 3
persto, **119**, 89
placabilitas, **5**, 13
plasmatio, **103**, 14
pontus, **8**, 9
pressura, **119**, 92
propitiabilis, **86**, 5
pure, **2**, 12

||refectio, **23**, 2; **145**, 16
†repropitiatio, **30**, 6; **106**, 4

salutaria (*pl.*), **28**, 8; **42**, 6; **42**, 12; **43**, 5
scelerate, **139**, 20

[1] The verb occurs in Proverbs.

sessor, **99**, 1
siccitates (*pl.*), **68**, 7
silebitur (*passive*), **49**, 21
†solitaria (*noun*), **22**, 21; **35**, 17
specialiter, **4**, 10
stramen, **132**, 3
stridor, **66**, 11
subdolus, **12**, 3
subrutus, **74**, 20
subsalto, **114**, 6
†supereffundo, **144**, 13

tabefactus, **58**, 9
tropaeum, **74**, 4

uniuersitas, **50**, 11

II.

Words not found in the Gallican Psalter and of infrequent occurrence in the Old Testament Canonical books.

The number in brackets after a word indicates the number of times it is found outside the Psalter.

aegrotatio (1), **41**, 4
areola (3), **42**, 2

beatifico (3), **72**, 17
bubo[1] (1), **102**, 7

calcitro (1), **68**, 31
coinquino (1), **106**, 39
colo, -are (1), **12**, 7
comminatio (3), **78**, 49
compitum (2), **144**, 13
confidentia (4), **40**, 5; **65**, 6
confluo (4), **34**, 6
conuiua (2), **140**, 10
crapula (1), **78**, 65

daemon (1), **106**, 37
derisor (5), **1**, 1

effusio (3), **18**, 16
eleuator (1), **59**, 10
elicio (2), **78**, 16
epoto (2), **75**, 9
ericius (4), **104**, 18
euacuo (1), **137**, 7 (*bis*); **141**, 8
exaequo (2), **49**, 12

famosus (2), **40**, 3
fascia (2), **45**, 14
fraudulentia (3), **55**, 12
frequento (2), **118**, 27
fructifico (1), **92**, 15
fumo (4), **72**, 1; **80**, 5

habitabilis (1), **125**, 1
hilaro (4), **21**, 7

inbecillitas (1), **77**, 11
inmobilis (2), **96**, 10; **125**, 1
inrigatio (1), **42**, 2
insidiator (3), **5**, 9+4 times
instabilis (2), **109**, 10
interruptio (2), **144**, 14

Iesus (=saviour) (1), **51**, 14+4 times
iuniperus (3), **120**, 4

lauacrum (2), **60**, 10
legifer (1), **60**, 9
litigo (1), **143**, 12* B

magnifice (3), **76**, 5[2]
morsus, **91**, 6

nasciturus (2), **78**, 6
nato, -are (2), **6**, 7
neglegentia (1), **90**, 8
nequiter (2), **83**, 4
nitidus (2), **55**, 21

obstetrico (3), **29**, 9
obsurdesco (1), **28**, 1; **39**, 13
occubitus (3), **104**, 19
odoror (4), **115**, 6
omnimodus (1), **105**, 31
operarius (3), **59**, 3; **94**, 16

[1] This word is taken by the editor of the Psalter in Kittel's Hebrew Bible as being from *bos !*

[2] The word in 76, 5 is possibly vocative of *magnificus*.

ordior (3) orditus, **2**, **6**; orsus, **139**, 13
ostenta (*pl.*) (3), **78**, 43

palatum (2), **22**, 16
parietinus (1), **109**, 10
peculium (3), **135**, 4
percussio (1), **106**, 30
pompa (1), **40**, 5
praestolatio (3), **39**, 8; **62**, 6
probator (2), **7**, 10
propino (4), **75**, 9
propugnator (2), **22**, 10

reconciliatio (1), **69**, 14
repropitior (3), **77**, 8
rhinoceros (5), **29**, 6
roro (1), **65**, 12

scoria (4), **119**, 119
scutulata (*pl.*) (1), **45**, 15
sodalis (4), **88**, 19
spontaneus (3), **110**, 3
studiose (4), **14**, 1
subsilio (1), **114**, 4

tenuitas (1), **106**, 15
testificatio (2), **25**, 10; **132**, 12
tinnio (3), **150**, 5
transplanto (2), **1**, 3; **92**, 14
transuolo (1), **11**, 2
tripliciter (1), **80**, 6

uredo (2), **48**, 8
uah (2), **35**, 21 + 3 times
ualenter (1), **10**, 10
uenator (4), **22**, 17
uiror (2), **68**, 14

INDEX OF PASSAGES REFERRED TO IN THE INTRODUCTION

PSALM	PAGE
1, 3	23
2 (title)	20
2, 6	15
2, 11	9, 21
3, 4	16
4, 2	24
4, 5	11
6, 7	22
7, 6	14
8, 6	16
8, 9	23
9, 12	24
9, 13	13
16, 4	13, 22
16, 9	15
18, 7	13, 21
18, 41	16
19, 13	21
20, 10	9
21, 3	24
25, 4	15
27, 12	24
28, 3	23
29, 8	11
29, 9	10
31, 14	16
32, 6	11, 21
33, title	20
34, 22	11
34, 23	10
35, 1	16
35, 2	16
35, 3	16
35, 4	24
37, 12	10
37, 16	22, 23
37, 21	10
37, 27	24
37, 35	15
40, 6	16
40, 15	24
41, 11	13
42, 3	15
43, title	20
44, 15	21
44, 20	21
44, 25	15
45, 5	21, 22
45, 13	11
46, 1	13
46, 10	16
47, 5	15
49, 12	25
49, 19	9, 21
50, 3	21
50, 23	21, 22
51, 3	21
51, 8	21
51, 9	15
56, 5	10
57, 2	16
57, 5	13
60, 5	11
60, 8-10	23
62, 6	13
62, 10	15
63, 12	13
68, 15	15
68, 17	11
68, 36	9 (*bis*)
71, 2	17
73, 14	15
74, 8	15
74, 14	15
74, 19	24
74, 23	16
77, 7	16
77, 16	16
78, 11	24
78, 22	15
78, 25	13
79, 2	15
84, 9	15
84, 11	15
85, 4	17
86, 13	16
87, 6-7	18
89, 12	16
90, 17	13
91, title	20
91, 3	15
93, 1	16
93, 4	15
101, 3	15
104, 17	10
105, 40	16
106, 12	16
106, 43	16
107, 41	15
108, 8-10	23
109, 13	15
112, 7	16
115, 6	22
119, 134	13
123, 4	13, 24
129, 5	9, 24
132, 12	15
132, 18	9 (*bis*)
136, 21	13
137, title	20
138, 2	10
139, 1	16
139, 3	16
139, 20	15
142, 7	16
142, 8	11
143, 12	23
146, 4	15
146, 8	16
146, 10	16
147, 2	15, 16
149, 9	16

PRINTED IN GREAT BRITAIN BY BILLING AND SONS, LTD., GUILDFORD AND ESHER.

STANDARD THEOLOGICAL WORKS

PUBLISHED BY THE

SOCIETY FOR PROMOTING CHRISTIAN KNOWLEDGE

London—*S.P.C.K. House,* Northumberland Avenue, W.C.2

New York—The Macmillan Company.

Toronto—The Macmillan Company of Canada.

TRANSLATIONS OF CHRISTIAN LITERATURE

Over 50 volumes of this important Series have now appeared.

TRANSLATIONS OF EARLY DOCUMENTS

A Series of texts important for the study of Christian origins. Under the Joint Editorship of the Rev. W. O. E. Oesterley, D.D., and the Rev. Canon G. H. Box, M.A., D.D.

Twenty-four volumes of this Series have now appeared. "The Book of Enoch" is the best known of the documents, but all deserve the attention of students.

HELPS FOR STUDENTS OF HISTORY

Edited by C. Johnson, M.A., H. W. V. Temperley, M.A., and J. P. Whitney, D.D., D.C.L.

TEXTS FOR STUDENTS

Little paper covered books costing from 3d. upwards, many with a special appeal to Theologians.

Detailed lists may be had, post free, on application.

ADENEY, Rev. J. H., M.A., Missionary to the Jews in Roumania.

THE JEWS OF EASTERN EUROPE. With four Illustrations. 3s. 6d.

ARNOLD-FORSTER, FRANCES, S.Th.

THE HYMN-BOOK OF THE CHURCH; or, THE GROWTH OF THE PSALTER. 8s.

BARRY, G. D., B.D.

THE INSPIRATION AND AUTHORITY OF HOLY SCRIPTURE. A Study in the literature of the first five centuries. 4s. 6d.

BELL, Rev. G. K. A., M.A. (Editor).

THE MEANING OF THE CREED. Papers on the Apostles' Creed. 7s. 6d.

BENSON, Edwin, B.A.

LIFE IN A MEDIÆVAL CITY ILLUSTRATED BY YORK IN THE FIFTEENTH CENTURY. With eight Illustrations. Paper, 4s.; cloth, 5s.

BIRKBECK, W. J., M.A., F.S.A.

BIRKBECK AND THE RUSSIAN CHURCH. Essays and Articles collected and edited by his friend, ATHELSTAN RILEY, M.A. With Portrait. 8s. 6d.

BROWNE, The Right Rev. G. F., D.D., formerly Bishop of Stepney and of Bristol.

THE VENERABLE BEDE. His Life and Writings. With Illustrations. 10s.

KING ALFRED'S BOOKS. Cloth boards. 30s.

THE IMPORTANCE OF WOMEN IN ANGLO-SAXON TIMES; THE CULTUS OF ST. PETER AND ST. PAUL, and other addresses. With two Illustrations. 7s. 6d.

CARPENTER, S. C., M.A., Fellow and Tutor of Selwyn College, Cambridge.

CHRISTIANITY ACCORDING TO ST. LUKE. 10s. 6d.

CARRINGTON, Philip, B.A.

CHRISTIAN APOLOGETICS OF THE SECOND CENTURY. 7s. 6d.

CUTTS, The late Rev. E. L., D.D.

TURNING POINTS OF ENGLISH CHURCH HISTORY. 3s. 6d.

TURNING POINTS OF GENERAL CHURCH HISTORY. 3s. 6d.

PARISH PRIESTS AND THEIR PEOPLE IN THE MIDDLE AGES IN ENGLAND. With numerous Illustrations. 7s. 6d.

DARRAGH, Rev. John T., D.D.

THE RESURRECTION OF THE FLESH. 18s.

DUCHESNE, Monsignore L.

CHRISTIAN WORSHIP. ITS ORIGIN AND EVOLUTION. A Study of the Latin Liturgy up to the Time of Charlemagne. Translated by M. L. McClure. Fifth Edition. 15s.

ELLIS, Harold, B.A.

CONFIRMATION INTERVIEWS. 7s. 6d.

FERRAR, W. John, M.A.

THE EARLY CHRISTIAN BOOKS. A short introduction to Christian Literature to the middle of the second century. 3s. 6d.

THE UNCANONICAL JEWISH BOOKS. A short Introduction to the Apocrypha and the Jewish Writings 200 B.C. to A.D. 100. 3s. 6d.

FIELD, John Edward, M.A.

THE ENGLISH LITURGIES OF 1549 AND 1661 COMPARED WITH EACH OTHER AND WITH THE ANCIENT LITURGIES. 12s. 6d.

FLETCHER, J. S., Member of the Yorkshire Archæological Society.

THE CISTERCIANS IN YORKSHIRE. With Seven Illustrations by Warwick Goble, and a facsimile from the Chronicles of Meaux. 17s. 6d.

FOXELL, W. J., M.A.

THE TEMPTATION OF JESUS. A Study. 6s. 6d.

GEDEN, Rev. A. S., D.D.

COMPARATIVE RELIGION. 3s. 6d.

GOUDGE, H. L., D.D.

THREE LECTURES ON THE EPISTLE TO THE EPHESIANS. 3s. 6d.

GREENWOOD, Alice Drayton, F.R.Hist.Soc.

HISTORY OF THE PEOPLE OF ENGLAND. The BEDE HISTORIES. Edited by Miss H. L. POWELL, St. Mary's College, Lancaster Gate.
Vol. I.—55 B.C. to A.D. 1485. With 27 Illustrations and 15 Maps. 8s. 6d.
Vol. II.—1485-1689. 7s. 6d.

HANDCOCK, P. S. P., M.A., Lecturer of the Palestine Exploration Fund.

THE LATEST LIGHT ON BIBLE LANDS. Second Edition, revised. With numerous Illustrations. 6s.

HARDEN, J. M., B.D., LL.D.

DICTIONARY OF THE VULGATE NEW TESTAMENT. 4s.

HARDWICK, John Charlton.

RELIGION AND SCIENCE. From Galileo to Bergson. 8s.

HARDY, Rev. T. J., M.A.

SPIRITISM IN THE LIGHT OF THE FAITH. A Comparison and a Contrast. 3s.

HASLEHURST, R. S. T., B.D.

THE PENITENTIAL DISCIPLINE OF THE EARLY CHURCH IN THE FIRST FOUR CENTURIES. 5s.

HIGGINBOTTOM, Sam, M.A.

THE GOSPEL AND THE PLOW; or, The Old Gospel and Modern Farming in Ancient India. 5s.

HOLLOWAY, Henry, M.A., B.D.

THE REFORMATION IN IRELAND. A Study of Ecclesiastical Legislation. 7s. 6d.

HOPE, The late Sir William St. John, Litt.D., Hon. D.C.L., Durham, and ATCHLEY, E. G. Cuthbert, F., L.R.C.P. Lond., M.R.C.S. Eng.

ENGLISH LITURGICAL COLOURS. With a Coloured Frontispiece. 25s.
ENGLISH LITURGICAL COLOURS, An Introduction to. 3s. 6d.

HUMPHREYS, Arthur James, B.A., D.D.

CHRISTIAN MORALS. Cloth boards. 4s.

JENKINSON, Wilberforce.

LONDON CHURCHES BEFORE THE GREAT FIRE. Illustrated by twenty reproductions in collotype, from old prints and drawings, by Mr. EMERY WALKER. 15s.

KELLY, The Rev. Alfred Davenport, M.A., Society of the Sacred Mission.

VALUES OF THE CHRISTIAN LIFE. With a Preface by the Right Rev. WILLIAM TEMPLE. 7s. 6d.

KIDD, B. J., D.D. (Editor).

DOCUMENTS ILLUSTRATIVE OF THE HISTORY OF THE CHURCH. Vol. I. To A.D. 313. 7s. 6d.

LUCE, A. A., M.C., B.D.

MONOPHYSITISM PAST AND PRESENT. 7s. 6d.

MACKEAN, W. H., D.D.

CHRISTIAN MONASTICISM IN EGYPT TO THE CLOSE OF THE FOURTH CENTURY. 8s.

MACLEAN, The Right Rev. Arthur J., D.D., Bishop of Moray, Ross, and Caithness.

RECENT DISCOVERIES ILLUSTRATING EARLY CHRISTIAN LIFE AND WORSHIP. Second Edition, revised. 2s. 6d.

MARTIN, Edward J., B.D., formerly Scholar of Oriel College, Oxford.

THE EMPEROR JULIAN. An Essay on his relations with the Christian Religion. 3s. 6d.

MAY, G. Lacey, M.A.

SOME EIGHTEENTH-CENTURY CHURCHMEN. Glimpses of English Church Life in the Eighteenth Century. With several Illustrations. 9s.

MERCER, The Right Rev. J. E., D.D.

THE PROBLEM OF CREATION. An attempt to define the Character and Trend of the Cosmic Process. 7s. 6d.

MINISTRY OF WOMEN, THE. A Report by a Committee appointed by the LORD ARCHBISHOP OF CANTERBURY. With Appendices and fifteen Collotype Illustrations. 12s. 6d.

MORISON, The Rev. E. F., D.D.

THE LORD'S PRAYER AND THE PRAYERS OF OUR LORD. A Scriptural Exposition. 3s. 6d.

MOZLEY, The Rev. J. K., B.D.

THE ACHIEVEMENTS OF CHRISTIANITY. 2s. 6d.

OESTERLEY, W. O. E., M.A., D.D.

IMMORTALITY AND THE UNSEEN WORLD. A study in Old Testament religion. 12s. 6d.

OESTERLEY, W. O. E., M.A., D.D., and BOX, G. H., M.A., D.D.

A SHORT SURVEY OF THE LITERATURE OF RABBINICAL AND MEDIÆVAL JUDAISM. 12s. 6d.

TRANSLATIONS OF EARLY DOCUMENTS. A Series of texts important for the study of Christian origins.

Twenty-four volumes of this series have now appeared. The *Book of Enoch* is the best known of the documents, but all deserve the attention of students.

PAGE, Jesse, F.R.G.S.

SCHWARTZ OF TANJORE. With Photogravure Frontispiece, Map, and six Illustrations. 7s. 6d.

PAKENHAM-WALSH, Herbert, D.D., Bishop in Assam.

DIVINE HEALING. Paper, 1s. 3d. ; cloth, 2s. 6d.

PARRY, The Right Rev. O. H., D.D., Bishop of Guiana.

THE PILGRIM IN JERUSALEM. With numerous Illustrations. 10s.

PEACOCK, Alice Evelyn, M.B.E.

THE DELIGHTFUL JOYS OF HEAVEN. 6s. 6d.

PEARCE, Ernest Harold, Litt.D., F.S.A., Bishop of Worcester.

WALTER DE WENLOK, Abbot of Westminster. With a Frontispiece. 12s

POOLE, Reginald Lane.

ILLUSTRATIONS OF THE HISTORY OF MEDIÆVAL THOUGHT AND LEARNING. Second Edition, revised. 17s. 6d.

REICHEL, The Rev. O. J.

THE CANON LAW OF CHURCH INSTITUTIONS. Vol. I. 10s. 6d.

RELTON, Herbert M., D.D.

A STUDY IN CHRISTOLOGY. The Problem of the Relation of the Two Natures in the Person of Christ. Preface by the Rev. ARTHUR C. HEADLAM, D.D. 10s.

ROBINSON, J. Armitage, D.D., Dean of Wells.

BARNABAS, HERMAS AND THE DIDACHE. Being the Donnellan Lectures delivered before the University of Dublin in 1920. 6s.

ROBINSON, C. H., D.D., Editorial Secretary of the S.P.G.

HOW THE GOSPEL SPREAD THROUGH EUROPE. With Maps. Paper, 3s. 6d. ; cloth, 5s.

ROGERS, The Rev. Clement F., M.A.

WHY MEN BELIEVE. The Groundwork of Apologetics. 2s. 6d.

ROLT, The late C. E.

THE SPIRITUAL BODY. Edited with an Introduction by W. J. SPARROW SIMPSON, D.D. 6s.

SANDERS, E. K.

JACQUES BENIGNE BOSSUET. With two Photogravure Portraits. 15s.

SAINTE CHANTAL. 1572–1641. A Study in Vocation. 10s. 6d.

SCOTT, Melville, D.D.

THE MESSAGE OF HOSEA. With Preface by the DEAN OF LICHFIELD. 8s. 6d.

SHEBBEARE, The Rev. Charles J., M.A.

THE CHALLENGE OF THE UNIVERSE. A popular restatement of the Argument from Design. 7s. 6d.

SIMPSON, W. J. Sparrow, D.D.

THE LETTERS OF ST. AUGUSTINE. 10s.

FRENCH CATHOLICS IN THE NINETEENTH CENTURY. 5s.

SNOWDEN, P. L., Vicar of Hepworth.

THE ATONEMENT AND OURSELVES. 10s. 6d.

STANTON, The Rev. H. U. Weitbrecht, Ph.D., D.D.

THE TEACHING OF THE QUR'AN. With an Account of its Growth, and a Subject Index. 7s.

STEWART, The Rev. D. A., M.A.

THE PLACE OF CHRISTIANITY AMONG THE GREATER RELIGIONS OF THE WORLD. 7s. 6d.

STOKES, The Rev. H. P., LL.D., Litt.D., F.S.A.
A SHORT HISTORY OF THE JEWS IN ENGLAND. With eight Illustrations. 5s. 6d.

STURGE, M. Carta, Moral Sciences Tripos, Cambridge.
THEOSOPHY AND CHRISTIANITY. A Comparison. Second Edition. 2s.

SWEET, Charles F.
NEW LIFE IN THE OLDEST EMPIRE. [Japan.] 6s.

SWETE, The late Rev. Henry Barclay, D.D., D.Litt.
THE LIFE OF THE WORLD TO COME. With a Portrait. 3s.

SWINSTEAD, The Rev. J. Howard, D.D.
THE SWEDISH CHURCH AND OURS. With two Illustrations. 6s. 6d.

WATSON, Herbert A., D.D.
THE INCARNATION AND PERSONALITY. 9s.

WESTLAKE, H. F., M.A., F.S.A.
THE PARISH GILDS OF MEDIÆVAL ENGLAND. With six Illustrations. 15s.

WILLIAMS, The Rev. N. P.
THE FIRST EASTER MORNING. Paper, 2s. 6d.; Cloth, 3s. 6d.

WILSON, The Rev. James M., D.D., Canon and Vice-Dean.
THE WORCESTER LIBER ALBUS. Glimpses of Life in a Great Benedictine Monastery in the Fourteenth Century. With a collotype facsimile. 15s.

WOOD, Percival, M.R.C.S., L.R.C.P.
MOSES: THE FOUNDER OF PREVENTIVE MEDICINE. 4s.

WRIGHT, The Rev. Leslie, M.A., B.D.
THE EUCHARISTIC OFFICE OF THE BOOK OF COMMON PRAYER. 3s. 6d.

YOUNG, The Rev. P. N. F., M.A., and FERRERS, Agnes.
INDIA IN CONFLICT. 3s. 6d.

ZWEMER, Samuel M., F.R.G.S.
THE INFLUENCE OF ANIMISM ON ISLAM. An account of popular superstition. With twelve Illustrations. 10s.

SOCIETY for PROMOTING CHRISTIAN KNOWLEDGE

S.P.C.K. House, Northumberland Avenue, London, W.C. 2.

KT-354-790